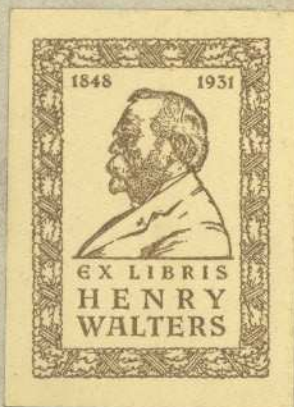

W. 1408

I. VII. 21

21

W. 7

A digital facsimile of Walters Ms. W.7, Reichenau Gospels

Published by: The Walters Art Museum
600 N. Charles Street Baltimore, MD 21201
<http://www.thewalters.org/>

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/legalcode>
Published 2011

This document is a digital facsimile of a manuscript belonging to the Walters Art Museum, in Baltimore, Maryland, in the United States. It is one of a number of manuscripts that have been digitized as part of a project generously funded by the National Endowment for the Humanities, and by an anonymous donor to the Walters Art Museum. More details about the manuscripts at the Walters can be found by visiting The Walters Art Museum's website www.thewalters.org. For further information about this book, and online resources for Walters manuscripts, please contact us through the Walters Website by email, and ask for your message to be directed to the Department of Manuscripts.

Shelf mark	Walters Art Museum Ms. W.7
Descriptive Title	Reichenau Gospels
Text title	Gospel Book
Abstract	<p>This Gospel Book is believed to come from the Abbey of Reichenau, on Lake Constance, on the basis of its script and illumination. The decoration of the manuscript places it in the so-called Luithar school of Reichenau. Its ornamental motifs compare very closely with those in Munich, Bayerische Staatsbibliothek Clm. 4453, and its palette is nearly identical to that in the Reichenau manuscripts of the Bamberg Cathedral Treasury. Gold uncials begin each paragraph as well as the introductory words of each chapter; they are a distinct mark of Reichenau manufacture. The manuscript's text is written in Caroline minuscule. It is paleographically related to Bamberg, Staatsbibliothek Mss. Bibl. 76 and Bibl. 22, and also Munich, Bayerische Staatsbibliothek Clm. 4454. As a whole, it is an excellent example of Ottonian book illumination.</p>
Date	Middle of the 11th century CE
Origin	Reichenau Abbey, Lake Constance, Germany
Form	Book
Genre	Scriptural
Language	The primary language in this manuscript is Latin.
Support material	<p>Parchment</p> <p>Thick, white, unpolished parchment</p>
Extent	<p>Foliation: i+202</p> <p>Three sets of numbers present: nineteenth-century ink over pencil pagination in upper right corners, foliation in upper centers, and modern pencil foliation in upper right corners (followed here)</p>
Collation	<p>Formula: i, 1(8), 2(6), 3-8(8), 9(4), 10-13(8), 14(2), 15(6), 16-21(8), 22(6), 23-27(8), 28(2)</p> <p>Catchwords: None</p>

Signatures: Numbered consecutively (i-xxviii) on versos, bottom center; may not be contemporary with original manuscript

Comments: Quires begin on fols. 1(1), 9(2), 15(3), 23(4), 31(5), 39(6), 47(7), 55(8), 63(9), 67(10), 75(11), 83(12), 91(13), 99(14), 101(15), 107(16), 115(17), 123(18), 131(19), 139(20), 147(21), 155(22), 161(23), 169(24), 177(25), 185(26), 193(27), 201(28)

Dimensions 16.6 cm wide by 23.1 cm high

Written surface *fols. 1r - 202v*: 10.2 cm wide by 15.0 cm high
fols. 1r - 8v: 11.5 cm wide by 17.0 cm high

Layout *fols. 1r - 202v*:
Columns: 1
Ruled lines: 20
Light brown ink ruling lines in canon tables only; text folios stylus-ruled on hair side; full-page miniatures on unruled folios
fols. 1r - 8v:
Measurements for fols. 1r-8v refer to the average height and width of the framing arches of the canon tables

Contents *fols. 1r - 202v*:
Title: Gospel Book
Hand note: Written in Caroline minuscule script; headings and opening lines of text divisions in majuscule scripts; three different hands evident (according to Dorothy Miner): Hand A: fols. 10r-14r, 68v-122v, and 162v-184v; Hand B: fols. 16v-66r and 123r-136r; Hand C: fols. 136v-160r and 185r-220v
Decoration note: Sixteen illuminated canon tables; one full-page dedication miniature; openings of full-page Evangelist portraits facing large decorated initials beginning each Gospel; marginal initials in gold introducing each paragraph; first lines of chapters beginning with gold uncials; ornamental branching initials of gold outlined in minium and filled with green and blue at the heads of prologues and on a grander

scale at the beginnings of Gospels; text in brown ink;
Ammonian numbers in brown in margins (incomplete)

fols. 1r - 8v:

Title: Canon tables

Rubric: Canon I in quo IIII

Text note: Eusebian canon tables I-X

Decoration note: Eusebian numbers divided into columns of three or four by gold framing arches and columns topped with stylized classical capitals; upper arch single or double, indicating whether all of the items on the page are mutually related or if they are two separate groups; inner arches varying from one to four; Evangelist symbols inhabiting inner arches, placed appropriately above their respective canon numbers against fields of modulating colors of green, pink, blue, and yellow; columns of a variety of colored designs in yellow, mauve, green, blue, and pink separating chapter numbers; chapter numbers written in red

fols. 9v - 202v:

Title: Gospels

Contents: Contents: fol. 10r-v: Prologue to Matthew (Matheus ex Judea sicut [Stegmüller 590]); fols. 11r-14r: 29 chapter list to Matthew (Nativitas Christi magi cum muneribus); fols. 16r-64r: Matthew (Initium sancti Evangelii secundum Matheum); fol. 64r-v: Prologue to Mark (Marcus Evangelista Dei et Petri [Stegmüller 607]); fols. 64v-66r: 13 chapter list to Mark (De Iohanne Baptista et victu); fols. 68r-99v: Mark; fol. 101r-v: Prologue to Luke (Lucas syrus antiocensis arte medicus [Stegmüller 620]); fols. 102r-106v: 22 chapter list to Luke (Zacharias uiso angelo quia); fols. 108r-159r: Luke; fols. 159v-160r: Prologue to John (Hic est Iohannes Evangelista unus ex discipulus [Stegmüller 624]); fol. 160r-v: 13 chapter list to John (Phariseorum levitae interrogant); fols. 162-202v: John
Decoration note: Full-page dedication image fol. 9v; full-page Evangelist portraits at the beginning of each Gospel, fols. 15v, 67v, 107v, and 161v

Decoration

fol. 1r:

Title: Canon table

Form: Full-page miniature

Text: Part of Eusebian canon I

fol. 1v:

Title: Canon table

Form: Full-page miniature

Text: Part of Eusebian canon I

fol. 2r:

Title: Canon table

Form: Full-page miniature

Text: Part of Eusebian canon I

fol. 2v:

Title: Canon table

Form: Full-page miniature

Text: Part of Eusebian canon II

fol. 3r:

Title: Canon table

Form: Full-page miniature

Text: Part of Eusebian canon II

fol. 3v:

Title: Canon table

Form: Full-page miniature

Text: Part of Eusebian canon II

fol. 4r:

Title: Canon table

Form: Full-page miniature

Text: Part of Eusebian canon II

fol. 4v:

Title: Canon table

Form: Full-page miniature

Text: Eusebian canon III

fol. 5r:

Title: Canon table

Form: Full-page miniature

Text: Eusebian canon IV

fol. 5v:

Title: Canon table

Form: Full-page miniature

Text: Part of Eusebian canon V

fol. 6r:

Title: Canon table

Form: Full-page miniature

Text: Part of Eusebian canon V

fol. 6v:

Title: Canon table

Form: Full-page miniature

Text: Eusebian canon VI

fol. 7r:

Title: Canon table

Form: Full-page miniature

Text: Eusebian canons VII and VIII

fol. 7v:

Title: Canon table

Form: Full-page miniature

Text: Eusebian canon IX and part of canon X

fol. 8r:

Title: Canon table

Form: Full-page miniature

Text: Part of Eusebian canon X

fol. 8v:

Title: Canon table

Form: Full-page miniature

Text: End of Eusebian canon X

fol. 9v:

Title: An abbot presents the book to St. Peter

Form: Full-page miniature; dedication miniature

Text: Prologue to Matthew

fol. 15v:

Title: Portrait of the Evangelist Matthew

Form: Full-page miniature

Text: Holy Gospel of Jesus Christ, according to St. Matthew

fol. 67v:

Title: Portrait of the Evangelist Mark

Form: Full-page miniature

Text: Holy Gospel of Jesus Christ, according to St. Mark

fol. 107v:

Title: Portrait of the Evangelist Luke

Form: Full-page miniature

Text: Holy Gospel of Jesus Christ, according to St. Luke

fol. 161v:

Title: Portrait of the Evangelist John

Form: Full-page miniature

Text: Holy Gospel of Jesus Christ, according to St. John

Binding

The binding is not original.

Cream parchment over pasteboard, inscribed on spine EVANGELIAIRE Xe SIECLE; book rebound after 1913 by Gruel, as the dimensions are smaller than those in the 1908 Brooke catalog and do not match the 1913 Sotheby's catalog description as "newly bound in niger morocco, covered with rich gilt interlaced circles and dotted ornaments by K[atherine]. A[dams].; some remnants of Katherine Adams' binding remain (endbands and four cords); front cover guard and flyleaf not original but have been with the manuscript for some time as evinced by the leaf numbering and the note in a nineteenth-century German hand

Provenance

Abbey of Reichenau, Lake Constance, Germany, mid eleventh century

German library, nineteenth century (front flyleaf contains a German inscription written in a nineteenth-century hand that assigns the manuscript the number 203)

Sir Thomas Brooke, Armitage Bridge House near Huddersfield, Yorkshire; acquired from the dealer G. I. Ellis after 1854

Ingraham Brooke, Sotheby's March 7, 1913, lot 8

Leon Gruel, after 1913 (bookplate on front pastedown)

Henry Walters, Baltimore, purchased from Gruel before 1931

Acquisition

Walters Art Museum, 1931, by Henry Walters bequest

Bibliography

Ellis, G. I. A Catalogue of the Manuscripts and Printed Books Collected by Thomas Brooke. Vol. 1. London: Ellis and Elvey, 1891, p. 196.

De Ricci, Seymour. Census of Medieval and Renaissance Manuscripts in the United States and Canada. Vol. 1. New York: H. W. Wilson Company, 1935, p. 767, no. 2289.

Miner, Dorothy E. A Late Reichenau Evangeliary in the Walters Gallery Library. Art Bulletin 18 (1936): 168-185.

Boston Museum of Fine Arts. Arts of the Middle Ages. Boston: Boston Museum of Fine Arts, 1940, no. 14, pl. 17.

Walters Art Gallery. Illuminated Books of the Middle Ages and Renaissance: An Exhibition Held at the Baltimore Museum of Art. Baltimore: Trustees of the Walters Art Gallery, 1949, cat. no. 12, pl. VII.

Los Angeles County Museum of Art. Medieval and Renaissance Illuminated Manuscripts. Los Angeles: Los Angeles County Museum of Art, 1953, no. 7.

Faye, C. U., and W. H. Bond. Supplement to the Census of Medieval and Renaissance Manuscripts in the United States and Canada. New York: Bibliographical Society of America, 1962, p. 195, no. 64.

Wixom, W. "Twelve Masterpieces of Medieval and Renaissance Book Illumination: A Catalogue to the Exhibition: March 17-May 17, 1964." Bulletin of the Cleveland Museum of Art 51 (1964): 45.

Walters Art Gallery. 2,000 Years of Calligraphy. Totowa, NJ: Rowman and Littlefield, 1965, pp. 28, 30-31, no. 13.

Randall, Lilian M. C. Illuminated Manuscripts: Masterpieces in Miniature. Baltimore: Walters Art Gallery, 1984, pl. 6.

Siede, Irmgard. Zur Rezeption ottonischer Buchmalerei in Italien im 11. und 12. Jahrhundert. St. Ottilien, Germany: EOS, 1997, pp. 75, 77-78, 269-270.

Contributors

Principal cataloger: Walters Art Museum curatorial staff and researchers since 1934

Cataloger: Walters Art Museum curatorial staff and researchers since 1934

Editors: Herbert, Lynley; Noel, William

Copy editor: Bockrath, Diane

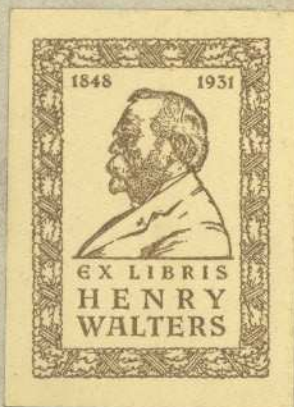
Conservators: Owen, Linda; Quandt, Abigail

Contributors: Archibald, Elizabeth; Bockrath, Diane; Davis, Lisa Fagin; Dutschke, Consuelo; Emery, Doug; Hamburger, Jeffrey; Noel, William; Sciacca, Christine; Tabritha, Ariel; Toth, Michael B.; Valle, Chiara

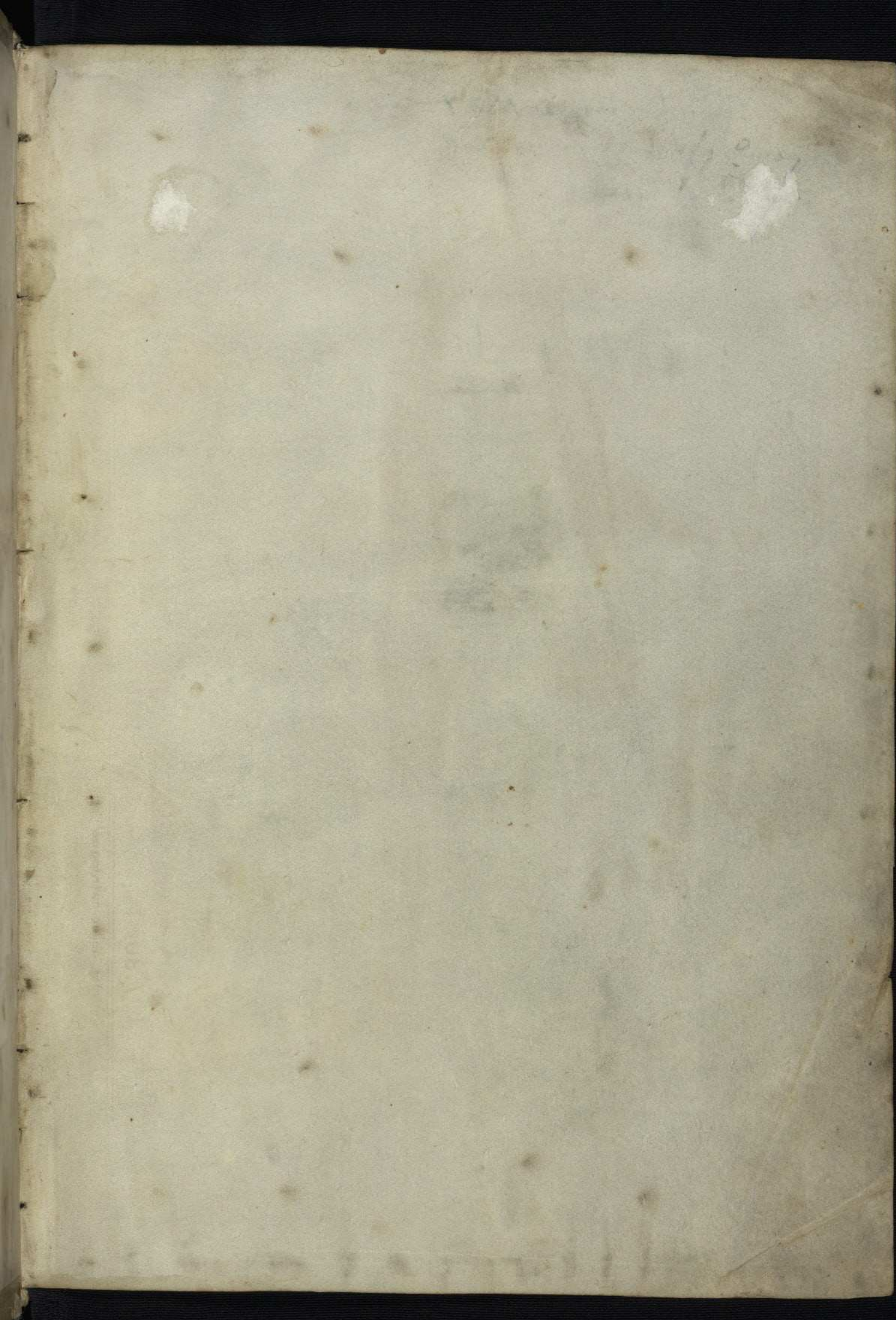
W. 1408

I. VII. 21

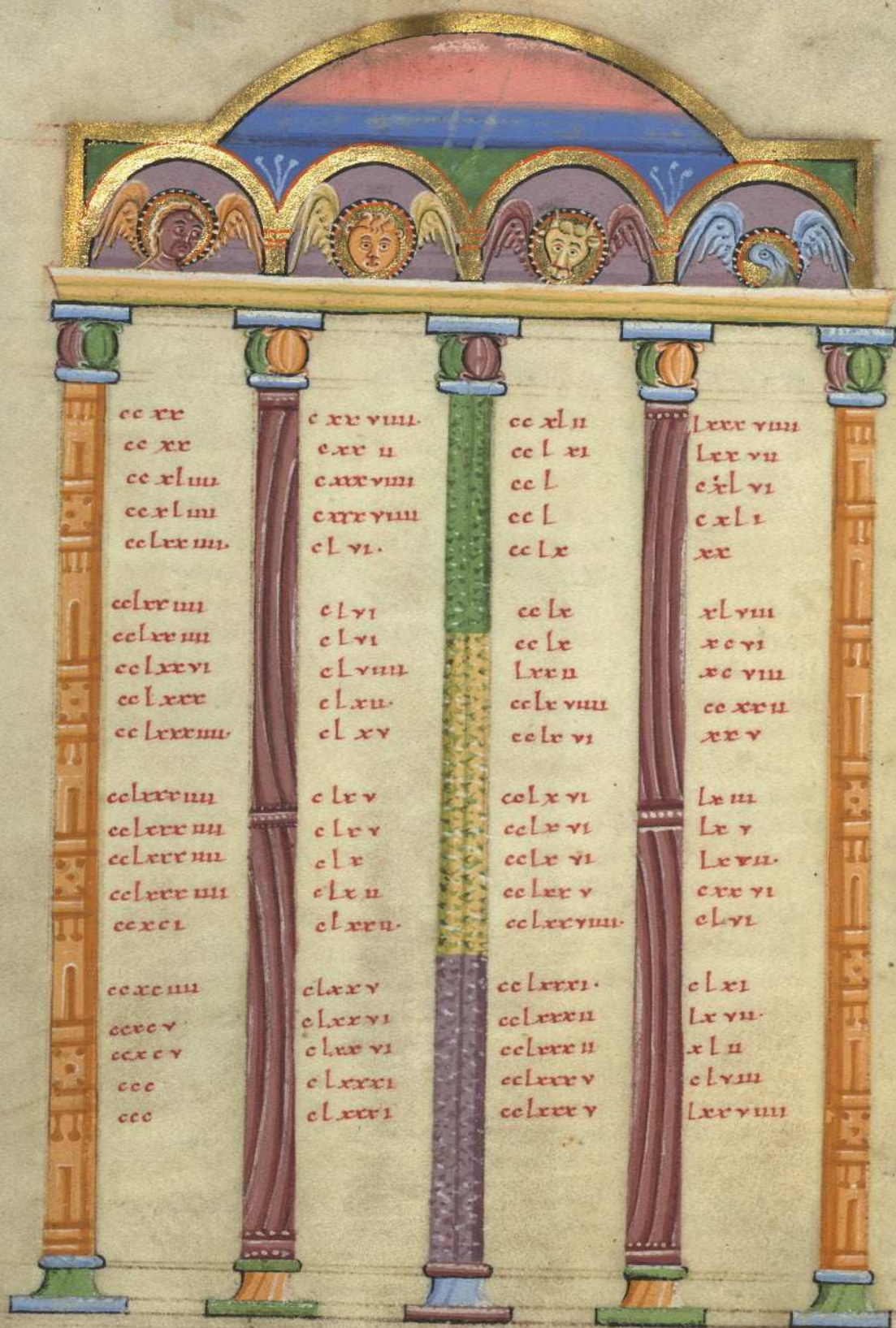
21

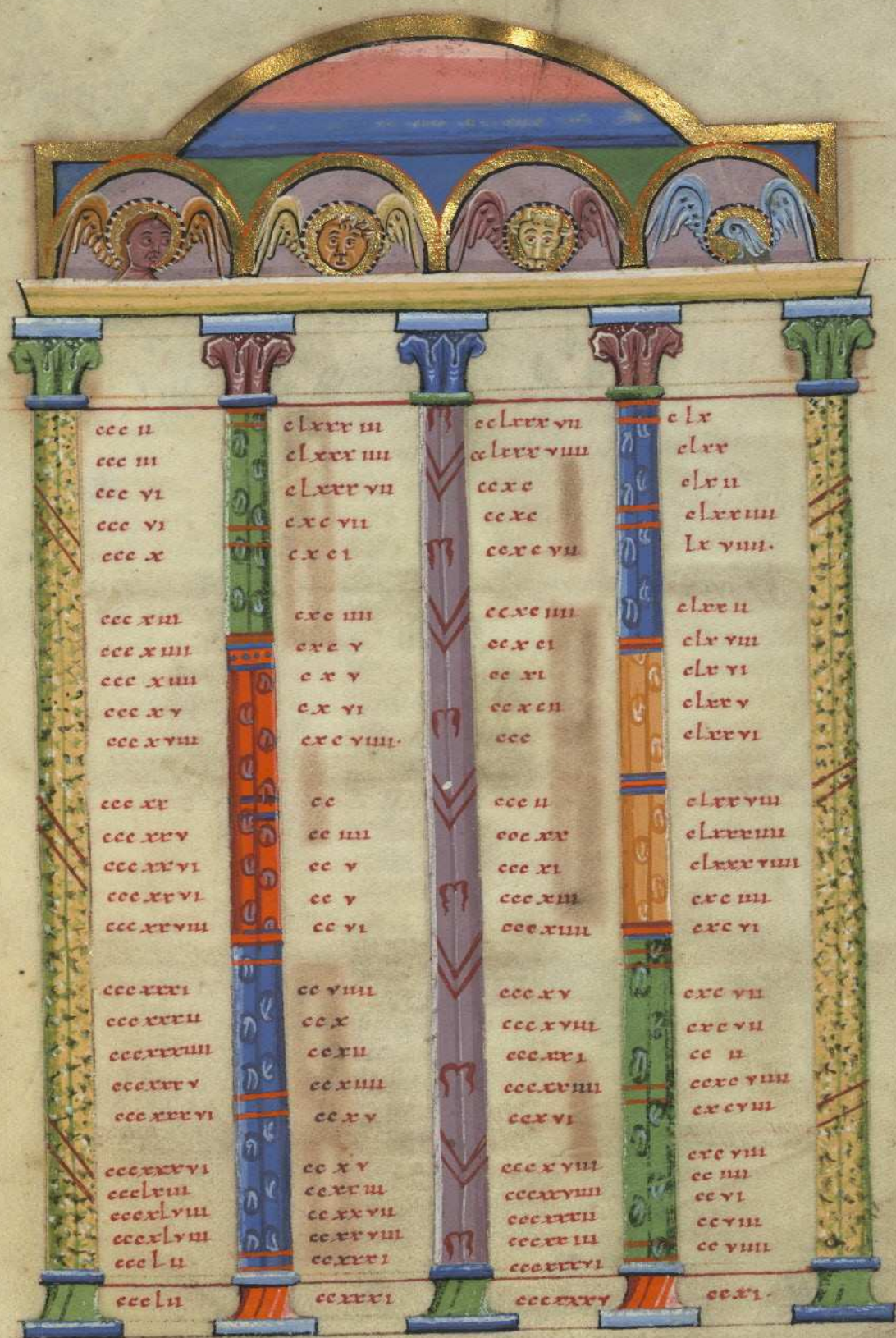

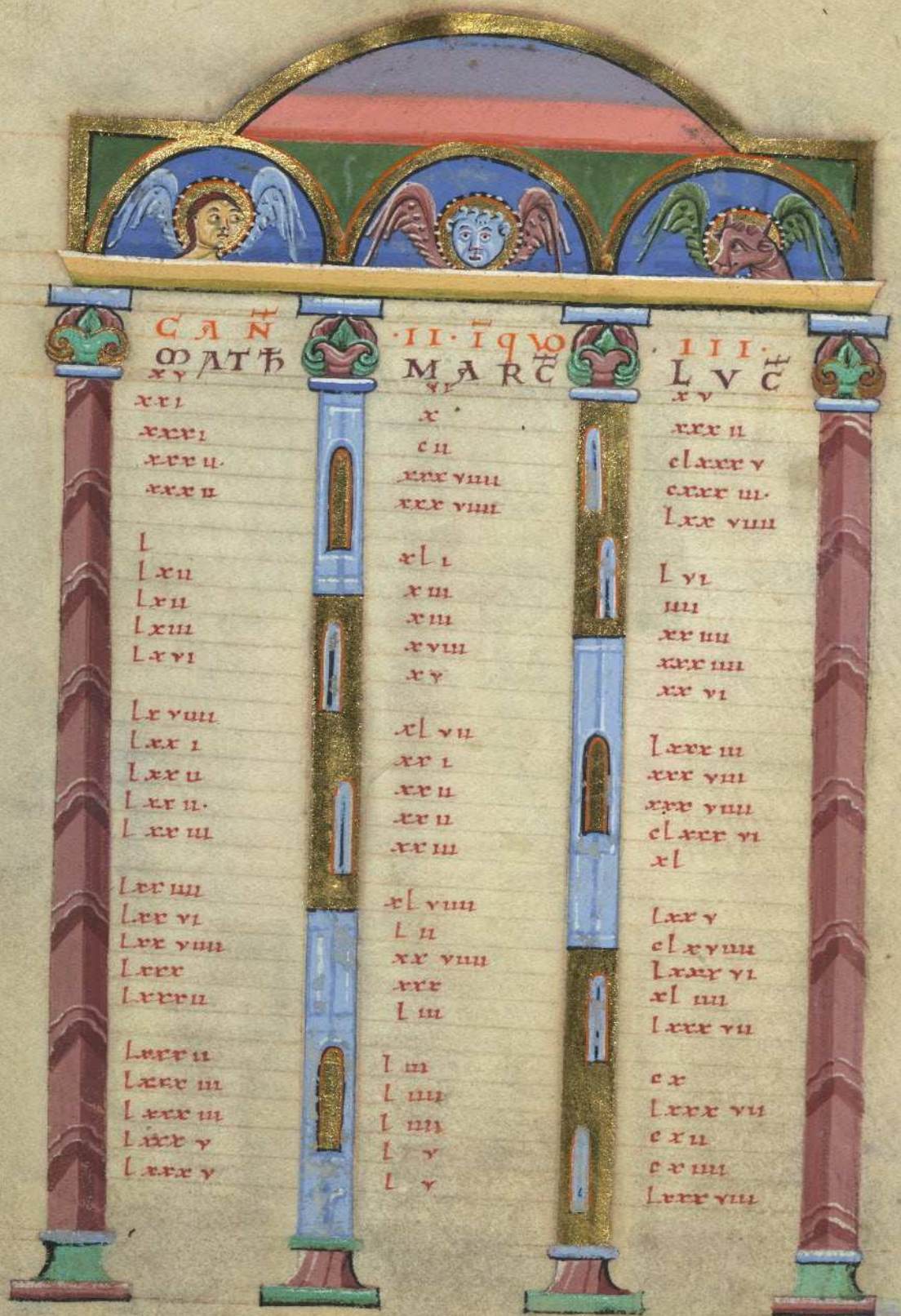
W. 7

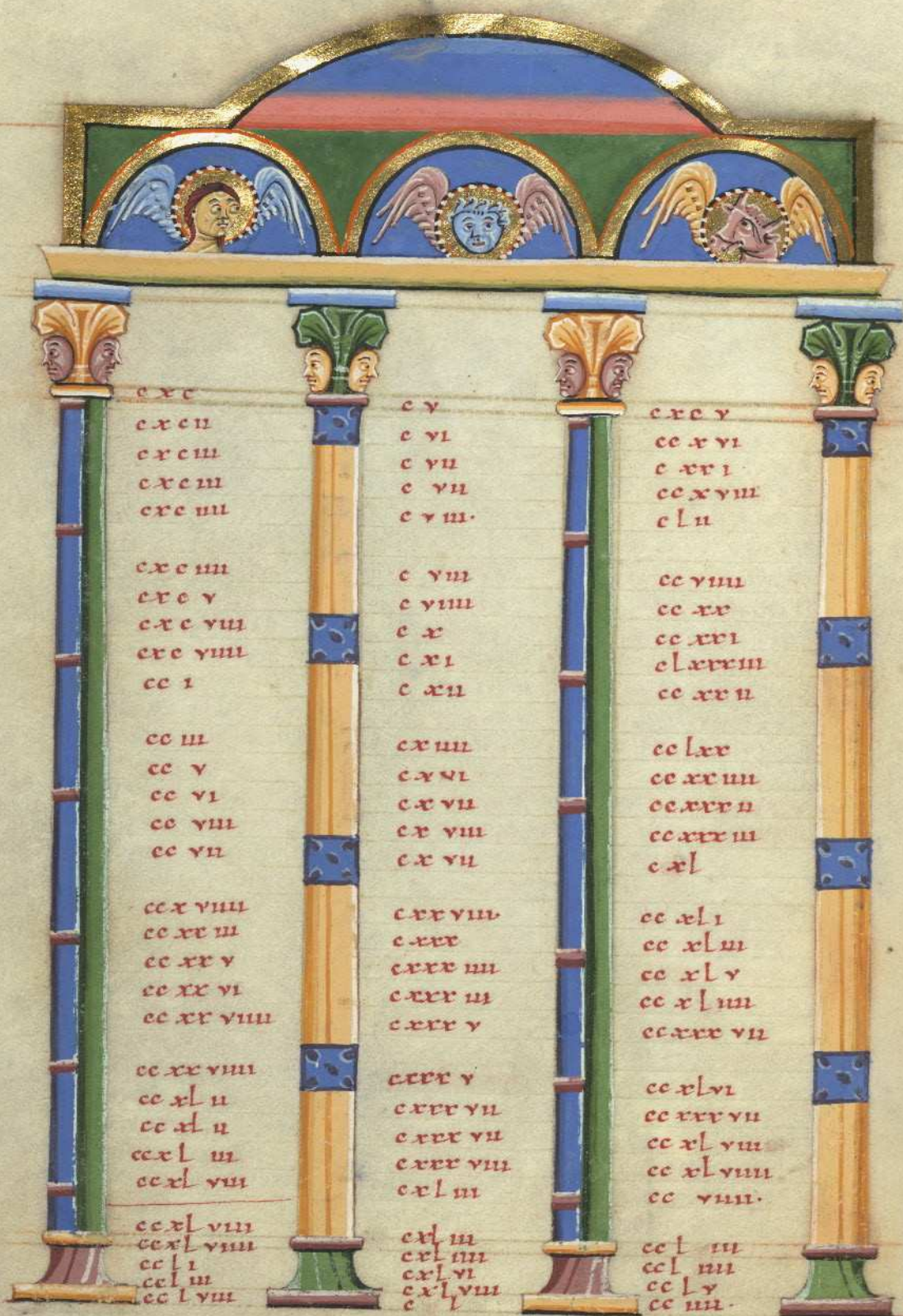
Handl. Buch aufgeführt von No. 1
für zum Lager eingekaufte Blätter
= 203 Blätter.

			
lxxxviii		cxli	cxlviii
lxxxviiii		cxlii	celi
xcii		xl	lxxx
xciii		lxxxvi	xcvii
xciiii		lxxxvii	cxlvi
cxiii		l	Lxx
cxiiii		xxiii	xli
cxvi		xxv	xlii
cxxi		xxxii	cxvii
cxvii		xxxiii	cxviii
cxviii		xxxiiii	cxlvii
cxviii		xxxv	lxxxii
cxviii		xxxvi	lxxvi
cxviii		xxxviii	lxxviii
cxviii		xlvi	clvi
cxliii		lyii	xc
cxliiii		lyiiii	xii
cxlviii		lxxvi	xliii
cxlviii		lxxvi	xxxv
cliii		lxxviii	xxxvi
clxiii		lxxviii	cxliiii
clxviii		lxxxiii	xcv
clxviii		lxxxiii	ccvi
clxx		lxxxv	xcvi
clxxii		lxxxvii	xcviii
clxxviii		xcii	xcviii
clxxvi		xciii	cl
clxxviii		xcv	cn
clxxviii		xcv	ccxvii
clxxviii		xcviii	ccxvii

celviii
celviii
celviii
celviii
celviii

celviii
celviii
celviii
celviii
celviii

celviii
celviii
celviii
celviii
celviii

celviii
celviii
celviii
celviii
celviii

celviii
celviii
celviii
celviii
celviii

celviii
celviii
celviii
celviii
celviii

celviii
celviii
celviii
celviii
celviii

celviii
celviii
celviii
celviii
celviii

celviii
celviii
celviii
celviii
celviii

celviii
celviii
celviii
celviii
celviii

celviii
celviii
celviii
celviii
celviii

celviii
celviii
celviii
celviii
celviii

celviii
celviii
celviii
celviii
celviii

celviii
celviii
celviii
celviii
celviii

celviii
celviii
celviii
celviii
celviii

CAN	III. INQ	III.
MAT	LUC	IOH
<p>i i i vii vii lviii lviii xc xc xcvii cxi cxi cxi cxii cxii cxii cxii cxii cxii cxii cxii cxlii</p>	<p>xiii xiii xiii vi vi lvi lvi lviii lviii ccxi cxviii cxviii cxviii cxviii cxviii cxviii cxviii cxviii cxviii cxviii cxviii xcii</p>	<p>i iii v ii xcv cxvi xcvii cxviii cxviii cy cxlviii xrr cxiii lxxvii xlvi lxi vii lxi xc cliii cxlii xliii</p>

C A N			V. IN			Q U O. II		
M A T H			L U C					
iii			ii			lxxxiii		
v			viii			lxxxvi		
xii			xi			xciii		
xvi			xxi			xcv		
xxv			xl			xcv		
xxvii			xlvi			xcvi		
xxviii			xl vii			cxii		
xxx			xl viii			cxiii		
xxxiii			cxviii			cxv		
xxxvi			clxi			cxvii		
xxxviii			lxi			cxviii		
xl			lxii			cxix		
xli			lxv			cxvi		
xlvi			cxviii			cxvi		
			cliii			cxviii		
xl vii			cxviii			cxv		
xl viii			cxci			cxvii		
xl viii			cl			cxviii		
li			lvi			cxviii		
lxi			cxv			cxvii		
lxi			lxi			cxviii		
lxi			clxx			cxviii		
lxv			lxi			clvi		
lxvi			lx			clviii		
lxviii			clxxi			clxii		
lxxviii								
			lxxii			clxxv		
			clxxii			clxxv		
			lxvi			clxxv		
			cx			clxxv		
			cxvii			clxxv		

			
			
cxl cxviii cxly cxli clxxvii		cxvii ccxiii ccxvi ccxxviii ccxxxi	ccclxxii ccxxxv clxxxii cxxxviii clxxviii
clxxxiii lxviii lxxi cxiii lxxiii		ccxxxi ccxxvii ccxxxiii ccxxxvi ccxxxvii	ccxv cxlvi cxxxvi cxxxv cxxxviii
cxv cxviii clxy clxxvii cxxvi		ccxxxviii ccxli ccxli ccxlv ccxli	cxli cxli clxxxv ccii ccv
lxii cxxxviii cxxxvii cxxx lxxxii		cclyii ccclxi ccclvi ccclxv ccclxvi	ccxiii ccvii ccxii clvii clv
cxv clxxviii lxii ccxxvi clxi		ccclxxvii ccclxx ccclxxii	clvii ccxxviii cxxxii
cc clxxxvii clxxxviii cxviii cxviii			

ip vii can

ip vii can

C.VII.I

MATH

xviii

xviii

xviii

cxx

clxxxv

ccvii

QUON

IOH

lxviii

xviii

xxvii

xxviii

lxxv

ccxy

ci

C.VIII.

LVG

xxiii

xxv

xxvii

xxviii

lxxviii

lxxviii

xc i

c

ciii

ccxlvii

ccclxxvii

ccclxxxv

I.Q.II.

MAR

xii

xiii

xvi

xxviii

xxvii

xlvi

lvi

lvi

lxxv

xxvii

cxccvi

ccxvi

ccxxx

fin

fin

EX·INQ
W A R

GAN

X·IN
LVC

QUO

xviii
xxxi
xliii
xlvii
lviii

i
iii
v
viii
xviii

eli
eliii
elviii
elxiii
elxviii

celvi
celviii
celxiii
celxviii

lxii
lxx
lxxiii
lxxxi
lxxxviii

xx
xxii
xxviii
xxxii
l

elxvi
elxviii
elxvii
elxviii
elxxx

celxxvi
celxxviii
celxxviii
celxxviii
celxxvi

xc
xcii
xciii
xci
ciii

li
lxvii
lxviii
lxxii
lxxv

elxxviii
elxxviii
exc
excii
excvi

celxxviii
celxxviii
celxxviii
celxxviii
celxxviii

cxviii
cxviii
cxviii
cxviii
cxviii

ciii
cvi
cvii
cxiii
cxvii

cc
cciii
ccviii
ccx
ccxiii

celxxviii
celxxviii
celxxviii
celxxviii
celxxviii

cxvii
cxviii
cxviii
cxviii
cxviii

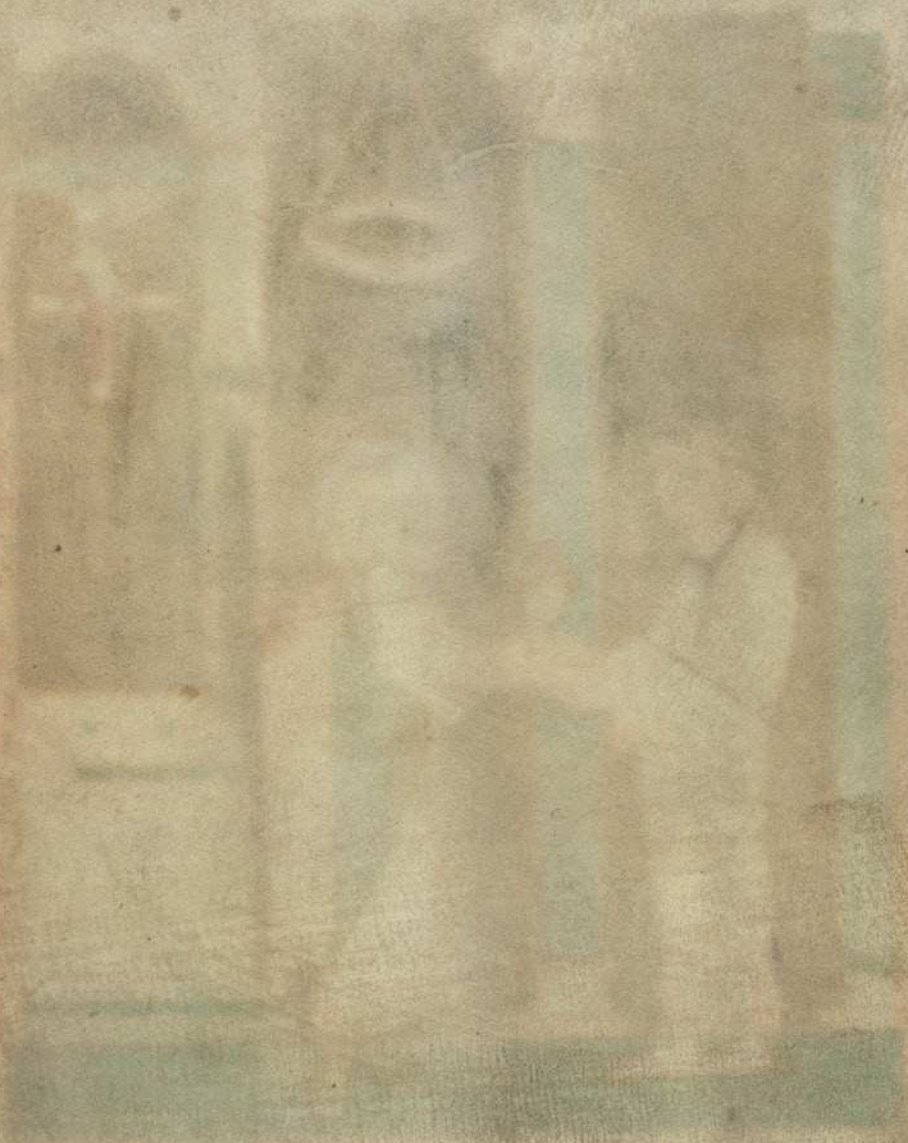
ccxxviii
ccxxv
ccxxvii
ccxxvii
celii

celxxviii
celxxviii
celxxviii
celxxviii
celxxviii

fin

fin

CANON XIN QUOTIOTH				
iii	lvii	cxv	clxxv	clxxv
vii	lxi	cxix	clxxix	clxxix
xiii	lxv	cxiii	clxxiii	clxxiii
xvii	lxx	cxvii	clxxvii	clxxvii
xxi	lxxiv	cxxxi	clxxx	clxxx
xxv	lxxviii	clxxv	clxxv	clxxv
xxix	lxxxii	clxxix	clxxix	clxxix
xxxiii	lxxxvi	clxxxiii	clxxxiii	clxxxiii
xxxvii	lxxxix	clxxxvii	clxxxvii	clxxxvii
xl	lxxxx	clxxx	clxxx	clxxx
xliv	lxxxxiv	clxxxiv	clxxxiv	clxxxiv
xlviii	lxxxxviii	clxxxviii	clxxxviii	clxxxviii
l	lxxxxx	clxxxix	clxxxix	clxxxix
li	lxxxxxi	clxxxx	clxxxx	clxxxx
lvi	lxxxv	clxxxv	clxxxv	clxxxv
lxi	lxxxix	clxxxix	clxxxix	clxxxix
lxxv	lxxxxv	clxxxv	clxxxv	clxxxv
lxxix	lxxxxix	clxxxix	clxxxix	clxxxix
lxxxiii	lxxxxxiii	clxxxiii	clxxxiii	clxxxiii
lxxxvii	lxxxxvii	clxxxvii	clxxxvii	clxxxvii
lxxxix	lxxxxix	clxxxix	clxxxix	clxxxix
lxxxx	lxxxxx	clxxxx	clxxxx	clxxxx
lxxxxiv	lxxxxiv	clxxxiv	clxxxiv	clxxxiv
lxxxxviii	lxxxxviii	clxxxviii	clxxxviii	clxxxviii
lxxxxx	lxxxxx	clxxxix	clxxxix	clxxxix

10
19
MATTHEUS

ex iudea sicut in or-
dine primus ponitur
ita euangelium in iudea primum scripsit. Cui-
us itaque uocatio ad dominum ex publicanis actibus fuit.
Duorum quippe in generatione christi presumens
principia unius cuius prima circumcisio incar-
ne alterius cuius secundum cor electio fuit. Et
ex utrisque in patribus christi sic quater denario
numero transformiter posito principium accre-
dendi fide in electionis tempus porrigens
et ex electione usque in transmigrationis diem
dirigens atque a transmigrationis die usque in
christum definens decursu aduentus domini ostendit
generationem ut & numero satisfaciens et tem-
pori. Et se quod esset ostenderet & de in se opus
monstrans etiam in his quorum genus posuit christi

10
19
MATTHEVS

ex iudea sicut in or
dine primus ponitur
ita euangelium in iudea primum scripsit. Cui
us itaque uocatio ad dominum ex publicanis actibus fuit.
Quorum quippe in generatione christi presumens
principia unius cuius prima circumcisio incar
ne alterius cuius secundum cor electio fuit. Et
ex utroque in patribus christi sic quattuor denario
numero transformiter posito principium acce
dendi fide in electionis tempus porrigens
et ex electione usque in transmigrationis diem
dirigens atque a transmigrationis die usque in
christum definens decursu aduentus domini ostendit
generationem ut & numero satisfaciens et tem
pori. Et se quod esset ostenderet & deum in se opus
monstrans etiam in his quorum genus posuit christi

operantis a principio testimoniū nō negaret.
Quarū ergo omnium rerū tempus ordo numerus
dispositio uel ratio qđ fidei necessariū ē Ds
x̄s ē qui factus ē ex muliere. factus sub lege
natus ex uirgine. passus in carne. om̃a in cruce
fixit. ut triumphans eā in semetipso. resur-
gens in corpore. & patris nom̃ in patrib; filio
& filii nom̃ patri restituens. in filius sine prin-
cipio sine fine ostendens unū se cū patre eē.
quia unus ē. In quo euangelio utile ē deside-
rantib; dñm. sic prima sic media uel p̃fecta
cognoscere ut & uocationē apti & opus eu-
angelii & dilectionē dī in carne nascentis
p̃ uniuersa legentes intellegant. at q; id in eo
in quo apphēnsi s̃ & apphendere expetunt
recognoscant. Nobis enī hoc in studio argu-
m̃ti fuit & fidē factę retradere. & operan-
tis dī intelligentiā diligent̃ eē dispositionē
querentibus non tacere.

11 21
Natiuitas xpi. Magi cū munerib' ueniunt. Et ioseph
ab anglo p'uisū monitus. Cū puero & matre ei in
egyptū fugit infantes interficiuntur.

Regressio ihu ex egypto in nazareth. De baptismo
iohannis in iordane. De xpi baptismo.

Ihu post ieiuniū xl dierū & xl noctiū temptat^r
diabolo. Petrū & Andream iacobū & iohannē
piscatores uocauit. Et circueiē galileā uarios
languores hominū curat.

Beatitude & cetera mandata. Ho ē de homicidio
de oblatione. De adulterio. De oculo & manu
eruenda. Uxorē nisi ob adulteriū n̄ dimitten
dā. De iuramentis. De oculo & dente. Inimicos di
ligendos. De elemosinis.

Oratio ieiuniū. De thesauro in celū. Lucernā cor
poris ē oculū. Et n̄ posse duob' dominis serui
re. Nec cogitandū de esca & de uestimēto uolatilib'
& lilis agri & sollicitudine diei.

Non ē iudicandū. De festuca & trabe in oculo.
De margaritis ante porcos petendū queren

dū & pulsandū. Depseudo pphetis. Quia nō omīs
q̄ dicit mibi dñe dñe intrāb in regnū celox. Dedit
mo edificata sup petra tarenā.

Descendens de monte lepsiū mundat Puerū centu
rionis paralticū curat. Socerū petri a febrī li
berat. De plurimis curis. Et scribi uolentis sese
q̄ dicit n̄ habere filiū hominis ubi caput recl
net. Atq; ut alios relicto patris corpore sequa
tur precepit.

In nauī cū dormientē excitant discipuli intēpesta
tem sedaret. Et intra gerasenox doemonia eicit.

Ubi paralticus lectū ferret. Mat̄ cūocat ac phari
seis murmurantib. De cūuio publicanox. Dicit
n̄ ēē opus sanis med̄. Discipulis iohannis int̄rogan
tib̄ quare n̄ ieiunarent discipuli ei. Parabolā pan
ni & scissurę & utriū & uini ponit. filiā princi
pis mortuā dū uadit suscitare. Mulierē apflu
uio liberat. Cecis oculi aperiunt̄. Surdū & mu
tū doemoniū eicit̄. Et in principe doemonio
rum id facere dicitur.

Duo decem aptos p[re]mittit cū om[ni] doctrina ac dicit
q[uo]d n[on] uenit pacē mittere in terra sed gladium.

Iohannes de carcere ad ih[esu]m. & ih[esu]s de iohanne
ad turbas loquit[ur] atq[ue] increpat ciuitates que
poenitent[ia] n[on] egerunt. Confessio ih[esu]i ad patrē
& uerbu[m] d[omi]ni leue ē.

Discipuli spicas uellunt. manū aridā sanat. Ho
minē ad demonio ceru[icem] & mutū curat. Et in prin
cipe demonioꝝ ad facere opinantes destruit.
Phariseis signū petentib[us] ioh[anne] & n[on] uenturū
signū tradidit. Matrē & fr[atr]es spernit.

Sedens in nauicula ih[esu]s. Turbis parabolas expo
nit. Id ē de seminantis sem[en] centesimū sexage
simū & tricesimum.

De thurania in tritico. De grano sinapis. De fermē
to abscondito in farina. Et resolut[us] discipul[us]
parabolā thuraniꝝ. Parabolas de thesauro in
agro. De bona margarita. De rete misso in
mari. Prophetā in patria sua sine honore ē.
De iohanne capite in disco. De v. panib[us] & duob[us]

piscib' in quinq; milia uiros. Ihs sup̄ mare am-
bulans. Et petrū mergentē alleuat. Et in terra
genesar multos languores curat.

De manib' lauandis & debis que de ore exeunt
quia conquinant n̄que intrant in hominē
filia mulieris syrophoenisse ad demonio curat.
Et secus mare galilee clodos cetos & mutos sanat.

Deu panib' & paucis piscib'. iiii. milia hominū
designo ioh̄e pph̄e. Defermita phariseorū
de piscopatu petri quē increpat ac dicē cru-
cē suā debere tollere unū quēq; qui uelit
dñm sequi. Et dicē n̄ uiuros quosdā mortē donet
uideant filiū hominis in regno suo uenire.

In montē cū moysen & heliā apparet. Et uox
de celo ad eū. Vnde descendentib' heliā iā ue-
nisse. & n̄ eē susceptū manifestat. Puerū lu-
naticū saluat. Et de fide granū sinapis docet.

Et statere in ore piscis.
De humilitate sic puerū & de manu & pede &
oculo eruendo. & nec minimū scandalizandū

28

Quorū anglos faciē patris in celis semp uidere tes-
tat. Correctio fratru qđ indulgeri debeat. mal-
terutru usq; septuagies septies.

Qui cseruū suū ppter denarios suffocat. Uxorē nō
debere dimitti. Et de eunuchis infantes nō ē ar-
cendos ab eudictione. Diuitē difficile introire
in celū. Et centuplū recepturū qui omnibus suis
renuntiauerit.

De primis nouissimos fieri. Parabolā operariu
in uineā ē ductorū. De filius hebedei. Et de primis
accubitis cene. De duob; cecis secus uia sedentib;
O easina & pullo ei & ubi nūmularios eiecit de te-
plo. Clamantib; pueris osanna. Deficu que ari-
da facta ē. Interrogatus in qua potestate faceret.
Ipse interrogat de iohannis baptismo. Et sub-
iungens parabolā hominis qui filios suos in ui-
neā mittit. Et qđ publicani & meretrices in
regno dī nō sint. Multos sacerdotū & scribarū
sunt p̄cessuri dicit.

Parabolā de uincitorib; qui interficiunt ad se mis-

fos. Parabolā ubi inuitati cōp̄nunt uenire ad nuptias.

De inscriptione & imagine cesaris. De muliere que vi-
fr̄s habuit. De p̄t̄is a phariseis. interrogat eos de xpo
cui filius eēt. Et discipulos ut que pharisei dicunt
fiant sed qui faciunt n̄ fient.

Increpat scribas & phariseos de p̄selito. De iuram̄to
De amelo & culice. Et calice lauando. Et monum̄-
tis dealbatis. & monum̄tis p̄phetarū & alius multis.

Hierusalē hierusalē. De structura tēpli. & signis no-
uissimorū dierū. Et dieb̄ breuiatis. De pseudo
xp̄is. Pseudo p̄phetis. De aduentu saluatoris. De oc-
casu elementorum. De x. uirginib̄. De talentis
De ouib̄ ad dextris & d̄is a sinistris & de operib̄ eorū

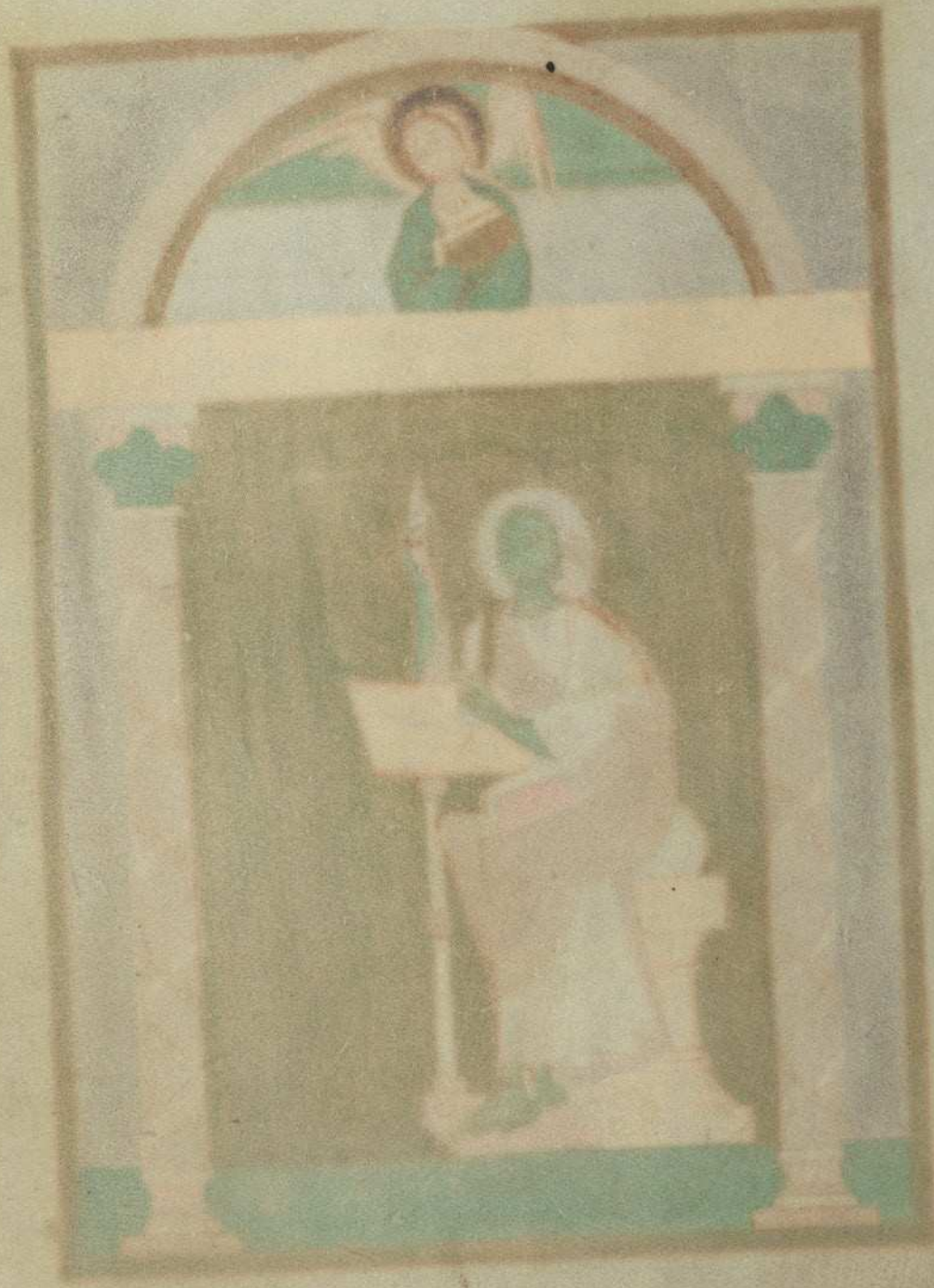
De iudeorū cōsilio. De cōprehensione ihu. De muliere
que unguento pfudit ihm. Iudas p̄mū petiit.
ut tradat ihm. Cenans deinde traditione ad
discipulos loquit̄. Oblatio eius.

Petro dicit qđ ter ante galli cantu abnegaturū
eū eēt. Orationes ihu ad patrē. Iudas ihm oscu-
lo tradidit. Et petrus auriculā abscidit. Ite fal-

14
27
sistestib' condemnatur & traditur. Petrus tertio
abnegat & lacrimabatur.

Ih̄c pilato traditur. Et indas laqueo se suspendit
De agro figuli iudiciū pilati. Et de barabba latrone.

Passio ih̄v & sepultura. Et resurrectio ei'. Itēq; man
data & doctrina eius. De baptismo. AMEN.

INITIŪ S⁺C⁺I
EV⁺ ANGELII
SE⁺ CUNDUM
MA⁺THEUM
LIBER
GENE
RATIONIS I⁺H⁺V⁺X⁺P⁺I

FILII DAVID. FILII ABRA
ham. Abraham genuit isaac. isaac autem ge
nuit iacob. Iacob autem genuit iudā & fra
tres eius. iudas autem genuit phares & zaram
& oethamar. Phares autem genuit esrom. es
rom autem genuit aram. Aram autem genuit
aminadab. aminadab autem genuit naason. Na
ason autem genuit salmon. salmon autem ge
nuit booh deraab. Booh autem genuit oberth
eruth. oberth autem genuit iesse. Iesse autem
genuit dauid regem. dauid autem rex genu
it salemonem ex ea que fuit uriae. Salemon
autem genuit roboam. roboam autem genuit
abia. Abia autem genuit asa. asa autem genu
it iosaphat. Iosaphat autem genuit ioram. io
ram autem genuit oziam. Othias autem genu
it ioatham. ioatham autem genuit achab.
Achab autem genuit echech. echech autem
genuit manassen. Manasses autem genuit
amon. amon autem genuit iosiam. Iosias autem

17
33
genuit iechoniam & fr̄s eius intransmigratione
babylonis. Et post transmigrationem babylonis.
iechonias genuit salathiel. Salathiel aut̄ genuit horo
babel. Horobabel aut̄ genuit abiud. Abiud autem
genuit eliachim. eliachim aut̄ genuit azor. Azor
aut̄ genuit sadoch. sadoch aut̄ genuit achim. Achim
aut̄ genuit eliud. eliud aut̄ genuit eleazar. Elea
zar aut̄ genuit mathan. mathan aut̄ genuit iacob.
Iacob autē genuit ioseph virū marie. de qua na
tus est ih̄c qui uocatur xp̄c. Om̄s ergo genera
tiones ab abraham usq; ad dauid. generationes
quatuordecim. Et ad dauid usq; ad transmigra
tionem babylonis generationes xiiii. Et transmigra
tione babylonis usq; ad xp̄m generationes xiiii.
Xpi aut̄ generatio sic erat.

iii
ii
Cum eēt desponsata mater ih̄u maria ioseph ante quā
conuenirent inuenta est in utero habens desp̄a sc̄o.

iii
Ioseph autem uir eius cum eēt iustus. & nollet eā
traducere. uoluit occulte dimittere eā. Haec aut̄
eo cogitante. ecce angelus dñi in somnis apparuit

ei dicens. Ioseph fili dauid noli timere accipere
 mariam coniugem tuam. Quod enim in ea natum est
 descriptum sancto est. Pariet autem filium & uocabis nomen
 eius iesum. Ipse enim saluum faciet populum suum
 a peccatis eorum. Hoc autem totum factum est. ut ad
 impleretur quod dictum est domino per prophetam dicentem. Ecce
 uirgo in utero habebit. & pariet filium. & uocabunt
 nomen eius emmanuel. quod est interpretatum nobiscum deus.
 Exurgens autem ioseph a somno fecit sicut ei precepit an
 gelus domini. Et accepit coniugem suam & non cognoscebat
 eam donec peperit filium suum primogenitum. & uoca
 uit nomen eius iesum. Cum ergo natus esset iesus in beth
 leem iudee in diebus herodis regis ecce magi ab ori
 ente uenerunt hierosolimam dicentes. Ubi est qui natus
 est rex iudeorum? Vidimus enim stellam eius in oriente. & ueni
 mus adorare eum. Audiens autem herodes rex turbatus
 est & omnis hierosolima cum illo. Et congregans omnes
 principes sacerdotum & scribas populi sciscitabat ab
 eis ubi christus nasceretur.

1
 2
 4 Lxxiii.

At illi dixerunt ei. In bethleem iudee. Sic enim scrip

tū ē pphētā Et tubethleem terra iuda nequaquam
minima es in principibus iuda. ecce enī exiet dux qui
regat populū meū israhel.

vi. **T**unc herodes clam uocatis magis diligentē didicit
ab eis tēpus stellę quę apparuit eis. & mittens illos
in bethleem dixit. Ite & interrogate diligentē de puero
& cū in ueneritis renuntiate mihi. ut & ego ueniens
ad orē eū. Qui cū audissent regē abierunt. Et ec
ce stella quā uiderant in oriente ante cedebat eis
usq; dū ueniens staret supra ubi erat puer. Uiden
tes autē stellā gauisi s̄ gaudio magno ualde. Et in
trantes domū in uenerunt puerū cū maria matre
eius. & proidentes adorauerunt eū. Et aptis the
sauris suis obtulerūt ei munera. Aurū thus et
myrrā. Et responso accepto in somnis. ne redirent
ad herodē. Per aliā uia reuēsi s̄ in regionē suā. Qui
cū recessissent. ecce angelus dñi apparuit in som
nis ioseph dicens. Surge & accipe puerū & matrē
eius. & fuge in egyptū. & esto ibi usq; dū dicam
tibi. Futurū ē enī ut herodes querat puerum.

ad p̄dendū eū. Qui c̄surgens. accepit puerū & ma-
trē ei nocte & secessit in egyptū. & erat ibi usq; ad
obitū herodis. Ut adimpleretur qđ dictū est
ad nō p̄phetā dicentē. Ex egypto uocaui filium
meū. Tunc herodes uidens quō inlusus ēt ama-
gis iratus ē ualde. & mittens occidit om̄s pueros
qui erant in bethleem & in om̄ib; finib; ei ab initio
& infra secundū tēpus qđ exquisierat amagis.
Tunc ad impletū ē qđ dictū ē p̄ hieremā p̄phetā
dicentē. Uox in rama audita ē ploratus & ulula-
tus multus. rachel plorans filios suos & noluit
consolari quia non sunt.

DE F U N C T O A V T E H E
rode. ecce angelus dñi apparuit in somnis ioseph
in egypto dicens. Surge & accipe puerū & ma-
trē ei. & uade in terrā isrl̄. Defuncti s̄ enī qui
quererant animā pueri. Qui surgens. accepit
puerū & matrē ei. & uenit in terrā isrl̄. Audi-
ens autē qđ archelaus regnaret in iudea p̄ herode
patre suo. timuit illo ire. Et ammonitus in so-

nis secessit in partes galilee. Et ueniens habitauit
in ciuitate que uocat nazareth. Ut adimpleretur
qd dictu e pphetas. quo nabartus uocabitur.

In dieb illis uenit iohannes baptista pdicans inde
deserto iudee & dicens. Penitentia agite ad ppinquab
cu regnum celorum.

Hic e eni q dictus e p esaiā pphetā dicentē. Uox cla
mantis in deserto. parate uia dñi rectas facite semi
tas eius.

Ipse au iohannes habebat uestimtu depilis camelox &
tonā pellicia circa lumbos ei. Esca au ei erat locuste
& mel siluestre. Tunc exiebat ad eu hierosolima et
omīs iudea. & omīs regio circa iordanem & baptiza
bantur in iordane ab eo cōfuentes peccata sua.

Uidens au multos phariseox & sadduceox uenientes ad
baptismū suū. Dixit eis. Progenies uiperarū. quis
demonstrabit uob fugere aduentura ira. Facite er
go fructū dignū poenitentie. & ne uelitis dicere
intra uos patre habemus abrahā. Dico enī uobis
quō potē dē de lapidib istis suscitare filios abra

be. Iā enī securis adradices arborū posita ē. Omīs er-
go arbor quę nō facit fructū bonū. excidit̃ & in ignem
mittit̃.

xi.
iii.
x
xii.

Ego quidē uos baptizo in aqua in poenitentia. qui autē
post me uenturus ē. fortior me ē. Cuius ego nō sū dig-
nus. calciamēta portare: ipse uos baptizat in spū scō & igni.

xii.
xi.

Cuius uentilabrū in manu sua. & pmundat arcē suam.
Et ēgregat triticū suū in horreū. paleas autē cōburet
igni inextinguibili.

Tunc uenit ihc agalilea in iordanē ad iohannē ut bap-
tizaret̃ ab eo. Iohannes autē phibebat eū dīc. Ego mi-
debeo baptizari. & tu uenis ad me? Respondens autē
ihc dīx̃ ei. Sine modo. Sic enī deet nos implere
omnē iusticiā. Tunc dimisit eū.

Baptizatus autē ihc. cēstī ascendit de aqua. Et ecce ap-
ti s̃ ei celi. & uid̃ spm̃ descendente sīc colūbā. & ue-
niente sup se. Et ecce uox de celis dīc. Hic ē filius
m̃s dilectus in quo mihi bene cōplacui.

TUNC DVCTUS EST IN DE-
sertū aspū ut temptaretur a diabolo.

Et cū ieiunasse .xl. dieb' & .xl. noctib' postea esuruit.
 Et accedens tēptator. dix' ei. Sifilius dī es dic ut la-
 pides isti panes fiant. Qui respondens dix'. Scriptū
 ē n̄ in solo pane uiuet homo. sed in omī ūbo qđ pce-
 dit de ore dī. Tunc ad sup̄ sit cū diabolus in scām ei
 uitatē. & statuit cū sup̄ pinnaculū tēpli & dix' ei.
 Sifilius dī es mitte te deorsū. Scriptū ē enī. Quia
 angelis suis mandau' dēte. & in manib' tollent te. ne
 forte offendas ad lapidē pedē tuū. At illi ihe
 rursū. Scriptū ē n̄ tēptab' dñm dñm tuū. Iterū assūp-
 sit cū diabolus in montē excelsū ualde. & ostendit ei
 omīa regna mundi. & glām eorū & dix' illi. Hec omīa
 tibi dabo si cadens adoraueris me. Tunc dix' ei ihe.
 Uade satanas. Scriptū ē enī. Dñm dñm tuū adorab'.
 bis & illi soli seruiēs.

Tunc reliqd cū diabolus. & ecce angeli accesserunt
 & ministrabant ei.

Cū autē audisset ihe qđ iohannes traditus esset. se-
 cessit in galileam.

Et relicta ciuitate nazareth uenit & habitauit in

capbarnaū maritimā in finibz tabulon & neptali ut
adimpleretur qđ dictū ē p̄ esaiā p̄phetā. Terra
habulon & terra neptali uia maris trans iorda
nen galilee gentiū. Populus qui sedebat intene
bris uidit lucē magnā. & sedentibz in regione ūbre
mortis lux orta est eis.

Exinde coepit ih̄c p̄dicare & dicere. poenitentia
agite adppinquabz enī regnū celoz. Ambulans ih̄c
iuxta mare galilee. uidit duos fr̄s symonē quocat
petrus & andrea fratre ei mittentes rete in mare.
Erant enī piscatores.

Erat illis. Venite post me. & faciam uos fieri pis
catores hominū. At illi cōtinuo relictis retibus
secuti s̄ eum.

Excedens inde. uidit alios duos fr̄s iacobū & ioh̄m
& ioh̄m fratre ei in nauī cū zebedeo patre eoz re
ficientes retia sua & uocauit eos. Illi autē statim re
lictis retibz & patre secuti s̄ eū.

Et circuibat ih̄c totā galileā docens in synagogis
eoz. & p̄dicans euangeliū regni. & sanans omnē

languorē & omnē infirmitatē in populo. Et ab
uit opinio eius vitetā syriū. & obtulerūt ei omēs ma
le habentes uariis languorib; & tormētis cōphensos
& qui doemonia habebant & lunaticos & parali
cos & curauit eos. Et secutē sēcū t̄he multē de
galilea & decapoli & hierosolimus & de iudea & de
transiordanen.

UIDENS AUTē TUR

bas ihc ascendit in montē. Et cū sedisset. accesserūt
ad eū discipuli ei & aperiens os suū docebat eos
dicēs. Beati pauperes spū quō ipsi regnū celoy
erant mites quō ipsi possidebunt terrā. Beati qui
lugent. quō ipsi cōsolabunt. Beati qui esuriunt
& sitiunt ppter iusticiā quō ipsi saturabunt. Bea
ti misericordes quō ipsi miām cōsequent. Beati
mundo corde quō ipsi dñm uidebunt. Beati paci
fici. quō filii dī uocabunt. Beati q̄psecutionem
patiunt ppter iusticiā. quō ipsi regnū celoy.

Beati estis cū maledixerint uob; homines. & psecu
ti uos fuerint & dixerint omē malū adūsū uos

mentientes ppter me. Gaudete & exultate quō
merces ur̃a copiosa ē in celis. Sic enī psecuti s̃pphe-
tas. qui fuerunt ante uos.

Vos estis sal terre. Qd̃ si sal euenerit in quo saliet.
Ad nihilū ualet ultra. nisi ut mittat̃ foras & concul-
tur ab hominibus.

Vos estis lux mundi. Non potē ciuitas abscondi sup̃ mon-
tē posita. neq; accendunt lucernā & ponunt eā sub
modio sed sup̃ candelabrū ut luceat om̃ib; qui in domo
sunt. Sic luceat lux ur̃a corā hominib; ut uideant
opera ur̃a bona & glorificent patrē ur̃m qui in celis ē.
olite putare quō ueni soluere legem aut pphetas. Non
ueni soluere sed adimplere.

Amen quippe dico uob̃. donec transeat cælū & terra
iota unū aut unus apex n̄ p̃teribit a lege donec om̃a fiant.

Qui ergo soluerit unū demandatis istis minimis & do-
cuerit sic homines. minimus uocabit̃ in regno celorū.
Qui aut̃ fecerit & docuerit hic magnus uocabit̃ in
regno celorū. Dico enī uob̃. quia nisi abundauerit
iusticia ur̃a plusquā scribarū & phariseorū n̄ intrabi

21
tis in regnū celoz. Audistis quia dictū ē antiquis.
nō occides. Qui autē occiderit. reus erit iudicio. Ego autē
dico uob. Quia omīs q̄ iraserit fr̄i suo. reus erit iudicio.
Qui autē dixerit fr̄i suo racha. reus erit cecilio. Qui autē
dixerit fatue. reus erit gehenne ignis. Si ergo offers
munus tuū ad altare. & ibi recordatus fueris. quia fr̄i
tuus habet aliqd adūsū te relinque ibi munus tuū an
te altare. & uade prius reconciliari fr̄i tuo & tē ueniens
offeres munus tuum.

Esto cōsentiens adūsario tuo cito dū es in uia cū eo. Ne for
te tradat te adūsarius iudici. & iudex tradat te minis
tro. & in carcerē mittaris. Am̄ dico tibi nō eries inde do
nec reddas nouissimum quadrantem.

Audistis quia dictū ē antiquis nō moechaberis. Ego autē di
co uob. Quō omīs q̄ uiderit mulierē ad cōcupiscendā
eā iā mechatus ē eā in corde suo. Qd si oculus tuus dex
ter. scandalizat te erue eū & pice abste. Expedi
tū tibi ut pereat unū m̄broz tuoz quā totū corpus
tuū mittat in gehennā ignis. Et si dextera manus tua
scandalizat te abscede eā & pice abste. Expedi tū

ut peat unū mēbrū tuū quā totū corpus tuū erit
in gehennā. Dictū ē autē. q̄cūq; dimiserit uxore suam
excepta fornicationis causa. fac̄ eā moechari. Et q̄di
missā duxerit adulterat. Iterū audistis quia dictū
ē antiquis. n̄ p̄iurab. Reddes autē dño iuramēta tua. Ego
autē dico uob. n̄ iurare omnino. neq; p̄ celū. quia thronus
dī ē. Neq; p̄ terrā q̄a scabellū ē pedū ei. Neq; p̄ ierū
rosolimā q̄a ciuitas ē magni regis. Neq; p̄ caput tuū
iuraueris q̄a n̄ potes unū capillū albū facere aut ni
grū. Sit autē sermo ur̄ ē ē n̄ n̄. Qd̄ his abundantis
ē amalo ē. Audistis q̄a dictū ē. oculū p̄ oculo. dentē
p̄ dente. Ego autē dico uob. n̄ resistere malo.

Sed si quis te percusserit in dexterā maxillā tuā p̄be illi
& alterā. Et ei q̄ uult tecū iudicio cōtendere. & tunicā
tuā tollere. dimitte ei & palliū.

Et q̄cūq; argariauerit te mille passus. uade cū illo
alia duo. Qui petit at̄ da ei. & uolenti mutuari at̄
n̄ auertaris.

Audistis q̄a dictū ē. Diliges proximū tuū. & odies inimi
cū tuū. Ego autē dico uob. diligite inimicos ur̄os be

43

ne facite his q̄oder̃ uos. Et orate p̄sequentib; & ea
lūnantib; uos. ut sitis filii patris ur̄i q̄ in celis ē. Quis solē
suū oriri fac̄ sup̄ bonos & malos. & pluit sup̄ iustos & iustos.

Si enī diligitis eos q̄ uos diligunt. quā mercedē habebi
tis. Nonne & publicani hoc faciunt. Et si salutaue
ris fr̄s ur̄os tantū qd̄ amplius faciatis. Nonne ethni
ci hoc faciunt. Estote ergo uos p̄fecti. sic & pater
ur̄ celestis p̄fectus est.

Attendite ne iusticiā ur̄am faciatis corā hominib; ut
uideamini ab eis. Alioquin mercedē n̄ habebitis apud
patrē ur̄m. q̄ in celis est. Cū ergo facis elemosinā
noli tuba canere ante te sic h̄ypocritę faciunt.
in synagogis & in uicis ut honorificent̄ ab hominib;.
Amen dico uob; receper̄ mercedē suā. Te autē faci
ente elemosinā nesciat sinistra tua qd̄ faciat dex
tera tua ut sit elemosina tua in absconso. Et pater
tuus qui uidet in absconso reddet tibi.

ET CŪ ORATIS NON
eritis sic h̄ypocritę q̄ amant in synagogis & in an
gulis platrarū stantes orare ut uideant̄ ab homi

nib. Amen dico uob̄ receper̄ mercedē suā. Tu autē cū
oraueris intra cubiculū tuū. & clauso ostio ora pa-
trē tuū in absconso & pater tuus quidē in absconso reddet tibi.
rantes autē nolite multū loqui sic ethnici. Putant enī
quod in multiloquio suo exaudiantur. Nolite ergo assi-
mulari eos. Scit enī pater uŕ̄ quod opus sit uob̄ ante
quā petatis eū. Sic ergo uos orabitis.

Pater nŕ̄ q̄es in celis sc̄ificet nōm tuū. Adueniat reg-
nū tuū. Fiat uoluntas tua sic in celo & in terra. Pa-
ter nŕ̄m cotidianū da nob̄ hodie. & dimitte nob̄ de-
bita nŕ̄a. Sic & nos dimittimus debitorib̄ nŕ̄is. Eme-
nos inducas in temptationē. Sed libera nos a malo. Amē.

Si enī dimiseritis hominib̄ peccata eorū. dimittet & uob̄
pater uŕ̄ celestis delicta uŕ̄a. Si autē n̄ dimiseritis ho-
minib̄. nec pater uŕ̄ dimittet peccata uŕ̄a.

Cū autē ieiunatis nolite fieri sic hypocritę tristes. Ex-
ternant enī facies suas. ut pareant hominib̄ ieiunan-
tes. Amen dico uob̄. quia receper̄ mercedē suā. Tu autē
cū ieiunas. unge caput tuū & faciē tuā laua. ne
uidearis hominib̄ ieiunans. sed patri tuo q̄ ē in ab-

seconso. Et pat tuus qui uidet in absconso reddet
tibi. Nolite thesaurizare uob thesauros in terra
ubi erugo & tinea demolit^r. ubi fures effodiunt & furant^r.

Thesaurizate aut uob thesauros in celo. ubi neq; erugo
neq; tinea demolit^r. & ubi fures n̄ effodiunt nec fu
rant^r. Ubi ē enī thesaurus tuus. ibi ē & cor tuū.

Lucerna corporis tui ē oculus tuus. Si fuerit oculus
tuus simplex. totū corpus tuū lucidū erit. Si aut ne
quā fuerit. totū corp^s tuū tenebrosū erit. Si ergo
lumⁱ qd tunc ē tenebre sint. Ipse tenebre quantū erit^r.

Nemo potē duob dominis seruire. aut enī unū odio
habeb^t. & alterū diliget. Aut unū sustineb^t. & alte
rū cōtinet. Non potestis dō seruire & mammoni.

Ideo dico uob. ne solliciti sitis anime ur̄e qd mandu
cetis. neq; corpori ur̄o qd induamini. Nonne ani
ma plus ē quā esca. & corp^s plus quā uestimentum.
Respicite uolatilia celi. quō n̄ ser̄ neq; metunt.
neq; cōgregant in horrea. & pat ur̄ celestis pascit
illa. Nonne uos magis plures estis illis. Quis aut
ur̄m cogitans potē adicere ad staturā suā cubitū

unū. Et de uestimēto qđ solliciti estis. Considera
te lilia agri quomodo crescunt. n̄ laborant neque
neent. Dico autē uob. quō nec salomōn in omī glā
sua cooptus ē sic unū existis. Si autē foenū agri qđ
hodie ē. & cras in clibanū mittit̄ d̄s sic uesti quan
to magis uos minime fidei. Nolite ergo solliciti
ēē dicentes. qđ manducabimus. aut qđ bibemus.
aut quo operiem̄. Hec enī om̄a gentes inquirunt.
Scit enī p̄t̄r ur̄. quia his om̄ib̄ indigetis. Queri
te ergo primū regnū dī & iusticiā ei. & hec om̄a
adiicient̄ uob. Nolite ergo solliciti ēē in grasti
niū. crastinus enī dies sollicitus erit sibi ipsi.
Suffic̄ diei malicia sua.

NOLITE IUDICARE
ut n̄ iudicemini. In quo enī iudicio iudicaueri
tis iudicabimini. Et in qua m̄sura m̄si fueritis.
remetietur uobis.

Quid autē uides festucā in oculo fr̄is tui. & trabē in
oculo tuo n̄ uides. Aut quomodo dicis fr̄i tuo
sine cicā festucā de oculo tuo. & ecce trabis est.

in oculo tuo. Hypocrita ecce primū trabē de oculo tuo. & tunc uideb̄ eicere festucā de oculo fr̄is tui.

Nolite sc̄m dare canib̄. neq; mittatis margaritas ur̄as ante porcos. ne forte c̄culcent eas pedib̄ suis & conuersi disrumpant uos.

Petite & dabit̄ uob̄. querite & inuenietis. pulsate & aperiet̄ uob̄. Om̄s enī q̄ petit accipit. & q̄ querit inuenit. & pulsanti aperiet̄. Aut quis ē ex uobis homo quē si petierit filius suus panē nūqd lapidē porriget ei. Aut si piscē petierit. nūqd serpentē porriget ei. Si ergo uos cū sitis mali. nostis bona dare filis ur̄is. Quanto magis pater ur̄ de celo dabit bona petentib̄ se.

Om̄a ergo querūq; uultis ut faciant uob̄ homines et uos facite eis. Haec ē enī lex & p̄pheta.

Intrate ergo p̄ angustā portā. quia lata porta & spaciōsa uia quē duc̄ ad p̄ditionē. & multi s̄ qui intrant p̄ eā. Quā angusta porta & arcta uia quē duc̄ ad uitā. & pauci s̄ qui inueniunt eam.

No tendite a falsis p̄phetis q̄ ueniunt ad uos inuesti

43
mētis ouiu. intrinsecus autē s̄ lupi rapaces. A fructib;
eorū cognoscetis eos.

Nūqd colligunt de spinis uuas aut de tribulis ficus.

Sic om̄s arbor: fructus bonos fac̄. Mala autē arbor:
fructus malos fac̄. Non pot̄ arbor bona fructus
malos facere: neq; arbor mala fructus bonos facere.
Om̄s arbor que n̄ fac̄ fructū bonū: excidet & in ig
nē mittet̄. Igit̄. ex fructib; eorū cognoscetis eos.

Non omnis q̄ dic̄ mihi dñe dñe. intrab̄ in regnū celorū
Sed q̄ fac̄ uoluntatē patris mei q̄ in celis ē ipse intra
bit in regnū celorum.

Multi dicunt mihi in illa die. Dñe. Dñe. nonne in no
mine tuo pphetaui & in nomine tuo demonia eie
ciui. & in tuo nomine uirtutes multas feciui. Et tū cōfi
tebor illis. q̄a nūquā noui uos. Discite amē om̄s
qui operamini iniquitatē.

Om̄s ergo q̄ audit ūba mea hæc & fac̄ ea. adsimilabit̄
uiro sapienti q̄ edificauit domū suā sup̄ petrā. Et des
cend̄ pluuia. & uener̄ flumina. & flauer̄ uenti & in
ruer̄ in domū illā & n̄ cecidit. Fundata enī erat sup̄

49
petrā. Et omīs q̄ aud̄ ūba mea hec. & n̄ fac̄ ea. similis
erit uiro stulto. q̄ edificauit domū suā sup̄ harenā.
Et descendit pluuia. & uenerūt flumina. & flauerūt uenti
& iruerūt in domū illā. & cecidit. & fuit ^{ruina} cō magna.

ET FACTUM EST CUM CON

sūmasset ihc ūba hec. admirabant̄ t̄be sup̄ doctri
na ei. Erat enī docens eos sic potestate habens. &
n̄ sic scribe eorū & pharisei.

Cū autē descendisset ihc de monte. secutē s̄ cū t̄be mul
te. Et ecce leprosus ueniens. adorabat eū dicens. Dñe
si uis potes me mundare. Et extendens manū teti
git eū dicens. Uolo mundare. Et c̄ festi mundata ē
lepra ei. Et ait illi ihc. Vide nemini dixeris. sed
uade ostende te sacerdoti. & offer munus qđ p̄ce
pit moyses in testimoniuū illis.

Cū autē introisset capharnaū. accessit ad eū centu
rio rogans eū & dicens. Dñe. puer m̄s iacet in do
mo paralyticus. & male torquet̄. Et ait illi ihc
Ego ueniā. & curabo eū. Et respondens centurio
ait. Dñe. n̄ sū dignus ut intres sub tectū meū. sed

tantū dic ūbo & sanabitur puer m̄s. Nā & ego homo sū
sub potestate habens sub me milites. & dico huic ua
de & uadit. & alio ueni & uenit. & seruo meo fac hoc
& facit. Audiens autē ihs miratus ē & sequentib; se dix.
Am̄ dico uob; n̄ inueni tantā fidē in isrl̄

Dico autē uob;. qđ multi ab oriente & occidente ueni
ent & recubent cū abrahā & isaac & iacob in regno
celoꝝ. Filii autē regni eicientur ut tenebras exteriores
ibi erit fletus & stridor dentium.

Et dix ihs centurioni. uade & sic credidisti fiat tibi.
Et sanatus ē puer in illa hora.

Et cū uenisset ihs in domū petri uidit soerū eī febr
icitantē & iacentē. Et tetigit manū eī & dimisit eā fe
bris. Et surrex & ministrabat eis. Uespere autē facto
obtruler̄ ei multos demonia habentes. Et ciebat spi
ritus ūbo. & om̄s male habentes curauit. Ut adimple
ret qđ dictū ē p̄ esaiā p̄phetā dicentē. Ipse infirmi
tates nr̄as accepit. & egrotationes portauit. Videns
autē ihs t̄bas multas circūse uisit ire transfretū.

Et accedens unus scriba. ait illi. Magister sequar.

51

te quo cūq; ieris. Et dīc ei ih̄c Uulpes foucas habent
& uolucres celi nidos. filius autē hominis n̄ habet ubi
caput suū reclinet. Alius autē de discipulis ei' ait illi.
Dñe. p̄mitte me primū ire. & sepelire patrē meū.
Ih̄c autē ait illi. Sequere me. & dimitte mortuos se
pelire mortuos suos.

ET ASCENDENTE EO
in nauiculā. secuti s̄ eū discipuli ei'. Etece motus
magnus factus ē in mari. ita ut nauicula operiret
fluctib;. Erat autē illis uentus c̄trarius. Ipse ū dor
miebat. Et accesserūt & suscitauerūt eū dicentes. Dñe.
salua nos p̄imus. Et dīc eis. Quid timidi estis modi
cē fidei. Tunc surgens. imperaū uentis & mari. &
facta ē tranquillitas magna. Porro homines mi
rati s̄ dicentes. Qualis ē hic. Quia uenti & mare
oboediunt ei. Et cū uenisset trans fretū in regio
nē gerasenā; occurrerūt ei duo demonia habentes.
demonum̄tis exeuntes seui nimis. ita ut nemo pos
set transire p̄uā illā. Etece clamauerūt dicen
tes. Quid nob̄ & tibi ih̄u fili dī. Venisti huc ante

tempus perdere nos. Erat autem non longe ab illis grex porcorum multorum pascens. Demones autem rogabant eum dicentes. Si eis nos mitte nos ingregemur porcos. Erat illis. Ite. At illi exeuntes abierunt in porcos. Et ecce impetu abiit totus grex precipitans in mare. & mortui sunt in aquis. Pastores autem fugerunt. Et venientes in civitatem nuntiaverunt omnia. & de his quae demonia habuerant. Et ecce tota civitas exiit obviam Iesu. Et cum eo rogabant ut transiret a finibus eorum.

ET ASCENDENS IN

naviculam trans fretum & venit in civitatem suam. Et ecce offerebant ei paraliticum iacentem in lecto. Et respondens Iesus fidei illorum dixit paralitico. Confide fili remittuntur tibi peccata tua. Et ecce quidam describis dixerunt intra se. Hic blasphematur. Et cum vidisset Iesus cogitationes eorum dixit. Ut quid cogitatis mala in cordibus vestris. Quid est facilius dicere dimitte tibi peccata tua aut dicere surge & ambula. Visceratis autem. quomodo filius hominis habet potestatem intra dimittere peccata. Tunc ait paralitico. Surge tolle

tuū. & uade in domū tuā. Et surrex̄ & abiit in do
mū suā. Uidentes autē t̄b̄e timuer̄ & glorificauer̄
om̄ qui dedit potestātē talem hominibus.

Et cū transiret inde ih̄c. uidit hominē in theloneo
sedentē matheū nomine: & ait illi. Sequere me. Et
surgens. secutus ē eum.

Et factū ē discubente eo in domo. ecce multi publica
ni & peccatores uenientes discubebant cū ih̄u & dis
cipulis ei. Et uidentes pharisei dicebant discipu
lis ei. Quare cū publicanis & peccatoribus mandu
cat magister uester?

At ih̄c audiens ait. Non ē op̄ ualentib; medicus. sed ma
le habentib;. Euntes autē discite qd ē miām uolo &
nō sacrificiū. Non enī ueni uocare iustos. sed pecca
tores. Tunc accesser̄ ad eū discipuli iohannis dicen
tes. Quare nos & pharisei ieiunamus frequenter:
discipuli autē tui nō ieiunant. Et ait illis ih̄c. Nūqd
possunt filii sponsi lugere quā diu cū illis ē spon
sus. Venient autē dies cū auferet̄ ab eis sponsus. &
tū ieiunabunt. Nemo autē inmittit cōmissurā pan

ni rudis in uestimētū uetus. Tollit enī plenitudinē
ei a uestimēto. & peior scissura fit. Neq; mittunt unū
nouū in utres ueteres. alioquin rūpunt utres & ui
nū effundet. & utres pereunt. Sed unū nouū in
utres novos mittunt & ambo conseruant.

Hec illo loquente adeos. ecce princeps unus accessit
& adorauit eū dicens filia mea mī defuncta ē sed ue
ni impone manū sup eā & uiuet. Et surgens ihs se
quebat eū & discipuli ei. Et ecce mulier que san
guinis fluxū patiebat. xii annis accessit retro. &
tetigit fibriā uestimēti ei. Dicebat enī intase.
Si tetigero tantū uestimētū ei salua ero. At ihs
cūsus uidens eā dix. Confide filia. fides tua te
saluā fecit. Et salua facta ē mulier ex illa hora. Et
cū uenisset ihs in domū principis. & uidisset tibi
nes & tībā tumultuantē dicebat. Recedite. nō
enī mortua puella sed dormit. Et deridebant
eū. Et cū eiecta eēt tībā intrauit & tenuit manū
ei. & surrex puella. Et exiit fama hęc in uniuersā
terrām illam.

Et transeunte inde ihu. secuti sunt eum duo cecii clamantes & dicentes. Misere nostri fili dauid. Cum autem uenisset domum. accesserunt ad eum cecii. & dixerunt ei. ihu. Credis quia possumus hoc facere uobis. Dicunt ei. Utique domine. Tunc tetigit oculos eorum dicens. Secundum fidem uestram fiat uobis. Et aperti sunt oculi illorum. Et comminatus est illis ihu dicens. Videte ne quis sciatur. Illi autem exeuntes. diffamauerunt eum in tota terra illa. Egredis autem illis. ecce obtulerunt ei hominem mutum & doemonium habentem. Et eiecto doemone locutus est mutus & mirantes sunt illi dicentes. Nunquam apparuit sic in israhel. Pharisei autem dicebant. In principe doemoniorum eiecit doemones.

Et circuebat ihu ciuitates omnes & castella docens in synagogis eorum & predicans euangelium regni. & curans omnem languorem & omnem infirmitatem.

Uidens autem turbas misertus est eis quia erant uexati & iacentes sicut oves non habentes pastorem.

Tunc dicit discipulis suis. Messis quidem multa opera ruralium pauci. Rogat dominum messis ut mittat

operarios in messe suam.

ET CONVOCATIS DUO
decī discipulis suis. dedit illis potestatem spirituum
in mundis ut eicerent eos. & curarent omnē lan
guorē & omnē infirmitatem.

Duo decī autē ap̄torū nomina hæc s̄. Primus symon q̄
dicitur petrus. & Andreas fr̄ ei. Iacobus hebedei
& Iohannes fr̄ ei. Philippus. & Bartholomeus. Tho
mas. & Matheus publicanus. & Iacobus alpheus. Ta
theus & Symon chananæus. & Iudas scariothes qui
& tradidit eum.

Eos. xii misit ih̄c p̄cipiens eis & dicens. In uia gentium
ne abieritis & in ciuitates samaritanorū ne intraueri
tis. Sed potius ite ad oues quę perierūt domus isrl̄.

Euntes autē p̄dicare dicentes. q̄a ad p̄pinq̄at regnū
celorū. Infirmos curate. mortuos suscite. leprosos
mundate. demones eicite. Gratis accepistis gra
tis date. Nolite possidere aurū neq; argentū neq;
pecuniā in s̄onis ur̄is. neq; perā in uia neq; duas
tunicas. neq; calciamenta neq; uirgā. Dignus ē enī

operarius cibo suo.

In quacūq; autē ciuitatē intraueritis aut castellū intro-
gite quis in ea dignus sit. & ibi manete donec exitis.

Intrantes autē in domū salutate eā dicentes. Pax huic
domui. Et siquidē fuerit domus illa digna ueniet
pax ur̄a sup̄ eā. Si autē n̄ fuerit digna pax ur̄a ad
uos reuertetur.

Et quicūq; n̄ receperit uos neq; audierit sermones
ur̄os. excutites foras de domo t̄ de ciuitate. excutite
puluerē de pedib; ur̄is. Am̄ dico uob; tollerabilis
erit t̄re sodomorū & gomorreorū iudic̄ iudicii quā illiciuuati.

Ecce ego mitto uos sic̄ oues in medio luporū. Estote igit̄
prudentes sic̄ serpentes. & simplices sic̄ colūbe.

Cauete autē ab hominib;. Tradent enī uos in ceciliis & in
synagogis suis flagellabunt uos. Et ad reges & p̄-
sides ducemini p̄pter me in testimoniu illis & gentib;.

Cū autē tradent uos. nolite cogitare quomodo aut
qd loquamini. Dabit enī uob; in illa hora qd lo-
quamini. Non enī uos estis q̄ loq̄mini. sed sp̄s patris
ur̄i q̄ loq̄t̄ in uob;. Tradet autē fr̄ fr̄m in mortē &

& pat̃ filiū. & insurgent filii in parentes. & morte
eos afficient. Et eritis odio omnibꝫ p̃pt̃ nom̃ meū.
Qui autē pseuerauerit usq; ī finē hic saluus erit.
Cū autē p̃sequerent̃ uos in ciuitate ista fugite in alia.
Amen dico uob̃. n̄ c̃sumabitis ciuitates isrl̃. donec
ueniat filius hominis.

Non ē discipulus sup̃ magistrū. nec seruus sup̃
dominū suū. Suffic̃ discipulo. ut sit sic magister
ei. Et seruus sic dominus eius.

Sicut autē familias beelzebub uocauer̃. quantoma
gis domesticos ei. Ne ergo timueritis eos.

Nihil enī optū ē qđ n̄ reuelat̃. & occultum qđ non
sciatur.

Quod dico uob̃ in tenebris. dicite in lumine. Et qđ
in aure auditis. p̃dicite sup̃ tecta. Et nolite time
re eos qđ occidunt corpus. animā autē n̄ possunt oc
cidere. Sed potius eū timete. qđ pot̃ & animā &
corp̃ p̃dere in gehennā. Nonne duo passeret as
se ueneunt & unus ex illis n̄ cadet sup̃ terrā sine
patre ur̃o. Ur̃i autē & capilli capitis om̃s numera

ti sunt. Nolite ergo timere multis passerib' meliores
estis uos. Omnis ergo q' confitebit' me corā hominib'. confite-
bor & ego cū corā patre meo. q' in celis ē.

Qui autē negauerit me corā hominib'. negabo & ego cū co-
rā patre meo q' ē in celis.

Nolite arbitrari quia ueneri mittere pacē in terrā. nūc
ni pacē mittere sed gladiū.

Ueni enī separare hominē adūsus patrē suū. & filiā ad-
uersus matrē suā. & nurū adūsus socrū suā. & inimici
hominis domestici eius.

Qui amat patrē aut matrē plusquā me nō ē me dignus.
Et qui amat filiū aut filiā sup me. nō ē me dignus. Et
qui nō accipit crucē suā & sequit' me. nō ē me dignus.

Qui inuenit animā suā. pdet illā. Et qui pdidit ani-
mā suā ppter me inueniet eā.

Qui recipit uos me recipit. Et qui me recipit reci-
pit eū qui me misit.

Qui recipit pphetā in nomine pphete. mercedē pphete
accipiet. Et qui recipit iustū in nomine iusti merce-
dē iusti accipiet.

Et quicūq; potū dederit uni ex minimis istis calicē
aque frigide tantū in nomine discipuli. Amen di
co uobis. n̄ perdet mercedē suā.

ET FACTUM EST CUM
cōsumasset ihc p̄cipiens xii discipulis suis. Transit
inde ut doceret & p̄dicaret in ciuitatib; eorū.

Iohannes autē cū audisset in uinculis opera xpi. mittens
duos de discipulis suis ait illi. Tu es qui uenturus
es an aliū expectamus. Et respondens ihc ait illis.
Euntes renuntiate iohanni quē audistis & uidis
tis. Ceti uident. claudi ambulant. leprosi mundan
tur. surdi audiunt. mortui resurgunt. paupe
res euangelizant. Et beatus est qui n̄ fuerit
scandalizatus in me. Illis autē ab euntib; coepit ihc
dicere ad turbas de iohanne. Quid existis inde
sertū uidere harundinē uento agitatā. Sed qd
existis uidere hominē mollib; uestitū. Ecce
q̄ mollib; uestiunt in domib; regū s̄. Sed qd exis
tis uidere p̄phetā. Etiā dico uob. & plusquam
prophetam.

Hic ē enī de quo scriptū ē. Ecce ego mitto angelū
meū ante faciē tuā qui p̄parabit uīā tuā ante te.

Amen dico uob̄. Non surrexit un̄ natos mulierū
maior iohanne baptista. Qui aut̄ minor ē in reg
no celox̄ maior ē illo.

Adieb̄ aut̄ iohannis baptiste usq̄ n̄ regnū celox̄ uī pa
t̄r̄ & uiolenti rapiunt illud.

Om̄s enī p̄phete & lex usq̄ ad iohannē p̄phetauer̄. Et
si uultis recipere. ipse ē helias q̄ uenturus ē. Qui
habet aures audiendi audiat.

Cui aut̄ similē estimabo generationē istā. Similis ē
pueris sedentib̄ in foro q̄ clamantes eo equalib̄ di
cunt. Cecinimus uob̄ & n̄ saltastis. lamentauimus & non
plauristis. Uenit aut̄ iohannes neq̄ manducans neq̄
bibens. & dicunt demoniū habet. Ecce homo uerax
& potator uini publicanox̄ & peccatorum amicus.
Et iustificata ē sapientia a filiis suis.

Tē coepit exp̄brare ciuitatib̄ in quib̄ facte s̄ pluri
me uirtutes ei. quia n̄ egissent poenitentia. Ue
tibi coroz̄bain. Ve tibi bethsaida. quia sunt tyro

& sidone facte cōt uirtutes que facte s̄ in uob̄ olī
in cilicio & cinere poenitentia egissent. Uerū tam̄
dico uob̄. Tyro & sydoni remissus erit in die iudi
ci quā uob̄. Et tu capharnaū. nūqd usq; in celū
exaltaueris. usq; in infernū descendes.

Quia si in sodomis facte fuissent uirtutes que facte
s̄ in te forte mansissent usq; in hunc diē. Uerū
tam̄ dico uob̄. quia terre sodomorū remissus erit
in die iudicii quā tibi.

In illo temp̄. Respondens ih̄c dix̄. Confiteor ti
bi p̄t̄r dn̄e celi & terre quia abscondisti haec
a sapientib; & prudentib; & reuelasti ea paru
lis. Ita p̄t̄r quō sic fuit placitū ante te.
omnia mihi tradita s̄ a pat̄re meo.

Et nemo nouit filiū nisi p̄t̄r. Neq; pat̄rē quis
nouit nisi filius. & cui uoluerit filius reuelare.

Venite ad me om̄s qui laboratis & onerati estis &
ego reficiā uos. Tollite iugū meū sup uos & dis
cite quia mitis sū & humilis corde. Et inuenie
tis requiē animab; ur̄is. Iugū enī meū suauē

ē & onus meū leue.

IN ILLO TEMP^{ore} **A**bit ihs pfa
ta. discipuli autē ei esurientes coeperūt uellere spicas
& manducare. Pharisei autē uidentes dixerūt ei. Ec
ce discipuli tui faciunt qđ n̄ licet eis facere sabba
tis. At ille dixit eis. Non legistis qđ fecerit dauid
quando esurit & qui cū eo erant. quomodo intrauit
in domū dī & panes ppositionis comedit quos n̄ li
cebat ei edere. neq; his qui cū eo erant nisi solis sa
cerdotibus.

Aut n̄ legistis in lege quia sabbatis sacerdotes intē
plo sabbatū uiolant & sine crimine s̄. Dico autē uob
quia templo maior ē hic. Si uī sciretis qđ ē miām
uolo & n̄ sacrificiū. Nūquā ē denassetis innocentes.
Dñs ē enī filius hominis etiā sabbati.

Et cū inde transisset uenit in synagogā eorū. Et ec
ce homo manū habens aridā. & interrogabant eū
dicentes. Si licet sabbatis curare. ut accusarent
eū. Ipse autē dixit illis. Quis erit ex uob homo qui
habeat ouē unā. & si ceciderit hec sabbatis in foueā

Nonne tenebit & leuabit eum. quanto magis melior est
homo oue. Itaque licet sabbatis bene facere. Tunc ait
homini. Extende manum tuam. Et extendit. Et resti-
tuta est sanitati sic altera.

Exiuntes autem pharisei consilium faciebant aduersus eum
quomodo eum perderent.

Ihesus autem sciens necessitas inde. & secuta se cum multis. & cura-
uit eos omnes. Et percipiens eis neminem manifestum eum face-
rent. Ut adimpleret quod dictum est per sanctam prophetam di-
centem. Ecce puer meus quem elegi. dilectus meus in quo
bene complacuit anime mee. Pona spiritum meum super eum
& iudicium gentibus nuntiabit. Non extendet neque clama-
bit neque audiet aliquis in plateis uocem eius. Harundinem
quassatam non confringet. & linum fumigans non extinguet.
donec eiciat ad uictoriam iudicium. & in nomine eius
gentes sperabunt.

Tunc oblitus est ei demonium habens. cecus & mutus
& curauit eum. ita ut loqueretur & uideret.

Et stupebant omnes turbe & dicebant. Numquid hic est fili-
us dauid.

Pharisei autē audientes dixerūt. Hic nō eicit demones. nisi
in beelzebub principe demoniorū.

Ihesus autē sciens cogitationes eorū dixit eis. Omne regnū in se
ipsū diuisū desolabitur. Et omnis ciuitas et domus diuisa
contra se. nō stabit. Et si satanas satanam eicit. aduersus se di
uisus ē. q̄modo ergo stabit regnū ei? Et si ego in beelze
bub eicio demones. filii ur̄i in quo eiciunt? Ideo ip
si iudices ur̄i erūt. Si autē ego in spū dī eicio demones
igit̄ puenit in uos regnū dī. Aut quomodo potest
quisquā intrare in domū fortis & uasa ei diripere
nisi prius alligauerit fortē. & tē domū illius diripiat.
ui nō ē meū. contra me ē. Et q̄ nō congregat meū spargit.
Ideo dico uob̄. Omne peccatū & blasphemia remitte
tur hominib̄. sp̄s autē blasphemia nō remittet̄. Et q̄cūq;
dixerit ūbū contra filiū hominis. remittet̄ ei. Quia
dixerit contra sp̄m sc̄m. nō remittet̄ ei neq; in hoc sēto
neq; in futuro

Aut facite arborē bonā. & fructū ei bonū. Aut faci
te arborē malā. & fructū ei malū. Siquide ex fruc
tu arbor agnoscit̄. Progenies uiperarū q̄modo

potestis bona loq̄ cū sitis mali. Ex abundantia enī cordis
os loquitur:

Bonus homo de bono thesauro p̄fert bona. & malus homo
de malo thesauro p̄fert mala.

Dico aut̄ uob. quō omne ūbū otiosū qđ locuti fuerint
homines. reddent rationē de eo in die iudicii. Inaberis.

Ex uerbis enī tuis iustificaberis. & ex uerbis tuis cōdep̄

Tunc responder̄ ei quidā describis & phariseis dicentes.

Et respondens ait illis. Generatio mala & adultera sig
nū querit. & signū n̄ dabit̄ ei nisi signū iōne p̄phete. Si
cut enī fuit iōnas in uentre coeli tribi dieb; & tribi noc
tib; sic erit filius hominis in corde terre tribi dieb; &
tribi noctib; Viri nīneuite surgent in iudicio cū gene
ratione ista & cōdep̄nabunt eā quia poenitentia eger̄
in p̄dicatione iōne. Eccece plus quā iōna hic. Regina
austri surget in iudicio cū generatione ista. & cōdep̄na
bit eā quia uenit a finib; terre. audire sapientia salomo
nis. Eccece plus quā salomon hic.

Quāu imundus spiritus exierit ab homine ambulat
p̄ loca inaquosa querens requiē & n̄ inuenit. Tunc dicit

34 077
reuertar in domū meā unde exiui. Et ueniens in
uenit uacantē scopis mundatā & ornata. Tunc uadit
& assumit septē alios spiritus secū nequiores se &
intrantes habitant ibi. Et fiunt nouissima hominis il
lius peiora priorib. Sic erit generationi huic pessime.

Ad huc eo loquente ad turbas. Ecce mater ei & fr̄s sta
bant foris querentes loq̄ ei. Dixit autē ei quidā Ecce mat̄
tua & fr̄s tui foris stant querentes te. At ipse respon
dens dicenti sibi ait. Que ē mat̄ mea & q̄s fr̄s mei. Et
extendens manū in discipulos suos ait. Ecce mat̄ mea
& fr̄s mei. Quicūq; enī fecerit uoluntatē patris mei
qui in celis ē. ipse m̄s & fr̄ & soror & mat̄ ē.

IN ILLO DIE **E**xiens ih̄s de do
mo sedebat secus mare. & cōgregat̄ s̄ ad eū turbe
multe. ita ut in maniculā ascendens sederet. & om̄s
turba stabat in litore. Et locutus ē eis multa in pa
rabolis dicens. Ecce erit qui seminat seminare. &
nō seminat. quedā ceciderūt secus uia & uenerūt uolu
cres & comederūt ea. Alia autē ceciderūt in petrosa ubi
nō habebant terrā multā. Et t̄tinuo exorta s̄ quia nō

habebant altitudinē terre. Sole autē orto estiuauerunt
& quia nō habebant radicē aruerunt. Alia autē ceciderunt in spi-
nas. & creuerunt spine & suffocauerunt ex eis. Alia autē ceciderunt in
terrā bonā. & dabant fructū aliud centesimū. aliud sexa-
gesimū. aliud tricesimū. Qui habet aures audiendi au-
dit. Et audientes discipuli dixerunt ei. Quare in para-
bolis loqueris eis? Qui respondens ait illis. Quia uobis
datum ē nosse mysteria regni cēlorū illis autē nō ē datum.
ui enī habet dabitur ei. & abundabit. Qui autē nō habet. & quod
habet auferetur ab eo.

Ideo in parabolis loquor eis. quia uidentes nō uident. &
audientes nō audiunt. neque intellegunt. & ut adimpleatur
in eis prophetia esaię dicens. Auditū audietis & nō intel-
legentis. Et uidentes uidebitis. & nō uidebitis. In crassa-
tū ē enī cor populi ei. & aurib⁹ grauit⁹ audierunt. & oculos
suos cēcluserunt. Nequando uideant oculis. & aurib⁹ audi-
ant. & corde intellegant. & cōuertant⁹ & sanent⁹ eos.
rī autē beati oculi quia uident. & aures ur̄e quia audi-
unt. Amen quippe dico uobis. quia multi pphete &
iusti cupierunt uidere quę uidetis & nō uident. Et audi-

re que auditis & non audierunt.

Vos ergo audite parabolam seminantis. Omnis qui audit uerbum regni & non intellegit. uenit malus & rapit quod seminatum est in corde ei. Hic est qui seminatus est secus uiam. Qui autem super petrosa seminatus est hic est qui uerbum audit. & continuo cum gaudio accipit illud. Non habet autem in se radicem. sed est temporalis. Facta autem tribulatione & persecutione propter uerbum continuo scandalizatur. Qui autem seminatus est in spinis. hic est qui uerbum audit & sollicitudo istius seculi & fallacia diuitiarum suffocat uerbum. & sine fructu efficitur. Qui uero in terra bona seminatus est. hic est qui audit uerbum. & intellegit & fructum adfert. & facit aliud quidem centesimum aliud autem sexagesimum aliud uero tricesimum.

Alia parabolam proposuit illis dicens. Simile factum est regnum celorum homini qui seminauit bonum seminum in agro suo. Cum autem dormirent homines uenit inimicus eius & super seminauit zizania in medio tritici & abiit. Cum autem creuissent herba & fructum fecisset. tunc apparuerunt & zizania. Accedentes autem serui patrisfamilias

miliaſ dixerũ ei. Domine nonne bonũ ſemen ſeminãſti
in agro tuo. Unde ergo habet zizania. ¶ **E**rat illis.
Inimicus homo hoc fecit. Serui autẽ dixerũ ei. Viſimus
& colligimus ea. ¶ **E**rat. Non. Ne forte colligentes
zizania eradicetis ſimul & triticũ. ¶ **S**inite utraq; creſ-
cere uſq; ad meſſe. & in tẽpore meſſis dicã meſſoribus.
Colligite primũ zizania & alligate ea faſciculis ad co-
burnendũ. Triticũ autẽ congregate in horreũ meũ.

Aliã parabolã ppoſuit dieſ eiſ. Simile ẽ regnũ celoꝝ gra-
no ſinapiſ. qđ accipiens homo ſeminauit in agro ſuo. qđ
minimũ ẽ quideũ omĩb; ſeminib;. Cũ autẽ creuerit maior
ẽ omĩb; holerib;. & fit arbor. ita ut uolucres celi & ha-
bitent in ramis eiꝯ.

Aliã parabolã locutus ẽ eiſ. Simile ẽ regnũ celoꝝ
fermento qđ acceptũ mulier abſcondit in farina
ſuis trib; donec fermentũ ẽ totũ.

Hæc omĩa locutus ẽ ihe in parabolis ad turbas. & ſine
parabolis n̄ loquebatur eiſ. ¶ **U**t impleret qđ dictũ ẽrat
ppphetã dicentẽ. ¶ **A**peruĩ in parabolis os meũ eruc-
tuabo abſcondita a cõſtitutione mundi.

Tē dimissis turbis uenit indomum. & accesserunt ad eum disci-
 puli eius dicentes. Disserere nobis parabolam zihaniae agri.
 Qui respondens ait. Qui seminat bonum semē. ē filius ho-
 minis. Ager autē ē mundus. Bonum uero semē. his filii regni
 zihaniae autē. filii sū nequiae. Inimicus autē. qui seminauit ex
 ē diabolus. Messis uero. cōsumatio sēti ē. Messores autē
 angeli sūt. Sic ergo colliguntur zihaniae & igni cōburuntur
 sic erit incōsumatione sēti. Mittet filius hominis ange-
 los suos. & colligent de regno eius omnia scandala. Et eos qui
 faciunt iniquitate. mittent eos in eaminiū ignis ibi erit
 fletus & stridor dentium. Tē iusti fulgebunt sic sol in
 regno patris eorum. Qui habet aures audiendi audiat.
Simile ē regnū celorum thesauro abscondito in agro. quē
 qui inuenit homo abscondit & p̄ gaudio illius uadit
 & uendit uniuersa quae habet & emit agrū illū. Iterum
 simile ē regnū celorum homini negotiatori querenti
 bonas margaritas. Inuenta autē una pretiosa margarita
 abiit & uendit omnia quae habuit & emit eam. Iterū
 simile ē regnū celorum sagene misse in mari & ex omni
 genere piscium ēgreganti. Quā cū impleta ēt educen-

tes. & secus latus sedentes elegerunt bonos in uasa malos
aut foras miser. Sic erit in consumatione seculi. Exibunt
angeli. & separabunt malos de medio iustorum & mittent
eos in caminum ignis ibi erit fletus & stridor dentium.
Intellexistis hec omnia. Dicunt ei. Etiam. At illis.
Ideo omnis scriba doctus in regno celorum similis est homini
patri familias. qui profert de thesauro suo noua & uetera.
Et factum est cum consumasset ihesus parabolas istas transiit inde.

Et ueniens in patriam suam docebat eos in synagogis eorum
ut mirarentur & dicerent. Unde huic sapientia haec
& uirtutes. Nonne hic est fabri filius. Nonne mater eius
dicitur maria. & fratres eius iacobus & ioseph & symon & iu-
das & sorores eius. Nonne omnes apud nos sunt. Vnde ergo
huic omnia ista & scandalizabant in eo.

Ihesus autem dixit eis. Non est propheta sine honore. nisi in patria
sua. & in domo sua. Et non fecit ibi uirtutes multas propter
incredulitatem illorum.

IN ILLO TEMPORE. Audiuit herodes tetrar-
cha fama ihesu. & ait pueris suis. Hic est iohannes baptis-
ta ipse surrexit a mortuis. & ideo uirtutes operantur in eo.

erodes enī tenuit iohannem. & alligauit eū. & posuit in
carcerē ppter herodiadē uxore fr̄is sui. Dicebat enī illi
iohannes. Non licet tibi habere eā. Et uolens illū occi-
dere timuit populū. Quia sic pphetā eū habebant.

Die autē natalis herodis saltauit filia herodiadis inme-
dio & placuit herodi. Unde eū iuramento pollicitus ē ei
dare. qđ eūq; postulasset ab eo. At illa p̄ monna matris
sua. Da mihi inquit hic in disco caput iohannis bap-
tiste. Et cōstitutus ē rex ppter iuramentū & eos qui parit̄
recubebant iussit dari. Misit q; & decollauit iohannē
in carcere. & allatū ē caput ei in disco. & datū ē puellē
& tulit matri suē. Et accedentes discipuli ei tulerunt
corpus & sepelier̄ illud. & uenientes nummauer̄ ihu.

Qđ eū audisset ihc secessit inde in nauicula in locū de-
sertū seorsū. Et eū audissent ihc secutē s̄ eū pedestres
decimariis. Et exiens uidit turbā magnā. & misertus
ē ei & curauit languidos eorū.

Uespere autē facto. accesser̄ ad eū discipuli ei dicentes.
Desertus ē locus. & hora iā p̄terit. Dimitte turbas.
ut eumes in castella emant sibi escas. Ihc autē dixit eis

Non habent necesse ire. date illis uos manducare. Re-
sponderunt ei. Non habemus hic nisi quinq; panes & duos
piscis. Qui ait eis. Asserite illos mihi hic. Et cum iussisset
turba discubere super foenum. Acceptis quinq; panibus &
duob; piscibus. aspiciens in celum. benedixit & fregit & de-
dit discipulis panes. Discipuli autem turbis. Et mandu-
cauerunt omnes. & saturati sunt. Et tulerunt reliquias in cophas
fragmentorum plenos. Manducantium autem fuit numerus. v.
milia uiroꝝ exceptis mulieribus & paruulis.

Et statim iussit discipulos ascendere in nauiculam & prece-
dere cum transfretum. donec dimitteret turbas.

Et dimissa turba. solus ascendit in montem orare.

Uespere autem facto. solus erat ibi. Nauicula autem in medio
mari iactabat fluctibus. Erat enim contrarius uentus.
Quarta autem uigilia noctis. uenit ad eos ambulans super
mare. Et uidentes eum ambulantem super mare turbati
sunt dicentes quia fantasma est. Et pro timore clamauerunt.
Statimque ihesus locutus est eis dicens. Habete fiduciam. ego sum.
nolite timere.

Respondens autem petrus dixit. Domine. si tu es iube me uenire

adit sup aquas. At ipse ait. Veni. Et idescendens petrus
in nauicula. ambulabat sup aqua ut ueniret ad ihm. Vi
dens u uentū ualidū timuit. Et cū coepisset mergi cla
mabat dics. Dne. saluū me fac. Et tñuo ibe. extendens
manū apphendit eū & ait illi. Modice fidei quare dubitasti.

Et cū asseendisset in nauiculā. cessau uentus. Quia u in nau
cula erant uener & adorauer eū dicentes. Uere dī filiū es.

Et cū transiretassent uener in terrā gennesar. Et cū cogno
uissent eū cū loci illi miser in uniuersā regione illā. & op
tuler ei omī male habentes. & rogabant eū ut uel fim
bria uestimēti ei tangerent. Et quicūq; tetigerunt sal
ui facti sunt.

TUNC ACCESSERUNT

ad eū ab hierosolimis scribe & pharisei dicentes. Quare
discipuli tui transgrediunt traditionē seniorū. Non
enī lauant manus suas cū panē manducant. Ipse aū
respondens ait illis. Quare & uos transgredimini man
datū dī ppter traditionē urām. Nā dī dicit. honora pa
trē & matrē. & q maledixerit patri uel matri morte
moriatur. Uos aū dicitis. q cūq; dixerit patri t matri.

Manus qđ cūq; ē ex me pderit tibi. & n̄ honorificabit pa-
trē aut matrē. & vtrū fecistis mandatū dī ppter traditio-
nē urām. Hypocrite. bene pphetaū de vob̄ esaias dicens.
Populus hic labus me honorat. cor autē eorū longe ē a me. Si-
ne causa autē me colunt. docentes doctrinas & mandata ho-
minū. Et uocatis eos dīcē eis. Audite & intellegite.
Non qđ uiriat inos coingnat hominē. s; qđ pcedit ex ore
hoc coingnat hominē.

Tunc accedentes discipuli ei dixerūt ei. Scis quia pharisaei au-
ditū hoc uō scandalizati sūt. At ille respondens ait. Om̄s
plantatio quā n̄ plantauit pater m̄s celestis eradicabitur.

Simile illos ceti sūt duces cecorū. Cecus autē sicuto ducitū p̄stet
ambo in foueā cadunt.

Respondens autē petrus. dixit ei. Ediffere nob̄ parabolā istā.
At ille dixit. A vob̄ & uos sine intellectu estis. Non in-
tellegitis. quia om̄e qđ in os uiriat inueniunt nādū
& in secessū emittit. Quē autē pcedunt decore. decore
exiunt & ea quē coingnant hominē. Decore enī exi-
unt cogitationes male. homicidia. adulteria. fornicationes
furta falsa testimonia. blasphemie. hec sūt quē

coinquant hominē. Non lotis autē manib' manducare nō
 coinquat hominē. Et regressus inde ihc secessit in partes
 tyri & sidonis. Et ecce mulier chanaea a finib' illis egres
 sa clamauit dicens ad eū. Misere mei dñe fili dauid filia
 mea male ad oemio uenit. Qui nō respondit ei uerbū.
 Et accedentes discipuli ei rogabant eū dicentes. Dimitt
 te eā quia clamat post nos.

Ipse autē respondens ait. Nō sū missus. nisi ad oes quepe
 rier' domus isrl.

At illa uenit & adorauit eū dicens. Dñe. adiuua me. Qui re
 spondens ait. Nō ē bonū sumere panē filiorū & mittere
 canib'. At illa dixit. Et tu dñe. Nā & canelli edunt demu
 cis que cadunt de mensa dominoꝝ suorū. Tunc respondens
 ihc ait illi. O mulier. magna ē fides tua. fiat tibi sic uis.
 Et sanata ē filia ei ex illa hora.

Et cū transisset inde ihc uenit secus mare galilee. Et
 ascendens in montē. sedebat ibi. Et accesser' ad eū tbe
 multe. habentes secū multos cecos. & claudos. debiles
 & alios multos. Et picec' eos ad pedes ei & curauit
 eos. ita ut turbe mirarent'. Uidentes multos loquen

res claudos ambulantes cecos uidentes. Et magnifica
batur dñi israhel.

Iſcariote [†] c̄ uocatis

discipulis suis dix. Misertor t̄be. quia triduo iā
pseuerant mecum. & n̄ habent qđ manducare. Et dimittit
eos ieiunos nolo. ne deficiant in uia. Et dicunt
ei discipuli. Unde ergo nob̄ in deserto panes tantos
ut saturamus turbā tantā? Erant illis ihc. Quot pa
nes habetis? At illi dixer̄. Septē. Et paucos pisci
culos. Et p̄cepit turbę ut discubarent sup̄ terrā.
Et accipiens vii. panes & pisces. & gr̄as agens fregit
& dedit discipulis suis. & discipuli deder̄ populo.
Et comeder̄ om̄s & saturati s̄. Et qđ sup̄fuit de
fragm̄tis. tuler̄ vii sportas plenas. Erant aut̄ qui
manducauer̄ quatuor milia hominū extra par
uulos & mulieres. Et dimissa t̄ba ascendit in na
uiculā & uenit in fines magedan.

Et accesser̄ ad eū pharisei & sadducei temptantes. &
rogauer̄ eū ut signū de celo ostenderet eis.

Atille respondens ait eis. Facto uespere dictis

79
serenū erit. rubicundū ē enī celū. Et mane hodie
tēpestas. Rutilat enī triste celū. Faciē ergo celi diu
dicare nostis. signa autē tēporū nō potestis scire.

Generatio mala & aduversa signū querit. & signū nō da
bit ei nisi signū iōne. Et relictis illis abiit. Et cū ue
nissent discipuli ei trans fretū. oblitī panes accipere.

Qui dixit illis. Inueniunt & caute aferunt phariseorū
& sadduceorum.

Atrilli cognabant intēse dicentes. quia panes nō accepimus.

Sciens autē ihs dixit eis. Quid cogitatis intus modice fidei
quia panes nō habetis. Nondū intellegitis. neq; recorda
mini quinq; panū & quinq; milia hominū. Et quorū
phinos sup̄sistis. Neq; septē panū & quattuor milia ho
minū. & quot sportas sup̄sistis. Quare nō intellegitis.
quia nō pane dixi uob. Cauete aferunt phariseorū et
sadduceorū. Tunc intellexerūt quia nō dixerūt cauendū afe
runt panū. s. ad doctrinā phariseorū & sadduceorū.

Venit autē ihs in partes cesare philippi & interrogabat disci
pulos suos dicens. Quē dicunt homines ēē filiū hominis.
Atrilli dixerūt. Alii iohannē baptistā. alii autē heliū alii

ū hieremiā aut unū ex prophetis. Dicit illis ihc. Vos autē
quē me ēē dicitis. Respondens symon petrus dixit. Tu es xp̄e
filius dī uiu.

Respondens autē ihc dixit ei. Beatus es symon bariona quia
caro & sanguis n̄ reuelauit tibi s; p̄t̄ m̄s q̄ in celis ē. Ego
dico tibi quia tu es petrus & sup hanc petrā edificabo ec-
clesiā meā. Et portę inferi n̄ p̄ ualebunt ad uisus eā. & tibi
dabo clauēs regni celorū. Et qd̄ cūq; ligaueris sup t̄rā erit
ligatū & in celis. Et qd̄ cūq; solueris sup t̄rā erit solu-
tum & in celis.

Tunc p̄cepit discipulis suis ut nemini dicerent. quia ipse
ē ihc xp̄e. Exinde coepit ihc ostendere discipulis suis
quia oporteret eū ire hierosolimā. & multa p̄t̄ a senio-
rib; & scribis & principib; sacerdotū. & occidi & die ter-
tia resurgere.

Et assumens eū petrus. coepit increpare illū dicens. Absu-
at̄ dñe. n̄ erit tibi hoc. Qui cūuersus dixit petro. Ut eo
post me satanas. scandalū mihi es. quia n̄ sapis ea quę di-
scedunt ex q̄s s̄ hominū.

Tunc ihc dixit discipulis suis. Siquis uult post me uenire

abneget semetipsū & tollat crucē suā & sequat̃ me.

Qui enī uoluerit animā suā saluā facere p̃det eā. Qui
aū p̃diderit animā suā p̃pt̃ me inueniet eā. Quid enī
p̃dē homini simundū uniuersū lucret̃ anime; ū sue de
trimentū patiat̃? Aut quā dat̃ homo cōmutationē p̃
anima sua?

Filius enī hominis uenturus ē in gl̃a patris sui cū ange
lis suis. & tē reddet unicuiq; scđm opera ei.

Amen dico uob̃. Sunt quidā de hic stantib; q̃n̄ gustabunt
mortē donec uideant filiū hominis uenientē in regno suo.

ET POST SEX DIES AS

sup̃sit petrū & iacobū & iohannē. & duc̃ illos in mon
tē excelsū seorsū & transfiguratus ē ante eos. Et re
splenduit facies ei sic sol. uestimēta aū ei facta s̄ alba
sic nix. Et ecce apparuer̃ illis moyses & helias cū eo
loquentes. Respondens aū petrus dixit ad ihm. Dñe.
bonū ē nos hic ēē. si uis faciamus hic tria tabernacula
tibi unū & moysi unū & helie unū. Ad huc eo loquen
tē. ecce nubes lucida obūbrat̃ eos. & ecce uox de nube
dies. Hic ē filius m̄s dilectus. in quo mihi bene cōpla

cui ipsū audire. Et audientes discipuli ceciderunt in faciem
suā & timuerunt ualde. Et accessit ihc. & tenuit eos. Dixit
eis. Surgite. & nolite timere. Leuantes autē oculos suos.
nemine uiderunt nisi solū ihm. Et descendenti illis de
monte. pręcepit ihc dicens. Nemini dixeritis uisionē. do
nec filius hominis a mortuis resurgat.

Et interrogauerunt eū discipuli dicentes. Quid ergo scribe
dicunt. quod heliā oportet primū uenire. At ille respon
dens ait illis. Helias quidē uenturus ē. & restituet omnia.
Dico autē uobis. quia helias uenit iam & nō cognouerunt eū
si fecerunt in eo quicūque uoluerunt. Sic & filius hominis pas
surus ē ab eis. Tunc intellexerunt discipuli quia de iohanni
baptista dixisset eis.

Et cū uenisset ad thā. accessit ad eū homo genibus prolu
tus ante eū dicens. Dñe miserere filio meo. quia luna
ticus ē & male patitur. Nā sepe cadit in ignē. & crebro
in aquā. Et obtuli eū discipulis tuis. & nō potuerunt cura
re eū. Respondens ihc ait. O generatio incredula &
perversa. quousque ero uobiscum. usquequo patiar uos. Adfer
te huc illū ad me. Et increpauit illū ihc. & eruit ab

eo demoniū. & curatus ē puer. et illa hora.

Tunc accesserunt ad ihm discipuli secreto dicentes. Quare
nos non potuimus eicere illū. Dicit illis. Propter increduli-
tatem vestram. Amen quippe dico vobis. Si habueritis fidem
sic grani sinapis. dicetis huic monti tollere & mittere
in mare & transibit. Et nihil impossibile erit vobis.
Hoc autem genus non eicitur nisi per orationem & ieiunium.

Conuersantibus autem eis in galilea dixit illis ihc. Filius hominis
tradendus est in manus hominum. & occident eum & die
tertia resurget. Et tristati sunt vehementer.

Et cum uenissent capharnaū accesserunt qui didragma ac-
cipiebant ad petrum & dixerunt ei. Magister noster non solum
didragma. Aut etiam. Et cum intrasset in domum pue-
nit eum ihc dicens. Quid tibi uidetur symon. Reges terre
aquas accipiunt tributum & censum. a filiis suis an ab alienis.
Et ille dixit. Ab alienis. Dixit illi ihc. Ergo liberi es filii.
Ut autem non scandalizemus eos uade ad mare & mitte hamum.
& cum pisces qui primus ascenderit tolle. Et apertis ore eius
inuenies statere illum sumens. dabis puerum & te.

IN ILLA HORA ACCES

serunt discipuli ad ihm dicentes. Quis putas maior ē
in regno celorū? Et aduocans ihc paruulū statuit eū in
medio eorū & dixit. Amē dico uob. nisi cūersi fueritis
& efficiamini sic paruuli nō intrabitis in regnū celorū. Qui
cūq; ergo humiliauerit se sic paruulus iste. hic ē maior
in regno celorū. Et q̄s suscepit unū paruulū talē in nomi
ne meo me suscipit.

Qui autē scandalizauerit unū de pusillis istis q̄ in me credunt.
expedit ei ut suspendat̄ ei mola asinaria in collo. & dimerget̄
in profundū maris. Uae mundo ab scandalis. Necessē ē enī
ut ueniant scandala. Verumtamē uel homini p̄ quē scanda
lū uenit.

Si autē manus tua t̄ pes tuus scandalizat te. abscide eū &
pice abste. Bonū tibi ē ut unā ingredi debile t̄ claudū
quā duas manus t̄ duos pedes habentē mitti in ignē aet̄
nū. Et si oculus tuus scandalizat te. erue eū & pice abste.
Donū tibi ē eū uno oculo ut unā intrare. quā duos ocu
los habentē. mitti in gehennā ignis.

Videte ne trānatis unū ex his pusillis. Dico enī uob. quia
angeli eorū in celis sēp uident facie patris mei. q̄ in celis ē.

85

Venit enī filius hominis saluare qđ perierat.

Quid uob̄ uidet̄ si fuerint alicui centū oues & errauerit una ex eis. nonne relinquet nonaginta nouē in montib̄ & uadit querere eā que errauit. Et si contigerit ut inueniat eā. am̄ dico uob̄. quia gaudet sup̄ eā magis. quā sup̄ nonaginta nouē que n̄ errauer̄. Sic n̄ ē uoluntas patris ur̄m qđ in celis ē. ut peccet unus de pusillis istis.

Sic uero peccauerit inter fr̄ tuus. uade & corripe eū in te & ipsū solū. Si te audierit lucratus eris fr̄m tuū.

Sic uero te n̄ audierit. to hibe tecū unū t̄ duos. ut in ore duorum t̄ trium testium stet om̄e ūbū. Qđ si n̄ audierit eos dic eccle. Si uero ecclesiam n̄ audierit. sit tibi sic ethnicus & publicanus.

Amen dico uob̄. quęcūq; alligaueritis sup̄ terrā. erunt ligata & in celo. Et quęcūq; solueritis sup̄ terrā erunt soluta & in celo.

Iterū dico uob̄. quia si duo ex uob̄ cōsenserint sup̄ terrā de om̄i re quācūq; petierint. fiet illis a patre meo qđ in celis ē. Ubi enī s̄ duo t̄ tres cōgregati in nomine meo. ibi sū in medio eorū.

Tunc accedens petrus ad eū dixit. Dñe. quociens peccab

in me fr̄ m̄s & dimittā ei usq; septies. Dicit illi ih̄c. Non
dico tibi usq; septies. s; usq; septuagies septies.

IDEO AD SIMILATU^M

ē regnū cel̄ & hominu regi q̄ uoluit rationē ponere cū
seruis suis. Et cū coepisset rationē ponere. oblatuse
ei unus q̄ debebat x milia talenta. Cū aut̄ n̄ haberet un
de redderet. iussit eū dominus ei uenundari. & uxore
ei & om̄a que habebat & reddi. Procidens aut̄ seruis
ille orabat eū dicens. Patientiā habet̄ me. & om̄a reddā
tibi. Misertus aut̄ dominus serui illius. & debitū dimi
sit ei. Egressus aut̄ seruis ille. inuenit unū dec̄ ser
uis suis. q̄ debebat ei centū denarios. Et tenens. suffo
cabat eū dicens. Redde qd̄ debes. Et procidens ē seruis ei.
rogabat eū dicens. Patientiā habet̄ in me & om̄a reddā
tibi. Ille aut̄ noluit. sed abiit. & misit eū in carcerē
donec redderet debitū. Uidentes aut̄ ē serui ei que
 fiebat. tristati sunt. & uener̄ & narrauer̄ domi
no suo. om̄a que facta fuerant. Tunc uocauit illū domi
nus suus & ait illi. Serue nequā om̄e debitū dimi
sit tibi quō rogasti me. Non ergo oportuit & te mi

sereri ē serui tui sic & ego tui misertus sū. Entratus
dominus ei tradidit cū tortorib⁹ quo ad usq; redderet uni
uersū debitū. Sic & pater noster celestis faciet nob⁹ siniremi
seruis unus quisq; frī suo deorū dī uris.

Et factū ē cū cōsumasset ih̄c sermones istos migravit
a galilea. & uenit in fines iudee transiordanē. & secu
te sūt eū turbe multe. & curant eos ibi. Et accesserūt ei
cū pharisei temptantes eū & dicentes. Silicet homini uxo
rē suā dimittere ex quacūq; causa. Qui respondens ait
eis. Non legistis quia fecit ab initio d̄s masculū & femi
nā fecit eos. Et dicit. Propter hoc dimittet homo patrē
& matrē. & adheret uxori suē. & erūt duo in carne una.
Itaq; iā n̄ sūt duo. s; una caro. Quid ergo d̄s cū uir hominē
separet. Dicunt illi. Quid ergo moyses mandauit
dari libellū repudi & dimittere. Et ait illis. Quō
moyses adduriciā cordis ur̄i p̄misit nob⁹ dimittere
ur̄as. Ab initio autē n̄ fuit sic.

Dico autē uob⁹. quia q̄cūq; dimiserit uxorē suā nisi obfor
mationē & aliā duxerit moechatur. Et q̄ dimissā duxe
rit moechatur.

Dicunt ei discipuli ei. Suta ē causa homini cū uxorē nō ex-
pedit nubere. Qui dixit. Non omēs capiunt uerbū istud.
si quibī datū ē. Sunt enī eunuchi q̄ de matris uero sic na-
ti s̄ & s̄ eunuchi. qui facti s̄ ab hominibī. Et facti s̄ eunuchi q̄
se ipsos castrauerūt p̄p̄t regnū celox. Qui potest capere capiat.

Tunc oblatis ei paruuli. ut manus eis imponeret & oraret.
Discipuli autē increpabant eos. Ihesus uero ait eis. Sinite par-
uulos & nolite eos phibere ad me uenire. Taliū ē enī reg-
nū celox. Et cū inposuisset eis manus. abiit inde.

Eterece unus accedens. ait illi. Magister bone. qd boni faciū
ut habea uitā aeternā. Qui dixit ei. Quid me int̄ogas de
bono. Unus ē bonus d̄s. Si uis uis ad uitā ingredi serua
mandata. Dixit illi. Quae. Ihesus autē dixit. Non homicidiū fa-
cies. nō adulterabis. nō facies furtū. nō falsū testimoniū dices.
Honora patrē & matrē. & diliges p̄ximū tuū sic te ipsū.
Dixit illi adulescens. Om̄a hec custodim. qd ad huc mihi
deest.

Ait illi Ihesus. Si uis p̄fectus ēē. uade uende que habes. & da
pauperibī. & habebis thesaurū in celo & ueni sequere me.

Cū audisset ūbū adulescens. abiit tristis. Erat enī habes

multas possessiones. Ite autē dī discipulis suis. Amen dico uob. quia diues difficile intrat in regnū celō. Et iterū dico uob. Facilius ē camelū p̄ forā acus transire. quā diuitē intrare in regnū celō. Auditis autē his discipuli mirabantur ualde dicentes. Quis ergo poterit saluus ēē. Aspiēns autē ihe dī illis. Apud homines hoc impossibile ē. apud om̄ autē om̄a possibilis s̄. Tunc respondens petrus dī ei. Ecce nos reliquimus om̄a & secuti sum̄ te qđ ergo eris nob̄.

Ite autē dī illis. Am̄ dico uob. qđ uos qđ secuti estis me in re generatione cū sederit filius hominis in sede maiestatis sue. sedebitis & uos sup̄ sedes duodecī. iudicantes duodecim tribus israhel.

Et om̄s qđ reliqđ domū t̄ fr̄. aut sorores. aut patrē. aut matrē. aut uxorē. aut filios aut agros p̄p̄t nom̄ meū. centuplū accipiet. & uitā eternā possidebit.

MULTI AUTEM ERUNT

primi nouissimi & nouissimi primi.

Simile ē regnū celō homini patri familias. qđ erat primo mane ēducere operarios in uineā suā. Conuentione autē facta cū operariis ex denario diurno. misit eos in ui-

neā suā. Egreſſus circa horā tertā. uidit alios ſtantes
in foro ocioſos & illis dixit. Ite & uos in uinea & qđ inſtū
fuerit dabo uob. Illi autē abier. Iterū autē erit circa ſextā
& horā nonā & fecit ſimilit. Circa undecimā uero erit
& inuenit alios ſtantes. & dicit illis. Quid hic ſtatis tota
die otioſi. Dicunt ei. Quia nemo nos ēdū. Dicit illis. Ite
& uos in uinea. Cū ſero autē factū ēēt. dicit dominus uiner
pcuratori ſuo. Uoca operarios. & redde illis mercedē.
Incipiens a nouiſſimis. uſq; ad primos. Cū ueniſſent er
go qđ circa undecimā horā uenerant. acceper. ſingu
los denarios. Venientes autē & primi. arbitrati ſ. qđ plus
ēēt accepturi. Acceper. autē & ipſi ſingulos denarios.
Et accipientes murmurabant aduſus patrē familias
dicentes. Hi nouiſſimi una hora fecer. & parēs illos
nob feciſti qđ portauimus pondus diei & cſtus. At ille
reſpondens uni eorū dixit. Amice. nō facio tibi iniuriā.
Nonne ex denario cōueniſti mecū. Tolle qđ tuū ē
& uade. Uolo autē & huic nouiſſimo dare. ſic & tibi. Aut
nō licet mihi qđ uolo facere. an oculus tuus nequā ē
quia ego bonus ſū. Sic er. nouiſſimi primi. & primi

91
nouissimi. Multi enim sunt uocati pauci autem electi.

Et ascendens ihc hierosolimam assumpsit duodecim discipulos secreto & ait illis. Ecce ascendimus hierosolimam & filius hominis tradetur ut crucifigatur & spuetur & tradent eum morte: & tertia die resurget.

Tunc accessit ad eum mater filiorum zebedee cum filiis suis ad oras & petens aliquid ab eo. Qui dixit ei. Quid uis? At illi. Dic ut sedeamus hic duo filii mei. unus ad dexteram tuam & unus ad sinistram in regno tuo. Respondens autem ihc dixit. Nescitis quid petatis. Potestis bibere calicem quem ego bibiturus sum? Dicunt ei. Possumus. At illis. Calicem quidem meum bibetis. sedere autem ad dexteram meam & sinistram non est meum dare uobis. sed quibus paratum est a patre meo.

Et audientes decem indignati sunt de duobus fratribus. Ihc autem uocauit eos ad se & ait. Scitis quia principes gentium dominantur eorum & qui maiores sunt potestate exercent in eos. non ita erit in uos. Sed quicumque uoluerit uos maior fieri. sit uos minister. Et qui uoluerit uos primus esse. erit uos seruus.

Sic filius hominis non uenit ministrari. sed ministrare. Et dare animam suam redemptionem pro multis. Uos autem queritis de

modico crescere. & de minimo maiores eēt. Cū aut̃ introier̃
tis ad cenā uocati. nolite recubere in superiorib; locis. ne
forte honoratior te sup ueniat. & accedens q̃ inuitauit te
dixit tibi. Adhuc deorsū accede. & cōfundaris. Si aut̃ re
cubueris in inferiori loco. & ad uenerit humilior te dicet
tibi q̃ te ad cenā uocauit. Accede adhuc superius. & hoc tibi
erit utilius.

Et egredientib; illis ab hiericho. secuta ē eū r̃ba multa. Et
ecce duo cec̃i sedentes secus uia. audier̃ quia ih̃c trans
iret. & clamauer̃ dicentes. Dñe. miserere nr̃i fili da
uid. Turba aut̃ increpabat eos ut tacerent. At illima
gis clamabant dicentes. Dñe. miserere nr̃i fili dauid.
Existit ih̃c & uocauit eos ad se & ait. Quid uultis ut fa
ciā uob;. Dñe. ut aperiant̃ oculi nr̃i. Misertus aut̃ eor̃
ih̃c. tetigit oculos eor̃. Et t̃ festi uider̃ & secuti s̃ eū.

ET CŪ AD P P I N Q U A S
sent hierosolimis & uenissent beth fage. ad montē oli
ueti. t̃ ih̃c misit duos discipulos dicens eis. Ite in cas
tellū qđ c̃tra uos ē. & statim ueneritis asinā alligatā &
pullū cū ea soluite & ad ducite mihi. Et si quis uobis

93
aliquid dixerit. dicite quia dominus vobis opus habet. & c. festi di-
mittere uos.

Hoc autem totum factum est. ut adimpleret quod dictum est per prophetam
dicentem. Dicite filie syon. ecce rex tuus uenit tibi man-
suetus. & sedens super asinam & pullum filium sub iugalis.
uidentes autem discipuli fecerunt sic precepit illis ihesus. Et ad duxerunt
asinam & pullum. & imposuerunt super eos uestimenta sua. & cum de
super sedere fecerunt. Plurima autem turba strauerunt uestimenta
sua in uiam. Alii autem cedebant ramos de arboribus & ster-
nebant in uiam.

Turbę autem quę precedebant & quę sequebantur clamabant
dicentes. Osanna filio dauid. benedictus qui uenit in
nomine domini. Osanna in altissimis.

Et cum intrasset hierosolimam commota est uniuersa ciuitas dicens.
Quis est hic? Populi autem dicebant. Hic est ihesus propheta nazareth galilee.

Enterauit ihesus templum dei & eiciebat omnes uendentes &
emittentes in templo. Et mensas numularum & cathedras uen-
ditiu colubas eiecit. Et dicens. Scriptum est. quia domus
mea domus orationis est. Uos autem fecistis eam speluncam

Lactronum.

Et accesserunt ad eum cæci & claudi in templo & sanauit eos.

Uidentes autem principes sacerdotum & scribe mirabilia que fecit. Et pueros clamantes in templo & dicentes. Osanna filio dauid. indignati sunt & dixerunt ei. Audis quod isti dicunt. Ihesus autem dicit eis. Nunquam legistis. quia ex ore infantium & lactantium perfectisti laudem.

Et relicta illis. abiit foras extra ciuitatem in bethaniam ibique mansit. Mane autem reuertens in ciuitatem esuriit. Et uidens ficum arborē unā secus uiam uenit ad eam & nihil inuenit in ea præter folia tantum. Et ait illi. Nunquam extra fructus nascatur in sepe tempore. Et tunc facta est continuo ficulnea. Et uidentes discipuli mirati sunt dicentes. Quomodo continuo aruit.

Respondens autem ihesus ait eis. Amen dico uobis. si habueritis fidem & non hesitaueritis. non solum deficulnea facietis. Sed & simoni huic dixeritis. tolle & uicta te in mare fiet.

Et omnia quecumque petieritis in oratione credentes accipietis.

Et cum uenisset in templum. accesserunt ad eum docentes princi-

pes sacerdotū & seniores populi dicentes. Inqua potestate hæc facis. & quis tibi dedit hanc potestatem. Respondens ih̄s dixit eis. Interrogabo uos & ego inuicem sermones. Quæ si dixeritis mihi & ego uobis dicam. inqua potestate hæc facio. Baptismū iohannis unde erat. ex celo an ex hominibus. At illi cogitabant inter se dicentes. Si dixerimus ex celo dicet nobis. Quare ergo non credidistis illi. Si autem dixerimus ex hominibus timeamus eum. Omnes enim habebant iohannem sic prophetam. Et respondente ih̄s dixerunt. Nescimus. At illis & ipse. Nec ego dico uobis. inqua potestate hæc facio.

Quid autem uobis uidetur. Homo quidam habebat duos filios. & accedens ad primum dixit. Fili. uade hodie operare in uinea mea. Ille autem respondens ait. Nolo. Postea autem poenitentia motus abiit. Accedens autem ad alterum dixit similiter. At ille respondens ait. Ego domine. & non uiui. Quis ex duobus fecit uoluntatem patris. Dicunt ei. Primus. Dicit illis ih̄s. Amen dico uobis. quia publicani & meretrici præcedunt uos in regno dei. Uenit enim ad uos iohannes in uia iusticie. & non credidistis ei. Publicani autem

& meretrices crediderunt ei. Vos autem uidentes. nec poenitentiam habuistis postea ut crederetis ei.

ALIAM PARABOLAM

audite. Homo erat patrifamilias. qui plantauit uineam & sepe circumdedit eam. & fodit in ea torcular. & edificauit turrem & locauit eam agricolis. & peregre profectus est. Cum autem tempus fructuum adpropinquasset. misit seruos suos ad agricolas ut acciperent fructus eius. Et agricolae apprehensis seruis eius. alium ceciderunt. alium occiderunt. alium uero lapidauerunt. Iterum misit alios seruos plures prioribus. & fecerunt illis similia. Nouissime autem misit ad eos filium suum dicens. Verebuntur filium meum. Agricola autem uidentes filium dixerunt intra se. Hic heres. uenit. occidamus eum & habebimus hereditatem eius. Et apprehensum eum eiecerunt extra uineam & occiderunt. Cum ergo uenerit dominus uineae. quid faciet agricolis illis. Malos male proderunt. & uineam locabit aliis agricolis qui reddant ei fructum temporibus suis. Dicit illis Iesus. Numquam legistis in scripturis lapidem quem reprobauerunt edificantes hic factus est in caput anguli. Ad domino factum est istud & est mirabile in oculis nostris. Ideo dico uobis. quia auferet a uobis

regnū dī & dabit̃ genti facienti fructus ei. Et q̃ cecide-
rit sup lapidē istū ē fringet̃. Sup quē ū ceciderit con-
teret eum.

Et cū audissent principes sacerdotū & pharisei para-
bolis ei. cognouer̃ qđ de ip̃s diceret. Et querentes
cū tenere timuer̃ turbas. quō sic ppheta cū habebant.

Et respondens ihc. dixit iterū in parabolis eis dicens. Simile
factū ē regnū celox homini regi q̃ fecit nuptias filio suo.
Et misit seruos suos uocare invitatos ad nuptias. & no-
lebant uenire. Iterū misit alios seruos dicens. Dicite
invitis. ecce prandiu meū parauit. tauri mei & alia
occisa. & om̃a parata uenite ad nuptias. Illi autē ne-
glexer̃. Et abiit̃ alius in uillā suā. alius ū. ad negotia-
tionē suā. Reliqui ū tenuer̃ seruos ei. & contumeliosus
affectos occider̃. Rex autē cū audisset iratus ē & mis-
sit exercitib⁹ suis p̃didit homicidas illos. & ciuitatē
illox succendit. Tunc ait seruis suis. Nuptie quidē
paratę s̃. sed q̃ invitati erant n̄ fuer̃ digni. Ite ergo
ad erit⁹ marū & quoscūq; inueneritis uocate ad
nuptias. Et regressi serui ei in uias. cōgregauer̃ om̃s

quos inuenerunt malos & bonos. & implete sunt nuptie discubentium.

Intrauit autem rex ut uideret discubentes. & uidit ibi hominem non uestitum ueste nuptiali. & ait illi. Amice quomodo huc intraisti non habens uestem nuptialem? At ille obmutuit. Tunc dixit rex ministris. Ligatis pedibus eius & manibus mittite eum in tenebras exteriores ibi erit fletus & stridor dentium. Multi autem sunt uocati pauci uero electi.

TUNC AB EUNTES PHARISAEI & SADRISAEI ut caperent eum in sermone. Et mittunt ei discipulos suos cum herodianis dicentes. Magister. scimus quia uerax es & uiam dei in ueritate doces. & non tibi cura de aliquo. Non enim respicis personam hominum. Dic ergo nobis quid tibi uidetur. Licet censum dare cesari an non? Cognita autem iste nequitia eorum ait. Quid me tentatis hypocritae? Ostendite mihi numisma census. At illi optulerunt ei denarium. Et ait illis. Cui est imago haec & superscriptio? Dicunt ei. Cesaris. Tunc ait illis. Reddite ergo quae sunt cesaris cesari & quae sunt dei deo. Et audientes mirati sunt. & relicto eo abierunt. In illo die accesserunt

ad eū sādouci qui dicunt n̄ eē resurrectionē. & intro-
gauerū eū dicentes. Magister moyses dixit. Siquis mor-
tuus fuerit n̄ habens filiū. ut ducat fr̄ ei uxore illi &
susceperet sem̄ fr̄i suo. Erant autē apud nos septē fr̄s. & pri-
mus uxore ducta defunctus ē. & n̄ habens sem̄ reliquit
uxore suā fr̄i suo. Similit̄ secundus & tertius usq; ad sep-
timū. Nouissime autē omniū & mulier defuncta ē. In re-
surrectione ergo cui erit de septē uxor? Om̄s enī habu-
erūt eā. Respondens autē ihs ait illis. Erratis. nescientes scrip-
turas. neq; uirtutē dī. In resurrectione enī neq; nubent
neq; nubent̄ s; s; sic angeli dī in celo. De resurrectione autē
mortuorū n̄ legistis. qđ dictū ē adō dicente uob. Ego sū d̄s
abrahā & d̄s isaac & d̄s iacob. Non ē d̄s mortuorū. s; uiuentiū.
Et audientes ihs mirabant̄ in doctrina eius.

Pharisei autē uidentes qđ silentiū imposuisset sādoucis eū
neq; in unū. Et interrogauit eū unus ex eis legis doctor tēp-
rans eū. Magister qđ ē mandātū magnū in lege? Ait illi
ihs. Diliges dñm dñm tuū ex toto corde tuo. & in tota
anima tua. & in tota m̄te tua. Hoc ē maximū & primū
mandātū. Secūdm autē simile ē hauc. Diliges pximū tuū

sic te ipsū. In his duobus mandatis. uniuersa lex pender & prophetae.

Congregatis autē phariseis. interrogauit eos ihc dies. Quid uobis uidetur de xpo. cuius filius est? Dicunt ei. Dauid. At illis. Quomodo ergo dauid in spu uocat eū dñm dies. Dicit dñs dñs meo. sede adextreis meis. Donec ponā inimicos tuos scabellū pedū tuorū.

Si ergo dauid uocat eū dñm. quomodo filius ei ē? Et nemo poterat respondere ei ubi. Neq. ausus fuit quisquā ex illa die eū amplius interrogare.

Tē ihc locutus ē ad r̄bas & phariseos dies. Sup cathedrā moysi. seder̄ scrib̄e & pharisei. Om̄a ergo quęcūq. dixerunt uobis seruate & facite. Secundū ū opera eorū nolite facere. Dicunt enī & n̄ faciunt.

Alligant autē onera graua & inportabilia. & inponunt in humeros hominū. digito autē suo nolunt ea mouere.

Om̄a ū. opera sua faciunt. ut uideant̄ ab hominib. Dilatant enī philacteria sua. & magnificant fibrias. Amant autē primos recubitus in cenis & primas cathedras in synagogis & salutationes in foro. & uocari ab hominib. rabbi.

Uos autē nolite uocari rabbi. Unus ē enī magister ur̄. Om̄s
autē uos fr̄s estis. & patrē nolite uocare uob̄ sup̄ terrā.
Unus ē enī patr̄ ur̄ qui in celis ē. nec uocemini magis-
tri quia magister ur̄ unus ē xp̄s.

Qui maior ē ur̄m erit minister ur̄. Qui autē se exaltane-
rit humiliabit. Et q̄ se humiliat exaltabitur.

UE AUTē VOBIS SCRIB̄
b̄ & pharisei hypocr̄ite. quia clauditis regnū celor̄ an-
te homines. Uos autē n̄ intratis. nec introeuntes sinitis in-
trare.

Vae uob̄ scrib̄ & pharisei hypocr̄ite quia circumitis mare
& aridā ut faciatis unū pselitū. & cū fuerit factus factis
cū filiū geberne duplo quā uos. Vae uob̄ duces cæci
qui dicitis. q̄cūq; iurauerit p̄tēplū nihil ē. Qui autē iura-
uerit in auro tēpli debet. Stulti & cæci. qd̄ enī maius ē
aurū antēplū. Quis sc̄ificat aurū. Et quicūq; iuraue-
rit in altari nihil ē. Qui autē iurauerit in dono qd̄ ē sup̄
illud debet. Cæci. qd̄ enī maius ē donū an altare. qd̄
sc̄ificat donū. Qui ergo iurat in altari. iurat & in eo
& in om̄ib; que sup̄ illud s̄. Et q̄cūq; iurauerit in tēplo.

102
iurat in illo & in eo q̄ habitat in ipso. Et q̄ iurat in celo
iurat in throno dī & in eo qui sedet super eū.

Ve autē uob̄ scribe & pharisei hypocrite. q̄ decimatis mentā
& anetū & ciminū & reliquistis que grauiora s̄ legis.
iudiciū & miām & fidē. Hec oportuit facere & illa
non omittere.

Duces cecī excolemes calicē. camelū autē glutientes.

Vae uob̄ scribe & pharisei hypocrite q̄ mundatis q̄ de
foris ē calicis & parapsidis. intus autē s̄ pleni rapina &
inmundicia. Pharisee ecce munda prius q̄d intus
ē calicis & parapsidis ut fiat & id q̄ de foris ē & mundū.

Vae uob̄ scribe & pharisei hypocrite qui similes estis
sepulchris dealbatis. que a foris parent hominib̄ spe
ciosa. intus ū s̄ plena ossib̄ mortuorū & omī spurritia.
Sic & uos a foris quidē parentis hominib̄ iusti. intus autē
pleni estis hypocrisi & iniquitate.

Ve uob̄ scribe & pharisei hypocrite qui edificatis se
pulehra p̄phetarū & ornatis monum̄ta iustorū. Et di
citis. si fuissetis iudicib̄ patrū nr̄orū n̄ essemus socii eorū
in sanguine p̄phetarū. Itaq; testimonio estis uob̄met

ipsis quia filii estis eorum qui prophetas occiderunt.

Et uos implete mensuram patrum uestrorum. Serpentes gemina superarum quomodo fugietis iudicio gehenne.

Ideo ecce ego mitto ad uos prophetas & sapientes & scribas. & erillis occidetis & crucifigitis. & extis flagellabitis in synagogis uestris. & persequemini de ciuitate in ciuitatem. ut ueniat super uos omnis sanguis iustus qui effusus est super terram a sanguine abel iusti usque ad sanguinem iacharie filii barachie quem occidistis in templo & altare. Amen dico uobis. uenient hec omnia super generationem istam.

HIERUSALEM. HIERUSA

lem que occidis prophetas. & lapidas eos qui ad te missi sunt. Quotiens uolui congregare filios tuos quemadmodum gallina congregat pullos suos sub alas. & nolui. Ecce relinquet uobis domus uestra deserta. Dico enim uobis. non me uidebitis amodo. donec dicatis. Benedictus qui uenit in nomine domini.

Eregressus ihesus de templo ibat. Et accesserunt discipuli eius ut ostenderent ei edificationes templi. Ipse autem respondens dixit illis. Uidetis hec omnia. Amen dico uobis. non relinquet hic lapis super lapidem qui non destruatur.

Sedente autē eo sup̄ montē oliueti. accesserūt eū discipuli
secreto dicentes. Dic nob̄ quando hęc erūt. & qđ signū ad
uentus tui & cōsumationis sēclī. Et respondens ih̄c dixit eis.
Uidetis ne quis uos seducat. Multi enī ueniunt in nomi
ne meo dicentes. Ego sū xp̄c & multos seducunt. Audi
turi enī estis p̄lia & op̄uones p̄liorū uidete ne t̄bemin.
Oportet enī hęc fieri. si n̄ dū ē finis. Consurget enī gens
in gentē. & regnū in regnū. & erūt pestilentie & fames. &
terre motus p̄loca. Hęc autē om̄a initia s̄ dolor.

Tē tradent uos in tribulationē & occident uos. & erunt uos
odio om̄ib̄ gentib̄ p̄pt̄ nom̄ meum.

Et tē scandalizabunt multi & inuicē tradent & odio
habebunt inuicē. Et multi pseudo p̄phete surgent & se
ducent multos. Et quō abundauit iniquitas. refrigescet
caritas multorū. Qui autē pseuerauerit usq; in finē hic salus erit.

Et p̄dicabit hoc euangeliū in uniuerso orbe. in testimoniu
om̄ib̄ gentib̄. Et tē ueniet cōsumatio.

Cū ergo uideritis abominationē desolationis. quę dicta
ē ad am̄bele p̄pheta stantē in loco scō q̄ legit intellegat.

Tē q̄ in iudea s̄ fugiant ad montes. Et q̄ in ierico. n̄ descen

dat tollere aliquid de domo sua. Et qui in agro non reueratur
tollere tunicam suam.

Uae autem pregnantibus & nutriendis in illis diebus.

Orat autem ut non fiat fuga uestra hieme uel sabbato.

Erit enim tribulatio magna qualis non fuit ab initio mun-
di usque modo neque fiet.

Et nisi breuiati fuissent dies illi non fieret salua omnis caro
sed propter electos breuiabuntur dies illi.

Tunc si quis uobis dixerit ecce hic christus aut illuc
nolite credere.

Surgent enim pseudo christi & pseudo prophete & dabunt sig-
na magna & prodigia ita ut in errorem inducantur. Si fieri
potest etiam electi ecce uobis predictum.

Si ergo dixerint uobis ecce in deserto est nolite exire. ecce
in penetrabilibus nolite credere.

Sicut enim fulgur exiit ab oriente & parat usque in occiden-
tem. ita erit & aduentus filii hominis.

Ubi cumque fuerit corpus illud congregabuntur aquilae.

Stati autem post tribulationem dierum illorum sol obscurabitur
& luna non dabit lumen suum. Et cadent stelle de caelo & uir-

ritates celorum commouebunt. & tunc parebit signum filii hominis in caelo.

Et tunc plangent omnes tribus terre & uidebunt filium hominis uenientem in nubibus celi cum uirtute multa & maiestate. Et mittet angelos suos cum tuba & uoce magna & congregabunt electos eius a quatuor uentis a summis celorum usque ad terminos eorum. Ab arbore autem ficus discite parabolam. cum iam ramus eius tener fuerit & folia nata scitis quia prope est aestas. Ita & uos cum uideritis haec omnia. scitote quia prope est inuanius. Amen dico uobis. quia non preteribit haec generatio donec omnia fiant. Caelum & terra transibunt uerba uero mea non preteribunt.

De die autem illa & hora nemo scit. neque angeli celorum nisi pater solus.

Sic autem in diebus noe. ita erit & aduentus filii hominis. Sic enim erant in diebus ante diluuium. comedentes & bibentes. nubentes & nuptum tradentes usque ad eum diem qua introiit noe in arcam. & non cognouerunt donec uenit diluuium & tulit omnes. Ita erit & aduentus filii hominis. tunc duo erunt in agro unus assumet. & unus relin-

107
quet. Duo molentes immola una. una assumet & altera
relinquet.

Vigilate ergo quia nescitis qua hora dominus uenit.

Illud autem scitote quod si sciret pater familias qua hora fur uen-
turus esset. uigilaret utique & non sineret perfodi domum suam. Ideoque
& uos estote parati quia nescitis qua hora filius hominis uen-
turus est.

Quis putas est fidelis seruus & prudens quem constituit dominus
suus super familiam suam ut det illis cibum cibum ut tempore.

Occidit ille seruus. quem cum uenerit dominus eius. inueniet sic
facientem. Amen dico uobis. ^{sup}quo omnia bona sua constituet eum.

Sed si dixerit malus seruus ille in corde suo. moram fac domi-
nus meus uenire. & coeperit percutere & seruos suos. manducet
autem & bibet cum ebriosis. Veniet dominus serui illius in die
qua non sperat. & hora qua ignorat. & ponet eum hypocritis
ipsam & pariter ei. illic erit fletus & stridor denu.

Tunc simile erit regnum celorum. x. uirginibus. que accipientes
lampades suas. exierunt obviam sponso & sponse. Quinq; autem ex eis
erant fatue & quinq; prudentes. Sed quinq; fatue accep-
tis lampadibus non superserunt oleum secum. Prudentes uero acceperunt

oleū in uasis suis cū lāpadib. Morā autē faciente sponso dormiuerūt omēs & dormierūt. Media autē nocte clamor factus ē. ecce sponsus uenit exire obuiā ei. Tunc surrexerūt omēs uirgines illę. & ornauerūt lāpades suas. Stupē autē sapientib. dixerūt. Dāte nob. de oleo urō. quia lāpades nrę extinguūt. Responderūt prudentes dicentes. Nefortē n̄ sufficiat nob. & uob. ne poti. aduendentes & emere uob. Dū autē irent emere. uenit sponsus. & que paratę erant intrauerūt cū eo ad nuptias. & clausa ē ianua. Nouissime uero ueniunt & relique uirgines dicentes. Dñe. dñe. aperi nob. At ille respondens ait. Am̄ dico uob. Nescio uos. Vigilate itaq. quia nescitis diē neq. horā.

Sic enī homo p̄gre p̄ficiscens. uocauit seruos suos. & tradidit illis bona sua. Et dedit quinq. talenta. alii autē duo alii uero unū. unicuiq. scdm̄ ppriā uirtutē & p̄fectus est statim. Abiit autē q̄ quinq. talenta acceperat. & operatus ē in eis & lucratus ē alia quinq. Similit̄ q̄ duo acceperat lucratus ē alia duo. Quia uero unū acceperat. abiens fodit in terra & abscondit pecuniā domini sui. Post multū uero temporis. uenit dominus seruorū illorū & posuit rationē cū eis. Et accedens q̄ quinq. talenta acceperat. obtulit

alia quinq; talenta dices. Domine quinq; talenta mihi tra-
didisti. ecce alia quinq; sup lucratus sū. **A**it illi dominus ei.
Euge serue bone & fidelis. quia sup pauca fuisti fidelis sup
multa te cōstitua. Intra in gaudiū domini tui. **A**ccessit autē &
qui duo talenta acceperat & ait. Domine: duo talenta mihi
tradidisti. ecce alia duo lucratus sū. **A**it illi dominus ei. **E**u-
ge serue bone & fidelis. quia sup pauca fuisti fidelis. sup mul-
ta te cōstitua. Intra in gaudiū domini tui. **A**ccedens autē & q̄
unū talentū acceperat & ait. Domine: scio quia durus homo
es. meus ubi n̄ seminasti. & cōgregas ubi n̄ sparsisti. & timens abu-
& abscondi talentū tuū in terra. **E**cce qđ tuū ē habes. **R**espon-
dens autē dominus ei dicit ei. Serue male & piger sciebas quia me-
ro ubi n̄ semino. & cōgrego ubi n̄ spargo. **O**portuit ergo te com-
mittere pecuniā meā & nūmularius. ut & ueniens ego recepis-
se utiq; quō admodū eū usura. **T**ollit itaq; ab eo talentū. & da-
re ei q̄ habet decē talenta. **O**m̄i enī habenti dabit̄ & abundat
Ei autē q̄ n̄ habet. & qđ uidet̄ habere auferet̄ ab eo.

Erit uile seruū euerit in tenebras exteriores. ibi erit fletus
& stridor dentium.

Cū autē uenerit fili hominis in maiestate sua & om̄s angeli

cū eo. Tunc sedebit sup sedē maiestatis sue & ēgregabunt
ante eū omēs gentes. & separabit eos ab invicē sic pastor segre-
gat oves ab hēdis. Et statuet oves quidē adextris suis. hēdos
autē a sinistris. Tunc dicet rex ^{his} q̄ adextris ei erūt. Venite bene-
dicite patri mei. possidere paratū vobis regnū ac stitūtionē
mundi. Esurivi enī. & dedistis mihi manducare. Sitivi. &
dedistis mihi bibere. Hospes erā. & collegistis me. Nudus
& operuistis me. Infirmus. & visitastis me. Incarcerē erā
& venistis ad me. Tunc respondebunt ei iusti dicentes.
Dñe. quando te vidim⁹ esurientē & pauperem. Scitēte.
& dedimus tibi potū. Quando autē te vidimus hospite
& colligimus te. Aut nudū. & cooperuimus te. Aut
quando te vidimus infirmū aut in carcere & venimus
ad te. Et respondens rex dic̄ illis. Amen dico vob. quā-
tū fecistis uni de his frīb⁹ meis minimis mihi fecistis.
Tunc dicet his q̄ a sinistris erunt. Discedite a me ma-
ledicti in ignē aeternū qui paratus ē diabolo & angelis
ei. Esurivi enī & nō dedistis mihi manducare. Sitivi.
& nō dedistis mihi potū. Hospes erā. & nō collegistis me.
Nudus. & nō operuistis me. Infirmus & in carcere & nō

1187
57
sitastis me. Tunc respondebunt ei & ipsi dicentes. Dñe. quan-
do te uidimus esuriēte aut sitiēte. aut hospite. aut nudū
aut infirmū uel in carcere & n̄ ministrauimus tibi. Tunc
respondebit illis dñs. Amen dico uob. quādiu n̄ fecistis
uni de minorib. his. nec mihi fecistis. Erunt hi in suppli-
ciū aeternū. iusti autē in uitā aeternā

ET FACTUM EST CUM

consummasset ih̄s sermones hos om̄s dix̄ discipulis suis.

Scitis quia post biduū pascha fiet. & filius hominis tradet̄
ut crucifigatur.

Tunc cōgregati s̄ principes sacerdotū & seniores populi ma-
triū principis sacerdotū quidicebat̄ caiphas. Et cōsiliū
fecer̄. ut ih̄m dolo tenerent. & occiderent. Dicebant autē
Non indie festo. ne forte tumultus fieret in populo.

Cū autē eēt ih̄s in bethania in domo symonis leprosi. accessit ad eū mu-
lier habens alabastrū unguenti p̄tiosi & effudit sup̄ caput ip-
sius recubentis. Uidentes autē discipuli indignati s̄ dicentes.

Utrūquid p̄dūo hec. Potuit enī istud uenundari multo & da-
ri pauperib. Sciens autē ih̄s ait illis. Quid molesti estis mulieri.
Opus enī bonū. operata ē uirgine. Nā semp pauperes habetis

uobis. me autem non semper habetis.

Mittens enim hoc unguentum hoc in corpus meum ad sepeliendum me feci.
Amen dico uobis. ubi cumque predicatum fuerit hoc euangelium in toto mun-
do dicetur. & quod hec feci in memoria eius.

Tunc abiit unus de duodecim qui dicitur iudas scariotus ad princi-
pes sacerdotum & ait illis. Quid uultis mihi dare. & ego uobis eum
tradam. Illi constituerunt ei triginta argenteos. Et exinde querebat
opportunitatem ut eum traderet. Prima autem die animorum accesserunt
ad Iesum discipuli dicentes. Ubi uis paremus tibi comedere
pascha. At ille dixit. Ire incipitis ad quandam & dicite ei.
Magister dicit tempus meum prope est apud te facio pascha cum
discipulis meis. Exiuerunt discipuli sicut constituit illis Iesus & pa-
rauerunt pascha.

Vespere autem facto discubebat cum duodecim discipulis suis. & eden-
tibus illis dixit. Amen dico uobis. quia unus uestrum me traditu-
rus est.

Eritristati ualde coeperunt singuli dicere. Numquid ego sum dominus.

Atipso respondens ait. Qui uttingit meum manum in parap-
sides hic me tradet. Filius quidem hominis uadit. sicut scrip-
tum est de illo.

Uae autem homini illi. pro quo filius hominis tradetur. Bonum erat
ei si natus non fuisset homo ille.

Respondens autem iudas. qui tradidit eum dixit. Numquid ego sum
rabbi. At illi. Tu dixisti.

Cenantibus autem eis accepit ihesus panem. & benedixit ac fregit. deditque
discipulis suis & ait. Accipite & comedite. hoc est corpus meum.

Et accipiens calicem gratias egit. & dedit illis dicens. Bibite ex hoc
omnes. Hic est enim sanguis mei novi testamenti qui multis effunde-
tur in remissionem peccatorum. Dico autem vobis. non bibam amodo de
hoc genumine vitis usque in diem illud. cum illud bibam vobiscum no-
num in regno patris mei.

Et ymnus dicto exierunt in montem oliueti.

TUNC DIXIT ILLIS IESUS

Omnes vos scandalum patiemini in me in ista nocte.

Scriptum est enim. Percutiam pastorem & dispergent oves gregis.
Postquam autem resurrexero. precedam vos in galileam.

Respondens autem petrus ait illi. Et si omnes scandalizaverint fuerint
inter te. ego nunquam scandalizabor. At illi ihesus. Amen dico tibi
quia in hac nocte ante quam gallus cantet ter me negabis.

Ait illi petrus. Etiam si oportuerit me mori tecum. inter te nega-

bo. Similit̃ & om̃s discipuli dixer̃.

Tunc uenit ihe cū illis in uillā quę dicitur gethsemani.

Et dixit discipulis suis. Sedete hic donec uadā illuc & orem.

Et assūpto petro. & duob; filiis hebedei coepit tristari &
mestus ēē.

Tunc ait illis. Tristis ē anima mea usq; ad mortē. Sustinete
hic & uigilate mecum.

Et p̃gressus pusillū p̃cidit in facie suā orans & dicens. Mi p̃at̃.
si possibile ē transseat a me calix iste.

Uerum tam̃ n̄ sic ego uolo. si sic tu. Et uenit ad discipulos.
& inuenit eos dormientes.

Et dicit petro. Sic n̄ potuisti una hora uigilare mecum. U
gilate & orate. ut n̄ int̃eritis in t̃ptationē.

Sp̃s quidē promptus est. caro aut̃ infirma. Iterū secundo
abit & orauit dicens.

Pater mi. si n̄ potest hic calix transire nisi bibā illū. fiat
uoluntas tua. Et uenit iterū & inuenit eos dormientes.

Erant enī oculi eorū grauati. Et relictis illis iterū abit
& orauit tertio eundē sermone dicens.

Tunc uenit ad discipulos suos & dicit illis. Dormite iū &

requiescite. Ecce appropinquat hora & filii hominis tradet in manus peccatorum. Surgite carnis. ecce appropinquat quod me tradet.

Ad huc ipso loquente. ecce iudas unus de duodecim uenit & cum eo turba multa cum gladiis & fustibus missi a principibus sacerdotum & senioribus populi.

Qui autem tradidit eum dedit illis signum dicens. Quemcumque osculatus fuero. ipse est tenete eum. Et festinus accedens ad ipsum dixit. Aue rabbi. Et osculatus est eum. Dixitque illi ihesus. Amice. ad quid uenisti. Tunc accesserunt & manus iniecerunt in ipsum & tenuerunt eum.

Et ecce unus ex his qui erant cum ihesu extendens manum exemit gladium suum & percussit seruum principis sacerdotum amputauit auriculam eius.

Tunc ait illi ihesus. Conuertere gladium tuum in locum suum. Omnes enim qui acceperunt gladium gladio peribunt. An putas. quia non possum rogare patrem meum & exhibeat mihi modo plusquam duo decem legiones angelorum. Quomodo ergo implebuntur scripture. Quia sic oportet fieri.

In illa hora dixit ihesus turbis. Tanquam ad latronem existis cum gladiis & fustibus comprehendere me. Cotidie apud uos

docens in templo. & nō me tenuistis.

Hoc autē totū factū ē. ut implerent scripturę pphetarū. Tunc discipuli omēs relicto eo fugerunt.

Alli tenentes ihm duxerūt eo caiphan principē sacerdotū. ubi scribe & seniores conuenerant.

Petrus autē sequebatur eū alonge. usq; in atriū principis sacerdotū. Egressus intro sedebat cū ministris ut uideret finē.

Principes autē sacerdotū & omēs cōiliū querebant falsū testimonium cōtra ihm. ut eū morti traderent. & nō inuenerunt.

Cū multi falsi testes accessissent.

Nouissime autē pōnerūt duo falsi testes & dixerūt. Hic dixit. Posuī destruere templū dī. & post triduum reedificare illud. Erturgens princeps sacerdotū ait illi. Nihil respondes ad ea quęsti. ad uersū te testificant. Ihe autē tacebat. Et princeps sacerdotū ait illi. Adiuro te p dīm uiuū. ut dicas nob̄ si tñes xpē filius dī. Dicit illi ihe. Indixisti.

Veritatem dico uob. amodo uidebitis filiū hominis sedentē ad dextris uirtutis & uenientē in nubib; celi.

Tunc princeps sacerdotū. scidit uestimēta sua dicens. Quid ad huc egemus testibus.

Ecce nunc audistis blasphemiam quod uobis uidetur. Nulli respondentes dixerunt. Reus es mortis.

Tunc expuerunt in faciem eius & colaphis eum ceciderunt. Alii autem palmas in faciem eius dederunt dicentes. Prophetiam nobis Christus quis est qui te percussit.

Petrus uero sedebat foris in atrio. Et accessit ad eum una ancilla discipula. Et tu cum Iesu Galileo eras. At ille negauit eam omni die. Nescio quid dicis.

Exiunte autem illo ianuam uidit eum alia ancilla & ait his qui erant ibi. Et hic erat cum Iesu nazareno. Et iterum eum mirum negauit quia non noui hominem. Et post pusillum accesserunt qui stabant & dixerunt petro. Uere & tu ex illis es. nam & loquela tua manifestum te facit. Tunc coepit detestari & iurare. quia non nouisset hominem. Et continuo gallus cantauit.

Et recordatus est petrus uerbi Iesu quod dixerat priusquam gallus caneret. Et ait mihi negabis. Et regressus foras fleuit amare.

Mane autem facto consilium inierunt omnes principes sacerdotum & seniores populi aduersus Iesum. ut eum morti traderent.

Et iunctū & ducē eū. & tradiderū pontio pilato p̄sidi.
Tunc uidens iudas qđ eū tradidit qđ damnatus ē^{ss} poenitentia
ductus reualit triginta argenteos principib; sacerdotū & se
niorib; dieb;. Peccauit tradens sanguinē iustū. At illi dixerū
Quid ad nos. Tu uideris. Et piceis argenteis unēplo recess
sit. & abiens laqueo se suspendit. Principes autē sacerdotū
acceptis argenteis dixerū. Non licet mittere nob; in corbanā
quia p̄tū sanguinis ē. Consilio autē iusto emerū ex illis ma
grū figuli in sepulturā pegrinorū. Propter hoc ager ille
uocatus ē acheldomab hoc ē ager sanguinis usq; in hodiernū
diē. Tunc impletū ē qđ dictū ē p̄ hieremiā pphētā dicentē.
Et acciperū triginta argenteos. p̄tū ad p̄tā qđ ad p̄tā
uerū a filius isrl. & dederunt eos in agrū figuli sicut con
stituit mihi dñs.

Ihē autē stetit ante p̄sidiē. & interrogauit eū p̄ses dieb;. Tu es
rex iudeorū. Dicit illi ihē. Tūdicis.

Et eū accusaret a principib; sacerdotū & seniorib; nihil re
sponderet. Tunc dicit illi pilatus. Non audis. quanta ad
uersū te dicunt testimonia. Et n̄ respondit ei ad ullū
uerbū ita ut miraret p̄ses uehementer.

Per diē autē sollemniē cōsueuerat p̄ses dimittere populo unū
uinctū quē uoluissent.

Habebat autē tē insignē q̄ dicebat uinctū barabbas. Congre-
gatis ergo illis diē pilatus. Quē uultis uob̄ dimittā. barab-
ban an̄ ihm̄ q̄ dicit̄ xp̄s. Sciebat enī qd̄ p̄ inuidiā tradidisset enī.

Sedente autē illo p̄ tribunali. misit ad eū uxor ei diēs. Nihil
tibi & iusto illi. Multa enī passa sū hodie p̄ uisū p̄p̄t̄ eū.

Principes autē sacerdotū p̄suaser̄ & seniores populi ut pete-
rent barabban̄ ihm̄ ū p̄derent. Respondens autē p̄ses ait
illis. Quē uultis uob̄ de duob̄ dimitti. Illi dixerunt.
Barabban.

Dicit illis pilatus. Quid igit̄ faciā de ihm̄ q̄ dicit̄ xp̄s.
Dicunt om̄s. Crucifigatur. Ait illis p̄ses. Quid enī ma-
li fecit. Illi magis clamabant dicentes. Crucifigat̄.

Uidens autē pilatus quia nihil p̄ficeret. s̄ magis tumultus
fieret. accepta aqua lauit manus corā populo dicens.
Innocens ego sū a sanguine iusti hui⁹ uos uidetis. Et
respondens uniuersus populus dicit. Sanguis ei sup̄ nos
& super filios nostros.

Tunc dimisit illis barabban̄. ihm̄ autē flagellatū tradi

du eis ut crucifigeretur.

TUNC MILITES PRESI

dis suscipientes ihm in priorio. egregauerunt ad eum omnia cohortes. Et tuentes eum clamide coccinea circumdederunt ei. Et plecentes coronam despinis posuerunt super caput eius & harundinem in dexteram eius. & genua flexa ante eum inludabant dicentes. Ave rex iudeorum.

Et expuentes uicem acceperunt harundinem & percussabant caput eius. Et postquam inluserunt ei. exuerunt eum clamide. & induerunt eum uestimentis eius & duxerunt eum ut crucifigerent.

Exeuntes autem inuenerunt hominem cyrenensem nomine symonem. Hunc angariaverunt ut colleret crucem eius.

Et tulerunt in locum qui dicitur golgotha quod est calvarie locus.

Et dederunt ei uinum bibere. cum felle mixtum. Et cum gustasset noluit bibere.

Postquam autem crucifixerunt eum. diuiserunt uestimenta eius sorte mittentes. & sedentes seruabant eum.

Et inposuerunt super caput eius causam ipsi scriptam. hic est ihu rex iudeorum.

Tunc crucifixus est cum eo duo latrones unum ad dextris & unum

nū a sinistris.

Pertransientes autē blasphemabant eū mouentes capita sua & dicentes. Vab qui destruit templū dī & intriduo illud reedificat. Salua te met ipsū si filius dī es descende de cruce.

Similiter & principes sacerdotū inludentes eū scribis & seniorib' dicebant. Alios saluos fecit. se ipsū nō potē saluū facere. Sirex isrl' ē descendat nō de cruce & credimus ei. Confidit indo liberet nō eū suuult. Dixit enī quia dī filius sum.

Id ipsū autē & latrones qui crucifixi erant eū eo improperabant ei.

A sexta autē hora tenebre factę s' sup uniuersā terrā usq; ad horam nonam.

Et circa horā nonā clamauit ihe uoce magna dicens. Heli. Heli lemasabacthani. Hoc est. Ds meus. Ds m's. utq; dereliquisti me. Quidā autē illie stantes & audientes dicebant. Heliā uocat iste.

Et continuo currens unus ex eis. acceptā spongiā impleuit aceto. & imposuit arundini & dabat ei bibere.

Ceteri uero dicebant. Sine uideamus. an ueniat helias libe

rans eū. Ite aū iterū clamans uoce magna emisit spm.
terre uelū tēpli scissū ē in duas partes a summo usq; de
orsum.

Et terra mota ē & petre scisse s. & monūta apta s. & mul
ta corpora scōx q̄ dormuerant surrexer. Et exeuntes demo
nūtis post resurrectionē ei uenerunt in sanctā ciuitatē
& apparuerunt multis.

Centurio aū & q̄ cū eo erant custodientes ihm uiso terre
motu & his q̄ fiebant timuer nalde dicentes. Uere dī
filius erat iste.

Erant aū ibi mulieres multe alonge que secute erant
ihm a galilea ministrantes ei. Inter quas erat maria mag
dalene & maria iacobi & ioseph mat. & mat filioz hebedei.

Cū aū sero factū ēēt. uenit quidā homo diues abarima
thia nomine ioseph. q̄ & erat ipse discipulus ihu. Hic
accessit ad pilatū. & petuit corpus ihu. Tunc pilatus
iussit reddi corpus.

Et accepto corpore ioseph inuoluit illud in sindone
munda. & posuit illud in monūto suo nouo qđ ex
ciderat in petra. Et aduoluit saxū magnū ad hestū

monumenti & abiit.

Erat autē ibi maria magdalene & altera maria sedentes contra sepulchrum.

Altera autē die quē ē post parasceuen. cū uenerūt principes sacerdotū & pharisei ad pilatū dicentes. Domine. recordati sumus. quia seductor ille dixit adhuc uiuens. post tres dies resurgā. Iube ergo custodiri sepulchrū usque indiem tertiū. Ne forte ueniant discipuli ei & furent eū & dicant plebi surrexit a mortuis. Erit enim nouissimus error. peior priori. At illis pilatus. Habetis custodiā. ite custodite sic scitis. Illi autē abeuntes munerunt sepulchrū. Signantes lapidē eū custodibus.

Uespere autē sabbati quē lucecesset in prima sabbati uenit maria magdalene & altera maria uidere sepulchrū. Ecece terre motus. factus ē magnus. Anglūs enī dñi descendit de celo. & accedens reuoluit lapidē. & sedebat sup eū. Erat autē aspectus ei sic fulgur. & uestimentū ei sic nix. Precumare autē ei ceteri tñi s̄ custodes. & facti s̄ uelut mortui.

Respondens autē anglūs dixit mulieribus. nolite timere

uos. Scio enim quod ipsum quod crucifixus est queritis. Non est hic.
surrexit sic dixit. Venite & uidete locum ubi positus erat
os. Et tunc euntes dicite discipulis eius quia surrexit. Et
ecce praecedet uos in galileam. Ibi enim uidebitis ecce dixi uobis.

Et exierunt cito de monumento cum timore & gaudio magno cur
rentes nuntiare discipulis eius.

Et ecce ihesus occurrit illis dicens. Aue. Ille autem accesserunt
& tenuerunt pedes eius & adorauerunt eum. Tunc ait illis ihesus.
Nolite timere. Ite nuntiate fratribus meis. ut eant in galileam
ibi me uidebunt. Quae cum abissent. ecce quidam decusculis
uenerunt in ciuitatem & nuntiauerunt principibus sacerdotum
omnia quae facta fuerant. Et congregati cum senioribus consilio
accepto. pecuniam copiosam dederunt multis dicentes. Dicit
te quia discipuli eius nocte uenerunt & furati sunt eum nobis dor
mientibus. Et si hoc auditum fuerit a praeside. nos suadebimus
ei & securos uos faciemus. At illi accepta pecunia fece
runt sic erant docti. Et diuulgatum est uerbum istud
eos usque in hodiernum diem. Unde et discipuli abierunt autem
in galileam in montem ubi constituerat illis ihesus. Et uiden
tes eum adorauerunt. quidam autem dubitauerunt. Et accedens ihesus

locutus ē eis dicens. Data ē mihi omīs potestas in celo & terra. Omnes ergo docete omīs gentes baptizantes eos in nomine patris & filii & sps scī. Docentes eos seruari omīa quęcūq; mandavi uob. Ecce ego uobiscū sū omīb; diebus usq; ad cōsummationem seculi.

MARCUS EVANGE

līsta dī & petri in baptismo filius. atq; in diuino sermone discipulus. sacerdotiū in isrl. agens scđm carnē leuitic. cūuersus ad fidē xpī euangelīū initialia scribit. Ostendens in eo. qđ & generi suo deberet & xpō. Nā in itū in uoce ppheticę exclamationis instituens ordinē leuiticę electionis ostendit. ut pđstinatū iohannē filiū zacharię in uoce angeli adnūtiantis emisum. Non solū ū uerbū caro factū s; corpus dñi in omīa p uerbū diuinę uocis animatū. Initio euangelicę pđicationis ostenderet. ut qđ hęc legens sciret cui in itū carnis in dō nrō & ihu ad uenientis habitaculū caro deberet agnoscere. atq; in se uerbū uocis qđ in cōsonantib; pđiderat inueniret. Deniq; & pfecti euangelii ops

126
uitrasset abaptisma dñi p̄dicare dñi inchoans n̄ labora
uit. Natiuitatē carnis quā in priorib; uiderat dicere
sed totus inprimis expruens expositionē deserti ieu
niū numeri. Temptationē diaboli cōgregationē bestia
rū & ministeriū p̄tulit angelorū ut instituens nos com
tellegendū singula in breui cōpungens. ne auctoritatē
factę rei demeret. & p̄ficiendo operis plenitudinē n̄ ne
garet. Deniq; amputasse sibi post fidē pollicē dicitur ut
sacerdotio rebus haberet. Sed tantū ū cōsentiens fidei
p̄destinata potuit electio. ut nec sic in opere uerbi per
deret. qđ prius meruerat in genere. Nā alexandrie
ēps fuit. cui p̄ singula opus scire. & euangelii in se die
ta exponere. & disciplinā in se legis agnoscere. & diui
nā in carne dñi intellegere naturā quę in nos primū
requiri debet. Dehinc inquisita uolumus agnosce ha
bentes mercedē exortationis. quō qui plaurat & q̄rigit
unū sunt. Qui aut incrementū prestat d̄s est.

De iohanne baptista & uictu & habitu ei. De baptismo
ibū & reparatione ei. Petrū andrē iacobū & ioh̄m

127
sequi iubet. De homine qui spiritum imundum habuit sanato.

Desoceru petri a febrili liberata & alius multis quos ihu saluabit. De lepso. De paralitico. Iacobum alphi sequi iubet. apud quem cum buphreas conuiuat. Murmurantibus iudeis dicit. non est opus sanis medicus. De ieiunius discipulo & filio sponsi & de uiribus & deuino.

Despiciis quas discipuli uellobant. De eo qui manum aridam habet & ubi demones ihm efficiunt. De xii. apostolorum electione. De beelzebub principe demoniorum & fortiore ligando. & peccatori in spiritu sancto non remitti.

Dematre & fratribus eius. De parabola seminantis. Lucernam sub modio. De bona mensura. De parabola herbarum & spicarum & plenum fructum. De sinapis grano. ubi in nauem dormit. & exurgens repestare unperat. De demone cui nomen legio fuit.

Archysynagogi filiam dum uirer resuscitare. Mulierem apud fluuium sanguinis liberat. Puellam suscitatur. Prophetam sine honore esse in patria sua. xii. discipulis precepta datur. Et promittit eis decapitem iohannis.

Regressi apostoli ad ihm. De xv. panibus & duobus piscibus.

Ihesus ambulans super mare. uenit ad discipulos. Dedit uersis
languoribus sanatis & manibus. Et quod intrat in hominem non eo
inquinans hominem.

Defilia syrophinisse ad demonio saluta. Ubi surdum & mu-
tum curauit. De septem panibus in quatuor milia hominum.
Phariseis ab eo querentibus signum. Monet cauere a fermento
phariseorum & herodianorum. Desputo ceci oculos aperuit.
Petrus confitetur christum esse. Et idem petrus dicit satanas a negan-
tem se negaturum. & quosdam non uiuros mortem nisi uiderint
regnum dei. In monte cum moysi & helia loquitur unde descen-
dens interrogatus de helie aduentu. Dicit eum uenturum sed etiam
uenisse. Non eici posse spiritum immundum. nisi precium
& orationem.

Et qui uult primus esse fiat nouissimus. & non esse prohibendum
quod in nomine eius uirtutem facit. Et de calice aque frigide
ad oculo manum & pedem eruendo. & bonum est sal. Uxor non
debere dimitti. Infantes non arguendos. Venditis omnibus ele-
mosinam dandam. Et difficile diuites intrare regnum dei.

Que ei essent uentura predicat. De filio herodis. De ceco
mendicante curato. De pullo asine. De nummulario etc.

plo eiecit. Deficulnea que are facta ē. De peccatis. fratru
remittendis.

Interrogatus in qua potestate hec faceret. De iohannis bap-
tismo interrogat. Parabola deuinea & colonis. De denario ce-
saris. De muliere que vi fr̄s habuit. Et scribe die n̄ longe
a regno dī. Atq; interrogat quomodo dicit xpc fili dauid
Monet cauendū ab scribis. De uidua & garophylatio. De te-
pli structura.

De pseudo xpi & passione martyru. Et commotione seti & ex-
uentu xpi. De arbore ficus parabola. Et qd die iudicii
nemo sciat. ppter qd docet uigilandū.

De unguento sup caput ihu effuso. Iudas sacerdotib; dnm
p̄det. Apparatus pasche. Dns die ab uno se tradendum
Petro p̄die se negaturū. Orationes ihu. Traditio inde iudeis.

Principes interrogant ihm. & cōdemnant eū. Petrus tertio
negat. Ihc pilato traditus. Pilatus dimisso barabba. Ihm
flagellatū crucifigendū tradit. Passio ihu & sepultu-
ra & resurrectio ei ex mortuis. Post resurrectionē ei
mandata & ascensio eius in caelis.

INITIŪ EUANGELII

MARCUS UDICIT

CCE

MITTO

ANGELUM MEUM

INITIŪ EUANGELII

MARCUS PRŌDICIT

ECCE

MITTO

ANGELUM MEUM

2
ANTE FACIEM TUAM QUI
preparabit uiam tuam.

Uox clamantis in deserto. parate uiam dñi rectas
facite semitas eius.

Fuit iohannes in deserto baptizans & p̄dicans
baptismū poenitentie in remissione peccatorum.
Egredebatur ad illū omnis iudee regio & hie
rosolimitę uniuersi. & baptizabantur ab illo in
iordane flumine. confitentes peccata sua.

ETERAT IOHANNES.

uestitus pilis cameli. & zona pellicia circa lum
bos eius. & locustas & mel siluestre edebat & p̄
dicabat dicens. Veniet fortior me post me.
cuius n̄ sū dignus p̄cumbens. soluere corrigiā
calciamentorū eius. Ego baptizauī uos aqua.
ille uero baptizabit uos spū scō.

Et factū ē in dieb' illis. Venit ihc anazareth gali
lee. & baptizatus ē in iordane a iohanne. Et statim
ascendens de aqua. uidit celos ap̄tos. & sp̄m t̄ā
quā columbā descendente. & manente in ipso.

Et uox facta ē de celis. Tu es filius meus dilectus
in me complacui.

Et statim spiritus expulit eum in desertum. & erat in deserto
quadraginta diebus & quadraginta noctibus
& temptabatur a satana.

Eratque cum bestis. & angeli ministrabant illi.
Postquam autem traditus ē iohannes uenit ihesus in galileam.

Predicans euangelium regni dei & dicens. Quomodo imple-
tum ē tempus & adpropinquat regnum dei. Poenite-
mini & credite euangelio. Et pertransiens secus ma-
re galilee. uidit symonem & andream fratrem eius mitten-
tes retia in mare. erant enim piscatores.

Et dixit eis ihesus. Venite post me. & faciam uos pisca-
tores hominum. Et ipsi relinquentes retia secuti sunt eum.

Et processus inde pusillum. uidit iacobum rebedei et
iohannem fratrem eius & ipsos in nauis componentes retia.
Et statim uocauit illos. Et relicto patre suo rebe-
deo in nauis cum mercennariis. secuti sunt eum.

Et ingressi sunt capharnaum. & statim sabbatis ingres-
sus in synagogam docebat eos.

Et stupēbant sup doctrina ei. erat enī docens eos
quasi potestātē habens. & nō sic scribē.

Erat in synagoga eorū homo in spiritu immundo
& exclamauit dicens. Quid nobis & tibi ihu nabarene:
uenisti perdere nos. Scio quis sis scs dī. Et cōminatus
ē ihc dicens. Obmutescē. & exi de homine. Et discer-
pens eū spiritus immundus & exclamans uoce mag-
na: exiit ab eo. Et mirati sūt omēs ita ut cōquererent intē-
se dicentes. Quid nā ē hoc. quē doctrina ē noua hec
quia in potestate. & spiritib' immundis imperat. &
obediunt ei. Et processit rumor ei statim in omnē
regionē galilee.

ET PROTIŪVS EGREDI-
entes de synagoga uenerūt in domū symonis & andree
cū iacobo & iohanne. Occubebat autē socrus symo-
nis febricitans. & statim dicunt ei de illa. Et accē-
dens eleuauit eā adprehensa manu ei. & continuo dimi-
sit eā febris & ministrabat eis. Uespere autē facto
cū occidisset sol. adferebant ad eū omēs male haben-
tes. & demonia habentes. Et erat omēs ciuitas con-

137
gregata adianuū & curauit multos qui uexabantur
uarius languorib. & demonia multa eiciebat.

Et n̄ sinebat ea loqui quō sciebant eū.

Et diluculo ualde surgens egressus abiit in desertū
locū ibiq; orabat. Et p̄secutus ē eū symon & quicū
illo erant. Et cū inuenissent eū dixer̄ ei. Quia om̄s
querunt te. Et ait illis. Eamus in p̄ximos uicos & ci
uitates & ut ibi p̄dicē. Ad hoc enī ueni. Et erat p̄
dicans in synagoga eorū & om̄i galilea & demonia eiciens.
t uenit ad eū leprosus dep̄cans eū & genu flexo dix. Si
uis potes me mundare. Ille aut̄ misertus ei extendit
manū suā & tangens eū ait illi. Volo mundare. Et
cū discesset. statim discessit ab eo lepra & mundatus
ē. Et cōminatus ē ei statimq; eiecit illū & dix̄ ei. Uide
nemini dixeris. sed uade ostende te principi sacer
dotū. Et offer p̄mundatione tua quē p̄cepit moy
ses in testimoniu illis.

Atille egressus coepit p̄dicare & diffamare sermo
nē. Ita utiā n̄ possit manifeste uicinitatē introire.
Sed foris in desertis locis ēē & cūueniebant ad eū undiq;

Et iterū intrauit capharnaū post dies. & auditū ē
qd̄ in domo eēt. Et uenerūt multi. ita ut n̄ caperet
neq; ad ianuā. Et loquebat̄ eis ūbū. Et uenerūt feren
tes ad eū paralyticū qui a quatuor portabatur. Et cū
n̄ possent offerre illi p̄t̄ba. nudauerūt tectū ubi erat
& pat̄ facientes sub miserū grabatū. in quo paraly
ticus iacebat. Cū uidisset aut̄ ih̄c fidē illor̄ dix̄ pa
ralitico. Fili dimittunt̄ tibi peccata. Erant aut̄ qui
dā illic describis sedentes & cogitantes in cordib; suis.
Quid hic sic loquit̄. Blasphemat. Quis pot̄e dimit
tere peccata nisi solus d̄s. Quo statū ih̄c cognito
spū suo. quia sic cogitarent intrase. Dix̄ illis Quid
ista cogitatis in cordib; ur̄is. Quid ē facilius dice
re paralitico. dimittunt̄ tibi peccata aut̄ dicere
surge tolle grabatū tuū & ambula. Ut aut̄ scitis
quia potestate habet filius hominis in terra dimit
tendi peccata. At paralitico. Tibi dico. surge tol
le grabatū tuū. & uade in domū tuā. Et statū ille
surrexit. & sublato grabatto abiit corā om̄ib; ita
ut ammirarent̄ om̄s. & honorificarent d̄m dicentes.

70
139
Quia nūquā sic uidimus.

Et egressus ē rursus ad mare. omīsque t̃ba ueniebat ad eū. & docebat eos. Et cū p̃teriret. uidit leuī alphi sedentē ad theloneū. Et ait illi. Sequere me. Et surgens. secutus ē eū.

Et factū ē cū accubaret in domo illius. multi publicani & peccatores simul discubebant cū ih̃u & discipulis ei. Erant enī multi qui sequebant̃ eū. & scrib̃e & pharisei uidentes quia manducauerat cū publicanis & peccatorib. dicebant discipulis ei. Quare cū publicanis & peccatorib. manducat & bibit magister ur̃?

Hoc audito ih̃c ait illis. Non necesse habent sani me dico. sed q̃ male habent. Non enī ueni uocare iustos sed peccatores. Erant discipuli ioh̃is & pharisei ieiunantes. & ueniunt. & dicunt illi. Quare discipuli ioh̃is & phariseoꝝ ieiunant. tui aut̃ discipuli n̄ ieiunant. Et ait illis ih̃c. Nūqd possunt filii nuptiarū quādiu cū illis ē sponsus ieiunare. Quanto tēpore habent secū sponsū. n̄ poss̄ ieiunare. Uenient aut̃ dies cū auferet̃ ab eis sponsus. & tē ieiunabunt.

in illis dieb'. Nemo assumentū parui rudis assuit ues-
tīto ueteri. Alioquin aufert supplementū nouū aue-
tere. & maior scissura fit. Et nemo mittit uinū no-
uū in utres ueteres. alioquin dirūpt uinū utres
& uinū effundet & utres pibunt. Sed uinū nouū
in utres nouos mitti debet.

ET FACTUM EST ITERUM

cū sabbatis ambularet p̄ s̄ta. & coeper̄ discipuli eī p̄-
gredi & uellere spicas. Pharisei autē dicebant ei. Ecce
qd faciunt sabbatis qd n̄ licet. Et ait illis. Nūquā
legistis qd fecerit dauid quando necessitatē habu-
it. & esuruit ipse & q̄ cū eo erant. Quomodo introi-
uit in domū dī. sub abiathar principe sacerdotum.
& panes p̄positionis manducauit quos n̄ licebat man-
ducare. nisi sacerdotib' & deit eis qui cū eo erant.

Et dicebat eis. Sabbatū p̄pt̄ hominē factū ē. & n̄ ho-
mo p̄pt̄ sabbatū. Itaq; dñs ē filius hominis etiā
sabbati. Et introiit iterū in synagogā & erat ibi ho-
mo habens manū aridā & obseruabant eū si sabbā-
tis curaret. ut accusarent eū. Et ait homini habent

ti manū aridā. Surge in mediū. Et dic eis. Licet
sabbatis bene facere an male. Animā saluā facere
an p̄dere. At illi tacebant. Et circūspiciens eos cū
ira. cōtristatus sup cecitatē cordis eorū. Dic homini.
Extende manū tuā. Et extendit & restituta ē illi manūs.
Reuētes autē statim pharisei cū herodianis cōsiliū faciebant
adūsus eū quomodo eū p̄derent. Et tūc cū discipulis
suis secessit ad mare.

Et multa t̄ba agalilea & iudea secuta ē eū. & ab hiero
solumis. & ab idumea. & transiordanen. & qui circatj
rū & sidonē multitudo magna. audientes que facie
bat. uener̄ ad eū. Et dix̄ discipulis suis. ut in nau
cula deseruirent p̄pt̄ t̄bā ne cōprimerent eū. Mul
tos enī sanabat. ita ut intrarent in eū. ut illū tange
rent. Quotquot habebant plagas. & spiritus immun
di. cū illū uidebant p̄cidebant ei.

Et clamabant dicentes. Tu es filius dī. & uehementer
cōminabat̄ eis. ne manifestarent eis.

Et ascendens in montē. uocauit ad se quos uoluit ipse.
& uener̄ ad eū. & fec̄ ut eēt xii cū illo & ut mitteret

eos p̄dicare. Et dedit illis potestātē curandi infirmitates. & eiciendi demonia.

Et imposuit symoni nomē petrus. & iacobū zebedi & iohannē fr̄m iacobi. & imposuit eis nomina boanerges qđ ē filii tonitru. & andrē & philippū & bartholomeū. & mattheū. & thomā & iacobū alphei & mattheū. & simonē cananicū. & iudā scarioth quia tradidit illum.

Et ueniunt ad domū. & ēuenit iterū t̄ba. ita ut n̄ possent neq; panē manducare. Et cū audissent sui exier̄ tenuer̄ eū. Dicebant enī quō in furore ūsus ē.

Et scribē qui ab hierosolymis discederent dicebant. Quō beelzebub habet. & quia in principe demoniorū eicit demonia.

Et r̄uocatis eis. in parabolis dicebat illis. Quomodo potē satanas satanam eicere. Et si regnū in se diuinitur. n̄ potē stare regnū illud. Et si domus sup̄ semetipsā dispdat. n̄ poterit domus illa stare. Et si satanas ē surrexerit in semetipsū disp̄ritus. ē & n̄ poterit stare. sed finē habet. Nemo potē uasa

143
fortis ingressus in domū diripere. nisi prius portam
alliget. & tū domū illius diripiet.

Am̄ dico uob. Quō dimittent om̄a filius hominū pecca-
ta & blasphemie quib̄ blasphemauerint. Qui autē
blasphemaueit in sp̄m sc̄m. n̄ habet remissionē in ē-
ternū. sed reus erit æterni delicti. Quō dicebant
sp̄itū imundū habet.

ET VENI VNT MATER
ei & fr̄s foris stantes. miser̄ ad eū uocantes cū Et
sedebat circa eū t̄ba. & dicunt ei. Ecce mat̄ tua
& fr̄s tui foris querunt te. Et respondens eis ait.
Quē ē mat̄ mea & fr̄s mei. Et circūspiciens eos
qui incircutū ei sedebant ait. Ecce mat̄ mea &
fr̄s mei. Qui enī fecerit uoluntatē dī. hic fr̄
meus & soror mea & mater est.

Et iterū coepit docere ad mare. & cōgregata ē ad eū
t̄ba multa. ita ut in nauē ascendens sederet in ma-
ri. Et om̄s t̄ba circa mare sup̄ terrā erant. & do-
cebat illos in parabolis multa. Et dicebat illis
in doctrina sua. Audite. Ecce exiit seminans

to seminandū. & dū seminat. aliud cecidit circa uia.
& uenerunt uolucres. & comederunt illud. Aliud uero ceci
dit sup petrosa ubi n̄ habuit terrā multā. & statim ex
ortū ē. quō n̄ habebat altitudinē terre. Et quando
exortus ē sol exstuan. & eo qđ n̄ haberet radicē ex
aruit. Et aliud cecidit in spinas. & ascenderunt spine &
suffocauerunt illud. & fructū n̄ dedit. Et aliud cecidit
in terrā bonā. & dabat fructū ascendentē & crescentē
& adferebat unū triginta. & unū sexaginta. & unū
centū. Et dicebat. Qui habet aures audiendi audiat.
Et cū esset singularis interrogauerunt eū hi qđ cū eo erant
xii. parabolā & dicebat eis. Uobis datū ē scire myste
riū regni dī.

Illis autē qđ foris sunt in parabolis omnia fiunt. ut uidentes
uideant. & n̄ uideant. Et audientes audiant & n̄ in
tellegant. Nequando cū uertant. & dimittant eis pec
cata. Et ait illis. Nescitis parabolā hanc. & quomodo
parabolas cognoscetis.

Qui seminat. ūbū seminat. Hi autē sunt qui circa uia. ubi
seminat ūbū. Et cū audierunt. cōfessū uenit sathanas.

& aufert uerbū qđ seminatū ē in cordibꝫ eorꝫ. Et hi
 sꝫ similitꝫ qui sup petrosa seminant. qđ cū audierint
 uerbū. statī cū gaudio suscipiunt illud. & radicē
 n̄ habent in se sed tēporales sꝫ. Deinde orta tribu-
 latione. & psecutione ppter ūbū. cōfesti scandalizant.
 Et alii sꝫ in spinis seminant. his qui audiunt ūbū
 & erūnt scti & deceptio diuitiarū. & circa reliqua
 cōcupiscentie introeuntēs suffocant ūbū. & sine fruc-
 tu efficiūt. Et hi sꝫ qui sup tertā bonā seminatī sꝫ
 qui audiunt ūbū & suscipiunt. Et fructificant unū
 triginta. & unū seraginta. & unū centū.

Et dicebat illis. Nūqđ lucerna uenit ut sub modio
 ponatꝫ aut sub lecto. n̄ne ut sup candelabrū ponatꝫ

Non enī ē absconditū aliqd. qđ n̄ manifestetꝫ. Nec fac-
 tū ē occultū. sed ut in palā ueniat. Siquis habet
 aures audiendi audiat.

Et dicebat illis. Videte qđ auditis. In qua mensura
 mensi fueritis. remetietꝫ uobꝫ. & adicietꝫ uobꝫ. Qui enī
 habet dabitꝫ illi. Et qđ n̄ habet etiā qđ habet aufe-
 retur ab eo.

Et dicebat. Cui adsimilabimus regnū dī. aut cui pa-
rabole ēparabimus illud. Sic granū sinapis qđ cūse-
minatū fuerit in tēra minus ē omnib; seminib; quē s-
in tēra. Et cūseminatū fuerit ascendet. & fit maior
omib; holerib;. Et fac ramos magnos ita ut possint
sub umbra ei aues caeli habitare.

Et talib; multis parabolis. loquebat̃ eis ubi p̃ut po-
terant audire. Sine parabola aut̃ n̄ loquebat̃ eis.

Secusū aut̃ discipulis suis differebat omnia.

Et ait illis. In illa die. cū sero aut̃ factū ēēt transi-
mus cētra. & dimittentes turbā. Assumunt cū ita
iterat in naui. & alie naues erant cū illo. Et facta
ē p̃cella magna uenti. & fluctus mittebat naue ita
ut impletet̃ naui. Et erat ipse in puppi sup̃ cerui-
cal dormiens. Et excitant eū. & dicunt ei. Magis-
ter. n̄ ad tē p̃tinet quia perimus. Et resurgens.
cōminatus ē uento. & dixit mari. Tace. obmutescet.
Et cessauit uentus. & facta ē tranquillitas magna.
Et ait illis. Quid timidi estis. Necdū habetis fidē.
Et timuer̃ timore magno. Et dicebant ad alter-

utrum. Quis putas est iste. quia uentus & mare obediunt ei.
Et uenerunt trans fretum maris in regionem gerasenorum.
Et ex eunte denaui. statim occurrit demonumtis ho-
mo in spiritu immundo. quod domicilium habebat in monu-
mentis. Et neque catenis uel quisquam eum poterat ligare.
quo sepe copedibus & catenis uinctus. Dirupisset ca-
tinas. & copedes comminasset. & nemo poterat eum do-
mare. Et sepe die ac nocte in monumentis. & in montibus
clamans erat & eiciens se lapidibus. Uidens autem ihesus
a longe. cucurrit & adorauit eum. Et clamans uoce
magna & dixit. Quid mihi & tibi ihesu fili dei sumus. Ad-
iuro te neme torqueras per dominum. Dicebat enim illi. Exi
spiritus immunde ab homine. & interrogabat eum. Quid
tibi nomen est. Et dicebat ei. Legio nomen est mihi quia mul-
ti sumus. Et deprecabantur eum multum ne se expelleret
extra regionem. Erat autem ibi circa montem grex por-
corum magnus pascens. & deprecabantur eum spiritus dicen-
tes. Mitte nos in porcos. ut in eos introeamus. Et con-
cessit eis statim ihesus. Et exiuit spiritus immundi in-
troierunt in porcos. Et magno impetu grex precipitatus est.

in mare ad duo milia. & suffocatis in mari. Qui autem pas-
cebant eos fugerunt & nuntiauerunt in ciuitate & in agros.
Et ingressi sunt uidere quid esset factum. & ueniunt ad Iesum. &
uident illum quod a demonio uexabatur sedentem uestitum
& sane mentis. Et timuerunt & narrauerunt illis quid e-
rant qualiter factum esset ei. quod demonium habuerat &
deperisset. Et rogare eum coeperunt ut discederet a si-
nibus eorum.

Cumque ascenderet nauem cepit illum deprecari quod a demo-
nio uexatus esset ut esset cum illo. Et non misit eum. sed ait
illi. Uade in domum tuam ad tuos. & adnuntia illis quan-
ta tibi dominus fecerit. & misertus sit tui. Et abiit & coe-
pit predicare in derapoli. quanta sibi fecisset Iesus &
omnes mirabantur.

ET CUM TRANSCENDIS

set Iesus rursus transire in nauem. & uenit ibi mul-
ta ad illum. & erat circa mare. Et uenit quidam de
archisynagogis nomine iairus. & uidens eum. proci-
dit ad pedes eius. & deprecabatur eum multum dies. Quo filia
mea in extremis est. ueni inpone manum super eam ut sal-

ua sit & uiuat. Et abiit cū illo. & sequebat̃ cū t̃ba
multa. & cōprimebant cū. Et mulier quę erat in
p̃fluuiio sanguinis annis xii. & fuerat multa p̃pessa
a cōplurib̃ medicis. & erogauerat om̃a sua. Nec quic
quā p̃ficerat. s̃ magis deterius habebat. Cū audis
set de ih̃u. uenit uir̃ba retro & tetigit uestim̃tū ei.
Dicebat enī quia si uel uestim̃tū ei tetigero salua ero.
Et t̃festi siccatus ē fluxus sanguinis ei. & sensit cor
pori. qđ sanata ē aplaga. Et statim ih̃e cognoscens
in semetipso uirtutē quę exierat de eo. Conũsus ad
t̃bā aiebat. Quis tetigit uestim̃ta mea? & dicebant
ei discipuli sui. Uides t̃bā cōprimēte te. & dicis quis
me tetigit? Et int̃rūspiciebat cā uidere cā quę hoc
fecerat. Mulier aut̃ timens & tremens sciens qđ factū
ēet in se. uenit & p̃cudit ante eū. & dixit ei om̃e ueri
tatē. Ille aut̃ dixit ei. filia fides tua te saluā fecit uade
in pace. & esto sana aplaga tua. Adhuc eo loquente
ueniunt ab archisynagogo dicentes. Quia filia tua
mortua ē qđ ultra uexas magistrū. Ih̃e uero ūbo
qđ dicebat̃ audito archisynagogo ait. Noli time

150
re tantūmodo crede. Et n̄ admittit quē quā sequi se
nisi petrū & iacobū & iohannē fr̄em iacobi. Et ue
niunt in domū archisynagogi. Et uidet tumultū
& fientes & euulantes multū. & ingressus ait eis.
Quid turbamini & ploratis? puella n̄ ē mortua
s; dormit. Et irridebant eū. Ipse ū eiectis om̄ib;
assumit patrē & matrē puellę & q̄ secū erant
Et ingrediunt̄ ubi erat puella iacens. Et tenens
manū puellę ait illi. Talitha chumi. qđ ē int̄pre
tatū puella tibi dico surge. Et cōfestī puella sur
rexit & ambulabat. Erat aut̄ annorū xii. Et ob
stupuer̄ parentes ei stupore maximo. Et p̄cepit
illis uehēm̄ ut nemo id sciret. Et iussit illi da
re manducare.

Etegressus inde abiit in patriā suā. & sequēbant̄
illū discipuli sui. Et factō sabbato. coepit in syna
goga docere. Et multi audientes. ammirabant̄
in doctrina ei dicentes. Unde huic hęc om̄ia? & quę
est sapientia quę data ē illi? & uirtutes tales quę
p̄ manus ei efficiuntur? Nonne iste ē faber fili

us marie fr̃ iacobi & ioseph & iude & simonis.
Nonne & sorores ei hic nobiscum s̃. Et scandaliza-
bantur in illo.

Et dicebat eis ih̃c. Quia n̄ ē p̃ph̃a sine honore nisi
in patria sua & in cognatione sua & in domo sua.
Et n̄ poterat ibi uirtutē ullā facere nisi paucos
infirmos inpositis manib⁹ curauit. & mirabant⁹
p̃pter incredulitatē illoꝝ.

Et circuibat castella in circuitu docens.

Et euocauit x̃u & coepit eos mittere binos. & da-
bat illis potestatē spiritū in mundos. Et p̃ce-
pit eis neqd tollerent in uia nisi uirgā tantū n̄
perā n̄ panē. neq; in zona aes. s; calciauos scanda-
lus & ne induerent⁹ duab⁹ tunicis.

Et dicebat eis. Quocūq; introieritis in domū illie
manete donec exatis inde.

Et quicūq; n̄ receperint uos. nec audierint uos
exentes inde excutite puluerē de pedib⁹ ur̃is
in testimoniu⁹ illis.

Et exentes p̃dicabant ut poenitentiu⁹ agerent

& demonia multa eiciebant & unguebant
oleo multos egros & sanabantur.

Et audiuit herodes rex manifestū enī factū
ē nomē ei & dicebat. Quia iohannes baptista
resurrexit a mortuis. & propterea uirtutes ope
rant in illo. Alii autē dicebant quia helias ē.
alii uero dicebant quia propheta ē quasi unus ex
prophetis.

Quo audito herodes ait. Quē ego decollauit iohannē
hic a mortuis resurrexit.

Ipse enī herodes misit acetuū iohannē & uinxit
eū in carcere propter herodiam uxorē philippi
fratris sui quia duxerat eā.

Dicebat enī iohannes herodi. Non licet tibi habere
uxorē fratris tui. Herodias autē insidiabatur
illi & uolebat occidere eū nec poterat. Hero
des autē metuebat iohannē. sciens eū uirū iustum
& sanctum & custodiebat eū. Et audito eo multa
faciebat. & libenter eū audiebat. Et cū dies oportu
nus accidisset herodes natalis sui cenā fecit

principib; & tribunis & primis galileę. Cūq; in-
 trouisset filia ipsius herodiadis. & saltasset &
 placuisset herodi simulq; recubentib;. Rex ait
 puellę. Petre ame qđ uis. & dabo tibi. Et iurauit
 illi quia petieris quicquā dabo tibi. Licet dimi-
 diū regni mei. Que cū exisset dixit matri suę
 Quid petā? Et illa dixit. Caput iohannis baptes-
 te. Cūq; introisset statim cū festinatione ad regē
 petiuit dicens. Uolo ut p̄tinus des mihi in disco
 caput iohannis baptiste. Et cōstitatus ē rex
 p̄pter ius iurandū & p̄pter simul recubentes nolu-
 it eā cōstitare. Sed misso spiculatore. p̄cepit
 afferri caput ei in disco. Et detollant eū in car-
 cere. & attulit caput ei in disco & dedit illud
 puellę. Et puella dedit matri suę. Quo audi-
 to discipuli ei uenerū & tulerū corpus ei & posue-
 runť illud in monumento.

ET CONUENIENTES

apostoli ad ihm renuntiauerū illi om̄a quecege-
 rant & docuerant.

134
tatt illis. Venite seorsū in desertū locū & re-
quiescite pusillū. Erant enī quēiebant & redie-
bant multi & nec manducandi spaciū habebant.
Ascendentes in nauē abierū in desertū locū seor-
sū & uiderē eos ab euntes & cognouerū multi. Et pe-
destres de omnib; ciuitatib; cūcurrerū illuc & p̄uene-
runt eos. Et ueniens ihc uidit turbā multā & mi-
sertus eos sup̄ eos. quia erant sic oues n̄ habentes
pastorē & coepit docere eos multa.

Et cū lū hora multa fieret accesserū ad eū discipu-
li dicentes. Desertus ē locus hic etiā hora p̄terit.
Dimitte illos ut euntes in proximā uillā & uicos
emant sibi cibos quos manducent. Et respondens
ait illis. Date illis manducare. Et dixerū ei. Eun-
tes emamus denarius ducentis panes. & dabimus
eis manducare. Et dīc eis. Quot panes habetis?
Ite & uidete. Et cū cognouissent dicunt quinq;
& duos pisces. Et p̄cepit illis ut accūbere face-
rent om̄s sedm̄ c̄rībna sup̄ uiride foenū. Et
discubuerū in partes p̄ centenos & p̄ quinquage

nos. Et acceptis quinque panibus & duobus piscibus
intuens celum. benedixit. & fregit panes & dedit
discipulis suis. ut ponerent ante eos. Et duos
pesces diuisit omnibus. & manducauerunt & saturati
sunt. Et sustulit reliquias fragmentorum in cophi-
nos plenos & de piscibus Erant autem qui manducauerunt
quinque milia uirorum.

Et statim coegit discipulos suos ascendere in na-
uem ut praecederent cum trans fretum ad bethsaidam
donec ipse dimitteret populum.

Et cum dimisisset eos abiit in montem orare.
Cum sero esset. erat nauis in medio mari & ipse
solus in terra. Et uidens eos laborantes in remi-
gando. erat enim uentus contrarius eis. Et circa quar-
tam uigiliam noctis. uenit ad eos ambulans super mare.
& uolebat praeterire eos. Illi ut uiderunt eum ambu-
lantem super mare. putauerunt fantasma esse & exclama-
uerunt. Omnes enim eum uiderunt & terrebantur. Et statim locutus
est cum eis. & dixit illis. Confidite: ego sum nolite timere.

Et ad illos ascendit in nauem. & cessauit uentus. Et

plus magis intrase stupebant. Non enim intellexerant de parib. Erat enim cor illorū obsecratū. & cū transiretissent puenēr interrā genesareth & applier.

Cūq; egressi essent denari. continuo cognouerūt eū. Et percurrentes uniuersā regionē illā coeperūt in grabatis eos q̄ se male habebant circūferre ubi audiebant eū eē. Et quo cūq; introibat in uicos uel in uillas aut ciuitates. in plateis ponebant infirmos. Et deprecabant eū. ut uel fimbriā uestimēti ei tangerent. Et quotquot tangebant eū salui fiebant.

Et cū ueniunt ad eū pharisei & q̄dā de scribis uenientes ab hierosolymis. Et cū uidissent quosdā ex discipulis ei cōmunib. manib. idē n̄ lotis manib. manducare panes uituperauerūt. Pharisei enim & om̄s iudei. nisi crebro lauent manus n̄ manducant. tenentes traditionē seniorū. & a foro nisi ut baptizent n̄ communi edunt. Et alia multa s̄ que tradita s̄ illis seruare. Baptismata calicū & uretroꝝ & ceram̄toꝝ & lectoꝝ. Et interrogabant eū pharisei & scribe. Quare discipuli tui n̄ ambulant iuxta

traditionē seniorū. Sed cōmunib; manib; mandu-
 cant panē. At ille respondens dixit eis. Bene pphē-
 tāu deuot; esaias. Ypoctitis. sic scriptū ē. Populus
 hic labus me honorat. cor autē eorū longe ē a me. In-
 uanū autē me colunt docentes doctrinas & pcepta
 hominū relinquentes enī mandata dī tenetis tra-
 ditionē hominū. & alia mala facitis. Et iterū dicit
 illis. Bene irritū facitis pceptū dī ut traditionē
 urām seruetis. Moyses enī dicit. Honora patrē
 tuū & matrē tuā. Et q̄ maledixerit patri uel ma-
 tri morte moriat̄. Vos autē dicitis. Si dixerit ho-
 mo patri aut matri corbari qd̄ ē donū. qd̄ cūq;
 p fuerit tibi ex me. & ultra n̄ dimittitis eū quic-
 quā facere patri suo aut matri rescindentes
 uerbū dī p traditionē urām quā tradidistis. &
 similia huiusmodi multa facitis. Et aduocans
 iterū turbā dicebat illis. Audite me om̄s & in-
 tellegite. nihil ē extra hominē introiens in eū
 qd̄ possit eū co inq̄nare. Sed quę de homine p-
 cedunt. illas q̄ cōmunicant hominē. Siquis

habet aures audiendi audiat.

Et cū introisset in domū. v̄ba interrogabant eū discipuli ei parabolā. Et ait illis. Sic & vos imprudentes estis. n̄ intelligitis quia om̄e extrinsecus introiens in hominē. n̄ potest cū cōmunicare. quia n̄ introit in cor ei. s; in uentrē. & in secessū exit purgans omnes escas. Dicebat enī quō quē de homine exeunt illa cōmunicant hominē. Ab intus autē de corde hominū cogitationes male p̄cedunt. & uolueria fornicationes homicidia furti avaritię nequitie dolus impudicitia oculus malus blasphemia supbia stulticia om̄a hec mala ab intus p̄cedunt. & cōmunicant hominē.

ET INDE SVRGENS AB
abit in fines t̄rr̄i & sydonis. Et ingressus domū neminē uoluit scire. & n̄ potuit latere. Mulier enī statī ut audiuit deco quē habebat filiā spiritū in mundo uexatā intrauit & p̄cidit ad pedes ei. Erat enī mulier gentilis syrophenissa in genere suo.

Etrogabat eū ut doemoniū eiceret defiliaci Qui
dixit illi. Sine p̄us saturari filios. Non ē enī bo
nū sumere panē filiorū & mittere canib. Atilla
respondit & diē ei. Utiq; dñe. Nā & catelliedunt
sub m̄sa demicis puerorū. Et ait illi. Propt̄ hunc
sermonē uade. exiit doemoniū defilia tua. Et
cū abisset domū suā. inuenit puellā iacentē sup
lectū. & doemoniū exisse.

Et iterū exiens definib. tyri. uenit p̄ sydonē. & ama
re galilee. intermedios fines decapoleos. Et ad
ducunt ei surdū & mutū & dep̄cabant eū ut in
poneret illi manū. Et adprehendens eū dēba se
orsū misit digitos suos in auriculas ei & expu
ens tetigit linguā ei. & suspiciens in celū inge
mut & ait illi. Effera qđ ē adaperire. Et sta
tū aperit̄ s̄ aures ei. & solutū ē uinculū lingue ei
& loquebat̄ recte. Ē p̄ceptis eis necui dicerent.

Quanto aut̄ eis p̄cipiebat. tanto magis plus p̄dica
bant. & eo amplius ad mirabant̄ dicentes.

One om̄a fec̄ & surdos fec̄ audire & mutos loqui.

In illis diebus iterum cum turba multa esset. nec haberent
quod manducarent. Conuocatis discipulis ait illis.
Misereor super turbam quia ecce iam triduo sustinent
me nec habent quod manducent. Et si dimisero eos
ieiunos in domum suam deficient in uiam. Quidam enim
ex eis de longe uenerunt. Et responderunt ei discipuli
sui. Unde istos poterit quis hic saturare panibus
in solitudine? Et interrogauit eos. Quot panes habe-
tis? Qui dixerunt. Septem. Et precepit ihesus discubere
super terram & accipiens vii panes. gratias agens. fregit
& dabat discipulis suis ut apponerent. & appo-
suerunt ihesus. Et habebant pisciculos paucos. & ip-
sos benedixit. & iussit apponi. Et manducauerunt.
& saturati sunt. Et sustulerunt quod superauerat de
fragmentis septem sportas. Erant autem qui manduca-
uerunt quasi quattuor milia & dimisit eos. Et statim
ascendens nauem cum discipulis suis. uenit in par-
tes dalmanutha.

Et accesserunt pharisei. & coeperunt interrogare eum cum eo queren-
tes ab illo signum de celo temptantes eum.

Et iungemiscens spū att. Quid generatio ista signū querit. Amen dico uob. si dabit^r generationi isti signū. Et dimittens eos ascendens iterū nauē abiit trans fretū. & oblatis sumere panes. & n̄ habebant nisi unū panē secū in nauē.

Et p̄cipiebat eis dicens. Videte. caute a fermento pharisæorū & fermento herodis.

Et cogitabant ad altitū dīcētes. quia panes n̄ habemus. Quo cognito ihs att illis. Quid cogitatis. quia panes n̄ habetis. Nondū cognoscitis nec intelligitis. ad huc cecitū habetis cor ur̄m. oculos habentes n̄ uidetis. & aures habentes n̄ auditis. nec recordamini quando v. panes fregi in quinque milia & quot cophinos fragmētōrū plenos sustulistis. Dicunt ei xii. Quando & vii. panes iniiii. milia hominū quot sportas fragmētōrū tulistis. Et dicunt ei vii. Et dicebat eis. Quomodo n̄dū intelligitis.

Et ueniunt bethsaida. & adducunt ei cecū & rogabant eū ut illū tangeret. Et apphensam manu cecū educē eū extra uicū. & expuens in oculos ei

122
impositis manib' suis introyauit eū si aliquid uideret.
Et aspiciens ait. Uideo homines uelut arbores am-
bulantes. Deinde iterū inposuit manus sup oculos
ei & coepit uidere. Et restitutus ē ita ut uideret
clare omnia. Et misit illū in domū suā dies. Uade
in domū tuā. Et si inuicū introieritis. nemini dixeris.

Egregressus ē & discipuli ei in castella cesaree philip-
pi. & interrogabat inuia discipulos suos dies. Quē
me dicunt eē homines. Qui responderē illi dicen-
tes. Iohannē baptistā. alii heliā. alii uero quasi unū
ex prophetis. Tunc diē illis. Vos uere quē me dici-
tis eē.

Respondens petrus ait ei. Tu es xp̄e. Et cōminatus
ē eis. ne cui dicerent de illo. Et coepit docere il-
los quō oportet filiū hominis multa pati & re-
pbari a seniorib'. & a sumis sacerdotib' & scribis.
et occidi. & post tres dies resurgere. Et palam
uerbū loquebatur.

Et apphēdens cū petrus coepit increpare eum
Qui euersus & uidens discipulos suos cōminatus

183
ē petro dicens. Uade retro me satanas quō n̄ sapi-
que dī s̄. sed que sunt hominū.

Et uocata ē cū discipulis suis dixit eis. Siquis uult
me seq̄ deneget semetipsū & tollet crucē suā & se-
quat̄ me. Qui enī uoluerit animā suā saluā face-
re p̄det eā. Qui autē p̄diderit animā suā p̄pt̄ me
& euangelii. saluā eā faciet. Quid enī p̄derit ho-
mini silueret mundū totū & detrimentū faciet ani-
mę suę. Aut quid dabit homo cōmutationis pani-
ma suā.

Quoniam me cōfessus fuerit. & mea uerba in generatio-
ne ista ad uerba & peccatrice. & filius hominis cō-
fitebit̄ eū cū uenerit in gl̄a patris sui cū angelis
sc̄is & dicebat illis.

Am̄ dico uob̄. Quia s̄ q̄dā debet stantib̄ q̄ n̄ gusta-
bunt mortē. donec uideant regnū dī ueniens
in uirtute. Et post sex dies assūpsit petrū & io-
hannē & iacobū & duc̄ illos in montē excelsum seor-
sum solos. Et transfiguratus ē corā ipsis. & uesti-
mēta ei⁹ facta s̄ splendentia. & candida nimis uelut

164
nix. Qualia fullo sup̄ terrā n̄ potest candida face-
re. Et apparuit illis helias cū moyse. & erant lo-
quentes cū ihu. Et respondens petrus ait ihu.
Rabbi bonū ē nos hic ēē. & faciamus tria tabna-
cula. Tibi unū & moyse unū & helie unū. Non enī
sciebat qd̄ diceret. Erant enī timore exterriti.
Et facta ē nubes obūbrans eos. & uenit uox denube-
ric̄. Hic ē filius m̄s carissimus. audite illū. Et
statim circūspicientes. neminē amplius uider̄ nisi
tantū ihm secū. Et descendenti illis de monte
p̄cepit illis nec ui que uidissent narrarent nisi
cū filius hominis a mortuis resurrexerit.

Et uerbū cōtinuer̄ apud se cōgruentes qd̄ ēēt cum
a mortuis resurrexerit.

Et interrogabant eū dicentes. Quid ergo dicunt
pharisei & scribe. quia heliā oporteat uenire
primū. Qui respondens ait illis. Helias cū uene-
rit primo restituet om̄a. & quomodo scriptū ē
in filiū hominis ut multa patiat̄ & cōtēpnat̄. Sed
dico uob̄. quia helias uenit. & fecer̄ illi que cūq̄:

uoluer^t sic scriptū ē de eo.

Et ueniens ad discipulos suos. uidit ibā magnā circa eos & scribas cōgrentes cū eis. Et cōfesti omēs p̄p̄tis uidens ihm stupefactus ē & expauer^t. & accurrentes salutabant eū. Et interrogauit eos qd int̄ uos conquiritis.

Respondens unus de turba dixit. Magister. attuli filiū meū ad te habentē spiritū inmundū & mutū quibicūq; eū apphenderit allidit eū & spumat & stridet dentib^{us} & arescet. Et dixit discipulis tuis ut eicerent illū & n̄ potuer^{unt}. Qui respondens eis dixit. O generatio incredula quā diu apud uos ero quā diu uos patiar^{is}. afferte illū ad me. Et adtulēr^{unt} eū. Et cū uidisset illū statim spiritus cōturbauit eū & elisus in terra uolutabatur spumans. Et interrogauit patrē ei quantū tēporis ē ex quo hoc ei accidit. At ille ait ab infanzia. Et frequenter eū & in ignē & in aquā misit ut eū pderet. Sed si qd potes ad iuuā nos miser^{is} n̄rī. Ille autē ait illi. Si potes credere om̄ia

possibilia sunt credenti. Et continuo exclamans pater
pueri cum lacrimis uexat. Credo domine ad uiam incre-
dulitatis meae. Et cum uideret ihesus ecurrentem turba
communatus est spiritui immundo. dicens illi. Surde
& mutus spiritus ego tibi precipio. exi ab eo & ampli-
ne intro eas in eum. Et clamans & multum discerpens
eum exiit ab eo. Et factus est sicut mortuus. ita ut multi
dicerent quia mortuus est. Ihesus autem tenens manum eius ele-
uauit illum & surrexit.

Et cum introisset in domum. discipuli eius interrogabant
eum secreto dicentes. Quare non potuimus eicere eum? Et
dixit illis. Hoc genus in nullo potest exire nisi in ora-
tione & ieiunio.

ET IN DE PERFECTI SUNT

patres egrediebantur galileam nec uolebat quicquam scire.
Docerat autem discipulos suos. & dicebat illis. Quomodo fi-
lius hominis tradetur in manus hominum & occident
eum. & occisus & tertia die resurget. At illi ignora-
bant uerbum. & timebant eum interrogare.

Et tunc erat capharnaum. quod cum domi essent interrogabat

cos. Quid inuia tractabatis. At illi tacebant.

Siquidē intēse inuia dispuauer. quis ēēt illoꝝ maior.
Et residens uocau. xii. & ait illis. Siquis uult p̄mus
ēē erit omniū nouissimus & omniū minister. Et ac
cipiens puerū. statuit eū in medio eoꝝ. & dicit. Quis
quis unū ex huiusmodi pueris receperit in nomine
meo me recipit.

Et q̄cumq; me suscepit. n̄ me suscipit. sed eū
qui me misit.

Respondit illi ioh̄s dicens. Magister uidim̄ quendā
in nomine tuo demonia eicientē. q̄ n̄ sequit̄ nos &
phibauimus eū. Ihes̄us autē ait. Nolite phibere eū ne
mo ē enī q̄ faciat uirtutē in nomine meo. & possit
cito loqui de me. Qui enī n̄ ē aduersū uos p̄ uob̄ ē.

Quisquis enī potū dederit uob̄ calicē aque in no
mine meo quia xpi estis. Am̄ dico uob̄ non perdet
mercedē suā.

Et quisquis scandalizauerit unū ex his pusillis cre
dentib; in me. bonū ē ei magis sicut trāderet mola
asinaria collo ei & in mare mitteretur.

Et si scandalizauerit te manus tua abscede eam. Bonū ē tibi debile introire in uitā quā duas manus habentē ire in gehennā in ignē inextinguibile. Ubi uermes eorum non moriuntur & ignis non extinguitur. Et si pes tuus te scandalizat. abscede illū. Bonū ē tibi claudū introire in uitā eternā quā duos pedes habentē mitti in gehennā ignis inextinguibilis. Ubi uermes eorum non moriuntur & ignis non extinguitur. Quid si oculus tuus scandalizat te. eice eū. Bonū ē tibi luscū introire in regnū dī quā duos oculos habentē mitti in gehennā ignis. Ubi uermes non moriuntur & ignis non extinguitur. Omnis enim igne saliet & omnis uictima sale salietur.

Bonū ē sal quod si sal euauerit. in quo illud ē dictis. Habete in uobis sal & pacem habete in uos.

Et inde exsurgens uenit in fines iudee ultra iordanem & conueniunt iterū turbe ad eū. Et sic consueuerat iterū docebat eos. Et accedentes pharisei interrogabant eū. Scilicet uiro uxorem dimittere temptantes eū. At ille respondens dixit eis.

Quid uob̄ p̄cepit moyses? Quid dixer̄. Moyses
p̄misit libellū repudiū scribere & dimittere. Qui
bus respondens ihs ait. Ad duritiā cordis ur̄i scrip
sit uob̄ p̄ceptū istud. Ab initio autē creature
masculū autē & feminā fec̄ eos d̄s. Propt̄ hoc re
linquet homo patrē & matrē. & heret̄ ad uxore
suā. Et er̄ duo in carne una. Itaq; iā n̄ s̄ duo sed
una caro. Qd̄ ergo d̄s cū iunx̄ homo n̄ separat.

Et tunc duo uerū discipuli ei de eodē interrogauer̄ eū.

Et dicit illis. Quicūq; dimiserit uxore suā & aliā
dixerit ad alterū cōmittit sup̄ eā. Et si uxor
dimiserit uirū suū & aliu nupsit moechat̄.

Et offerebant illi paruulos ut tangeret eos. Dis
cipuli autē cōminabant̄ offerentib̄. Quos cū uide
ret ihs indigne tulit & ait illis. Sinite paruulos
uenire ad me & ne prohibueritis eos. Taliū ē enī
regnū celox̄. Am̄ dico uob̄ quisquis n̄ recepe
rit regnū dī uelut paruulus n̄ intrat in illud.
Et cōplexans eos. & inponens manus sup̄ illos
benedicebat eos.

120
Et cū egressus ēet in uia p̄currens quidā genu flexo
ante eū rogabat. Magister bone qd faciā in uitā
aeternā p̄cipiā. Ille autē dixit eis. Quid me dicis bo
nū. Nemo bonus nisi unus d̄s. Precepta nosti. ne
adulterēs. ne occidas. ne fureris. ne falsū testimo
niū dixeris. ne fraude feceris. Honora patrē
tuū & matrē. At ille respondens ait illi. Ma
gister hęc om̄a obseruauit a iuuentute mea.

Ille autē intuitus eū dilex̄ eū & dixit illi. Unū tibi deē.
Vade quēcūq; habes uende & da pauperib; & ha
bebis thesaurū in celo. & ueni sequere me.

Quicū tristatus in uēbo abiit merens. Erat enī ha
bens multas possessiones. Quā difficile q̄ pecu
nias habent in regnū dī introibunt. Discipuli
autē obstupebant in uerbis ei. At ille rursus re
spondens ait illis. Filioli quā difficile ē cōfiden
tes in pecuniis in regnū dī introire. Facilius ē
camelū p̄ forā acūs transire. quā diuitē in
troire in regnū dī. Qui magis admirabantur
dicentes ad semetipsos. Et quis potest saluus

fieri. Et tunc eis illos ihs ait. Apud homines impos-
sibile ē sed n̄ apud dñm. Om̄a enī possibilia s̄ apud dñm.
Et coepit ei petrus dicere. Ecce nos dimisimus om̄a
et secuti sumus te.

Respondens ihs ait illi. Am̄ dico tibi. nemo ē q̄ reli-
querit domū aut fr̄s aut sorores aut patrē aut matrē
aut filios aut agros ppter me & ppter euangeliū. Qui
n̄ accipit centies tantū n̄ int̄pore hoc domos & fr̄s
& sorores & matres & filios & agros cū psecutionib;
& in sc̄lo futuro uitā eternā.

Multi autē er̄ primi nouissimi & nouissimi primi.

ERANT AUT E IN VIA

ascendentes in hierosolimā. & p̄cedebat illos ihs.
Et stupebant. & sequentes timebant. Ead̄ sumens
iterū x̄i coepit illis dicere quē ēēnt ei euentura.
Quia ecce ascendimus hierosolimā & filius homi-
nis tradet̄ principib; sacerdotū & scribis & senio-
rib; & damnabunt eū morte. & tradent eū genti-
bus. & inludent ei & c̄spuent eū & flagellabunt
eū & interficient eū & tertia die resurget.

112
Et accedunt ad illū iacobus & iohannes filii rebede
dicentes. Magister uolumus ut qd cūq; petierimus
facias nob. At ille dixit eis. Quid uultis ut faciā uob &
dixer. Da nob ut unus ad dexterā tuā & alius ad si
nistrā tuā sedeamus in glā tuā. Ihesus autē ait illis. Nes
citis qd petatis. Potestis bibere calicē quē ego bi
bo aut baptismū quo ego baptizor baptizari. At illi
dixer. Possimus. Ihesus autē dixit eis. Calicē quidē meū
quē ego bibo bibetis. & baptismū quo ego baptizor
baptizabimini. Sedere autē ad dexterā meā uel ad
sinistrā nō ē meū dare uob s; quib; paratū est.

Et audientes x. coeperūt indignari de iacobo & iohanne.
Ihesus autē uocans eos. ait illis. Scitis quia hi uidentur
q; principari gentib; dominantē eis. & principes eorū
potestatē habent ipsoꝝ. nō ita ē in uob. Sed q; cūq; uo
luerit fieri maior erit minister ur̄. Et q; cūq; uo
luerit in uob primus ēē erit omnium seruus.

Nā & filius hominis nō uenit ut ministraret ei. sed
ut ministraret. Et daret animā suā in redēptio
nē p multis.

Et ueniunt hiericho. & perficiscent eo de hiericho & discipulis ei & plurima multitudine filius timei barthimeus cecus sedebat secus uia m dicans. Qui cu audisset quia ihc nazarenus e. coepit clamare & dicere. Fili dauid ihu miserere mei. Et comminabant illi multi ut taceret. At ille multo magis clamabat. fili dauid miserere mei. Et stans ihc iussit illu uocari. Et uocant cecu dicentes ei. An equior esto surge uocat te. Qui pecto uestimento suo exiliens uenit ad eu. Et respondens ihc dixit illi. Quid tibi uis facia. Caceus au dix ei. Rabboni ut uideam. Ihc au ait illi. Uade. fides tua te saluum fecit. Et cecus uidit & sequebatur eu in uia.

Et cu appropinquaret hierosolime^a bethanie ad montem oliuaru. mittit duos ex discipulis suis & ait illis. Ire in castellu qd e circa uos. & statim introeuntes illuc. inuenietis pullu ligatu. sup que nemo adhuc hominu sedit. soluite & ad ducite illu. Et si quis uobis dixerit. qd facitis. dicite quia dno necessarius e. & continuo dimittet huc illu.

174
Et abeuntes inuenerunt pullum ligatum ante ianuam foris
inbuium. & soluerunt eum. Et quidam de illis stantibus di-
cebant illis. Quid facitis soluentes pullum. qui dixerunt
eis sic preceperat illis ihesus & dimiserunt eos. Et adduxe-
runt pullum ad iherosolimam. & imponentes uestimenta sua & se-
derunt super eum. Multi autem uestimenta sua strauerunt in uiam.
Alii autem cedebant de arboribus frondes. & sternebant
in uiam.

Et qui preibant & qui sequebantur clamabant dicentes.
Osanna. benedictus qui uenit in nomine domini. bene-
dictum qui dicitur uenit regnum patris nostri dauid. osanna in
excelsis.

Et introiit hierosolimam in templum. & circumspectis omnibus
cum iam uespera esset hora erit in bethaniam cum xii. Et
alia die cum erent abethaniam esurunt. Cumque uidisset
aliquis ficum folia habentem. uenit siquidem forte
inueniret in eis. Et cum uenisset ad eam nihil inuenit
preter folia. Non enim erat tempus ficorum. Et respon-
dens dixit ei. Iam non amplius quisquam in eternum fructum
eius manducet. Et audiebant discipuli eius.

Et ueniunt hierosolimā. & cū introisset intēplū coe-
pit eicere uendentes & ementes intēplo & māsas nū-
mulariorū & cathedras uendentū colubas cūnt. Et nū-
sinebat ut quisquā transferret uas intēplū. & do-
cebat dicens eis. Nonne scriptū ē quia domus mea
domus orationis ē. Uos autē fecistis eā speluncā latronū
uo audito principes sacerdotū & scribe querebant
quomodo cū pderent. Timebant enī eū. quō uniuersa
turba ad mirabatur sup doctrina ei.

Et cū uespera facta ē. egrediebatur decurrere. Et cū
mane transirent. uiderunt ficū aridū factū aradicib.
Et recordatus petrus dixit ei. Rabbi ecce ficus cui ma-
ledixisti aruit.

Respondens ihc ait illis. Habete fidē dī. Am dico
uob. quia q̄cūq; dixerit huic monti tollere & mitte-
re in mare. & n̄ hesitauerit in corde suo si crediderit
quia q̄d cūq; dixerit fiat fiet ei.

Propterea dico uob. Om̄a que cūq; orantes petitis. credite
quia accipietis. & euenient uob.

Et cū stabitis ad orandū. dimittite siqd habetis ad ūsus

aliquē. ut & p. p. ur̄ q̄ in celis ē. dimittat uob̄ pecca-
ta ur̄a. Qd̄ si uos n̄ dimiseritis. nec p. p. ur̄ q̄ in celis
ē dimittat uob̄ peccata ur̄a.

Et ueniunt rursus hierosolimā & cū ambularet int̄
plo. accedunt ad eū summi sacerdotes & scribe & senio-
res & dicunt illi. Inqua potestate hec facis. & quis
tibi dedit hanc potestatem ista facias. Ihe aut̄ re-
spondens ait illis. Interrogabo uos & unū ūbū. & respon-
detis mihi. Et dicā uob̄ inqua potestate hec faciā.
Baptismū ioh̄is de celo erat an ex hominib̄. Respon-
detis mihi. At illi cogitabant secū dicentes. Si dixerit
mus de celo. dicet nob̄ quare ergo n̄ credidistis ei.
Sed dicemus ex hominib̄ timebant populū. Om̄s enī
habebant ioh̄m. quia uere ppheta ēēt. Et responden-
tes dicunt ad ihm. Nescimus. Et respondens ihe ait
illis. Neq. ego dico uob̄. inqua potestate hec faciā.
Et coep̄ illis in parabolis loq̄ uincā pascuā homo &
circūdedit sepe & fodit lacū & edificauit turrē &
locuū cā agricolis & peregre pfectus ē. Et misit ad
agricolas in tempore seruū. ut ab agricolis acciperet

de fructu uineę. Qui adprehensū eū ceciderūt & dimi-
serūt uacuum. Et iterū misit ad illos aliū seruum & illū
in capite uulnerauerūt. & etumelus affecerūt. Et rur-
sū aliū misit. & illū occiderūt. Et plures alios quosdā
ecedentes alios uero occidentes. Adhuc ergo unū habes
filiū karissimū. & illū misit ad eos nouissimū dies.
Quia reuerentur filiū meū. Coloni autē dixerūt ad
inuicē. Hic ē heres uenit occidam eū. & nra erit
hereditas. Et adprehendentes eū occiderūt & eiecerūt
extra uineā. Quid ergo faciet dominus uineę. ueniet
& pdet colonos. & dabit uineā aliis. Nec scripturā
legistis hanc. Lapidē quē repbauerūt edificantes
hic factus ē in caput anguli. Ad dñō factū ē istud.
& ē mirabile in oculis nrīs.

Et querēbant eū tenere. & timuerūt turbā. Cogno-
uerūt enī quō ad eos parabolā hanc dixerit. & relic-
to eo abierunt.

Et mittunt ad eū quosdā ex phariseis & herodianis
ut eū caperent in uerbo. Qui uenientes dicunt ei
Magister. scim⁹ quia ueraces & nō uires quēquam

178
Nec enī uides in facie hominū. s. in ueritate uia dī
doceſ. Licet dari tributū ceſari ann. dabimus.
Qui ſciens tuerſutā cor. ait illis. Quid me tēpta
tis. Adfert mibi denariū ut uideā. At illi obtu
ler. ci. Et ait illis. Cui ē imago hec & inſcriptio.
Dicunt illi. Ceſaris. Reſpondens autē ihe. dī illis.
Reddite igitur que ſ. ceſaris. ceſari. & que ſ. dī. dō.
Et mirabantur ſup eo. Et tuerentur ad eū ſadducei q̄
dicunt reſurrectionē n̄ ee. & interrogabant eū di
centes. Magiſter moſes nob. ſcripſit. ut ſicuius
fr̄ mortuus fuerit & dimiſerit uxore & filios
n̄ reliquerit. accipiat fr̄ ei uxore ipsius & re
ſuscitet ſem̄ fr̄i ſuo. Septē ergo fr̄s erant. & p̄
mus accepit uxore & mortuus ē. n̄ relicto ſemi
ne. Et ſecundus accepit eā & mortuus ē. Et nec
iſte reliq. ſem̄. Et tertius ſimilit̄. Et acceper̄
eā ſimilit̄ ſeptē. & n̄ reliquer̄ ſem̄. Nouiſſima
omniū defuncta ē & mulier. In reſurrectione
ergo cū reſurrexerunt. cui debuerit uxor.
Septē enī habuer̄ eā uxore. Et reſpondens

190
Ite ait illis. Nonne ideo erratis nescientes scripturas
neq; uirtutē dī. Quē enī a mortuis resurrexerunt. neq;
nubent neq; nubent sed sicut angeli dī in caelis. De mor-
tuis autē qd resurgant. Non legistis in libro moysi sup
rubū. quomodo illi dixerit d's inquit. Ego sū d's
abrahā. & d's isaac. & d's iacob. nō ē d's mortuorū. si uiuorū
Uos ergo multū erratis.

Et accessit unus de scribis. q' audierat illos cōfrentes. &
uidens quō bene illis responderet interrogauit eū qd
ēēt primū omniū mandatorū. Ite autē respondit ei. Quia
primū omniū mandatū ē. Audi isrl. dñs d's n'r d's
unus ē. Et diliges dñm dñm tuū ex toto corde tuo. & ex
tota anima tua. & ex tota mente tua. & ex tota uirtute
tua. Hoc ē maximū & primū mandatū. Secundū autē si-
mile ē huic. Diliges primū tuū tamquā te ip sū. Mans
horū aliud mandatū nō est.

Et ait illi scriba. bene magister in ueritate dixisti
quia unus ē d's & nō ē alius p'r cū. Et ut diligat ex to-
to corde. & ex toto intellectu. & ex tota anima. &
ex tota fortitudine. & diligere primū tamquā

se ipsū. maior ē omib holocaustis & sacrificiis.
Ihe autē uidens qđ sapientē respondisset dix illi. Non
es longe a regno dī.

Et nemo iā audebat eū interrogare.

Respondens ihe dicebat docens in tēplo. Quomodo di-
cunt scribe xpm filiū dē dauid. Ipse enī dauid di-
xit in spū scō. Dixit dñs dño meo sede ad extrēme-
is. Donec ponā inimicos tuos scabellū pedū tuorū. Ipse
ergo dđt dic eū dñm. & unde ē filius ei. Et multi tur-
ba libentē eū audiunt.

Et dicebat eis in doctrina sua. Cauete a scribis q̄ uolunt
in stolis ambulare. & salutare in foro & in primis
cathedris sedere in synagogis & primos discubitus
in cenis.

Qui deuorant domos uiduarū sub obtentu plūre ora-
tionis. Hi accipient plūre iudiciū. Et sedens ihe extra
gazarophilatiū aspiciebat quomodo turba iactaret
aes in gazarophilatiū. Et multi diuites iactabant mul-
ta. Cū uenisset autē una uidua paup misit duo minu-
ta qđ ē quadrans. Et reuocans discipulos suos ait il-

181
lis. An dico uob. quō uidua hęc paup plus om̃i misit
q̃ miser in galatophilatū. Om̃s enī ex eo qđ abundabat
illis miser. Hęc ū depenuria sua om̃a que habuit mi
sit totū uictū suū.

Et cū egredere^t de tēplo. ait illi unus ex discipulis suis.
Magister. aspice quales lapides & quales structure
Et respondens ihc ait illi. Uides has magnas aedifica
tiones. n̄ relinquet lapis sup lapidē qđ n̄ destruat^{ur}.

ET CŪ SEDERET IN
monte oliuarū cōtra tēplū. interrogabant eū separa
tū petrus. & iacobus & ioh̃s & andreas. Dic nob quan
do ista fient. & qđ signū erit. quando hęc om̃a incipi
ent cōsumari. Et respondens ihc coepit dicere illis.
Videte ne quis uos seducat. Multi enī ueniunt in no
mine meo dicentes. quia ego sū & seducent multos.
Cū audieritis autē bella & opinionēs bellox ne time
ritis. Oportet enī fieri sed n̄ dū finis. Exsurgēt autē
gens sup gentē. & regnū sup regnū. & erūt tēp̃ mortis
plocā. & fames. initium dolo^r hęc.

Uidete autē uosmetipsos. Tradent enī uos in conciliū.

182
& in synagogis uapulabitis. & ante p̄sides & reges stabitis p̄pter me in testimoniu illis.

Et in om̄s gentes primū oportet p̄dicari euangelium.

Et cū duxerint uos tradentes. nolite cogitare qd loquamini. sed qd datū fuerit uob̄ in illa hora id loquamini. Non enī uos estis loquentes. sed sp̄s sc̄s. Tradet autē fr̄ fr̄m in morte. & pat̄ filiū. & c̄surgent filii in parentes. & morte afficient eos. & eritis odio p̄pter nom̄ meū om̄ib̄. Quia autē sustinuerit in fine hic saluus erit.

Cū autē uideritis abominationē desolationis stare ubi n̄ debet qui legit intellegat.

Tunc qui in iudea s̄ fugiant in montes. & q̄ sup̄ tectū ne descendat in domū. nec introeat ut tollat quid de domo sua. Et q̄ in agro erit. n̄ reuertat̄ retro tollere uestimentū suū.

Ue autē pregnantib̄ & nutriendib̄ in illis diebus.

Orate uero ut hieme n̄ fiat.

Erunt enī dies illi tribulationes tales quales n̄ fuerunt ab initio creature quā c̄didit d̄s usq; nunc neq; fiet.

Et nisi breuiasset d̄ns dies. n̄ fuisset salua om̄is caro.

93
183
Sed ppter electos quos elegit breuiantur dies.

Erit si quis dixerit. ecce hic est xpc ecce illic ne erubideatis.

Exurgent enī pseudo xpi & pseudo pphete. & dabunt
signa & portenta ad seducendos. si fieri potē etiā
electos. Vos ergo uidete. ecce p̄dixi uob om̄a.

Sed in illis dieb post tribulationē illā. sol ē tenebra
bit. & luna n̄ dabit splendore suū. Et stelle celi er̄ de
cidentes & uirtutes que s̄ in celis mouebuntur.

Erit uidebunt filiū hominis uenientē in nubib cū
uirtute multa & gl̄a. Er̄t mittet anglos suos & con
gregab electos suos a quatuor uentis a summo terre
usq; ad sumū celi. Affici autē discite parabolā. Cū
ramus ei tener fuerit. & nata fuerint folia. cognos
citis quia in pximo sit estas. Sic & uos cū uideritis
hec fieri. scitote qđ in pximo sit in otus. Am̄ dico
uob. quō n̄ transib generatio hec. donec om̄a ista
fiant. Celū & t̄ra transibunt. ūba autē mea n̄ transibunt.

Dedic autē illa t̄ hora nemo scit. neq; angli in celo. neq;
filius nisi pater.

Vto igitur uigilate & orate. Nescitis enī quando tēps sit.

184
Sic homo q̄ peregre p̄fectus reliq̄ domū suā & dedit
seruis suis potestātē cuiq̄ operis & ianitori p̄cipiat uigilare.
Uigilate ergo. Nescitis quando dominus domus ueniat.
Sero. an media nocte. an galli cantu. an mane. Ne cū ue
nerit repente inueniat uos dormientes. Qd̄ aū uob̄
dico om̄ib̄ dico uigilate.

ERAT AUTĒ PASCĤA
& a hīma post biduū.

Et querēbant sūmi sacerdotes & scribe. quomodo ihm̄
uolo tenerent & occiderent. Dicebant enī. Non indie
festo. ne forte tumultus fieret populi.

Et cū ēēt bethanie in domo symonis lepsi & recūberet.
uenit mulier habens alabastrū unguenti nardi spi
cati p̄tiosi. & fracto alabaistro effudit sup̄ caput ei.
Erant aū quidā indigne ferentes intra semetipsos
& dicentes. Ut qd̄ p̄ditio unguenti facta ē? potuit
enī istud uenundari plus quā trecentis denariis. &
dari pauperib̄. Et fremebant in eā. Ihs aū dixit. Simi
te cā qd̄ illi molesti estis. Bonū opus operata ē in
me. Sēp enī pauperes habetis uob̄ cū. & cū uolueri

us potestis illis bene facere. Me autem non semper habetis

Quod habuit hec fecit. Preuenit ungere corpus meum
in sepultura. Amen dico uobis. ubi cumque predicatum fuerit
euangelium istud in uniuerso mundo. & quod fecit hec
narrabitur in memoria eius.

Et iudas scariothes unus de xii. abiit ad summos sacer-
dotes. ut perderet eum illis. Qui audientes gausi sunt. &
promiserunt ei pecuniam se duros. Et querebat quomo-
do oportune illum traderet. Et primo die ahiit
quando pascha immolabant. dicunt ei discipuli.
Quo uis eamus. & paremus tibi ut manduces pas-
cha. Et mittit duos ex discipulis suis & dicit eis. Ite
in ciuitatem. & occurret uobis homo languenam aquae ha-
uulans. sequimini eum. Et quocumque introierit. dicite
domino domus. quia magister dicit. Ubi est refectio mea
ubi pascha cum discipulis meis manduce. Et ipse uo-
bis demonstrabit cenaculum grande stratum. & illuc para-
te uos. Et abiit discipuli eius & uenerunt in ciuitatem
& inuenerunt sic dixerat illis & parauerunt pascha

Uespere autem facto. uenit cum duodecim. Et discubentibus

eis. & manducantib. ait ihs. Am̃ dico uob̃ quia unus
ex uob̃ me tradet qui manducat meū.

Alli coeper̃ tristari. & dicere ei singulatim. Nūqd̃ ego?

Qui ait illis. Vnus ex u. q̃ uttingit meū inextinguo
Et filius q̃dē hominis uadit. sic scriptū ē de eo. Ue
aū homini illi p̃ quē filius hominis tradet̃.

Bonū erat ei. si n̄ ēet natus homo ille.

Et manducantib. illis. accepit ihs panē. & benedicens
fregit & dedit eis. & ait. Sumite. hoc ē corp̃s meū.

Et accepto calice gr̃as agens dedit eis. Et biber̃ ex
illo om̃s. Erat illis. Hic ē calix sanguinis mei noui
testam̃ti. q̃ p̃ multis effundet̃. Am̃ dico uob̃. qd̃
iā n̄ bibā de genimine uitis usq; in diē illū. cū illud
bibā nouū in regno dī.

Et ym̃no dicto exier̃ in montē oliuarum.

Erat eis ihs. Om̃s scandalizabimini in nocte ista
quia scriptū ē.

Percutia pastore. & disp̃gent̃ oues. Sed postea quā
resurrexero p̃cedā nos in galileā.

Petrus aū ait ei. Et si om̃s scandalizati fuerint. sed

nēgo. Et ait illi ihc. An dico tibi. q̄a tu hodie innoc
te hac priusquā his gallus uocē dederit. ter me es
negaturus.

A t ille amplius loquebat̃. Et si oportuerit me simul
cōmori tibi. n̄ te negabo. Similit̃ aut̃ & om̄s dicebant.

Et uenit in p̄diū cui nom̄ gethsemani.
t ait discipulis suis. Sedete hic donec orē. Et ad
sumit petrū & iacobū & ioh̄m secū & coepit pau
re & cadere.

E t ait illis. Tristis ē anima mea usq; ad mortē. Sus
tinete hic & uigilate.

Et cupēssisset paulolū p̄cidit sup̄ trā & orabat
ut si fieri potē transiret at̄ne hora. & dixit. Abba
pat̄. om̄a tibi possibilia s̄. transfer calicē hunc a me.
ed̄n qđ ego uolo. sed qđ tu. Et uenit. & inuenit eos
dormientes. & ait petro. Symon dormis. n̄ potuisti
una hora uigilare.

Vigilate & orate. ut n̄ int̄itis in tēptationē.

Sēs quidē propt̄us. caro uero infirma.

Et iterū abiens. orauit eundē sermonē dies. Et re

uersus denuo inuenit eos dormientes. Erant enī ocu-
li illoꝝ grauati. & ignorabant qđ responderent ei. Et
uenit tertio. & ait illis. Dormite. iā & requiescite.

Sufficit. Venit hora. ecce tradet fili hominis inimans
peccatoꝝ. Surgite. camus. ecce qđ me tradet ppe ei.

Et adhuc eo loquente. uenit iudas scariotb unus ex xii.
Et cū illo turba multa cū gladijs & lignis a sumis sacer-
dotib & scribis & a seniorib missi.

Oderat aut traditor ei signū eis dicens. Quēcūq; oscula-
tus fuero. ipse ē tenere eū & ducere caute. Et cū ue-
nisset. statim accedens ad eū ait. Rabbi. & osculatus
ē eū. At illi manus iniecerunt in eū & tenuerunt eū.

Unus aut decursantib educens gladiū percussit ser-
uū summi sacerdotis amputauit illi auriculā.

Respondens ihs ait illis. Tamquā ad latronē existis
cū gladijs & lignis. cōphendere me. Cotidie erā
apud uos in tēplo docens. & nō me tenuistis. s. ut ad
impleantur scripture.

Tunc discipuli ei relinquentes eū omēs fugerunt.

Adulescens aut quidā sequebatur eū amictus sindo

189.
ne sup nudo & tenuerunt eū. At ille reiecta sindo
ne nudus p fugit ab eis.

Et ad duxerunt ih̄m ad sum̄m sacerdotē. & cūenerunt om̄s sa
cerdotes & scribe & seniores. *Ad ignē.*

Petrus autē a longe secutus ē eū usq; intro introitū sum̄i
sacerdotis. & sedebat cū ministris. & tale faciebat se

Sūmū ū sacerdotes & om̄e cūciliū querebant aduersus
ih̄m testimoniū ut eū morti traderent. nec inuenie
bant. Multi enī testimoniū falsū dicebant aduersus
eū. & testimonia conuenientia n̄ erant.

Et quidā surgentes falsū testimoniū ferebant aduersus
eū dicentes. Quō nos audiui eū dicentē. Ego dis
soluā tēplū hoc manu factū & p tridū aliud n̄ ma
nu factū edificabo. Et n̄ erat cūueniens testimoniū
illoꝝ. Et surgens sum̄us sacerdos in mediū. interrogā
uit ih̄m dicens. Non respondes quicquā ad ea que
tibi obiciunt ab his. Ille autē tacebat. & nihil respondit.
Rursū sum̄us sacerdos interrogabat eū & dicebat. Tu es
xp̄e filius benedicti.

Ih̄c autē dixit illi. Ego sū. Et uidebitis filiū hominis. *Ecce*

190
tris sedente uirtutis & ueniente cū nabibus ecli.

Sūmū autē sacerdos scindens uestimēta sua ait.
Quid adhuc desideramus testes. audistis enī blasphemīā
qd uobis uidet. Qui omēs edēnauerūt eū ēē reū mortis.

Et coeperūt quidā cōspuere eū. & uelare faciē ei. & colaphis
eū cedere & dicere ei. Prophetiza. & ministri eū alapis
cede bant.

Et cū ēēt petrus in atrio deorsū uenit una ex ancillis
sūmū sacerdotis. Et cū uidisset petrū cale facientē se
aspiciens illū ait. Et tu cū ihu nazareno eras. Nille
negauit dies. Neq; scio neq; noui qd dicas.

Et exiit foras ante atriū. Rursus autē cū uidisset illū
ancilla. coepit dicere circūstantib; quia hic ex illis ē.
Nille uerū negauit. Et post posillū. rursus quāto
stabant dicebant petro. Uere ex illis es nā & galileus
es. Ille autē coepit anathematizare & iurare quia nescio
homine istū quē dicitis. Et statim uerū gallus cantauit.

Et recordatū ē petrus ubi qd dixerat ei ihc. Priusquā
gallis cantet bis ter me negabis. & coepit flere.

Et refecti mane cōsilium facientes sūmū sacerdotes. cū se

191
morib & scribis & uniuerso cōilio.

Uincientes ihm duxerunt & tradiderunt pilato.

Et interrogauit eum pilatus. tu es rex iudeorum? At ille respondens ait illi. Indicas.

Et accusabant eum summi sacerdotes multis. Pilatus autem rursus interrogauit eum dicens. Non respondes quicquam iude in quantis te accusant? Ille autem amplius nihil respondit. ita ut miraretur pilatus.

Per diem autem festum dimittere solebat illis unum ex uincis quemcumque petissent.

Erat autem qui dicebatur barabbas. qui cum seditionis erat uinctus qui in seditione fecerat homicidium. Et cum ascendisset turba coepit rogare sic semper faciebat illis. Pilatus autem respondens & dixit. Vultis dimittere uobis regem iudeorum? Sciebat enim quod per inuidiam tradidissent eum summi sacerdotes.

Pontifices autem contrauerunt turbam ut magis barabbam dimitteret eis.

Pilatus autem iterum respondens ait illis. Quid ergo uultis facere regi iudeorum? At illi iterum clamauerunt. Crucifige eum. Pilatus uero dicebat eis. Quid enim mali

fecit. At illi magis clamabant. Crucifige eū.

Pilatus autē uolens populo satis facere dimisit illis barabbā. Et tradidit itēm flagellis eū ut crucifigeret.

Militēs autē duxerunt eū intro introitū p̄torii. Et uocant totā cohortē. & induunt eū purpura. & imponunt ei plectentes spinicā coronā. & coeperunt salutare eū. Auer rex iudeorū. Et percutebant caput ei harundine & c̄spuebant eū. & ponentes genua adorabant eū.

Et postquā uiluserunt ei. exuerunt illū purpura. & induerunt illum uestimentis suis. & educunt illū ut crucifigeret.

Et uigariauerunt p̄tereuntes quē p̄iā symonē cyrenēu nementē de uilla patris alexandri & rufi ut tolleret crucē ei.

Et p̄ducunt illū in golgotha locū. qd̄ ē interpretatū caluarie locus.

Et dabant ei bibere murratū unū & n̄ accepit.

Et crucifigentes eū. diuiserunt uestimenta ei sorte mittentes sup̄ eis quis quid tolleret.

Erat autē hora tertia & crucifixerunt eū.

Et erat titulus causę ei inscriptus rex iudeorū.

Et eū eo crucifigunt duo latrones unū ad extris & ali

am a sinistris eius.

Et adimpleta est scriptura que dicitur & cum iniquis reputatus est.

Interpretes blasphemabant eum mouentes capita sua & dicentes. Ua qui destruit templum & in tribus diebus edificat. saluum fac te ipsum. descendens de cruce.

Similiter & summi sacerdotes in ludentes ad altitatem cum scribis dicebant. Alios saluos fecit. se ipsum non potest saluum facere. Christus rex israel. descendat nunc de cruce. ut uideamus & credamus. ¶ in hora nona

Et qui cum eo crucifixi erant conuiciebantur ei.

Et facta hora sexta tenebre facte sunt per totam terram usque;

Et hora nona exclamauit ihesus uoce magna dies heloi.

heloi. lemarabathan. Quod est interpretatum. Deus meus.

Deus meus. ut quod dereliquisti me. Et quidam decursum stantibus audientes dicebant. Ecce helias uocat.

Currens autem unus & implens spongiam aceto. circumponensque chalybano potum dabat ei dicens. Sinite uideamus si ueniat helias ad deponendum eum.

Ihesus autem emissa uoce magna expirauit.

Et uelum templi scissum est in duo a sursum usque deorsum.

Uidens autem centurio qui ex aduerso stabat quia sic clamans expirasset ait. Vere homo hic filius dei erat.

Erant autem & mulieres de longe aspicientes. inter quas erat maria magdalene & maria iacobi minoris. & ioseph mat. & salome. Et cum esset in galilea sequebantur eum & ministrabant ei. Et alie multe que simul cum eo ascenderant hierosolimam.

Et cum iam sero factum esset quia erat parasceue quod est ante sabbatum. Venit ioseph ab arimathea nobilis decurio. qui & ipse erat expectans regnum dei. Et audacter introiit ad pilatum. & petiit corpus ihu. Pilatus autem mirabatur suam obisset. Et accessit centurione interrogauit eum si iam mortuus esset. Et cum cognouisset a centurione donauit corpus ioseph.

Ioseph autem mercatus sindonem. & deponens eum inuoluit sindone. & posuit eum in monumento quod erat excisum de petra. Et aduoluit lapidem ad ostium monumenti.

Maria autem magdalene & maria ioseph aspiciebant ubi poneretur.

Et cum transisset sabbatum. maria magdalene &

maria iacobi & salome emer aromata. ut uenientes
unguerent ihm

Et ualde mane una sabbatox ueniunt ad monumētū orto
iā sole. Et dicebant ad inuicē. Quis reuoluet nob̄ lapi
dē ab ostio monumēti. Et respicientes. uiderē reuolutū
lapidē. Erat quippe magnus ualde. Et introeuntes
in monumētū uiderē iuuenē sedentē in dextris. coop
tū stola candida & obstupuerunt.

Qui dicit illis. Nolite expauescere. Ihm quertis na
tarenū crucifixū surrexit nē hic. Ecce locus ubi
posuerē eū. Sedite dicite discipulis ei & petro. quia
p̄cedet uos in galileā. Ibi eū uidebitis sic dicit uob̄.

Atille exeuntes fugerē demonumēto. Inuaserat enī
eas tremor & pavor. & nemini quicquā dixerē ti
mebant enī. Surgens autē mane prima sabbati ap
paruit primo marie magdalene de qua ceciderat
vii demonia. Illa uadens nuntiauit his q̄ cū eo
fuerant lugentib̄ & fletib̄. Et illi audientes quia
uideret & uisus ēēt ab ea. n̄ crediderunt. Post hec
autē duob̄ ex eis ambulanti b̄. ostensus ē in alia effi

gie euntib; in uilla. Et illi euntes nuntiauerunt ceteris
nec illis crediderunt. **N**ouissime.

Recubentib; undeci discipulis apparuit illis & exprauit
incredulitatē illorū & duritiā cordis. Quia his qui uide-
rant eū resurrexisse nō crediderunt. Et dixit eis. Eun-
tes in mundū uniuersū p̄dicatē euangeliū omī crea-
turę. Qui crediderit & baptizatus fuerit saluus erit.
Qui uero nō crediderit cōdēpnabitur. Signa autē eos q̄ credide-
runt. haec sequentur. In nomine mēo demonia eici-
ent. linguis loquentur nouis serpentes tollent. Et si
mortiferū qd biberint nō eos nocebit. Sup̄ egros ma-
nus inponent & bene habebunt. Et dñs quidē post
quā locutus ē eis. assumptus ē in celū. & sedet adextris
p̄i. Illi autē p̄fecti p̄dicauerunt ubiq;. **O**mnino cooperan-
te & sermone cōfirmante sequentibus **SLG H LS.**

197

IIIIX

198

7

XIIII.

LUCAS SYRUS AN
tio censis arte medicus discipulus apostolorū.

Postea paulū sequens usq; ad cēfessionē ei seruicns dño
sine crimine. nūxorē ūquā habens. neq; filios. septua
ginta annor. & quatuor obit in bethunia. plenus
sp̄y scō. Qui cū iā scripta ēent euangelia p̄ matheū
quidē in iudea. p̄ marcū aū in italia scō instigante
sp̄ v achaię in partib; hoc scripsit euangelū. Sig
nificans etiā in principio ipse ante alia ēē descrip
ta cui extra ea quę ordo euangelicę dispositionis
exposcit. ea sibi maxime necessitas laboris fuit.
Ut primū grecis fidelib; omī p̄phetatione uenturi
in carnē xp̄i manifestata humanitas. Ne iudaicis
aū fabulis attenti in solo legis desiderio tenerent.
ne uel hereticis fabulis & stultis sollicitationib; se
ducti excederent aueritate elaboraret. Dehinc
ut in principio euangelii iohannis natiuitate p̄
sup̄ta cui euangelū scriberet. & in quo electus

scriberet indicaret. Contestans in se cōpleta ēē que
ēēt ab alius inchoata. Cui ideo post baptismū fili
dī affectione generationis in xpō impletē repetende
a principio natiuitatis humane potestas pmissa ē ut
requerentib; demonstraret in quo ad p̄hendens erat
p̄ nathan filiū interitū recurrentis in dñm generatio
nis admissio in disparabolis dī p̄dicans in hominib; xp̄m
suū p̄fecti opus hominis reducere in se p̄ filiū faceret.
q̄ p̄ dauid patrē uenientib; utr̄ p̄bebat in xpō. Cui lu
ce n̄ inmerito etiā scribendor; apli cor; actiū potes
tas in m̄ysterio datur ut dō in dñm pleno. & filio p
tionis extincto. oratione ab aplis facta sorte dñi
electionis numerus cōpleret. Sicq; paulus cōsūma
tionē apticis actib; daret quē diu c̄tra stimulū re
calestrantē dñs elegisset. qđ & legentib; ac requiren
tib; dñm & si p̄ singula expediri a nob; utile fuerat.
Sciens tam qđ operantē agricolā oportet defructi
b; suis edere. Unauimus publicā curiositatē ne
n̄ tā uolentib; dñm uideremur quā fastidientib; p̄dē.

Zacharias uiso angelo quia n̄ credidit obmutuit. Eliza-
beth uxor ei c̄cepit. Maria q̄q; de spū scō foeta salu-
tauit elizabeth. Elizabeth salutata p̄phetā & peperit.
Et tunc nom̄ filii sui ioh̄s zacharias scripsit. Locutus ē
eo filiū p̄turū ante dñm p̄phetā. Postea quā pepe-
rit maria ih̄m ifantē ī p̄sepio posuit. Quē pastores
iuxta angloꝝ indicia īueniunt. Quiq; octaua die circūcidit

Symeon iustus x̄m manib; sup̄tū benedicit. Anna p̄-
phetis uidua multa dext̄o p̄phetat. Ih̄c annoꝝ xii.
intēplo cū doctorib; legi īuentus. ī patris se c̄e opor-
tere p̄nuntiat.

Anno quinto decimo Ioh̄s baptista p̄dic̄ poenitentia.
Et fortiorē x̄pm designat. Quo baptizato colūbe fi-
gura sēs descendit. Vox de celo filiū dī iudicat. Quē pu-
tabant filiū ioseph.

Ductus in desertū ih̄c. a diabolo tēptat; uicit. Reuſus
ī galilea. Ingress; esaiā se signare. Ac nullū p̄phetā
ī patria dic̄ gratū. Incapharnaū hominē ad oem̄io

liberat. Et soerū symonis a febris & alios curat. Et doemo
nia illū cōfitemia increpat. Denam alloq̃r de qua
piscos multos capiat. Ubi etiā petrū ioh̃m & iacobū
elegit. Lep̃sū mundat in deserto orat.

Paralyticū dimissū p̃tetrū. Ihe a peccatis & ab infirmi
tate liberat. Leui publicanū sequi iubet. Apud quē
murmurantib; phariseis cenans dic. Sanus n̄ eē op̃s
medicū. Et de ieiunio disputans parabolā panis &
uttr̄ ponit. Spicas uellentib; discip̃t. Panes p̃posi
tionis cōmemorat. Homine manu aridā hab̃ curat.
In oratione p̃noctat. Aptos elegit. Turbas alloq̃r.
Beatitude aliq; p̃mittens. Parabolā p̃ferens cecī
& ductoris. Discip̃ sup̃ magistrū n̄ eē. Et festuce in
oculo t̃rāb. Et arboris boni fructus & mali. Et
homine q̃ domū sup̃ petrā t̃ sup̃ harenā edificauit.

Centurionis puerū curat. Vidue filiū resuscitat.
Ioh̃s discip̃t mittit ad ihm. Et xp̃c de ioh̃e loq̃r.
Sub nocte similitud̃ puerū in foro sedentū Ma
lier peccatrix lacrimis ped̃ x̃i lauat & unguet.
Propt̃ quā parabolā dic̃ creditoris q̃ parū t̃ multū

cēdit. In itinere sequentib; se t'bis & mulierib; que cu-
rate erant. Similitud' seminantis dic'. Lucernā n̄ sub uas
sed sup candelab' poni. Et marit' & frs repudiat. Nauigan'
post sōmū tēpestasē sedat. Hominē a maledictione liberat.

Iayri filiā dūiret resuscitare. Mulierē ap flumini li-
berat. Puellā uiuificat.

Matt' discip' dat' eis omī potestate. Quib; herode mi-
rante rēsis. In deserto v. panib; & duob; piscib; v. mi-
lia uiroz. satiat. Inrogans quē se dicerent turbe.
A petro xpē declaratis. & monet abnegatis omib; cru-
cē tolli & sequi. Designans ēē illic q' mortē n̄ gusta-
rent ante uisionē gl'ie eius.

In monte assumpto petro iohanne & iacobo xpē tras-
figurat' ut moysen & heliā uisus. Puerū lunaticū
liberat. A se tradi p̄nuntiat. Interrogantes discipu-
los quis eoz ēēt maior. Instruit n̄ p̄hiberi q' in no-
mine suo uirtutē faciat. A samaritanis n̄ recipit.
Et uolentes ap̄tos ignē sup eos descendere irrepit.
Sequi uolenti se n̄ habere ubi caput reclinet p̄-
dicat. Alterū tam̄ ipsa etiā patris mortē ut mis-

sa ad sequendū eligit. Et alio uolentis uis primum re
nuntiare. Aratoris figurā ponit retro respicientis.

Elegit lxx. ii. quos mittit ad predicandū. Ipse uero incre
pat ciuitates. Et reuersos discipulos ex eo die feliciores
quod eorum nomina in celo essent scripta. Ob quā rē grās
agit patri quo bona sint paruulis reuelata. Et omnia
sibi tradita a patre manifestat. quē neminē nisi fi
liū nosse declarat. Beatosque oculos quiderunt eo quod
prophetis nō tignit. Moyses pro reprobis quē fieri p̄ce
pit dñs. Parabolā uulnerati quē leuita & sacer
dote p̄recurrere samaritanus colligit. Apud marthā
marie partē collaudat.

Post orationē propriā docet orationē. Et parabolā po
nit ei quā p̄teritū dat postulanti panē petendū
ē querendū & pulsandū exemplū asserens. Doemo
niū eiciens in principē doemoniorū. Idē pharisei opi
nantes destruxit. Beatosque diē quā diuinitas ubi & cus
todit. Dans signū iōne & regine austeri. & uine
uitas in iudicio diē fore beatos. Et lucernā sup
candelabrū poni. Et quod oculus sit lucerna corpo

rus. Apud phariseū inuitatus lauandū potius qđ unct
ē elemosinis p̄nuntiat. Increpans phariseos & legis doctores.

Phariseis uolentib; cū eo cōtendere. Discipulos palā docet
ut eorū fallaciā caueant. & cū timeant qđ possint corpus &
animā mittere in gehennā. Et plures eē discipulos. v. pas
serib; tripodio ualentib;. Et negant se negaturū. & pec
canti in spū scō n̄ remittendū. & n̄ cogitari dū qđ ap̄
bensus loquat̄ petenti respondit se n̄ eē diuisorē he
reditatis. similitudinē ei cui multa nota s̄. Cui anima
cadē nocte peteret ac docet exemplis n̄ cogitandū de
crastino faciendāq; elemosinā omib; uenditis & uigi
landū. dicit petro. felicē eē bonū dispensatorē. Inde
dicē ueni mittere in terrā n̄ pacē. Turbis quoq; dicit
qđ faciē celi cognoscerent tēpora n̄ intellexerent
quos monet ut dū in uia eēnt reconciliarent̄ ad usario
nē reclusi n̄ exirent donec nouissimū quadrante
redderent.

Cū ei nuntiatū fuisset galileos occisos monet agendā
poenitentia. Parabolā fici subiungens quā dñs cū
infructuosā uellet excidi cultorē postulauit. Cū mu

lietē annis x. & octo curuā creuisset. Indignantē ar-
chi sinagogē increpat. Unde similitudinē granis
sinapis sub iungit. ex quo arbor maior holeribus
nascit^r. Et ferunt qđ absconditū mulier in farina
& ut introeat^r portā n̄ eludat^r. Phariseis ei dicentib^{us}
quia herodes eū uellet occidere dicit eū uulpē
& prophetā extra hierusalē n̄ p̄ire & ierapat hierustin.
Sabbatis curat hydropicū discubendi dat ordinē
Inuitatū hortat^r pauperes pascere. similitudinē
iungens hominis. qđ recusantib^{us} inuitatis ceros clo-
uos debiles nocuit. Et t̄bas de plattis hortat omne
affectionē p̄p̄t se relinquendā parabolā ponens
turē edificare uolentis regis.

Sal fatuū n̄ debere murmurantib^{us} phariseis. De
uino pastox dat similitudinē. Pastoris p̄p̄t unā
ouē nonaginta nouē relinquens. Et mulierē quē
unā dragmā p̄ditā inueniens gaudet. Sed & homi-
nis qđ duob^{us} filius suis substantiā diuisit. De dispensa-
tore p̄digo qđ sapientē fecit. Et ideo exemplis horta-
tur operandū. Et deridentes eū phariseos incre-

pat. Legē & pphetas usq; ad iohm dies. Ac moe
chari eū ostendit qui sua dimissa alterā accepit
uxorē & ab alio dimissā ducit.

Parabolā de diuitē & lazaro. & nec minimū de cre
dentib; scandalizandū atq; omī accepta frī remit
tenda. Et qđ fides ut granū sinapis transferat arbo
rē mori. in mare quoq; seruiciū debitū exhibendū
Dece lepsi curant ex quib; unus reūsus ihm sequit
grās agens dō. Intra nos ē regnū dī. Regnū aut
ipsū iuxta exemplū noe & loth subito uenire. Actē
aliū ad sumi & aliū relinqui. Et ubi fuerit corpus
illie aquile. Similitudinē uidue rogantis & iudi
cis iniqui. Et duorū in tēplo orantiū. Et infantē nō
phibendos. Similitudo diuitis & cameli facilius p
foramen acus transiri. Et omīa hic relinquenda.

Cū discipulis ad uentura sibi indicaret. Cecū sibi men
dicantē curant. Zacheū claudat. Et similitudinē
de eo qđ x mas ad regē iturus seruis suis distribu
it. Et decimo eorū qđ eū recusauer. Sup pullū asine
sedit. Et sup hierusale fleuit & uentura ei p dicit.

Ibi de tēplo māsas eiecit. & uolantes colūbas eiecit.
Phariseos interrogantes in qua potestate hec face-
ret. De baptismo iohis interrogat. Parabolā subiun-
gens q̄ cū misisset seruos ad uineā. Postea filiū mi-
sit. Et de lapide ab edificanti b̄ reprobatō.

Temptatus de tributo respondit. De muliere que vi-
uiros habuit. Et monet ab scribis cauendū. Viduā
laudat que in donario duo minuta misit. De tēpli
structura & de futura psecutione. Et de ierū-
sale & fine seti. De aduentu xpi in maiestate. Et si-
militudinē ficulnē. Et monet uigilandum.

Omnis die appropinquante Iudas de mone reple-
tus. De tradendi tēpus pecunia sibi pmissa. Et dis-
cubentib̄ secū discipulis. Sacramētū panis & calicis
ostendit. De traditorē designat. Certantib̄ de gra-
du cū p̄fecit q̄ ministrat. Et petro dicit qd̄ cū ēēt
negaturus. De monitis discipulis ut uendito uesti-
mēto emant gladiū. Perget ad montē oliueti. Quicū
orasset discipulos excitat dormientes.

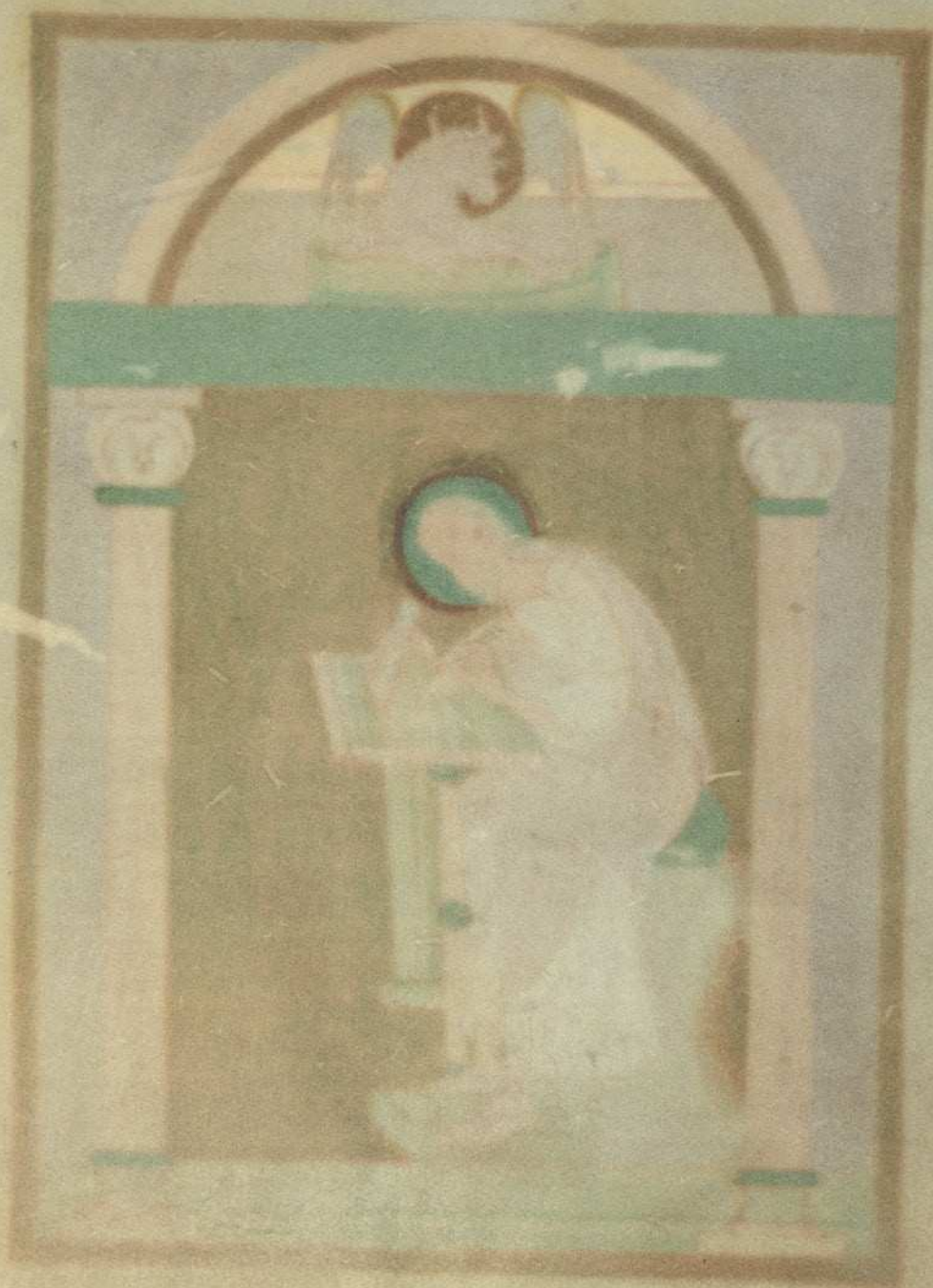
Agre cedente iuda uenit turba. Et osculo traditur.

xpc. Et petrus auriculā seruo abscondit. Ducto ihe
 ad domū principis phariseorū. Petrus ibi iter negavit.
 Xpc deludit^r interrogatus a iudeis apilato & ab herode
E actū in amicitia pilatus & herodes redeunt. Barab
 bas dimittit^r. Et ihe a iudeis sufficiens tradit^r Qui
 plangentib^{us} eū mulierib^{us} ut se se magis plangeret
 dicit. Et ut latrones fixus. ac oero potū accepit.
 Titulo rex designat^r. A quo unus ex latronib^{us} cre
 dens ad paradisu ducit^r. Ab hora sexta usq^{ue} ad nonā
 dies obscuratus ē. Et ihu sp^{iritu} emittente uelū tem
 pli scissū ē. Quib^{us} uisus centurio & q^{ui} ad erant dñm
 magnificant. Ioseph postulat corpus ihu & sepe
 lit. Qd mulieres relinquentes nō inueniunt.

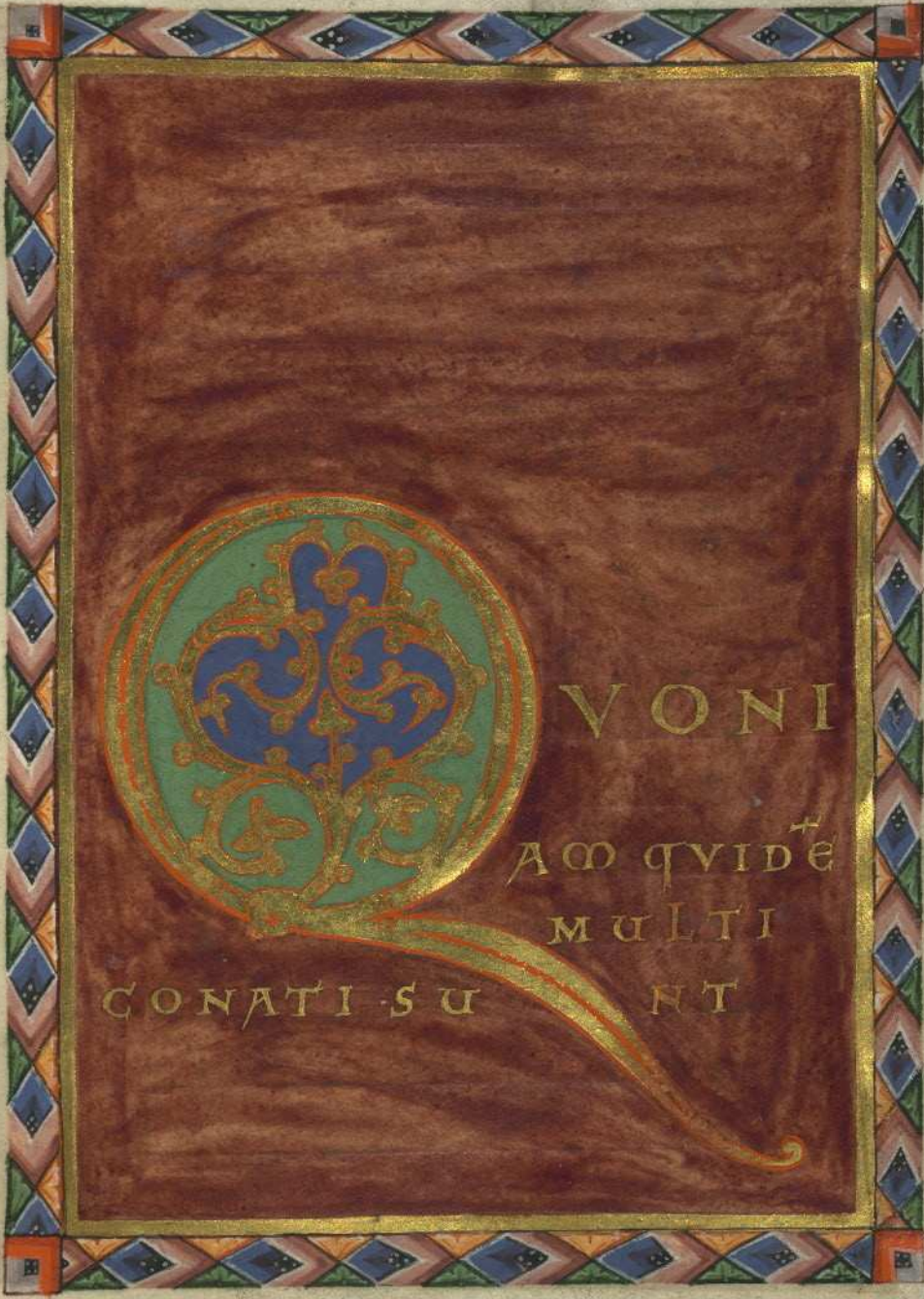
Nuntiant mulieres ang^{elorum} uisionē nec credunt
 Discipuli cunctes duo ad castellū in panis fractione
 xpm cognoscunt. Et reu^{er}si discipulis indicant q^{ui}b^{us}
 ihe apparuit & plagas nō credentib^{us} ostendit. Ac
 pisce & fauū edendū accepit. Alloquit^r aptos. &
 cor eorū aperit ad intelligendū. qd hoc ē p^{ar}ti
 oportuit. & ut illic cōtⁱⁿerentur donec meos ueniret uir

tus ammonuit. Tunc benedixit eos & recessit. Re-
liquit laudantes dñm in templo. AMEN.

211

ORDINARE NARRATIO

ne quem nobis cōplete sunt rerū sicut tradiderunt nobis qui ab initio ipsi uiderunt & ministri fuerunt sermonis. Visum est mihi affectu apud principio omnib; diligēt ex ordine tibi scribere optime theophile. ut cognoscas eorū uerborū de quibus eruditus es ueritatem.

FUIT IN DIEBUS HE

rodif regis iudee sacerdos quidā nomine zacharias de uice abia & uxor illi de filiab; aaron. et nomen ei elisabeth. Erant autē iusti ambo ante dñm. incedentes in omnib; mandatis & iustificationibus dñi sine querela. Et non erat illis filius eo qđ ēēt elisabeth sterilis. & ambo pcessissent in diebus suis. Factū ē autē cū sacerdotio fungeret zacharias in ordine uicis sue ante dñm secundū consuetudinē sacerdotū. sorte erat ut incensū poneret. Ingressus in templū dñi. & omnis multitudo populi erat orans foris hora incensi. Apparuit autē illi angelus dñi. Stans adex

tris altaris incensi. Et zacharias turbatus ē uidens
 & timor inruit sup eū. At aū ad illū angelus. Ne
 timeas zacharia. quō exaudita ē deprecatio tua. Et
 uxor tua elisabeth pariet tibi filiū. & uocabis nomē
 ei iohannē. Erat gaudiū tibi & exultatio. & multi
 in natiuitate ei gaudebunt. Erat enī magnus corā
 dño. & uinū & sicera nō bibit. Et spū scō replebitur ad
 huc. ex utero matris sue. Et multos filios isrlt cūer-
 tet ad dñm dñm ipsos. & ipse pcedet in spū & uirtute
 helie. Ut conuertat corda patrū in filios. & incredibi-
 les ad prudentiā iustos. Parare dño plebē pfectā.
 nullo temp. Dix zacharias ad angelū. Vnde hoc sciū?
 Ego enī sū senex. & uxor mea pcessit in dieb' suis.

Et respondens angelus dix ei. Ego sū gabriel qui ad-
 sto ante dñm. & missus sū loqui ad te & hec euangelizare.

Et ecce eris tacens. & nō poteris loqui usq; in diē quo
 hec fiant. Pro eo qđ nō credidisti uerbis meis. que
 implebantur in tempore suo. Erat plebs expectans
 zachariā. & mirabantur qđ tardaret ipse in tem-
 plo. Egressus aū nō poterat loqui ad illos. Et cog-

nouer qd uisionē uidisset in templo. Et ipse erat
inuens illis. & p mansit mutus. Et factū ē ut imple
ti s̄ dies officii ei. abiit in domū suā. Post hos autē
dies concepit elisabeth uxor ei. & occultabat se men
sibi quinq; dicens. Quia sic fec̄ mihi dñs in diebus
quib; respexit auferre obprobriū meū in homines.
In mense autē sexto. missus ē gabriel angls ad dō in ciui
tatē galilee cui nom̄ nazareth ad uirginē desponsa
tā uiro. cui nom̄ erat ioseph. de domo dauid & nom̄
uirginis maria. Et ingressus angls ad eā dix. Haue
grā plena. dñs tecū benedicta tu in mulierib;. Que
cū audisset turbata ē in sermone ei. & cogitabat qua
lis eēt ista saluatio. Et ait angls ei. Ne timeas ma
ria. inuenisti enī grām apud dñm. Ecce ēcipes in
utero & paries filiū. & uocabis nom̄ ei ih̄m. Hic
erit magnus & filius altissimi uocabit̄. Et dabit illi
dñs d̄s sedē dauid patris ei. & regnabit in domo iacob
in eternū. & regni ei n̄ erit finis. Dix autē maria ad
angl̄m. Quomodo fiet istud. quō uiro n̄ cognosco.
Et respondens angls. dix ei. Sp̄s sc̄s sup ueniet in

te. & uirtus altissimi obumbrabit tibi. Ideo q; &
 qđ nascetur ex te scđm. uocabit' filius dī. Et ecce
 elisabeth cognata tua. & ipsa concepit filiū in se-
 nectute sua. Et hic m̄sis ē sextus illi que uocat'
 sterilis. quia n̄ erit impossibile apud dñm omne
 uerbū. Dixit autē maria. Ecce ancilla dñi fiat mi-
 hi secundū ūbū tuū. Et discessit ab illa angls.

Exurgens autē maria in dieb; illis. abiit in montana
 cū festinatione in ciuitatē iuda. & intrauit in do-
 mū zacharie & salutauit elisabeth. Et factū ē ut
 audiuit salutationē marie elisabeth. exultauit
 infans in utero ei. Et repleta ē spū scō elisabeth
 & exclamauit uoce magna & dixit. Benedicta tu in
 mulieres. & benedictus fructus uentris tui. Et
 unde hoc mihi ut ueniat mat' dñi mei ad me. Ec-
 ce enī uisita ē uox salutationis tue in aurib; meis
 exultauit infans in utero meo. Et beata que credi-
 disti. quō pficient' ea que dicta sūt a dño. Et ait
 maria. Magnificat anima mea dñm. Et exultauit
 sps m̄s in dō salutaris meo. Quia respexit humili

tate ancille sue. ecce enī ex hoc beatā me dicent
omīs generationes. Quia fecit mihi magna qui po
tens ē & scī nomē ei. Et omīa ei ap genie in p genies
timentib; eū. Fecit potentia in brachio suo disposuit
sup bos mente cordi sui. Deposuit potentes de
sede & exaltauit humiles. Esurientes impleū bonis.
& diuites dimisit inanes. Suscepit isrl̄ puerū suū
recordatus mīe sue. Sic locutus ē ad patres nr̄os.
abrahā & semini ei in secula. Mansit autē maria cū
illa quasi mensib; trib; & rēsa ē in domū suā.
Elisabeth autē impletū ē tēpus parienti. & peperit
filiū. Et audier̄ uicini & cognati ei. quia magnifi
cauit dñs mām suā cū illa. & ēgratulabant̄ ei.
Et factū ē in die octauo. uener̄ circūcidere pue
rū & uocabant eū nomine patris sui zachariā.
Et respondens māt ei dix̄. Nequaquā. sed uocabit̄
iohannes. Et dixer̄ ad illā. Quia nemo ē in cogna
tione tua quocet̄ hoc nomine. Innuebant autē pa
tri ei quē uellet uocari eū. Et postulans pugil
larē scripsit dices. Iohannes ē nomē ei. Et mirati

sunt uniuersi. Apertū ē autē ilico os ei & lingua eius
 & loquebat̃ benedicens dñm. Et factus ē timor
 sup om̃s uicinos eorū & sup om̃a montana iudee
 diuulgabant̃ om̃a ūba hec. Et posuer̃ om̃s qui au-
 digant in corde suo dicentes. Quid putas puer
 iste erit. & enī manus dñi erat cū illo. Et thacha-
 rias pat̃ ei impletus ē spū scō. & pphetauit dies.
 Benedictus dñs d̃s isrl̃ quia uisitauit & fecit re-
 deptionē plebis sue. Et erexit cornu salutis nob̃
 in domo dauid pueri sui. Sic locutus ē p̃ os scōe
 quasi seculo s̃ pphetarū ei. Salutē ex inimicis nr̃is
 & de manu omniū q̃ oder̃ nos. Ad faciendā miām
 cū patrib̃ nr̃is & memorari testam̃ti sui sc̃i. Iusui-
 randū qđ iurauit ad abrahā patrē nr̃m daturū
 se nob̃. Ut sine timore de manu inimicorū nr̃orū
 liberati seruiamus illi. In sc̃itate & iusticia corā
 ipso omnib̃ dieb̃ nr̃is. Et tu puer ppheta altis-
 simi uocaberis p̃ ibis enī ante faciē dñi parare
 uias ei. Addandā scienciā salutis plebi ei in re-
 missionē peccatorū eorū. Per uiscera miāe d̃i nr̃i

in quibus uisitauit nos oriens ex alto. Inluminare
his qui in tenebris & in umbra mortis sedent addi
rigendos pedes nostros in uiam pacis. Puer autem cresce
bat & confortabatur spiritu & erat in desertis usque in die
ostensionis sue ad israhel. Factum est autem in diebus illis.
erit edictum a cesare augusto ut describeretur uni
uersus orbis. Hanc descriptio prima facta est apud
de syrie cirino. Et ibant omnes ut perscrutarentur singuli
in suam ciuitatem. Ascendit autem & ioseph galilea de
ciuitate nazareth in iudeam ciuitatem dauid que uo
catur bethleem. eo quod esset de domo & familia dauid
ut perscrutaretur cum maria desponsata sibi uxorē preg
nante. Factum est autem cum essent ibi impleti sunt dies ut pa
reret. & peperit filium suum primogenitum. Et pannis
eum inuoluit. & reclinauit in praesepe. quia non erat ei
locus in diuersorio. Et pastores enim erant in regio
ne eadem uigilantes. & custodientes uigiliis noctis
super gregem suum. Et ecce angelus domini stetit iuxta illos
& claritas dei circumfulsit illos. & timuerunt timore mag
no. Et dixit illis angelus. Nolite timere. Ecce enim

euangelizo uobis gaudiū magnū. qđ erit omī popu-
 lo. Quia natus ē nob̄ hodie saluator. qui ē xp̄c dñs
 incunat̄ datur. Et hoc uob̄ signū. Inuenietis in
 fantē pannis inuolutū. & positū in p̄sep̄io. Et subito
 facta ē cū angelo multitudo militie celestis. Lau-
 dantiū dñm & dicentiū. Gloria in altissimis dō. & in
 terra pax hominib̄ bonę uoluntatis. Et factū ē
 ut discesser̄ ab eis angeli in celū. Pastores loque-
 bant̄ ad inuicē. Transeamus usq; bethleē. & uideamus
 hoc ūbū qđ factū ē qđ dñs ostendit nob̄. Et uener̄
 festinantes. & inuener̄ mariā & ioseph. & infantē
 positū in p̄sep̄io. Uidentes aut̄ cognouer̄ de uerbo
 qđ dictū erat illis de puero hoc. Et om̄s q̄ audie-
 runt mirati s̄. & de his quę dicta erant a pastorib̄
 ad ipsos. Maria aut̄ cōseruabat om̄a ūba hæc cōfe-
 rēns in corde suo. Et cū s̄ pastores glorifican-
 tes & laudantes dñm. In omnib̄ quę audierant & ui-
 derant sic dictū ē ad illos. Et postquā cōsumatis
 dies octo ut circūcideret̄ puer. uocatū ē nom̄ eius
 ih̄c. Quod uocatū ē ab angelo. priusquā in utero

ēciperetur. Et postquā impleti s̄ dies purgationis
cū secundū legē moysi tuler̄ illū in hierusalē ut sis
terent cū dñō sic scriptū ē in legē dñi. Quia om̄e
masculinū ad aperiens uulvā sc̄m dñō uocabit̄. Et
ut darent hostiā secundū qđ dictū ē in legē dñi par
turturū aut duos pullos colubarū.

ET ECCE HOMO ERAT
in hierusalē cui nom̄ symeon. Et homo iste iustus
& timoratus. expectans cōsolationē isrl̄ & sp̄s sc̄s erat
in eo. Et responsū acceperat aspū sc̄o. n̄ uisurū se mor
tē nisi prius uideret xp̄m dñi. Et tunc in spū in
tēplū. Et cū inducerent puerū ih̄m parentes eius.
ut facerent sc̄d̄m cōsuetudinē legis p̄ eo. Et ipse acce
pit eū in ulnas suas. & benedix̄ dñm & dix̄. Nunc di
mittis seruū tuū dñe sc̄d̄m ūbū tuū in pace. Quia
uider̄ oculi mei salutare tuū. qđ parasti ante fa
ciē omniū populorū. Lum̄ ad reuelationē gentiū
& gl̄am plebis tue isrl̄. Et erat patr̄ ei & matr̄ mi
rantes sup̄ his quę dicebant̄ de illo. Et benedixit
illis symeon & dix̄ ad mariā matrē ei. Ecce positū ē

hic in ruinā. & resurrectionē multorū in isrl̄. & in
 signū cui cōtra dicitur. Et tuā ipsius animā p̄tras
 ibi gladius. ut reuelent̄ ex multis cordib⁹ cogita
 tiones. Erat anna p̄phetissa filia phanuel detri
 bu aser. hęc p̄cesserat in dieb⁹ multis. & uixerat
 cū uiro suo annis septē auirginitate sua. Ether
 uidua usq; ad annos octoginta iiii. quę n̄ discedebat
 de tēplo ieiunus & obsecrationib⁹ seruens nocte ac
 die. Ether ipsa hora sup̄ ueniens cōfitebat̄ dñō &
 loquebat̄ de illo om̄ib⁹ qui expectabant redēptio
 nē hierusalē. Et ut p̄fecer̄ om̄ia secūdm̄ legē dñi
 reūsus in galileā in ciuitatē suā nazareth. Puer autē
 crescebat & cōfortabat̄. plenus sapientia. & gr̄a dī
 erat cū illo. Et ibant̄ parentes ei⁹ p̄ om̄s annos in
 hierusalē in die sollempni pasche. Et cū factus ēet
 ih̄c annorū xii. ascendentib⁹ illis in hierosolimā. secūdm̄
 cōsuetudinē diei festi. Consumatisq; dieb⁹ cū redirent
 remansit puer ih̄c in hierusalē. & n̄ cognouer̄ paren
 tes ei⁹ Existimantes autē illū ēē in comitatu. uener̄
 ūt diei. & requirentes eū ut cognatos & notos. Et n̄

224
inuenientes. regressi s̄ in hierusalem requirentes eū.
Et factū ē post triduū. in uener̄ illū in tēplo seden-
tē in medio doctorū audientē illos. & interrogantē eos.
tupēbant autē om̄s qui eū audiebant. sup̄ prudentia
& responsis ei. & uidentes. ammirati s̄.

Et dixit mat̄ ei ad illū. Fili. qđ fecisti nob̄ sic. Ecce pater
tuus & ego. dolentes querebamus te. Et ait ad illos.
Quid ē qđ me querebatis. nesciebatis. quia in his que
patris mei s̄ oportet me ēē. Et ipsi n̄ intellerūt ūbū
qđ locutus ē ad illos. Et descendit cū eis. & uenit na-
zareth. & erat subditus illis. Et mat̄ ei cōseruabat om̄a
ūba hec. in corde suo. Et ih̄c p̄ficiebat sapientia & etas
te & grā apud dñm & homines.

ANNO AUTĒ QVINTO

decimo imperii tyberii cesaris. p̄curante pontio pilato
indeā. tetrarcha autē galilee herode. philippo autē fr̄e
ei tetrarcha iturce & draconitidis regionis. & lisania
abiline tetrarcha sub principib̄ sacerdotū anna & eu-
pha. Factū ē ūbū dñi sup̄ iohannē zacharie filiu i deserto.

Et uenit in omnē regionē iordanis p̄dicans baptismū

113 225
poenitentiae in remissione peccatorum. Sic scriptum est in
libro sermonum esae, prophetae. Vox clamantis in deserto.
parate viam domini rectas facite semitas eius. Omnis ual-
lis implebitur. & omnis mons & collis humiliabitur. & erunt
prava indirecta. & aspera in vias planas. Et uidebit
omnis caro salutare domini.

Dicebat ergo ad turbas. quae exiebant ut baptizarentur ab
ipso. Genimina uiperarum. quis ostendit uobis fugere
auentura irae. Facite ergo fructus dignos poeniten-
tiae. Et tunc coeperunt dicere. patrem habemus abraham.

Dico enim uobis. quia potest deus de lapidibus istis suscita-
re filios abraham. Iam enim securis ad radices arborum po-
sita est. Omnis ergo arbor non faciens fructum bonum exci-
detur & in ignem mittetur.

Et interrogabant eum turbae dicentes. Quid ergo faciemus?
Respondens autem dicebat illis. Qui habet duas tuni-
cas. det non habenti. Et qui habet escas. similiter faciat.
Uenerunt autem & publicani ut baptizarentur. & dixerunt ad il-
lum. Magister quid faciemus? At ille dixit ad illos.
Nihil amplius. quam quod constitutum est uobis faciat. Int

rogabant autē eū & milites dicentes. Quid faciemus & nos? Et ait illis. Nemine ē cutiatis. neq; calūniā faciat. & ceteri estote stipendii ur̄is. Existimant autē populo. & cogitantib; in cordib; suis omnib; de iohanne ne forte ipse ē xp̄c. Respondit iohannes dicens omnib;.

Ego quidē aqua baptizo uos. ueniet autē fortior me cuius n̄ sū dignus soluere corrigiā calceamentorū eius. Ipse uos baptizabit in spū scō & igni.

Cuius uentilabrū in manu ei. & purgabit arēā suā & ēgregabit triticū in horreū suū. Paleas autē cōburet igni inextinguibili. Multa quidē & alia exhortas euangelizabat populo.

Herodes autē tetrarcha. cū corripere ab illo de herodia de uxore fr̄is sui. & de omnib; malis quę fecit herodes. Adiecit & hoc sup̄ om̄a & inclusit iohannē in carcerē.

Factū ē autē cū baptizaret om̄s populus. & ih̄u baptizato & orante ap̄tū ē celū. Et descendit sp̄s sc̄s corporali specie sic colūba in ipsū. Et uox de celo facta est. Tu es filius m̄s dilectus. in te cōplacuit mihi.

Et ipse ih̄c erat incipiens quasi annorū triginta ut

putabat filius ioseph.

Qui fuit heli.

Qui fuit marthai.

Qui fuit leui.

Qui fuit melchi.

Qui fuit ianne.

Qui fuit ioseph.

Qui fuit martharie.

Qui fuit naum.

Qui fuit hesli.

Qui fuit nagge.

Qui fuit marth.

Qui fuit martharie.

Qui fuit semei.

Qui fuit ioseph.

Qui fuit iuda.

Qui fuit iohanna.

Qui fuit amos.

Qui fuit resa.

Qui fuit torobabel.

Qui fuit salathiel.

Qui fuit neri.

Qui fuit melchi.

Qui fuit aodi.

Qui fuit coran.

Qui fuit helmodan.

Qui fuit her.

Qui fuit hiesu.

Qui fuit beicher.

Qui fuit iorim.

Qui fuit mathad.

Qui fuit leui.

Qui fuit symeon.

Qui fuit iuda.

Qui fuit ioseph.

Qui fuit iona.

Qui fuit elachim.

Qui fuit melex.

Qui fuit menna.

Qui fuit mathara.

Qui fuit nathan.

Qui fuit dauid.

Qui fuit iesse.

Qui fuit oberth.

Qui fuit booz.

Qui fuit salmon.

Qui fuit naason.

Qui fuit aminadab.

Qui fuit aram.

Qui fuit esrom.

Qui fuit phares.

Qui fuit iude.

Qui fuit iacob.

Qui fuit isaac.

Qui fuit abrahe.

Qui fuit thare.

Qui fuit nachor.

Qui fuit seruch.

Qui fuit ragau.

Qui fuit falech.

Qui fuit eber.

Qui fuit sale.

Qui fuit caman.

Qui fuit arfaxit.

Qui fuit sem.

Qui fuit noe.

Qui fuit lameth.

Qui fuit matrusale.

Qui fuit enoch.

Qui fuit iareth.

Qui fuit maleleel.

Qui fuit caman.

Qui fuit enos.

Qui fuit seth.

Qui fuit adam.

Qui fuit di.

Ih̄c autē plenvs spū

scō regressus ē iordane. & agebatur in spū inde

115 229
seruo dieb' quadraginta & tēptabatur a diabolo.

Et nihil manducauit in dieb' illis. & cōsumatis illis esu-
rit. Dixit autē illi diabolus. Si filius dī es. dic ut lapi-
di huic panis ut fiat. Et respondit ad illū ihc. Scrip-
tū ē quia nō in pane solo uiuit homo. s. in omni uerbo
dī. Et duxit illū diabolus. & ostendit illi omnia reg-
na orbis terrę in momēto tēporis & ait illi. Tibi dabo
potestatem hanc uniuersā & glām illorū quia mihi tradi-
tas. & cui uolo do illa. Tu ergo si adoraueris corā me.
erunt tua omnia. Et respondens ihc dixit illi. Scriptū ē
Dn̄m dñm tuū adorabis. & illi soli seruiēs. Et duxit
illū in hierusalē. & statuit eū supra pinnā tēpli &
dixit illi. Si filius dī es. mitte hinc deorsū. Scriptū
ē enī qd' angelis suis mandauit de te. ut cōseruent te
& quia in manib' tollent te ne forte offendas a la-
pide pedē tuū. Et respondens ihc ait illi. Dictū ē
nō tēptabis dñm dñm tuū. Et cōsumata omī tēptatio-
ne diabolus recessit ab illo usq; ad tempus.

Et regressus ē ihc in uirtute sp̄s in galileā & fama exiit
per uniuersā regionē de illo. Et ipse docebat in synago

220
gis eorum & magnificabat ab omnibus.

Et uenit nazareth ubi erat nutritus & intrauit secundum consuetudinem suam die sabbati in synagogam & surrexit legere. Et traditus est illi liber isaię prophetę. Et ut reuoluit librum inuenit locum ubi scriptum erat. Spiritus domini super me. propter quod unxit me euangelizare pauperibus misit me. Sanare contritos corde. predicare captiuis remissionem & ceteris uisum. Dimittere contritos in remissionem. predicare annum domini acceptum & diem retributionis. Et cum plicuisset librum reddidit ministro & sedit. Et omni in synagoga oculi erant intendentes in eum. Coepit autem dicere ad illos. Quia hodie impleta est hec scriptura in auribus uestris.

Et omnes testimonium illi dabant & mirabantur in uerbis eius quę precedebant de ore ipsius. Et dicebant. Nonne hic est filius ioseph.

Et ait illis. Uniq; dicetis mihi hanc similitudinem. medice cura te ipsum. Quanta audiuius facta in capharnaum fac & hic in patria tua.

116 281
117
Aut au. Am dico uob. quia nemo ppheta acceptus
ē in patria sua.

In uertute dico uob. Multe uidue erant in dieb
helie inist. quando clausū ē celū annis trib & mēsi
sex. Cū facta ēēt fames magna in omni terra. & ad
nullā illarū missus ē helias nisi in sareptha sydo
nię ad mulierē uiduā. Et multi leprosi erant inist
sub heliseo ppheta. & nemo eorū mundatus ē nisi
neaman syrus. Et repleti sōm in synagoga ira
hęc audientes. Et surrexer & eiecer illū extra ci
uitatē. Et duxer illū usq. ad sup ciliū montis sup
quē ciuitas illoꝝ erat edificata ut precipitarent eū.
Ipse au. transiens p mediū illoꝝ ibat.

Et descendit in capharnaū ciuitatē galilee
ibiq. docebat eos sabbatis.

Et stupebant in doctrina ei quia in potestate
erat sermo ipsius.

Et in synagoga erat homo habens demoniū inmundū
& exclamauit uoce magna dicens. Sine qd nob &
tibi ihu nasharene. uenisti pdere nos. scire quia

sis dī. Et tūc repaū illū iħc dicens. Obmutescē & exi
 ab illo. Et tūc pīcisset illū dēmonū in mediū exit
 ab illo nihilq; illū nocuit. Et factus ē pavor in omīb;
 & ē loquebant̃ ad inuicē dicentes. Qd ē hoc ūbū. quia
 in potestate & uirtute imperat inmundis spiritib;
 ut exeant. Et diuulgabāt̃ fama de illo in omne locū
 regionis.

Surgens autē de synagoga introiit in domū symonis.
 Socrus autē symonis tenebat̃ magnas febres. & rogauer̃
 illū p̃ ea. Et stans sup illā imperauit febre & dimi
 sit illā. Et continuo surgens ministrabat illis. Cū sol
 autē occidisset. omēs q̃ habebant infirmos. uariis lan
 guorib; ducebant illos ad eū. At ille singulis manus
 imponens & curabat eos.

Exiebant autē dēmonia a multis clamantia & dicentia
 quia tu es filius dī. Et tūc repans n̄ sinebat ea loqui
 quia sciebant ipsū ēē xp̃m.

Facta autē die. egressus ibat in desertū locū. Et turbe
 requirebant eū & uener̃ usq; ad ipsū. Et detinebant
 illū ne discederet ab eis. Quib; ille ait. Quia & alius

ciuitatib' oportet me euangelizare regnū dī.

Quia toto missus sū. Et erat p̄dicans in synagogis galilee.

Factū ē autē cū turbe inruerent in eū ut audirent ūbū
dī & ipse stabat secus stagnū genēsareth. Et uidit
duas naues stantes secus stagnū. Piscatores enī descen-
derant & lauabant retia. Ascendens autē in unā nauē
que erat symonis. rogauit eū a terra reducere pu-
sillū. Et sedens docebat de nauicula turbas.

Vtrecessauit autē loq̄ dī ad symonē. Duce in altū. & laxate
retia ur̄a incapturā. Et respondens symon dixit illi.
Preceptor p̄ totā noctē laborantes nihil coepimus.
in uerbo autē tuo laxabo retia. Et cū hoc fecissent con-
cluserunt multitudinē copiosā pisciū. Rūpebat autē rete
eorū & annuerunt socii ut uenerent & adiuuarent eos
Et uenerunt & impleuerunt ambas nauiculas ita ut mer-
gerentur.

Qd cū uideret symon petrus p̄cidit ad genua ihu di-
cens. Exi a me quia homo peccator sū dñe. Stupor-
enī circūdederat eū. & om̄s q̄ cū illo erant. incaptu

234
ra piscum quā coeperant. Similit̄ aut̄ iacobū & iohan-
nē filios hebedei qui erant socii symonis.

Et ait ad symonē ih̄c. Noli timere. ex hoc iā homines
eris capiens. Et subductis ad terrā nauib. relictis om-
nibus secuti s̄cū.

Et factū ē cū ēēt in una ciuitatū. & ecce uir plenus
lepra. & uidens ih̄m. & p̄cidens in facie rogauit eū
dicens. Dñe si uis potes me mundare. Et extendens
manū tetigit eū dicens. Uolo. mundare. Et confectā
lepra discessit ab illo. Et ipse p̄cepit illi ut nemini
diceret. Sed uade ostende te sacerdoti. & offer
p̄ mundatione tua sic p̄cepit moyses in testimoniu
illis.

Perambulabat aut̄ magis sermo de illo. & cūueniebant
turbe multe ut audirent & curarentur ab infirmi-
tibus suis.

Ipse aut̄ secedebat in desertū & orabat.

ET FACTUM EST IN UNA
dierū. & ipse sedebat docens. Et erant pharisaei se-
dentes & legis doctores quenerant ex omni castel

lo indee & hierusalē. & uirtus dñi erat. ad sanandū eos.

Et ecce uiri portantes in lecto hominē qui erat paraliticus. Et querebant cū inferre & ponere ante eū & n̄ inuenientes qua parte illū ponerent p̄turba. Ascender̄ supra tectū. & p̄tegulas sub miser̄ illū cū lecto. in mediū ante ihm. Quorū fide ut uidit dixit. Homo remittunt̄ tibi peccata tua. Et coeper̄ cogitare intra se scribe & pharisei dicentes. Quis ē hic q̄ loq̄t̄ blasphemias. Quis potē dimittere peccata nisi solus d̄s. Ut cognoū autē ih̄c cogitationes eorū dixit. Quid cogitatis in cordib⁹ ur̄is. Quid ē facilius dicere dimitunt̄ tibi peccata an dicere surge & ambula. Vt scitis autē quō fili hominis habet potestātē in terra. dimittere peccata. At paralitico. Tibi dico surge. Tolle lectū tuū & uade in domū tuā. Et r̄festi surgens corā illis. & tulit in quo iacebat. & abiit in domū suā magnificans dñm. Et stupor app̄hendit om̄s. & magnificabant dñm. Et repleti s̄ timore dicentes. quia uidimus mirabilia hodie.

236
Et post hæc exiit & uidit publicanū nomine leui seden-
tē ad theloneū & ait illi. Sequere me. Et relictis
omnib' secutus ē eū.

Et fecit ei cūuiū magnū leui in domo sua. Et erat turba
multa publicanorū & aliorū q̄ cū illis erant discubentes.
Et murmurabant pharisei & scribe eorū dicentes. Ad
discipulos ei. Quare cū publicanis & peccatorib' man-
ducatis & bibitis.

Et respondens ihc dixit ad illos. Non egent q̄ sanis medi-
co. s̄ qui male habent. Non ueni uocare iustos s̄
peccatores. in poenitentia. At illi dixerū ad eū. Qua-
re discipuli iohannis ieiunant frequentē & obse-
rationes faciunt. similiter & phariseorū. tui autē edunt
& bibunt. Quib' ipse ait. Nūquid potestis filios spon-
si dū cū illis ē sponsus facere ieiunū. Venient autē
dies. & cū ablatu' fuerit ab illis sponsus tū ieiunabunt
in illis dieb'. Dicebat autē & similitudinē ad illos. Quia
nemo cōmissurā auestimēto nouo mittit in uesti-
mentū uetus. Alioquin & nouū rūpit. & ueteri nō
ē uenit. cōmissura a nouo. Et nemo mittit uinū no-

uū uires uetres. Alioquin rūpet uinū nouū uires
& ipsū effundet & uires peribunt. Sed uinū nouū in
uires nouos mittendū ē & utraq; cōseruant. Et nemo
bibens uetus statū uult nouū. Dicit enī uetus melius ē

Factū ē autē in secundo sabbato primo cū transisset p
sata. uellebant discipuli ei spicas & manducabant
cōfruentes manib. Quidā autē phariseorū dicebant il
lis. Quid facitis qđ n̄ licet in sabbatis. Et respondens
ihc ad eos dixit. Non hoc legistis qđ fecit dauid cū esu
risset ipse & qui cū eo erant. quomodo intrauit in
domū dī & panes propositionis sūpsit & manducauit
& dedit his qui cū ipso erant quos n̄ licet manduca
re nisi solis sacerdotib. Et dicebat illis. Quia dñs
ē filius hominis die sabbati.

Factū ē autē & in alio sabbato ut intraret in synagogā
& doceret. Et erat ibi homo & manus ei dextera erat
arida. Observabant autē scribe & pharisei si in sabba
to curaret. ut inuenirent unde accusarent illum.
Ipse uero sciebat cogitationes eorū & ait homini q̄ habe
bat manū aridā. Surge & sta in mediū. Et surgens

stetit. At autē ad illos. Sileet sabbatis uos ut rogo bene
facere animale. animā saluā facere an pderet. Et cir
cū spectis omib. diē homini. Extende manū tuā & ce
tendit. Et restituta ē manus ei. Ipsi autē repleti s̄ insipi
entia & eloquebāt ad inuicē qd nā facerent ihu.

Factū ē autē nullis dieb. Exit in montē orare & erat
pnoctans in oratione dī.

Et cū dies factus ēēt uocauit discipulos suos. Et elegit
vii. ex ipsis quos & aptos nominauit. Symonē quē cog
nominauit petrū & andrēā fr̄m ei. iacobū & ioh̄m
philippū & bartholomeū. matheū & thomā iacobū
alpei & symonē quē uocat Zelotes. iudā iacobi & iudā
scarioth qui fuit p̄ditor.

Et descendens cū illis. stetit in loco cāpestri. & turba
discipulor. ei & multitudo copiosa plebis ab omī iu
dea & hierusalē & maritima & tyri & sydonis. quē
nerant ut audirent eū & sanarent alanguoribus
suis. Et qui uocabant ab spiritib. inmundis cura
bant. Et omīs turba querebat eū tangere quia
uirtus de illo exiebat & sanabat omīs.

Et ipse eleuatis oculis in discipulos suos dicebat.

Beati pauperes quia ur̄m ē regnū dī

Beati qui nē esuritis quia saturabimini.

Beati qui nē fletis quia ridebitis.

Beati eritis cū uos oderint homines & cū separauerint uos & exprobrauerint & eiecerint nom̄ ur̄m tāquā malū ppter filiū hominis. Gaudete & exultate in illa die. ecce enī merces ur̄a multa ē in celo. Secundū hęc enī faciebant pph̄is patres eor̄.

Ueruntam̄ ne uob̄ diuitib̄. q̄a habetis cōsolationē ur̄am

Ue uob̄ q̄ saturati estis quia esuritis. Ve uob̄ q̄ ridetis nē quia lugebitis & flebitis.

Vae cū bene dixerint uob̄ om̄s homines. scdm̄ hęc faciebant pseudopphetis patres eor̄.

Sed uob̄ dico. qui auditis. Diligite inimicos ur̄os. benefacite his q̄ uos oder̄. Benedicite maledicentib̄ uos & orate p calūniantib̄ uos.

Et quātē pcutit in maxillā pbe illi & alterā & ab eo q̄ aufert tibi uestimētū etiā tunicā noli phibere. Om̄i autē petenti tribue. & q̄ aufert quē tuā s̄ nē repetas.

240
Et prout uultis ut faciant uobis homines. & uos facite illis similiter.

Et si diligitis eos quos diligunt. que est uobis gratia. Nam & peccatores diligentes se diligunt. Et si bene feceritis his quod bene faciunt. que uobis est gratia. siquidem & peccatores hoc faciunt. Et si mutuū dederitis his a quibus speratis accipere. que gratia est uobis. nam & peccatores peccatoribus fenerant. ut recipiant equalia. Veruntamen diligite inimicos uros & bene facite. & mutuū date. nihil inde sperantes. Et erit merces ustra multa. & eritis filii altissimi. Quia benignus ipse est super ingratos & malos. Estote ergo misericordes. sic & pater uester misericors est.

Nolite iudicare & non iudicabimini. Nolite condemnare & non condemnabimini. Dimitte & dimitte tibi. Date & dabit uobis. Mensurā bonā & cōfertā & coagulatā & super effluentē dabunt in sinu uestrum. Eadē uero mēsurā quā mēsi fueritis. remetiet uobis.

Dicebat autē illis & similitudinē. Nūquid potest cecus cecū ducere. nunc ambo in foueam cadunt.

Non ē discipulus sup magistrū. Perfectus autē omīs
erit. sicut sic magister ei.

Quid autē uides festucā in oculo fr̄is tui. trabē autē que
in oculo tuo ē n̄ cōsideras. Aut quomodo poteris di
cere fr̄i tuo. fr̄ sine eiū festucā de oculo tuo ipse
in oculo tuo trabē n̄ uidens. Hypocrita. ecce primū
trabē de oculo tuo. & tū p̄spicies ut educas festucā
de oculo fr̄is tui.

Non ē enī arbor bona que facit fructus malos. neq; ar
bor mala faciens fructū bonū. Una queq; arbor
de fructu suo cognoscitur.

Neq; enī despinis colligunt ficus. neq; de rubo uin
demant uinam.

Bonus homo de bono thesauro cordis sui p̄fert bonū.
Et malus homo de malo thesauro p̄fert malū. Ex
abundantia enī cordis os loquit̄

Quid autē uocatis me dñe dñe. & n̄ facitis que dico?

Omn̄s. q̄ uenit ad me & audit sermones meos & facit
ostendā uob̄ cui similis sit. Similis ē homini edi
ficanti domū q̄ fodit maltrū. & posuit fundamenta

242
supra petra. Inundatione aut facta. inlusu e flum
domui illi & n potuit ea mouere. Fundata eni erat
supra petra. Qui au audit & n fac. similis e homini
aedificanti. domu sua supra terra sine fundamto. in
qua inlusu e flauus. & continuo cecidit & facta e ruina
domus illius magna.

CUM AUTEM IMPLESSET

oma uerba sua maiores plebis intrauit capharnaum. Cen
turionis au euada seruus male habens erat mortuus
qui illi erat prius. Et cum audisset de ihu. misit ad
eu seniores iudeorum rogans eu ut ueniret & saluaret
seruum ei. At illi cum uenissent ad ihm. rogabant eu sol
licite dicentes ei. Quia dignus e ut hoc illi prestes.
Diligit eni gentem nrām & synagogā ipse aedifica
uit nobis. Ihe au ibat cum illis. Et cum iam n longe eet
ad domo. misit ad eu centurio amicos dicens. Dne noli
uerari n eni dignus su. ut subtectum meum intres. Prop
ter qd me ipsum n su dignus arbitratu ut uenire ad
te. sed dic uerbo & sanabitur puer meus. Na & ego ho
mo su sub potestate constitutus. habens sub me mi

122

243

litet. & dico huic uade & uadit. & alio ueni & uenit. & ser-
uo meo fac hoc & fac. Quo audito ihs miratus ē & sequen-
tib' se dixit. Am dico uob'. n̄ uisit tamā fidē in ueni.

Etrēsi q̄missi fuerant domū inuener' seruū
q̄ languerat sanū.

Et factū ē deinceps ibat in ciuitatē quē uocat' naī & ibat
cū illo discipuli ei' & r̄ba copiosa. Cū autē appropinquaret por-
te' ciuitatis. ecce defunctus efferebat' fili' unicus matris sue.
Et hęc uidua erat. & r̄ba ciuitatis multa cū illa. Quā cū
uidisset dñs mīa motus ē. sup ea. Dixit illi. Noli flere. Et
accessit. & tetigit oculū. Hi autē q̄ portabant steter'. Erant.
Apulescens. tibi dico surge. Et resedit q̄ erat mortuus &
coepit loqui. Et dedit illū matri sue. Accepit autē om̄s
timor. & magnificabant dñm dicentes. Quia ppheta mag-
nus surrexit in nob'. & quia dñs uisitauit plebē suā.

Exit hic sermo in uniuersā iudeā deo & omne' circa regione.
& nutritauer' iohanni discipuli ei' de om̄ib' his. Et tē uocauit
iohannes duos de discipulis suis. & misit ad ihm dies. Tues
q̄ uenturus es an aliū expectamus. Cū autē uenissent ad eū
uiri dixer'. Iohannes baptista misit nos ad te dies. Tues

quenturus es an alium expectamus. In ipsa autem hora curauit multos a languoribus & plagis & spiritibus malis & cecis multis donauit usum. Et respondens dixit illis. Euntes nuntiate iohanni que uidistis & audistis. Quia cecum uidemus. claudum ambulat. Leprosi mundantur. Surdi audiunt. mortui resurgunt. pauperes euangelizantur. Et beatus est qui non fuerit scandalizatus in me. Et cum discessissent nuntii iohannis. coepit dicere ad turbas de iohanne. Quid existis in deserto uidere barundinem uento agitam. si quid existis uidere hominem mollibus uestitum. Ecce qui in ueste pretiosa est & delicias in domibus regum est. Sed quid existis uidere prophetam. Utrique dico uobis. & plusquam prophetam.

Hic est de quo scriptum est. Ecce mitto angelum meum qui praeparabit uiam tuam ante te. & faciem tuam.

Dico enim uobis maior uir natus mulierum prophetam iohanne nemo est. Qui autem minor est in regno dei maior est illo.

Et omnis populus audiens. & publicani iustificauerunt dominum baptistam baptismo iohannis. Pharisei autem & legis periti consilium dei spreuerunt in semetipsos non baptizati ab eo.

Cui ergo similes dicam homines generationis huius & cui similes est. Similes sunt pueris sedentibus in foro. & loquentibus. et

245

in uicē & dicentib. Cantauimus uob̄ tibus & n̄ saltastis.
 Lamentauimus & n̄ plorastis. Venit enī iohannes n̄ mandu-
 cans neq; bibens uinū & dietis doemoniū habet. Venit enī
 filius hominis manducans & bibens & dietis. Ecce homo
 deuorator & bibens uinū. amicus publicanorū & peccatorū
 Et iustificata ē sapientia ab omib; filius suis.

Rogauit aut̄ illū qdā phariseus ut manducaret cū illo. Et
 ingressus domū pharisei discubuit. Et ecce mulier que
 erat in ciuitate peccatrix ut cognouit qd accubuit in domo
 pharisei. tulit alabastrū unguenti. & stans retro secus
 pedes ei. & capillis capitis sui tergebat. & osculabat̄ pe-
 des ei. & unguento unguebat. Videns aut̄ phariseus quoca-
 uerat eū. ait intra se dicens. Hic si esset ppheta. sciret utiq;
 que & qualis mulier esset que tangit eū. quia peccatrix ē.
 Respondens ihs dixit ad illū. Simon habeo tibi aliqd di-
 cere. At ille ait. Magister dico. Duo debtores erant
 euidā feneratori unus debebat ei denarios quingentos. &
 alius quinquaginta. Non habentib; illis unde redderent.
 donauit utrisq;. Quis ergo eū plus diligit. Respondens
 symon dixit. Aestimo. quia is cui plus donauit. At ille dixit ei.

Recte iudicasti. Et cūuersus ad mulierē. dixit symoni. Uides hanc mulierē. intraui in domū tuā. aquā pedib' meis nō dedisti. Hæc autē lacrimis rigauit pedes meos. & capillis suis terxit. Osculū mibi nō dedisti. hæc autē ex quo intraui nō cessauit osculari pedes meos. Oleo caput meū nō unxit. hæc autē unguento unxit pedes meos. Propt̄ qđ dico tibi. Remittuntur ei peccata multa. quō dilex̄ multū. Cui autē minus dimittit̄. minus diligit. Dixit autē ad illā. Remittuntur tibi peccata. Et coeperūt q̄ simul accūbebant dicere intrase. Quis ē hic qui etiā peccata dimittit. Dixit autē ad mulierē. Fides tua te saluā fecit. uade in pace.

factū ē deinceps. & ipse it̄ faciebat penitentiā & castellā p̄dicans & euangelizans regnū dī & xī. cū illo. & mulieres aliquę. quę erant curatę ab spiritib' malignis & infirmitatib' Maria quę uocat̄ magdalene. de qua dæmonia vii exierant & iohanna uxor chibē. p̄curatoris herodis & susanna & alię multe quę ministrabant eis de facultatibus suis.

Cū autē t̄ba plurima ēueniret & decemtatib' p̄perarent ad eū dixit p̄similitudinē. Exiit q̄ seminat seminare se

124 247
 suū. Et dū seminat. aliud cecidit secus uia & ē culeatū ē
 & uolucres caeli comederūt illud. Et aliud cecidit sup̄ petrā
 & natū aruit q̄a n̄ habebat humore. Et aliud cecidit in
 spinas. & simul exorte spine suffocauerūt illud. Et aliud
 cecidit in trā bonā. & ortū fecit fructū centuplū. Hec
 dies clamabat. Qui habet aures audiendi audiat. Intro
 gabant cū discipuli ei quē eēt hec parabola. Quib̄ ipse dixit.

Uob̄ dictū ē nosse mysteriū regni dī. ceteris autē in para
 bolis. ut uidentes n̄ uideant. & audientes n̄ intellegant.

Est autē hec parabola. sem̄ ē uerbū dī. Qui autē secus uia
 hi s̄ q̄ audierūt. deinde uenit diabolus. & tollit ūbū de
 corde eorū. ne credentes salui fiant. Nā qui sup̄ petrā
 q̄ cū audierūt cū gaudio suscipiunt ūbū. & hi radices
 n̄ habent quia ad tēpus credunt. & ut tēpore tēptationis
 recedunt. Qd̄ autē in spinis cecidit. hi s̄ q̄ audierūt. & a solli
 citudinib̄ & diuitis & uoluptatib̄ uite cunctes suffocan
 tur & non referunt fructū. Qd̄ autē in bonā terrā. hi s̄ qui
 in corde bono & optimo audientes ūbū retinent. Et fruc
 tū ad ferunt in patientia.

Nemo autē lucernā accendens. operit eā uase. aut subtus

lectū pontis. si sup̄ candelabrū pontis ut intrantes uideant lum̄.

Non enī ē occultū qđ n̄ manifestet̄. nec absconditū qđ n̄ sciāt.
& in palā uenit.

Uocet̄ ergo quomodo auditis. Qui enī habet dabit̄ illi. Et
q̄cūq; n̄ habet. etiā qđ putat se habere auferet̄ ab illo.

Vener̄ aut̄ ad illū mat̄ & fr̄s ei. & n̄ poterant adire eū p̄ turba.
Et multatū ē illi mat̄ tua & fr̄s tui stant foris uolentes re
uidere. Qui respondens. dix̄ ad eos. Mat̄ mea & fr̄s mei hi
s̄ qui audiunt uerbū dī & faciunt.

Factū ē aut̄ in una die r̄ū & ipse ascendit in nauiculā & discipu
li ei. Et ait ad illos. Transfretum̄ trans stagnū. & ascendet̄.
Nauigantib; aut̄ illis obdormiunt. Et descendit p̄ cella uen
ti in stagnū. & ēplebant̄ & periclitabant̄. Accedentes aut̄ susci
tauer̄ eū dicentes. Præceptor perimus. At ille surgens.
incepauit uentū & rēpestat̄ aque. & cessauit. Et facta
ē tranquillitas. Dix̄ aut̄ illis. Ubi ē fides ur̄a? qui timentes
miratis dicentes ad inuicē. Quis putas hic ē quia & uen
tis imperat & mari & obediunt ei. Et nauiganet̄ aut̄ ad
regionē gerasenā que ē c̄tra galileā. Et cū egressus
ēet ad trā occurrit illi uir qđ h̄ habebat demoniū iā

tēporib' multis & uestitū nō inducēbat neq; in domo manebat
 s; in monumentis. Is ut uidit ihm. pēdit ante illū. Et excla
 mans uoce magna dixit. Quid mihi & tibi ē ihu fili dī altissimi.
 Obsecro te neme torqueas. Precipiebat enī spiritui immū
 do. ut exiret ab homine. Multis enī tēporib' arripiebat illū.
 Et uinciebat catenis & cōpedib' custoditus. & ruptis uinculis
 agebat ad demonio in deserto. Interrogauit autē illū dñs. Qd
 tibi nomē ē. At ille dixit. Legio. quia intrauerant demo
 nia multa in eū. Et rogabant illū ne imperaret illis ne
 in abyssū irent. Erat autē ibi grex porcorū multorū pascon
 tiū in monte. Et rogabant eū ut pmitteret eis uillos in
 gredi. Et permisit illis. Exierūt ergo demonia ab homine
 & intrauerūt in porcos. Et impetu abiit grex p pcep̄s instag
 nū & suffocatus ē. Qd ut uideret factū q̄ pascebant fugi
 erunt & nuntiauerūt in ciuitatē & in uillas. Exierūt autē uide
 re qd factū ē. & uenerūt ad ihm & inuenerūt hominē sedentē
 a quo demonia exierant uestitū ac sana mente ad pedes
 ei & timuerūt. Nuntiauerūt autē illis & q̄ uiderant q̄ modo sa
 nus factus ēēt a legione. Et rogauerūt illū omīs multitu
 do regionis gerasenorū ut discederet ab ipsis quia timore

magno tenebantur.

Ipsē autē ascendens nauē reūsus ē. Et rogabat illū q̄ ad demonib;
uehabat. ut cū eo eēt. Dimisit autē eū ihc die. Redi domū
tuā. & narra quanta tibi fecit dñs. Etabit p̄ uisā ciuitatē
p̄dicans quanta illi fecisset ihc.

FACTUM EST AUTEM CUM
redisset ihc excepit illū turba. Erant enī om̄s expectan
tes eū. Et ecce uenit uir cui nom̄ iairus. & ipse princeps
synagoge erat. Et cecidit ad pedes ihu. rogans eū ut in
traret in domū ei. quia unica filia erat illi fere anno xii.
& hec moriebat. Et cū dū iret a turba cōprimebatur.
Et mulier quedā erat in fluxu sanguinis ab annis xii. que
in medicos erogauerat omne substantiā suā nec ab ullo
potuit curari. Accessit retro & tetigit fibrā uestimēti
ei. Et festī stetit fluxus sanguinis ei. Et ait ihc. Quis ē
q̄ me tetigit? Negantib; autē om̄ib; dixit petrus & q̄ cū illo
erant. Preceptor turbe te cōprimunt & affligunt &
dixit quis me tetigit? Et dixit ihc. Tetigit me aliquis. Nā
& ego noui uirtutē domē exisse. Uidens autē mulier quia
n̄ latuit. tremens uenit & p̄cudit ante pedes illius. Et rob

126 256
quā causā tetigerit eū in dicant corā omī populo. Erque
admodū cēfēti sanata sit. At ipse dixit illi. Filia fides tua te
saluā fecit. nade in pace. Adhuc eo loquente. uenit ad princi
pē synagoge quidā dicens illi. Quia mortua ē filia tua. noli
uexare illū. Ille autē audito hoc ūbo respondit patri puel
le. Noli timere. Crede tantū. & salua erit. Et cū uenisset
domū nō pmissit intrare secū quē quā nisi petrū & iohannē
& iacobū & patrē & matrē puellę. Flebant autē omēs & plan
gebant illā. At ille dixit. Nolite flere. nō mortua ē si dor
mit. Et deridebant eū. Sciētes. quia mortua ēēt. Ipse
autē tenens manū eī clamauit dicens. Puella surge. Et cū uis
ē sps eī. & surrexit otinno. Et iussit illi dare manduca
re. Et stupuerunt parentes eī. quibz pceptū nē alicui dice
rent qđ factū erat.

CONUOCATIS AUTē

eu aptis. dedit illis uirtutē & potestātē sup omī doe
monia. & ut languores curarent. & misit illos p̄dicare
regnū dī. & sanare infirmos.

Et ait ad illos. Nihil tuleritis in uia. neq; uirgā neq; perā
neq; panē neq; pecuniā. neq; duas tunicas habetis. Et

in quā cūq; domū intraueritis ibi manete. & inde neceatis.

Et quicūq; n̄ receperint uos. exeuntes de ciuitate illa. etiā
puluerē pedū ur̄orū excutite in testimoniu supra illos.

Egressi autē ibant per castella euangelizantes & curantes ubiq;

Audiuit autē herodes tetrarcha om̄a que fiebant ab eo & he-
sitabat. eo qđ diceret aq̄b̄dā quia iohannes surrexit amor-
tuus. Aq̄b̄dā uero quia helias apparuit. Abaluf autē quia
ppheta unus ex antiquis surrexit. Erant herodes. Iohan-
nē ego decollauī. quis autē ē iste. de quo ego talia audio.
Et querebat uidere eū.

Et reuēsi ap̄li narrauer̄ illi quecūq; fecer̄.

Et ad sup̄tis illis secessit seorsū in locū desertū quē bechsaide.
Qđ cū cognouissent turbę. secutę s̄ illū. Et recepit illos
& loquebat̄ illis de regno dī & eos que cura indigebant sanabat.

Dies autē coeperat declinare. & accedentes ad dixer̄ illi. Di-
mitte turbas ut euntes in castella uillasq; quecirca s̄ diuer-
tant. & inueniant escas quia hic in loco deserto sumus. At
autē ad illos. Vos date illis manducare. At illi dixer̄. Non s̄
nob̄ plusquā .v. panes & duo pisces. Nisi forte nos edamus &
emamus in omne hanc t̄bā escas. Erant autē fere uiri quinq;

127 283
milia. At autem ad discipulos suos. Facite illos discubere per
milia quinquagenos. & ita fecerunt. Et discubuerunt omnes. Accep-
tis autem v. panibus & duobus piscibus respexit in celum & benedixit illis.
Et fregit. & distribuit discipulis suis. ut ponerent ante tur-
bas. Et manducauerunt omnes & saturati sunt. Et sublatus est qui de super
illis fragmentorum copiam duodecim.

Et factum est cum solus esset orans. erant cum illo & discipuli. Et interrogavit
eos illos dicens. Quem me dicunt esse turbe? Illi responderunt
& dixerunt. iohannem baptistam. alii autem heliam. alii quia propheta unus
de prioribus surrexit. Tunc autem illis. Vos autem quem me esse dicitis?
Respondens symon petrus dixit. Christum dei.

At ille increpans illos. ne cui dicerent hoc. Dicit quia oportet
filium hominis multa pati. & reprobari a senioribus & principibus
sacerdotum. & scribis. & occidi. & tertia die resurgere.

Tunc iacobus ait ad omnes. Siquis vult post me venire. abneget se
metipsum & tollat crucem suam cotidie & sequatur me. Qui enim
voluerit animam suam salvam facere. perdat illam. Nam qui perdidit
eum animam suam propter me salvam faciet illam. Quid enim profic
homini si lucretur universum mundum. se autem ipsum perdat. & detrimentum
sui faciat?

754
Nā q̄ me erubuerit & meos sermones hunc filius hominis erubescet cū uenerit in maiestate sua & patris & sanctorum angelorum.

Dico autē uobis. uere si aliqui hic stantes q̄n̄ gustabunt mortē donec uideant regnū dei.

F A C T U M E S T A U T E M

post haec uerba fere dies octo. Et assumpsit petrum & iacobum & iohannem. & ascendit in montē ut oraret. Et factū ē dū oraret species uultus ei altera & uestitus ei albus refulgens. Et ecce duo uiri loquebantur ei illo. Erant autē moyses & helias uisi in maiestate. Et dicebant excessū ei. quē cōpleturus erat in hierosolē. Petrus uero & q̄ cū illo erat grauati sono. Et uigilantes. uiderūt maiestatem ei. & duos uiros q̄ stabant cū illo. Et factū ē cū discederent ab illo ait petrus ad eos.

Preceptor: bonū ē nos hic ēē. & faciamus tria tabernacula. Unū tibi. & unū moysi. & unū helie. Nesciens qd diceret. Haec autē illo loquente. facta ē nubes & obumbrabit eos & timent. Intrantib⁹ autē illis in nubē. & uox facta ē donube dies. Hic ē fili⁹ m̄s dilectus ipsū audite. Et dū fieret uox. inuentus ē ih̄s solus. & ipsi tacuerūt. Et meminuerūt illis dieb⁹ quicquā ex his quae uiderant.

255

Factū ē autē in sequenti die descendenti illis demoni. occur-
rit ei rēba multa. Ecce uir dēba exclamauit dīcēs. Magister
obsecro te respice in filiū meū. quia unicus ē mihi. Ecce
spiritus adprehendit illū. & subito clamat & elidit. Et dissi-
pat eū cū spuma. & tunc discessit dilanians eū. Et rogauit disci-
pulos tuos ut cererent illū & nō potuerūt. Respondens autē ihe-
sū. O generatio infelix & p̄sa usq; quo ero apud uos. & pa-
tiet uos. Adhuc huc filiū tuū. Et cū accederet. elisit eū
demoniū. & dissipauit. Et increpauit ihe spiritū imundū
& sanauit puerū. & reddidit illū patri ei.

Stupebant autē omēs in magnitudine dī.

Omīb; q; mirantib; in omīb; que faciebat. dīcēs ad discipulos
suos. Ponite uos in cordib; uris sermones istos. Filius enī
hominis futurū ē ut tradat in manus hominū. Nulli ig-
norabant ūbū istud & erat uelatū ante eos ut nō senti-
rent illud. Et timebant eū interrogare de hoc uerbo.

Interant autē cogitatione in eos. quis eorū maior eēt. At ihe in-
uens cogitationes cordis illoꝝ adprehendens puerū statuit
illū secus se & ait illis. Quicūq; susceperit puerū istū
in nomine meo me recipit. Et quicūq; me receperit.

recipit eū qui me misit. Nā q̄ minor ē uī am̄s uos. hic maior ē.

Respondens aut̄ ioh̄s dix̄. Preceptor. uidimus quendā in nomine tuo demonia eicientē & phibimus eū quia n̄ sequit̄ nobiscū. Et ait ad illū ih̄c. Noli phibere. Qui enī n̄ ē adūsū uos. p̄uot̄ ē.

Factū ē aut̄ dū cōplerent̄ dies assūptionis ei⁹ & ipse facie suā firmā uteret in br̄tm. Et misit nuntios ante⁹ cōspectū suū. Et uires intrauer̄ in ciuitatē samaritanorū ut pararent illi. Et cū receper̄ eū quasi facies ei⁹ cunctis erat in br̄tm. Cū uidissent aut̄ discipuli ei⁹ iacobus & ioh̄s dixer̄. Dñe. uis dicimus ut ignis descendat de celo & cōsumat illos. & cū uersus increpauit illos dicens. Nescitis. cui sp̄s estis. Fili hominis n̄ uenit animas perdere s; saluare. Et abiit in aliud castellū.

Factū ē aut̄ ambulanti b; illis in uia. dix̄ quidā ad illū. Sequar te quocūq; ieris. Et ait illi ih̄c. Uulpes foueas habent. & uolucres celi nidos. fili aut̄ hominis n̄ habet ubi caput suū reclinat. Ait aut̄ ad alterū. Sequere me. Ille aut̄ dix̄. Dñe. p̄mitte mihi. primū ire & sepelire patrē meū. Dix̄q; ei ih̄c. Sine ut mortui sepeliant mortuos suos. Tu aut̄ uade & annuncia regnū dī.

Et ait alt̄. Sequar te dñe. si primū p̄mitte mihi renuntiare

his q̄ domi s̄. *At ad illū ibe. Nemo mittens manū suā in ara-*
trū & aspiciens retro. aptus ē regno dī.

POST HEC AUTEM DE

signavit dñs & alios septuaginta duos misit & illos binos an-
 te faciē suā in omne ciuitatē & locū quo erat ipse uenturus.
 & dicebat illis.

Messis quidē multa. operarii autē pauci. Rogate ergo dñm
 messis. ut mittat operarios in messē.

Ite. ecce ego mitto uos. sic agnos ut lupos.

Nolite portare sacculū neq; perā. neq; calciamta. & neminē
 p uia salutaueritis.

In quācūq; autē domū intraueritis. primum dicite. Pax huic
 domui. Et si ibi fuerit filius pacis. requiescet sup illām
 pax ur̄a. Sin autē ad uos reuertatur.

In eadē autē domo manete. edentes & bibentes quę apud illos
 sunt. Dignus ē enī operarius mercede sua.

Nolite transire de domo in domū. & in quācūq; ciuitatē intra-
 ueritis & susceperint uos. manducate quę apponunt uobis.
 & curate infirmos qui in illa s̄. & dicite illis. Adpropinqua-
 uit in uos regnū dī.

In quacūq; ciuitate intraueritis. & nō receperint uos exuentes
in plateas ei dicite. Etia puluerē qui adhaeret nob ciuitate
exurā extergimus in uos. Tam hoc senote. quia adpropinqua
bit regnū dī. Dico uob. quia sodomis in die illa remissius
erit quā illi ciuitati.

Uae tibi corozhai. uē tibi bethsaida. Quia si in tyro & sydo
ne facere fuissent uirtutes quae in uob facere sōli in cilicio &
cinere sedentes peniterent. Verū tam tyro & sydoni re
missius erit in iudicio quā uob. Et tucapharnaū usq; ad ce
lū exaltata. usq; in fornā dimergetis.

Qui uos audit me audit. Et qui uos spernit me spernit. Qui
aū me spernit eū spernit qmē misit.

Reūsī s̄ aū duo septuaginta eū gaudio dicentes. Dñe. etiā doc
monia subiciunt nob in nomine tuo. Erant illis. Uidebam
satanam. sic fulgur de celo cadentē. ecce dedi uob potestatem
calcandi sup serpentes & scorpiones. & sup omne uirtutē
inimici. & nihil uos nocebit. Verū tam in hoc nolite gau
dere. quia spiritus nob subiciunt. Gaudete aū qd nomi
na nrā scripta s̄ in celis.

In ipsa hora exultau spū scō & dix. Confiteor tibi pā dñe

130 130 259
caeli & terre quia abscondisti haec a sapientibus & reuelasti ea
parvulis. Ena pat quia sic placuit ante te.

Oma mihi tradita sap. patre meo. Et nemo scit quis sit filius.
nisi pat. & quis sit pat. nisi filius & cui uoluerit fili reuelare.

Et cūuersus ad discipulos suos dix. Beati oculi qui uident que
uos uidetis. Dico enī uob. qd multi pphete & reges uoluer
uidere que uidetis & n̄ uider. & audire que auditis & n̄ audier.

Et ecce quidā legis peritus surrex tēptans illū. & dix. Magis
ter. qd faciendo uitā aeternā possidebo. At ille dix. ad eū.
In lege qd scriptū sit quomodo legis. Ille respondens
dix. Diliges dñm dñm tuū ex toto corde tuo. & ex tota ani
ma tua & ex omib uirib tuis. & ex omi mte tua. & proxmū
tuū sic te ipsū. Dixit q; illi. recte respondisti. hoc fac & uiues.

Ille aut uolens iustificare se ipsū dix illi. Et quis ē mī
proximus. Suspiciens aut ibe dix. Homo quidā descende
bat ab hierusalē in hiericho. & incidit in latrones. Qui
etiā dispolauer cū. & plagis impositis abier. semi uiuo
relieto. Accidit aut in sacerdos quidā descenderat eade
uia & uiso illo p̄tuit. Similit & leuita cū eēt secus locū.
& uidere eū p̄transit. Samaritanus quidā it̄ aut faciens.

200
uenit secus uia. & uidens eum maria motus est. Et adpropians al-
ligauit uulnera eius & infundens oleum & uinum. & imponens illud in
uimentum suum. dixit in stabulum & curam eius egit. Et altera die, pro-
pitius duos denarios. & dedit stabulario & ait. Curam illi habe
& quodcumque super erogaueris. ego cum rediero reddam tibi. Quis
hominem triuidentem tibi primum fuisse illi quincidat in luro-
nes. At illi. Qui fecit misericordiam nullum. Et ait illi ihesus. Vade.
& tu fac similiter. Factum est autem dum irent. & ipse intrauit in
quoddam castellum. & mulier quaedam nomine martha. excepit
illum in domum suam. Et huic erat soror nomine maria. Que
etiam sedens secus pedes domini. audiebat uerbum illius. Martha
autem satagebat circa frequens ministerium. Que stetit & ait.
Domine. ne tibi cure: quod soror mea reliquit me sola minis-
trare. Dic ergo illi ut me adiuuet. Et respondens dixit
illi dominus. Martha martha. sollicita es & turbaris erga
plurima. Porro. unum est necessarium. Maria optimam
partem elegit. que non auferetur ab ea.

ET FACTUM EST CUM

esset in loco quodam orans. Ut cessauit. dixit unus ex discipu-
lis eius ad eum. Domine. doce nos orare: sicut & iohannes docuit

discipulos suos. Et ait illis. cū oratis dicite.

Pater nŕ. sc̃ificet nom̃ tuū. Ad ueniat regnū tuū. Panē
nŕm cotidianū. da nob̃ cotidie. Et dimitte nob̃ pecca-
ta nŕa. siquidē & ipsi dimittimus om̃a debent nob̃. Et
nonos inducas in tēptationē.

Et ait ad illos. Quis ur̃m habebit amicū & ibit ad illū me-
dia nocte & dicet illi. Amice. cōmoda mihi tres panes.
quō amicus mŕ uenit de uia ad me. & n̄ habeo qđ ponā ante
illū. & ille respondens dicit deuitus. noli mihi molestus
ēē. iā ostiū clausū ē & pueri mei mecū s̄ incubili. & n̄ pos-
sū surgere & dare tibi. Et ille si p̄seuerauerit pulsans.
dico uob̃. Et si dabit illi surgens eo qđ amicus ei sit p̄p̄
imp̄bitatē tam ei surget. & dabit illi quotquot habet ne-
cessarios. Et

Et ego uob̃ dico. Petite. & dabit̃ uob̃. Querite. & inuene-
tis. Pulsate. & aperiet̃ uob̃. Om̃is enī qđ petit accipit
& qđ querit inuenit. & pulsanti aperiet̃. Quis aut̃ ex
uob̃ parit̃ petit panē. nūqd lapidē dabit illi. Aut
piscē. nūqd p̄p̄ piscē serpentē dabit illi. Aut si pene-
rit ouī. nūqd porriget ei scorpionē. Si ergo uos

202
cū sitis mali: nostis bona data dare filis ur̄is. Quantomā-
gis pat̄ ur̄ decelo. dab sp̄m bonū petentib; se.

Et erat eiciens demoniū & illud erat mutū. Et cū eiecisset
demoniū. locutus ē mutus. & admirat; s̄ turbe.

Quidā autē ex eis dixer̄. In beelzebub principe demoniorū
eicit demonia.

E talu rep̄tantes signū decelo querebant ab eo.

ps̄. aut ut uidet cogitationes eorū dic̄ eis. Om̄e regnū in se
ipsū diuisū desolabit; & domus sup̄ domū cadet. Sicut
& satanas in se ipsū diuisus ē. quomodo stat regnū ip̄s.

Quia dicitis in beelzebub eicere me demonia. Si autē ego
in beelzebub eicio demonia filii ur̄i in quo eiciunt. Ioco
ipsi iudices ur̄i er̄. Porro. si indigito dī eicio demonia
p̄fecto puenit in uos regnū dī. Cū fortis armatus custo-
dit atriu suū. in pace s̄ ea que possidet. Si autē fortior il-
lo sup̄ ueniens uicerit eū. uniuersa arma ei iufert in q̄b;
ē fidebat. & spolia ei distribuet. Qui n̄ ē meū aduersū
me ē. & q̄ n̄ colligit meū dissipat.

Cū inmundus spiritus exierit ab homine. pambulans p
loca iniquosa querens requiē & n̄ inueniens dic̄ Re-

uertat in domū meā unde exiit. Et cū uenerit. inuenit
 scopis mundatā. Et tū uadit & assumit septē alios spiritūs
 nequiores se. & ingressi habitant ibi. Et nouissima ho-
 manus illi peiora prioribus.

Factū ē autē cū hec diceret extollens uocē quē dā mulier
 turbata dicit illi. Beatus uenit quātē portauit. & ubera
 quę suxisti. At ille dicit. Quin immo. beati q̄ audiunt
 uerbū dī & custodiunt illud.

Turbis autē cōcurrentib; coepit dicere. Generatio hec ge-
 neratio nequā ē. Signū querit. & signū n̄ dabit ei nisi
 signū ionę. Nā sic fuit ionas signū nininitis. ita erit
 filiū hominis generationi isti. Regina austri surget in
 iudicio cū generatione ista & cōdēpnabit illos. Quia uenit
 a finib; tēre audire sapientiā salomonis. Et ecce plusquā
 salomon hic. Viri nininitę surgent in iudicio cū ge-
 neratione ista & cōdēpnabunt illā. quia poenitentia
 egerūt ad p̄dicationē ionę. Et ecce plusquā iona hic.

Nemo lucernā accendit. & in abscondito ponit neq; sub mo-
 dio. si sup candelabrū. ut qui ingrediuntur lumi uideant.

Lucerna corporis tui ē oculus tuus. Si oculus tuus fue-

rit simplex totū corpus tuū lucidū erit. Si autē nequā fuerit. & iam corpus tuū tenebrosū erit. Uide ergo ne lumen quod intus ē tenebrę sunt. Si ergo corpus tuū totū lucidū fuerit. nō habens partē aliquā tenebrarū. erit lucidū totū. Et sic lucerna fulgoris inluminabit te.

Et cū loqueret. rogauit quidā phariseus illū. ut pranderet apud se. Et ingressus recubuit. Phariseus autē coepit intrase reputans dicere. quare nō baptizatus ēet ante prandiu. Et ait dñs. ad illū. Nunc uos pharisei quod de foris ē calicis & catini mundatis. quod autē intus ē ur̄m plenū ē rapina & iniquitate. Stulti nunc quod fecit quod de foris ē. etiā id quod de intus ē fecit. Verū tamen quod super ē dare elemosinā. & ecce omnia mundas uob.

Sed uos pharisei quod decimatis mēā & rutā & omne holus & preteritis iudiciū & caritatem dī. Haec autē facere oportuit & illa nō omittere.

Vae uob pharisei. quia diligitis primas cathedras in synagogis & salutationes in foro.

Uae uob quia estis ut monumenta quę nō apparent. & homines ambulantes super nesciunt.

139
265
Respondens autē quidā ex legis peritis ait illi. Magister hec
dies etiā nob̄ cūmelū facis. **A**ille ait. E tuob̄ legis peritis
uac̄ quia honeratis homines onerib̄ que portari n̄ possunt
& ipsi uno digito ur̄o n̄ tangunt sarcinas.

Vac̄ uob̄ quia edificatis monum̄ta pphetarū. patres autē ur̄i
occider̄ illos. Profecto testificamini qđ cōsentitis operib̄
patrū ur̄orū quō quidē ipsi eos occider̄. uos autē edificatis
corū sepulchra.

Propt̄ea & sapientia dī dix̄. Mittā ad illos aptos & pphe
tas. & ex illis occident & psequent̄. Unquirit̄ sanguis
om̄ium pphetarū qui effusus ē ac̄stitutione mundi age
neratione ista. A sanguine abel iusti usq; ad sanguinē
zacharie qui perit int̄ altare & cōdē. Ita dico uob̄. rē
q̄rēt̄ ageneratione hac.

Vac̄ uob̄ legis peritis quia tulistis clauē scientie. Ipsi n̄ in
trouistis & eos q̄ introibant phibulistis.

CUM HEC AD ILLOS
diceret. coeper̄ pharisei & legis periti grauī insistere
& os eī opprimere demultis insidiantes ei. Erqueren
tes capere aliqd ex ore eī ut accusarent eū. Multis

206
aũ turbis circũstantib. ita ut se cõcularent coepit dicere
ad discipulos suos.

Aptendite afermẽto phariseorũ qd ẽ hyoceris.

Nihil aũ optũ ẽ qd nũtuelet. neq. absconditũ qd nũciat. Quõ
que in tenebris dixistis. in lumine dicentur. Et qd in aure
locuti estis in cubiculis p̃dicabit in tectis. Dico aũ uob. ami
cis meis. nũtreamini ab his q̃ occidunt corpus. & post hec
nũ habent amplius qd faciant. Ostendã aũ uob. quẽ timea
tis. Timete eũ q̃ postquã occiderit. habet potestatem mi
tere in gehennã. Ita dico uob. hunc timeate. Nonne. v.
passeres uenunt dipondio. & unus ex illis nũ in obliuio
ne corã dõ. Sed & capilli capitis urĩ om̃s numerati sũ.
Nolite ergo timere. multis passerib. plures estis. Dico
aũ uob. om̃s q̃cũq. cõfessus fuerit me corã hominib. &
fili hominis cõfitebitur illũ corã angelis dẽ.

Qui aũ negauerit me corã hominib. denegabitur corã
angelis dẽ.

Et om̃s q̃ dicũbũ in filiũ hominis remittetur ei. Illi aũ
q̃ in sp̃m scm blasphemauerit nũ remittetur.

Cũ aũ inducent uos in synagogas. & ad magistratus & po

testatis. Nolite solliciti ēē qualiter aut qd respondeatis
aut qd dicatis. Sp̄s enī sēs doceb̄ uos in ipsa hora quē oportet
dicere.

At aut quidē disturba. Magister die fr̄i meo ut diuidat
mecū hereditatē. At ille dixit ei. Homo quis me cōstituit iu-
dicē aut diuisorē sup̄ uos? Dixitq; ad illos. Videte & caue-
te ab om̄i auaritia quia nō in abundantia cuiusquā uita ei ē.
et his quē possidet. Dixit aut similitudinē ad illos dies. Homi-
nis cuiusdā diuitis uberes fructus ager attulit. & cogita-
bat intra se dies. Quid faciā qd nō habeo quo ēgregē frue-
tus meos? Et dixit. Hoc faciā. Destruā horrea mea &
maiora faciā. Et illuc ēgregabo om̄a quē nūc sibi
& ponā ea. Et dicā anime mee. Anima habes multa bo-
na posita in annos plurimos. Requiesce. comede bibe
epulare. Dixit aut illi dñs. Stulte. animā tuā hac nocte
reperunt a te. Quē aut parasti cui eris? Sic ē qui sibi
thesaurizat nō est & uidm̄ diues.

Dixitq; ad discipulos suos. Ego dico uob̄. nolite solliciti ēē
anime qd manducetis. neq; corpori qd uestiamini. Ani-
ma plus ē quā esca & corpus quā uestimētū. Conside-

rate coruos quia n̄ seminant neq; metunt quib; n̄ cellariū neq;
horreū & d̄s pascit illos. Quanto magis uos plures estis illis.
Quis autē ur̄m cogitando potē adiciere ad staturā suā cubitū
unū. Si ergo neq; qđ minimū ē potestis qđ de ceteris sollici
ti estis. Considerate lilia agri quomodo crescant n̄ laborant
neq; noent. Dico autē uob; nec salomon in om̄i gl̄a sua nescie
bat sic unū existis. Si autē foenū agri qđ hodie ē in agro. &
eras in elibano mittit. d̄s sic uestit. Quanto magis uos pu
sille fidei. Et uos nolite querere qđ manducetis aut qđ bi
batis. Et nolite in sublimē tolli. hec enī om̄a gentes mundi
querunt. Pat̄ autē ur̄ scit. quō his indigeat. Verumtamen
querite regnū dī. & hec om̄a adicient uob;.

Nolite timere pusillus grex. q̄a cōplacuit patri ur̄o dare
uobis regnum.

Uendite que possidetis & date elemosinā.

Facite uob; saculos q̄ n̄ uetereſcant. thesaurū n̄ deficientē in
celo. quo fur n̄ auopiat. neq; tinea corrūpt. Ubi enī the
saurus ur̄ ē ibi & cor ur̄m erit

Sunt lūbi ur̄i p̄cincti & lucernę ardentes. Et uos similes
hominib; expectantib; dominū suū quando reuertat̄ anup

tus. Ut cū uenerit & pulsauerit. c. festi aperiant ei.

Bonum serui illi quos cū uenerit dominus in uenerit uigilantes.
Am̃ dico uob. qđ p̃cinget se. & faciet illos discubere & transiens mi
nistret illis. Et si uenerit in secunda uigilia & tertia uigilia
uenerit. & ita in uenerit. bonus s̃ serui illi.

Hoc autē scire. quō sisciret p̃familias. qua hora fur ueniret
uigilaret utiq; & n̄ sineret p̃fodi domū suā. Et uos estote para
ti. q̃a qua hora n̄ putatis filius hominis uenire.

At autē ei petrus. Dñe. ad nos dicis hanc parabolā an & ad om̃s.
Dixit autē dñs. Quis putas ē fidelis & prudens dispensator quē
stituit dominus sup familiā suā ut det illis ut tēpore tritici m̃su
rā. Bonus ille seruus quē cū uenerit dominus in uenerit ita fa
cientē. Vere dico uob. q̃a sup om̃a quē possidet cōstituet illū.

Quod si dixerit seruus ille in corde suo morā fac ille dominus m̃s
uonire & cooperit p̃cutere pueros & ancillas. & edere & bibere
& inebriari. Ueniet dominus serui illi in die qua n̄ sperat. & ho
ra qua nescit. & diuidet eū partēq; ei cū infidelib; ponet.

Ille autē seruus q̃ cognouit uoluntatē domini sui & n̄ p̃parauit & n̄ fecit
scdm̃ uoluntatē ei. uapulabit multis. Qui autē n̄ cognouit & fecit
signa plagis uapulabit paucis. Om̃i autē cui multū datum est

multū quereatur ab eo. Et cum commendauerunt multū.
plus petent ab eo.

Iquem ueni mittere in terrā. & qđ uolo nisi ut ac
cendatur. Baptisma autē habeo baptizari. & quo
modo coartor usq; dū pficiatur: Putatis quia pacē
ueni dare in terrā. Non dico uobis. sed separationē.

Erant enim ex hoc quinq; in domo una diuisi. tres
in duo. & duo in tres diuidentur. Pater in filiū. &
filius in patrē suū. Mater in filiā. & filia in ma
trem. Socrus in nurū suū. & nurus in soerū suū.

Viebat autē & ad turbas. Cum uidertis nubē ori
entē ab occasu. statim dicitis nymbus uenit. & na
fit. Et cū austrū flantē. dicitis quia aestus erit.
& fit. Hypocritę. facie celi & terre nostis p̄bare.
hoc autē tempus quomodo n̄ p̄batis. Quid autē & a uo
bis ipsis. n̄ uidetis qđ iustū est.

Cum autē uadis cū aduersario tuo ad principē in
uia. da operā liberari ab illo. ne forte trahat te
apud iudicē. & iudex tradat te exactori. & ex
actor mutet te in carcerē. Dico tibi. n̄ exies

136 291
inde. donec etiam nouissimū minutū reddas.

AD ERANT AUTEM

quidā ipso in tempore nuntiantes illi de galileis.
quorū sanguinē pilatus misceuit cū sacrificiis eorum.
Et respondens dixit illis. Putatis quā hi galilei p̄ omnib⁹
galileis fuer̄ peccatores. qui talia passi sunt. Non
dico uobis. sed nisi penitentiā habueritis. om̄s simili
ter peribitis. sicut illi decē & octo. sup̄ quos cecidit
turris in sſloam. & occidit eos. Putatis quia & ipsi
debitores fuer̄. p̄ter om̄s homines habitantes in ier
usalē. Non dico uobis. sed si n̄ penitentiā egeritis.
omnes similiter peribitis.

Dicebat autē hanc similitudinē. Arborē fici habebat
quidā plantatā in uinea sua. & uenit querens
fructū in illa. & n̄ inuenit. Dixit autē ad coltro
rem uinee. Ecce anni tres sunt ex quo uenio. que
rens fructū in ficulnea hac & n̄ inuenio. Succide
ergo illā. ut qd etiam terrā occupat. At ille
respondens. dixit illi. Domine. dimitte illā et
hoc anno. usq; dū fodiā circa illā. & mittā ster-

cora. Et siquidem fecerit fructū. sin aut. in futurū succides
eā. Erat aut docens in synagoga eorū sabbatis. Et ecce
mulier quę habebat spiritū infirmitatis annis decē &
octo. & erat inclinata. nec omnino poterat sursum respi
cere. Quā cū uideret ihs. uocauit ad se. & ait illi. Mu
lier. dimissa es ab infirmitate tua. Et imposuit illi
manus. & confestim erecta est. & glorificabat dñm.

Respondens aut archisynagogus indignans quia sabbato
curasset ihs. dicebat turbę. Sex dies sunt in quibus
oportet operari. in his ergo uenite & curamini. & n̄
in die sabbati. Respondit aut ad illū dñs & dixit.
Hypocrite. uiasquisq; ur̄m sabbato n̄ soluet bouem
suū aut asinū a presepio. & ducit ad aquare. Hanc
aut filiā abrahe. quā alligauerat satanas ecce decē
& octo annis. non oportuit solui a uinculo isto die
sabbati.

Et cū hæc diceret. erubescerant om̄s aduersarii eius.
Et om̄s populus gaudebat in uniuersis. quę glori
ose fiebant ab eo.

Dicebat ergo. Qui simile ē regnū di. & cui simile

esse existimabo illud. Simile ē grano synapis. quod
acceptū homo misit in hortū suū & creuit. Et factū
est in arbore magnā & uolucres celi requieuerunt
in ramis eius.

Et iterū dixit. Cui simile estimabo regnū di. Simi-
le ē fermento. qđ acceptū mulier abscondit in fari-
ne: sata tria. donec fermentaretur totum.

Et ibat p ciuitates & castella docens. & iter faciens in
hierusalem.

At aut illi quidā. Dñe. si pauci sunt qui saluantur:
Ipse aut dixit ad illos. Contendite intrare p angustam
portā. quia multi dico uobis querent intrare & n̄ po-
terunt.

Cum aut intrauerit pater familias & clauserit ostium.
& incipiens foris stare: & pulsare ostiū dicentes.

Dñe. aperti nobis. Et respondens dicet uobis. Nescio uos
unde sitis. Tunc incipietis dicere: manducauim⁹ corā
te & bibim⁹. & in plateis nr̄is docuisti. & dicet uobis.

Nescio uos unde sitis. Discedite ame om̄s operarii in-
iquitatis. ubi erit fletus & stridor dentium.

Cum uideritis abraham & isaac & iacob. & omnes prophetas in regno dei. uos autem expelli foras. Et ueni-
ent ab oriente & occidente & aquilone & austro.
& accumbent in regno dei.

Et ecce sunt nouissimi qui erant primi. & sunt pri-
mi qui erant nouissimi.

In ipsa die accesserunt quidam phariseorum. dicentes illi.
Exi & uade hinc. quia herodes uult te occidere.
Et ait illis. Ite & dicite uulpi illi. ecce eicio demo-
nia. & sanitates perficio. hodie & cras. & tertia die
consumor. Verumtamen oportet me hodie & cras
& sequenti ambulare. quia non capio prophetam perire
extra iherusalem.

Hierusalem hierusalem. que occidis prophetas. & lapidas
eos qui mittuntur ad te. Quotiens uolui congregare
filios tuos quemadmodum auis nudum suum sub pennis. &
noluisti. Ecce relinquet uobis domus uestra. Dico autem
uobis. quia non uidebitis me. donec ueniet exi dicentis.

Benedictus qui uenit. in nomine domini.

E T F A C T U M E S T

cū intraret in domū cuiusdā principis phariseorū
sabbato manducare panē. & ipsi observabant eum.

Et ecce homo quidā hydropicus. erat ante illū.

Et respondens ihs. dixit ad legis peritos. & phariseos
dicens. Si licet sabbato curare. At illi tacuerunt.

Ipsē uero apprehensū sanauit eū. ac dimisit. Et
respondens ad illos dixit. Cuius ur̄m asinus aut
bos in puteū caddē. & n̄ continuo extrahē illum
die sabbati. Et n̄ poterant ad hęc. respondere
illi.

Dicebat autē & ad inuitatos parabolā in
tendens quomodo primos accubitus eligerent. dicens
ad illos. Cum inuitatus fueris ad nuptias n̄ discum
bas in primo loco. ne forte honoratior te sit inui
tatus ab illo. & ueniens is qui te & illū uocauit di
cat tibi. Da hunc locū. Et tunc incipias cū rubore.
nouissimū locū tenere. Sed cū uocatus fueris
uade & recumbe in nouissimo loco. ut cū uenerit
qui te inuitauit dicat tibi. Amice. ascende supe
rius. Tunc erit tibi glā. corā simul discubentibus.
uia om̄s qui se exaltat humiliabit. & qui se

humiliat. exaltabitur:

Diebat aut & ei. qui se mutauerat. Cum facis prandiu aut cenā. noli uocare amicos tuos. neq; fr̃s tuos. neq; cognatos. neq; uicinos. neq; diuites. Ne forte & ipsi te reuident. & fiat tibi retributio. Sed cū facis cūuiū. uoca pauperes. debiles. claudos. cecos. & benedixis. quia n̄ habent retribuere tibi. Retribuetur enim tibi in resurrectione iustorū. Haec cū audisset quidā de simul discumbentibz. dixit illi. Beatus qui manducabit panē. in regno dī.

Et ipse dixit ei. Homo quidā fecit cenā magnā. & uocauit multos. Et misit seruū suū hora cenę dicere iuitatis ut uenirent. quia iam parata sunt om̃a. Et ceper̃ simul om̃s excusare. Primus dixit illi. Uillam emi. & necesse habeo exire. & uidere illā. Rogo te. habe me excusatū. Et aliter dixit. Iuga boum emi quinq; & eo p̃bare illa. Rogo te. habe me excusatū. Et alius dixit. Vxorē duxi. & ideo n̄ possū uenire. Et reuersus seruus. nuntiavit haec domino suo. Tunc uatus pat̃ familias. dixit seruo suo. Exi cito in plateas & uicos ciuitatis. & pauperes ac debiles. & cecos. & claudos introduce huc. Et ait seruus.

Domine: factū est ut imperasti. & adhuc locus ē. Et ait domi-
 nus seruo. Exi in uias & sepes & conpelle intrare: ut imple-
 atur domus mea. Dico aut̃ uobis. qđ nemo uirorū illorū
 qui uocati sunt. gustabit cenā meam.

Ibant aut̃ turbe multe cū eo. & conuersi dixit ad illos.
 Siquis uenit ad me & n̄ odit patrē suū & matrē: & uxore:
 & filios. & fr̄s. & sorores. adhuc aut̃ & animā suā. n̄ potest m̄s
 ēē discipulus. Et qui n̄ baiolat cruce suā & uenit post me:
 n̄ potest m̄s ēē discipulus.

Quis enim ex uobis uolens turrim edificare: n̄ prius sedens
 computat sumptus qui necessarij sunt. si habet ad p̄ficiendū.
 Ne postea quā posuerit fundamentū & n̄ potuerit p̄ficere.
 om̄s qui uident incipiunt inludere ei dicentes. Quia hic
 homo cepit edificare: & n̄ potuit c̄summare. Aut quis rex
 iturus committere bellū aduersus aliū regē: non sedens pri-
 us cogitat si possit eū decē milibus occurrere ei. qui eū ui-
 ginti milibus uenit ad se. Alioquin. adhuc longe illo agen-
 te: legationē mittens rogat ea quę pacis sunt.

Sic ergo om̄s ex uobis qui n̄ renuntiat om̄ibus quę possidet.
 non potest m̄s esse discipulus.

BONUM EST SAL SI

aut sal quoque euanuerit. in quo condietur: Neque in terrā. neque in sterquiliniū utile ē. sed foras mittatur: Qui habet aures audiendi. audiat.

Erant autē appropinquantes ei publicani & peccatores. ut audirent eū. Et murmurabant pharisei. & scribę dicentes.

Quia hic peccatores recipit. & manducat eū illis.

Et ait ad illos parabolā istā dicens. Quis ex uobis homo qui habet centū onēs. Et si perdidit unā ex illis. nonne dimittit nonaginta nouē in deserto. & uadit ad illam quę perierat donec inueniat illā. Et cū inuenierit eā. inponet in humeros suos gaudens. Et ueniens domū. conuocat amicos & uicinos. dicens illis. Congratulamini mihi. quia inueni ouē meā quę perierat. Dico uobis quod ita gaudium erit in celo super uno peccatore penitentiā agente. quā super nonaginta nouē iustis. qui nō indigent penitentiā.

Aut quę mulier habens dragmas decem. Si perdidit dragmam unā. nonne accendit lucernā. & euerit domum. & querit diligenter donec inueniat. Et cū inuenierit. conuocat amicas & uicinas dicens. Congratulamini mihi.

140 279
quia uiuent dragmā quā pdiderū.

Ita dico uobis. gaudiū erit corā angelis dī sup uno pec-
catore. penitentiam agente.

At aut. Homo quidā habuit duos filios. & dixit adoles-
centior ex illis patri. Pater. da mihi portionē substan-
tię. quę me contingit. Et diuisit illis substantiam.

Et non post multos dies. congregatis omnib; adolescenti-
or filius peregre pfectus ē in regionē longinquā. Et
ibi dissipauit substantiā suā. uiuendo luxuriose. Et
postquā omnia consumasset. facta ē fames ualida in re-
gione illa. & ipse cepit egere. Et abiit & adhesit uni-
cuius regionis illius. & misit illū in uillā suā. ut pasceret
porcos. Et cupiebat implere uentrē suū de siliquis
quas porci manducabant. & nemo illi dabat. In se autē
reuersus dixit. Quanti mercennarii in domo patris
mei abundant panibus. ego autē hic fame pereco. Surgā
& ibo ad patrē meū. & dicā illi. Pater. peccaui in celū
& corā te. et iam n̄ sum dignus uocari filius tuus. fac
me sicut unū de mercennariis tuis. Et surgens. uenit
ad patrē suū. Cum autē adhuc longe eēt. uidit illum

pater ipsius. & misericordia motus ē. Et accurrens
occidit sup collū eius. & osculatus ē eū. Dixitq; ei filius.
Pater. peccavi in celū & corā te. iam n̄ sum dignus voca-
ri filius tuus. Dixit autē pater ad seruos suos. Cito pfer-
te stolā primā & induite illū. & date anulū in ma-
num eius. & calciamenta in pedes. Et adducite utulū
saginatū. & occidite. & manducemus. & epulemur. quia
hic filius m̄s mortuus erat & reuixit. perierat. & in-
uentus est. Et ceperunt epulari. Erat autē filius et
senior in agro. Et cū ueniret & appropinquaret do-
mui. audiuit symphoniā & chorū. & uocauit unū de
seruis. & interrogauit quēnam hec eēnt. Qui dixit
illi. Frat̄ tuus uenit. & occidit pat̄ tuus utulū sagi-
natū. quia saluū illū recepit. Indignatus ē autē. & no-
lebat introire. Pater ergo illius egressus. cepit rogare
illū. At ille respondens. dixit patri suo. Ecce tot
annis seruo tibi. & nunquā mandatū tuū p̄terui.
& nunquā dedisti mihi hedū. ut cū amicis meis epula-
rer. Sed postquā filius tuus hic qui deuorauit sub-
stantiā suā cū meretricib; uenit. occidisti illi utulū

saginatu. At ipse dixit illi. Fili. tu semp mecu es. &
omnia mea tua sunt. Epulari aut & gaudere oportebat.
quia fr tuus hic mortuus erat & reuixit. perierat. & in

Dicebat aut & ad discipulos suos. *Lucentis est.*

Homo quida erat diues. qui habebat uilecu. Et hic
diffamatus e apud illu. quasi dissipasset bona ipsius.

Et uocauit illu. & ait illi. Quid hoc audio decere. Redde
ratione uilicationis tue. iam enim n poteris uilicare.

Ait aut uilecus intra se. Quid facia quia dominus meus
aufert a me uilicatione. Fodere n ualeo. mendicare
erubescio. scio quid facia. Ut cu amorus fuero a uilica
tione. recipiant me in domos suas. Conuocatis itaq sin
gulis debitoribus domini sui. dicebat primo. Quantu de
bes domino meo. At ille dixit. Centu cados olei. Dixit
q illi. Accipe cautione tua. & sede cito. scribe quinqu
ginta. Deinde alio dixit. Tu uero quantu debes. Qui ait.
Centu choros tritici. Ait illi. Accipe litteras tuas. & scri
be octoginta. Et laudauit dominus uilecu iniquitatis. quia
prudem fecisset. quia filii huius seculi prudentiores fi
lius lucis in generatione sua sunt. Et ego uobis dico.

282
Facite uobis amicos de mammona iniquitatis. ut eū defeceritis recipiant uos. in eterna tabernacula. Qui fidelis ē in minimo. & in maiori fidelis ē. Et qui in modico iniquus ē. & in maiori iniquus ē. Si ergo in iniquo mammona fideles n̄ fuistis. qđ ur̄m ē quis credet uobis. Et si in alieno fideles n̄ fuistis. qđ ur̄m ē quis dabit uobis.

Nemo seruus potest. duobus dominis seruire. Aut enim unū odiet. & alterū diligit. Aut uni adhaerebit. & alterū contemnet. Non potestis dō seruire. & mammonē.

Audiebant autē om̄a hęc pharisei qui erant auari. & deridebant illū. Et ait illis. Uos estis qui iustificatis uos coram hominibus. d̄s autē nouit corda ur̄a. Quia qđ hominibus altū ē. abominatio ē ante dñm.

Lex & pphete usq; ad iohannē ex eo regnū dī euangelizatur. & om̄s in illud uim facit.

Facilius ē autē celū & terrā preterire. quā de lege unū apicem cadere. n̄m̄s qui dimittit uxore suam
& ducit alterā. mechatur.

H O M O Q V I D A M E R A T

diues. & induebat purpura & bysso. & epulabatur cotidie

283

splendide: Et erat quidā mendicus nomine lazarus.
 qui iacebat ad ianuā ei⁹ ulcerib; plenus. cupiens satura-
 ri de' muis. que cadebant de mensa diuitis. Sed & ca-
 nes ueniebant. & lingebant ulcera ei⁹. Factū ē autē
 ut moreret^r mendicus. & portaret^r ab angelis insinum
 abrahe. Mortuus ē autē & diues. & sepultus ē in infer-
 no. Eleuans autē oculos suos cū ēēt in tormentis uidit abrahā
 alonge & lazaru insinu ei⁹. Et ipse clamans dixit. Pat^r abrahā
 miserere mei. & mitte labarū ut intingat extremū digiti
 sui in aquā. ut refrigeret linguā meā quia crucior in hac
 flāma. Et dixit illi abrahā. Fili. recordare quia rece-
 pisti bona in uita tua. & lazarus similiter mala. Nunc
 autē hic consolatur: tu uero cruciaris. Et in his omib; in-
 ter nos & uos chaos magnū firmatū ē. ut hi qui uolunt
 hinc transire ad uos n̄ possint. neq; inde huc transmeare.
 Et ait. Rogo ergo te pat^r. ut mittas eū in domū patris
 mei. habeo enim quinq; fr̄s. ut testetur illis ne & ipsi
 ueniant in locū hunc tormentorū. Et ait illi abrahā.
 habent moysen & pphetas. audiant illos. At ille dixit.
 Non pater abrahā. sed si quis ex mortuis uertit ad eos. peni-

penitentia agent. At aut illi. Si moysen & prophetas non audi-
unt. neque si quis ex mortuis resurrexerit. credent.

Et ad discipulos suos ait. Impossibile est. ut non ueniant scan-
dala. Uae aut illi. per quem ueniunt. Utilius est illi. si lapis
molaris imponatur circa collum eius. & proiciatur in mare. quam
ut scandalizet unum de pusillis istis.

Atrendite uobis. Si peccauerit frater tuus. increpa illum. Et
si penitentiam egerit. dimitte illi.

Et si septies in die peccauerit inter te. & septies in die conuer-
sus fuerit ad te dicens penitet me: dimitte illi.

Et dixerunt apostoli domino. Adauge nobis fidem. Dixit autem
dominus. Si habueritis fidem sicut granum synapis. diceretis hunc
arbori moro eradicare. & transplantare in mare. &
obaudiret uobis.

Quis autem uerum habet seruum arantem aut pascentem. qui re-
gresso de agro. dicit illi statim. Transi recube. & non dicit ei para
quid cenem. & percinge te. & ministra mihi. donec manducem
& bibam. Et post hec tu manducabis. & bibes. Numquid
granum habet seruo illi. quia fecit quae sibi imperauerat ei.
Non puto. sic & uos cum feceritis omnia quae precepta sunt uobis.

dicite serui inuiles sumus. quia debuimus facere: fecimus.
 Et factum est dum iret in hierusalem. transibat per mediam sa-
 maria & galileam. Et cum ingrederetur quoddam castellum.
 occurrerunt ei decem uiri leprosi. Qui steterunt a longe. &
 leuauerunt uocem dicentes. Iesu preceptor. miserere nostri.
 Quos ut uidit dixit. Ite. ostendite uos sacerdotibus.
 Et factum est dum irent. mundati sunt. Unus autem ex illis
 ut uidit quia mundatus est. regressus est cum magna uo-
 ce magnificans dominum. Et cecidit in faciem ante pedes eius.
 gratias agens. Et hic erat samaritanus. Respondens autem ihesus
 dixit. Nonne decem mundati sunt. & nouem ubi sunt. Non
 est inuentus qui rediret & daret gloriam domino. nisi hic alie-
 nigena. Et ait illi. Surge uade. quia fides tua. te
 saluum fecit.

Interrogatus autem a pharisaeis. quando uenit regnum dei.
 Respondit eis & dixit. Non uenit regnum dei cum obser-
 uatione. neque dicent ecce hic. aut ecce illic. Ecce enim
 regnum dei. intra uos est.

Et ait ad discipulos suos. Uenient dies quando deside-
 retis uidere unum diem filii hominis. & non uidebitis.

Et dicent uobis. ecce hic. ecce illic. Nolite ire. neque sec-
temini. **N**am sicut fulgur coruscans de sub celo
in ea que sub celo sunt fulget. ita erit filius hominis in
die sua. **P**rimū autem oportet illū multa pati.
& reprobari a generatione hac.

Et sicut factū ē in diebus noe. ita erit & in diebus filii
hominis. Edebant & bibebant. uxores ducebant
& dabantur ad nuptias usque in diē qua intrauit noe
in arcā. Et uenit diluuiū. & perdidit omnes.

Similiter sicut factū ē in diebus loth. edebant &
bibebant. omnebant & uendebant. plantabant &
edificabant. Qua die autem exiit loth a sodomis. pluit
ignē & sulphur de celo & omnis perdidit. Secundū hec
erit. qua die filius hominis reuelabitur.

In illa hora qui fuerit in lecto. & uasa ei in domo. ne
descendet tollere illa. Et qui in agro. similiter non redeat
retro. **M**emores estote uxoris loth.

Qui cumque quesierit animā suā saluā facere. perdet illā.
Et qui cumque perdidit illā. uiuificabit eam.

Dico uobis. In illa nocte erunt duo in lecto uno. unus

287/87

assumeretur & aliter relinqueretur. Duæ erunt molentes in unum.
una assumeretur. & altera relinqueretur. Duo in agro. unus assu-
metur. & alter relinquetur.

Respondentes dicunt illi. Ubi dñe. Qui dñe es. Ubicūq;
fuerit corpus. illuc congregabuntur aquilæ.

Dicebat autē & parabolā ad illos. Quō oportet semp orare.
& nō deficere dicens. Iudex quidā erat in quadā ciuitate
qui dñm nō timebat. & hominē nō reuerēbat. Vidua
autē quedā erat in ciuitate illa & ueniebat ad eū dicens.

Vindica me de aduersario meo. Et nolebat p̄ multū tem-
pus. Post hæc autē dixit intra se. Et si dñm nō timeo. nec ho-
minē reuerēor. tam quia molesta ē mihi hæc uidua.
uindicare illā. ne in nouissimo ueniens sugillet me.

Ait autē dñs. Audite qđ iudex iniquitatis dicit. dñs autē
nō faciet uindictā electorū suorū. clamantiū ad se die ac
nocte. & patientiā habebit illis. Dico uobis. quia cito fa-
ciet uindictā illorū. Uerum tamē filius hominis ueniens.
putas inuenire fidē in terra. Dixit autē & ad quosdā qui
in se cōfidebant tamquā iusti. & aspernabant ceteros pa-
rabolā istā. Duo homines ascenderunt in templū. ut

orarent. Vnus phariseus. & alter publicanus. Phariseus
stans. hec apud se orabat. Ds. grās ago tibi. quia n̄ sum sic
ceteri hominū. Raptores. iniusti. adulteri. uelut etiam
hic publicanus. Leuino bis in sabbato. decimas do omniū que
possideo. Et publicanus a longe stans. nolebat nec oculos
ad celū leuare. sed percutiebat pectus suū dicens. Ds. ppi
tius esto mihi peccatori. Dico uobis. descendit hic iustifi
catus in domū suā ab illo.

Quia om̄s qui se exaltat humiliabit. & qui se humiliat.
exaltabitur.

Afferebant aut̄ ad illū & infantes. ut eos tangeret.
Qd̄ cū uiderent discipuli. increpabant illos. Iūs aut̄ conuo
cans illos. dixit. Sinite paruulos uenire ad me. & nolite eos
uetare. talium ē enim regnū dī.

Amendico uobis. quicūq; non acceperit regnū dī sicut puer.
n̄ intrabit in illud.

Et interrogauit quidā princeps dicens. Magister bone.
qd̄ faciens uitā eternā possidebo. Dixit aut̄ ei m̄s. Quid me
dicis bonū. Nemo bonus. nisi solus ds. Mandata nosti. n̄
occides. n̄ mechaberis. n̄ furtū facies. n̄ falsū testimonium

dices. honora patrē tuū & matrē. Qui ait. Haec om̃a cus-
todim. a iuuentute mea.

Quo audito ihs. ait ei. Adhuc unū tibi deest. Om̃a quę
cumq; habes uende. & da pauperib; Et habebis thesau-
rū in cęlo. & ueni sequere me.

His ille auditis. contristatus ē. quia diues erat ualde. Uides
aut̃ ihs illū tristē factū dixit. Quā difficile qui pecuni-
as habent. in regnū dī intrabunt. Facilius ē enim ca-
melū p̃ forām acus transire. quā diuitē intrare in regnū
dī. Et dixer̃ qui audiebant. Et quis potest saluus fieri.

Ait illis. Quę impossibilia s̃ apud homines. possibilia sunt
apud dñm. Ait aut̃ petrus. Ecce nos dimisim⁹ om̃a.
& secuti sumus te.

Qui dixit eis. Amen dico uobis. nemo ē qui reliquit domū.
aut̃ parentes. aut̃ fr̃s. aut̃ uxorē. aut̃ filios p̃p̃t̃ regnū dī.
& n̄ recipiat multo plura in hoc tempore. Et in sc̃lo uen-
turo. uitam æternam.

Assumpsit aut̃ ihs duodecim. & ait illis. Ecce ascendim⁹ hiero-
solimā. & consumabunt⁹ om̃a quę scripta s̃ p̃ p̃phetas. de
filio hominis. Tradetur enim gentib; & inludet⁹. & fla-

gellabitur: & conspuet. Et postquā flagellauerint occi-
dent eū. & die tertia resurget.

Et ipsi nihil horū intellexerunt. Et erat uerbū istud
absconditū ab eis. & nō intellegebant quē dicebantur:

Factū est autē cū appropinquaret hiericho. cecus quidam
sedebat secus uiaē mendicans. Et cū audiret turbā pręter-
euntē. interrogabat qđ hoc eēt. Dixerunt autē ei. qđ
ih̄s nazarens transiret. & clamauit dicens. Ihu fili da-
uid. miserere mei. Et qui p̄ibant. increpabant eum
ut taceret. Ipse uero. multo magis clamabat. Fili da-
uid. miserere mei. Stans autē ih̄s. iussit illū adduci ad se.
Et cū appropinquasset. interrogauit illū dicens. Quid tibi
uis faciā. At ille dixit. Dñe. ut uideā. Et ih̄s dixit illi.
Respice. fides tua. te saluū fecit. Et confestim uidit.
& sequebat̄ illū magnificans dñm. Et om̄s plebs ut uidit.
dedit laudem dō.

Et ingressus pambulabat hiericho. Et ecce uir nomine
zacheus. & hic erat princeps publicanorū. & ipse diues.
Et querebat uidere iūm quis eēt. & nō poterat p̄turba.
quia statura pusillus erat. Et p̄currens ascendit in

291
arborē sicomorū ut uideret illū. quia inde erat tran-
scurus. Et cū uenisset ad locū. suspiciens ihs uidit illū &
dixit ad eū. Zachee festinans descende: quia hodie in
domo tua oportet me manere. Et festinans descendit.
& excepit illū gaudens. Et cū uiderent omēs murmura-
bant dicentes. qđ ad hominē peccatorē diuertisset. Stans
autē zacheeus. dixit ad iūm. Ecce dimidiū bonorū meorū
dñe do pauperibz. & siquid aliquē defraudaui. reddo
quadruplū. At ihs ad eū. Quia hodie salus domui huius
facta ē. eo qđ ipse ēēt filius abrahe. Uenit enim filius
hominis querere & saluū facere: qđ perierat.

Haec illis audientibus. adiciens dixit parabolā. eo qđ esset
ipse hierlm. & quia existimarent qđ cēstū regnū dī
manifestaretur.

Ouit ergo. Homo quidā nobilis abuit in regionē lon-
ginquā. accipere sibi regnū & reuerti.

Uocatis autē decē seruis suis. dedit illis decē minas. Et ait
ad illos. Negotiamini dū uenio. Quies autē ei oderant
illū. & miser legationē post illū dicentes. Nolum⁹ hunc
regnare sup nos. Et factū ē ut rediret accepto regno.

iussit uocari seruos quib; dedit pecuniā. ut sciret quantū quisq; negotiatus eēt. Uenit aut̃ primus dicens. Domine. mna tua. decē mnas adquisiuit. Et ait illi. Euge serue bone quia in modico fidelis fuisti. eris potestate habens sup decē ciuitates. Et al̃ uenit dicens. Domine. mna tua. fecit quinq; mnas. Et huic ait. Et tu esto sup quinque ciuitates. Et al̃ uenit dicens. Domine. ecce mna tua. quā habui repositā in sudario. Timui enim te quia homo austeris es. tollis qđ non posuisti. & metis qđ n̄ seminasti. Dicit ei. De ore tuo te iudico. serue nequā. Sciebas quia ego homo austerissū. tollens qđ n̄ posui. & metens qđ n̄ seminaui. Et quare n̄ dedisti pecuniā meam ad mensā & ego ueniens eū usuris utiq; exegisse illud. Et adstantib; dix̃. Auferte ab illo mnā. & date illi qui decē mnas habet. Et dixer̃ illi. Domine. habet decē mnas.

Dico aut̃ uobis. quia om̃i habenti dabit̃. ab eo aut̃ qui n̄ habet. & qđ habet auferet̃ ab eo.

Ueruntam̃ inimicos meos illos qui noluer̃ me regnare sup se. adducite huc & interficite ante me.

147 29393 148
Et his dictis. p̄cedebat ascendens hierosolimā. Et factū est
cū appropinquasset ad bethfage & bethaniam ad montē qui uo-
catur oliueti. misit duos discipulos suos dicens. Ite in castellū
quod contra uos ē. in quod introeuntes inuenietis pullū asinē al-
ligatū. cui nemo umquā hominū sedit. Soluite illū. & ad-
ducite. Et si quis uos interrogauerit. quare soluitis. Sic dice-
tis ei. quia dñs operā ei⁹ desiderat.

Abierunt autē qui missi erant. & inuenerūt sicut dixit illis stantē
pullū. Soluentebas autē illis pullū. dixerūt domini ei⁹ ad illos.
Quid soluitis pullū. At illi dixerūt. Quia dñs eū necessariū
habet. Et duxerūt illū adiūm. Et uetantes uestimēta sua sup
pullū. imposuerūt ih̄m. Eūte autē illo. substernebant uestimē-
ta sua in uia.

Et cū appropinquaret iā ad descensū montis oliueti. ceperunt
om̄s turbę descendentiū. gaudentes laudare dñm uoce mag-
na. sup om̄ibus quas uiderant uirtutib; dicentes. Benedictus
qui uenit rex. in nomine dñi. pax in celo & gl̄a in excelsis.

Et quidā phariseorū de turbis. dixerūt ad illū. Magister. in-
crepa discipulos tuos. Quib; ipse ait. Dico uobis. quia si hi
tacuerint. lapides clamabunt.

294
Et ut appropinquauit. uidens ciuitatē fleuit sup illā dicens.
Quia si cognouisses & tu. & quidem in hac die tua. quē ad
pacē tibi. nunc autē abscondita s̄ ab oculis tuis. Quia uenient
dies uite. & circūdabunt te inimici tui uallo. & circumda
bunt te. & coangustabunt te undiq. Et ad terrā pster
nent te. & filios tuos qui uite sunt.

Et non relinquent uite lapidē sup lapidē. eo qd n̄ cogno
ueris tempus uisitationis tue.

Et ingressus in templū. cepit eicere uendentes in illo & emen
tes. dicens illis. Scriptū ē. quia dom⁹ mea dom⁹ orationis ē.
Uos autē. fecistis illā speluncā latronū.

Et erat docens. cotidie in templo. Principes autē sacerdotū
& scribe. & principes plebis. querebant illū pdere. Et n̄
inueniebant. qd facerent illi. Om̄s enim pp̄ls suspensus
erat. audiens illum.

Et factū ē in una dierū docente illo pp̄lm in templo &
euangelizante. cū uener̄ principes sacerdotū & scribe cū
seniorib; & uener̄ dicentes ad illū. Dic nobis. in qua potes
tate hoc facis. aut quis ē qui dedit tibi hanc potestātē. Rē
spondens autē. dixit ad illos. Interrogabo uos & ego unum

295

uerbū. respondere mihi. Baptismū iohannis. de celo erat
an ex hominibus. At illi cogitabant int̃ se dicentes. Qua
si dixerim⁹ de celo. dicet. quare ergo n̄ creditis illi. Si
aut̄ dixerim⁹ ex hominibus. plebs uniuersa lapidabit nos.
Certi sunt enim. iohannē pphetā eē. Et responderunt
se nescire. unde eēt. Et ait illis. Neq; ego dico uobis. in qua
potestate haec facio.

Coeptit aut̄ dicere ad plebē. parabolā hanc. Homo quidā
plantauit uincā. & locauit eā colonis. Et ipse p̄gre fuit.
multis temporib;. Et in tempore misit ad cultores seruū.
ut de fructu uince⁹ darent illi. Qui caesū dimiser⁹ eum
inane. Et addidit alterū seruū mittere. Illi aut̄ hanc
quoq; cedentes. & afficientes contumelia dimiser⁹ manem.
Et addidit terciū mittere. qui & illū uulnerantes eiecer⁹.
Dixit aut̄ dñs uince⁹. Quid faciā. mittā filiū meū dilectū.
forsitan cū hunc uiderint uerēbuntur. Quē cū uidissent
coloni. cogitauer⁹ int̄ se dicentes. Hic ē heres. occidam⁹ illū.
ut nr̄a fiat hereditas. Et eiectū illū extra uincā occiderunt.
Quid ergo faciat illis dominus uince⁹. Veniet & p̄det colonos
istos. & dabit uincā aliis. Quo audito dixer⁹ illi. Absit. Ille

aut aspiciens eos ait. Quid ē ergo hoc qđ scriptū est. lapidem
quē repbauerē edificantes. hic factus ē in caput anguli. Om
nis qui ceciderit sup illū lapidē. conquassabitur. Sup quē
aut ceciderit. comminuet illū.

Et querebant principes sacerdotū & scribe mittere illum
manus illa hora. & timuerūt pplm. Cognouerūt enim qđ ad
ipsos dixerit similitudinē istam.

ET OBSERVANTES

niserunt insidiatores qui se iustos simularent. ut cape
rent eū in sermone. & traderent illū principatui. & potes
tati presidis. Et interrogauerūt illū dicentes. Magister. scimus
quia recte dicis & doces. & nō accipis psonā. sed in ueritate
uā dī doces. Licet nobis dare tributū cesari an non. Consi
derans aut doliū illorū. dixit ad eos. Quid me temptatis. Oſten
dite mihi denariū. Cuius habet imaginē & inscriptionē. Re
spondentes. dixerūt. Caesaris. Et ait illis. Reddite ergo quē
caesaris ē cesari. & quē s dī dō. Et nō potuerūt uerbū ei repre
hendere corā plebe. & mirati in responso ei tacuerūt. Acces
serunt aut sadduceorū quidā. qui negant eē resurrectionē.
Et interrogauerūt eū dicentes. Magister. moyses scripsit no

bus. si fr̃ alius mortuus fuerit. habens uxore. & hic sine filio fu-
erit. ut accipiat eā fr̃ ei uxore. & suscitetur sem̃ fr̃i suo. Septē
ergo fr̃es erant. & prim⁹ accepit uxore. & mortuus ē sine
filio. Et sequens accepit illā. & ipse mortuus ē sine filio. Et
tertius accepit illā. similiter & om̃s septē. & n̄ reliquer̃ sem̃
& mortui sunt. Nouissima om̃ium. mortua ē & mulier.
In resurrectione ergo. eius eorū erit uxor. Siquidem
septē habuer̃ eā uxore. Et ait illis ihs. Filii huius seculi
nubunt. & tradunt̃ ad nuptias. Illi uero qui digni habebun-
tur. sc̃lo illo & resurrectione. ex mortuis. neq; nubunt. neq;
ducunt uxores. neq; enim ultra mori poter̃. Aequales
enim angelis sunt. & filii s̃ dī. eū sunt filii resurrectionis.
quia uero resurgant mortui. & moyses ostendit secus rubū.
sicut dicit. Om̃m dñm abrahā. & dñm isaac. & dñm iacob. Os
aut̃. non ē mortuorū sed uiuorū. om̃s enim uiuunt ei.
Respondentes aut̃ quidā scribarū. dixer̃. Magister bene
dixisti. Et amplius n̄ audebant eū quicquā interrogare.
uit aut̃ ad illos. Quomodo dicunt xpm̃ filiū dauid eē. &
ipse dauid dicit in libro psalmorū. Dix̃ dñs dño meo. sede
adext̃ris meis. donec ponā inimicos tuos scabellū pedū tuorū.

Quid ergo dñm illū uocat. & quomodo filius ei⁹ est.

Audiente autē omī pplo. dix̄ discipulis suis. Ascendite a scri-
bis qui uolunt ambulare in stolis. & amant salutationes in fo-
ro. & primas cathedras in synagogis. & prunos discubitus in
conuiuiis.

Qui deuorant domos uiduarū. simulantes longā orationem.
Hi accipient damnationē maiore. Respiiciens autē uidit
eos qui mittebant munera sua in gazophilatiū diuites.
Uidit autē & quandā uiduā pauperculā. mittentē aera
minuta duo & dixit. Uere dico uobis. quia uidua haec
paup̄ plusquā omīs misit. Nam omīs hi ex abundantia sibi.
miserunt in munera dī. Haec autē ex eo qđ deest illi. omnē
uictū suū. quē habuit misit.

Et quibusdā dicentib; de templo. qđ lapidib; bonis. & do-
nis ornatiū eet dix̄. Haec quē uidetis. uenient dies in quib;
n̄ relinquet̄ lapis sup lapidē qui n̄ destruatur.

Interrogauer̄ autē illū dicentes. Preceptor. quando haec
erunt. & quod signū eū fieri incipient. Qui dix̄. Uidete
ne seducamini. Multi enim ueniunt in nomine meo dicen-
tes. quia ego sū. & tempus appropinquabit. Nolite ergo

ire post illos. Cum autē audieritis plūia & seditiones. nolite
terreri. Oportet primum hec fieri. sed nō dū statim finis.

Tunc dicebat illis. Surget gens cōtra gentē. & regnū ad
uersus regnū. & terre motus magni erūt p̄ loca. & pestilen
tie & fames. terroresq; de celo & signa magna erunt.

Sed ante haec om̄ia intuent nobis manus suas & p̄sequent.
tradentes in synagogas & custodias. trahentes ad reges &
p̄sides p̄pter nom̄ meū. Continget autē uob̄ in testimoniu.

Ponite ergo in cordib; ur̄is nō p̄meditari. quēadmodum
respondeatis. Ego enim dabo uobis os & sapientiā. cui nō
poter̄ resistere & ēradicere om̄is aduersari ur̄i. Tra
demini autē a parentib; & fr̄ib; & cognatis & amicis. & mor
te afficient ex uobis. Et eritis odio om̄ib; p̄pter nom̄ meū.
Et capillus de capite ur̄o nō peribit. In patientia ur̄a.
possidebitis animas ur̄as.

Cum autē uideritis circumdari hierusalē ab exercitu.
tunc scitote quia app̄pinquabit desolatio ei.

Tunc qui in iudea sūt fugient in montes. & qui in medio eius
discedant. & qui in regionib; nō intrent in eā. Quia dies
ultionis hi sunt. ut impleant̄ om̄ia quē scripta sunt.

Uae autē pregnantib; & nutriendib; in illis diebus.

Erit enim pressura magna sup̄ terrā. & ira populo huic.

Et cadent in ore gladii. & captiui ducentur in om̄s gentes. & iherusalem calcabitur a gentib;. donec impleantur tempora prophetarū.

Et erunt signa in sole & luna & stellis. & in terris pressura gentium. propter effusionem sanguinis maris & fluctuum. Crescentib; hominib; per timorem & expectationem. quę superuenient uniuerso orbi. Nam uirtutes celorum mouebuntur.

Et tunc uidebunt filium hominis uenientem in nube. cum potestate magna & maiestate. His autē fieri incipientib;. respicite & leuate capita ustra. quoniam appropinquat redemptio uestra. Et dabo illis similitudinem. Uidete ficulneam & om̄s arbores cum producunt iam ex se fructum. scitis quoniam prope est aestas. Ita & uos cum uideritis hec fieri. scitote quoniam prope est regnum dei. Amen dico uobis. quia non preteribit generatio hec. donec om̄a fiant. Caelum & terra transibunt. uerba autē mea. non transibunt.

Atendite autē uobis. ne forte grauentur corda uestra in crapula & ebrietate. & curis huius uite. & superueniat in uos repentina dies illa. Tamquam laqueus enim superueniet in om̄s qui sedent super faciem om̄is terre. Vigilate itaque om̄i tempore.

301 301

orantes. ut digni habeamini fugere ista omnia que futura
sunt. & stare ante filium hominis. Erat autem diebus docens in
templo. noctibus uero exiens morabatur in monte qui uocatur
oliueti. Et omnes populi manebant ad eum in templo audire eum.

Appropinquabat autem dies festus azimorum. qui dicitur pascha.

ET QUEREBANT

principes sacerdotum & scribe. quomodo eum interficerent.

timebant uero plebem.

Inter uero autem satanas in iuda. qui cognominabatur scarioth.
unum de duodecim.

Et abiit & locutus est eum principibus sacerdotum & magistra-
tibus. quomodo illum traderet eis. Et gausi sunt & pacti sunt
pecuniam illi dare. Et spondit. Et querebat oportu-
nitatem ut traderet illum sine turbis. Venit autem dies
azimorum in qua necesse erat occidi pascha. & misit pe-
trum & iohannem dicens. Euntes parate nobis pascha. ut
manducemus. At illi dixerunt. Ubi uis paremus. Et dixit
ad eos. Ecce introeuntibus uobis in ciuitatem. occurreret
uobis homo amphoram aque portans. sequimini eum in
domum in quam intrat. & dicetis patri familias domus.

300
Dicit tibi magister. ubi ē diuersorū. ubi pascha cum
discipulis meis manducē. Et ipse uobis ostendet cenacu-
lum magnū stratū. & ibi parate. Sentes aut inuener-
sicut dix illis. & parauer pascha. Et cū facta ēt hora
discubuit. & duodecim apli cū eo.

Et ait illis. Desiderio desideravi hoc pascha manducare
uobiscū. ante quā patiar.

Dico enim uobis. quia ex hoc nō manducabo
illud. donec impleat in regno dī. Et accepto calice
grās egit & dix. Accipite & diuidite int̄ uos. Dico
enim uobis. qđ nō bibā de generatione uitis. donec
regnū dī ueniat.

Et accepto calice grās egit & fregit. & dedit eis dicens.
Hoc ē corpus meū. qđ p uobis dat. hoc facite in meam
commemorationē.

Similit̄ & calicē postquā cenauit dicens. Hic ē calix no-
uum testamētum in sanguine meo. qui p uobis fundetur.

Ueruntam. ecce manus tradentis me. mecū ē in mensa.
Et quidem filius hominis. scđm qđ definitū ē uadit. Ue-
runtam. uae illi homini p quem tradetur.

Et ipsi ceperunt querere int̃ se quis eēt ex eis q̃ hoc factur⁹ eēt.

Facta ē aut̃ & contentio int̃ eos. quis eorū uideret̃ eē mior:

Dix̃ aut̃ eis. Reges gentiū dominant̃ eorū. & qui potesta-
tē habent sup̃ eos beneficia uocant̃. Vos aut̃ n̄ sic. Sed qui
maior ē in uobis. fiat sicut iunior. Et qui p̄cessor est.
sicut ministrator.

Nam quis maior ē qui recumbit. an qui ministrat. Non
ne qui recumbit. Ego aut̃ in medio ur̄m sū. sicut qui
ministrat. Uos aut̃ estis. qui p̄mansistis mecum in tēpta-
tionib; meis. Et ego dispono uobis sicut disposuit mihi
pater m̄s regnū. ut edatis & bibatis sup̃ m̄sam meā in regno meo.
& sedeat̃ sup̃ thronos. iudicantes duodecim. tribus israel.

Aut̃ aut̃ dñs. Symon symon. ecce satanas expetit̃ uos ut
eribraret sicut triticū. Ego aut̃ rogavi p̄ te. ut n̄ deficiat
fides tua.

Et tu aliquando cūuersus. confirma fratres tuos.

Qui dix̃ ei. Dñe. tecū parat⁹ sū & in carcere & in mortē
ire. Et ille dix̃. Dico tibi petre. n̄ cantabit hodie gallus.
donec ter abneges nosse me.

Et dix̃ eis. Quando misi uos sine sacculo & pera & calcia

mentis. numquid aliquid defuit uobis. **A**t illi dixerunt. Nihil.

Dixit ergo eis. Sed nunc qui habet sacculum. tollat simul et peram. Et qui non habet. uendat tunicam suam & conat gladium.

Dico enim uobis. quod adhuc hoc quod scriptum est oportet impleri in me. & quod cum unquam deputatus es. Et enim ea quae sunt de me. finem habent.

At illi dixerunt. Domine. ecce gladium duo hic. At ille dixit eis.

Sat est. **E**t egressus ibat secundum consuetudinem in montem oliuarum. Secuti sunt autem illum & discipuli.

Et cum peruenisset ad locum dixit illis. Orate ne intretis in temptationem.

Et ipse amissus est ab eis. quantum iactus est lapidis. Et prostratis genibus. orabat dicens.

Pater. si uis transfer calicem istum a me. Verumtamen. non mea uoluntas sed tua fiat.

Apparuit autem illi angelus de celo confortans eum. Et factus imago nimis plixius orabat. Et factus est sudor eius sicut guttae sanguinis decurrentis in terram.

Et cum surrexisset ab oratione & uenisset ad discipulos suos. inuenit eos dormientes pro tristitia. Et ait illis. Quid dormitis. Surgite. orate. ne intretis in temptationem.

AD HUC EO LOQUENTE.

ecce turba & qui uocabat iudas unus de duodecim antecedebat
eos. & appropinquauit ihu ut oscularetur eum.

Ihs autē dixit illi. Iudas osculo filiū hominis tradis.

Uidentes autē hi qui circa ipsū erant quod futurū erat. dixerūt ei.
Dñe. si petim⁹ in gladio. Et percussit unus ex illis seruū princi-
pis sacerdotū. & amputauit auriculā ei⁹ deatrah. Respondens
autē ihs ait. Sinite usque huc.

Et cū tetigisset auriculā eius. sanauit eum.

Dixit autē ihs ad eos qui uenerant ad se principes sacerdotū &
magistratus templi & seniores. Quasi ad latronē existis cū
gladiis & fastibus. cū cotidie uobiscū fuerim in templo. nō
extendistis manus in me. Sed hec ē hora ur̄a & potestas
tenebrarum.

Comprehendentes autē eū. duxerūt ad domū principis sacerdotū.
etrus uero sequebat⁹ a longe. Accenso autē igni in medio atrio.
& arcūsedentib⁹ illis. erat petrus in medio eorū. Quē cū in-
disset ancilla quēdā sedentē ad lumī. & cū fuisset inuita dixit.
Et hec cū illo erat. At ille negauit eū dicens. Mulier. non
nouī illū. **E**t post pusillū alius uidens eū dixit. Et tu

206
de illis es. Petrus uero ait. O homo n̄ sum. Et in illo fa-
to quasi hore unius. alius quidā affirmabat dicens. Vere.
& hic cū illo erat. nā & galileus ē. Et ait petrus. Homo. nes-
cio quid dicis. Et continuo adhuc illo loquente cantauit
gallus. **E**t conuersus dñs respexit petrū. Et recordat⁹
ē petrus uerbi dñi sicut dixerat. quia priusquā gallus
cantet. ter me negabis. Et egress⁹ petrus fletit amare.

Et uiri qui tenebant illū illudebant ei cedentes. Et uelauer⁹
eū & percutiebant faciē ei⁹. & interrogabant eū dicentes. Pro-
phetiza. quis ē qui te percussit. Et alia multa blasphe-
mantes. dicebant in eum.

Et ut factus ē dies. cū uener⁹ seniores plebis. & principes
sacerdotū & scribæ. & duxer⁹ illū in conciliū suū dicentes.
Si tu es xp̄s. dic nobis.

Et ait illis. Si uobis dixerō. n̄ creditis mihi. Si autē & int̄-
rogauero. n̄ respondebitis mihi. neq; dimittetis.

Ex hoc autē. erit filius hominis sedens adext̄is uir̄tis dī.

Dixer⁹ autē om̄s. Tu ergo es filius dī. Qui ait. Uos dicitis.
quia ego sū. **A**t illi dixer⁹. Quid adhuc desideram⁹
testimoniū. Ipsi enim audiuimus de ore eius.

et surgens omnis multitudo eorum duxerunt illum ad pilatum.

Ceperunt autem illum accusare dicentes. Hunc inuenimus sabuercentem gentem nostram. & prohibentem tributa dari cesari. & dicentem. se christum regem esse.

Pilatus autem interrogauit eum dicens. Tu es rex iudeorum.

At ille respondens ait. Tu dicis.

At autem pilatus ad principes sacerdotum & turbas.

Nihil inuenio cause in hoc homine.

At illi inualescebant dicentes. Commouit populum docens per uniuersam iudeam. & incipiens a galilea usque huc. Pilatus autem audiens galileam. interrogauit si homo galileus esset.

Et ut cognouit quod de herodis potestate esset. remisit eum ad herodem. Qui & ipse hierosolymis erat illis diebus.

Herodes autem uiso iesum gausus est ualde. Erat enim ex multo tempore cupiens uidere eum. eo quod audiret multa de illo. & sperabat signum aliquod uidere ab eo fieri. Interrogabat autem illum multis sermonibus. At ipse nihil illi respondebat.

Stabant autem principes sacerdotum & scribe. constanter accusantes eum.

Spernit aut illū herodes cū exercitu suo. & inlustrū indutū
ueste alba. & remisit ad pilatū. Et facti s̄ amici herodes
& pilatus in ipsa die. nā antea inimici erant adinimicē.

Pilatus aut conuocatis principibus sacerdotū & magistra
tibus & plebe. dixit ad illos. Oblulistis mihi hunc hominē
quasi auertere populū. & ecce ego corā uobis inrogas.
nullā causā inueni in homine isto. ex his in quib; eum
accusatis. **S**ed neq; herodes. nā remisi uos ad illū. &
ecce nihil dignū morte actū ē ei.

E mendatū ergo illū dimittā. Necessē aut habebat dimit
tere eis p̄ diem festum unum.

Exclamauit aut simul uniuersa turba dicens. Tolle hunc.
& dimitte nobis barabbā. Qui erat p̄pter seditionē quandā
factā in ciuitate. & homicidū missus in carcerē.

Iterū aut pilatus locutus ē ad illos. uolens dimittere ihm.

At illi succlamabant dicentes. Crucifige crucifige illū.

Ille aut tertio dixit ad illos. Quid enim mali fecit iste.
Nullā causā mortis inuenio in eo. Corripiā ergo illū
& dimittā. **A**t illi instabant uocib; magnis postulā
tes. ut crucifigeretur. & inualescebant uoces eorum.

155 309 159
Et pilatus adiudicauit fieri petitionē eorū. Dimisit
 autē illis eū. qui ppter homicidiū & seditionē missus fuerat
 in carcerē quē petebant. Iam uero tradidit uolunta-
 ti eorū. **E**t cū ducerent eū apphenderū symonem
 quendam cyrenensem uenientē de uilla. & imposuerū illi
 crucē portare post ihm.

Sequēbat autē illū multa turba ppli. & mulierū quae
 plangebant & lamentabantur eū. Conuersus autē ad illas ih̄s
 dixit. Filiae hierlm. nolite flere sup me. sed sup uos ipsas
 flere. & sup filios ur̄os. Quō ecce ueniunt dies. in quibus
 dicent. Beate steriles & uentres qui n̄ genuerū. &
 ubera quae n̄ lactauerū. Tunc incipient dicere montib;
 cadite sup nos. & collib; operite nos. Quia si in uiridi
 ligno haec faciunt. in arido qd fiet.

Ducebantur autē & alii duo nequā cū eo. ut interficerentur.

Et postquā uenerū in locū qui uocat^r caluarie. ibi erueisfixe-
 runt eū. **E**t latrones unū ad dextris. & alterū a sinistris.

Ih̄s autē dicebat. Pater. dimitte illis. n̄ enī sciunt qd faciunt.
 iudicantes uero uestimenta ei⁹ miserū sortes. Et stabat ppl̄s
 expectans. **E**t deridebant illū principes cū eis di

centes. Alios saluos fecit. se saluū faciat. si hic ē xp̄s dī elect⁹.

Inludebant autē ei & milites accedentes & acetū offerentes illi dicebant. Si tu es rex iudeorū. saluū te fac.

Erat autē & sup̄scriptio scripta sup̄ illū. litteris grecis. & latinis. & hebraicis. hic est rex iudeorū.

Unus autē de his qui pendebant latronib⁹. blasphemabat eū dicens. Si tu es xp̄s. saluū fac te met ipsū & nos.

Respondens autē alt̄ increpabat illū dicens. Neq⁹ tu times dñm. qđ in eadē damnatione es. & nos quidem iuste nā digna factis recipim⁹. hic uero nihil mali gessit. Et dicebat ad iūm. Dñe. memento mei cū ueneris in regnū tuū. Et dixit illi ihs. Amen dico tibi. hodie mecū eris in paradys⁹.

Erat autē fere hora sexta. & tenebrę factę s̄ in uniuersa terra. usq⁹ in horā nonā. Et obscuratus est sol.

Et uelum templi scissum est medium.

Et clamans uoce magna ihs ait. Pater. in manus tuas commendo sp̄m meū. Et hæc dicens expirauit.

Videns autē centurio qđ factū erat glorificauit dñm dicens. Vere. hic homo iustus erat.

Et omnis turba eorum qui simul aderant ad spectaculum istud
videbant que fiebant. patientes pectora sua reuer-
bantur. **S**tabant autem omnes nota ei a longe. & mulieres
que secute erant eum a galilea. hec uidentes.

Et ecce uir nomine ioseph. qui erat decurio uir bonus &
iustus. hic non consenserat consilio & actibus eorum. ab arima-
thia ciuitate iudee. qui expectabat & ipse regnum dei.
Hic accessit ad pilatum. & petiit corpus ihu.

Et depositum inuoluit in sindone. & posuit eum in monumento
exciso. In quo non dum quisquam positus fuerat.

Et dies erat parasceue. & sabbatum inlucescerebat. Subse-
cutae autem mulieres que cum ipso uenerant de galilea.
uiderunt monumentum. & quemadmodum positum erat corpus ei.

Et reuerrentes parauerunt aromata & unguenta. &
sabbato silerunt secundum mandatum.

Vna autem sabbati ualde diluculo. uenerunt ad monumentum
portantes que parauerant aromata. & inuenerunt
lapidem reuolutum a monumento. Et ingressae non inuenerunt
corpus domini nostri ihu. Et factum est dum mente consternerent
eum de isto. ecce duo uiri steterunt secus illas in ueste

fulgenti. **C**um timerent autē & declinarent aul-
tū in terrā. dixerūt ad illas. Quid queritis uiuentē cū
mortuus. Non est hic. sed surrexit. Recordamini
qualit̄ locutus ē uobis cū adhuc in galilea eēt dicens.
Quia oportet filiū hominis tradi in manus hominū pec-
catorū. & uenire figi. & die tertia resurgere.

ET RECORDATĒ SVNT

uerborū eius. & regressē a monumento. nuntiauerūt hec
om̄a illis undecim. & ceteris om̄ibus.

Erat autē maria magdalena. & iohanna. & maria iacobi.
& ceterę quę cū eis erant quę dicebant ad apostolos haec.
Et uisa s̄ ante illos sicut delirantia uerba ista. & n̄ crede-
bant illis. Petrus autē surgens cucurrit ad monumentū.
& procumbens uidit linteamina sola posita. Et abiit secum
mirans qđ factū fuerat. Et ecce duo ex illis ibant ipsā
die in castellū qđ erat in spatio stadiorū sexaginta ab
hierusalē nomine emmaus. Et ipsi loquebant̄ adinuicē.
de his om̄ibus quę acciderant. Et factū ē dū fabularent̄
& secū quererent. & ipse ibs appropinquans ibat cū illis.
Oculi autē illorū tenebant̄. ne cū agnoscerent. Et ait

ad illos. Qui sunt hi sermones quos cōfertis adinuicē. ambulantes & estis tristes. Et respondens unus. cui nomen cleopas. dixit ei. Tu solus peregrinus es in hierusalē. & nō cognouisti quē facta s̄ in illa his diebus. Quib; ille dixit. Quē. Et dixerunt. De ihu nazareno. qui fuit uir ppheta potens in opere & sermone. corā dō & omī populo. Et quomodo eū tradiderū summi sacerdotes & principes nrī in damnationē mortis. & crucifixerū eū. Nos autē sperabam⁹ quia ipse cēt redempturus isrl. Et nunc sup hec omīa tertia dies ē hodie. qd hec facta s̄. Sed & mulieres quedā ex nrīs terruerū nos. quē ante luce fuerū ad monumentū. & nō inuento corpore ei⁹ uenerū dicentes. se etiā uisione angelorū uidisse. qui dicant eū uiuere. Et abierunt quidā ex nrīs ad monumentū. & ita inuenerū sicut mulieres dixerū. ipsū uero nō inuenerū. Et ipse dixit ad eos. Ostulta & tardi corde ad credendū. in omib; quē locuti s̄ pphete. Nonne hec oportuit pati xp̄m. & ita uiuere in gloria suā. Et incipiens a moyse & omībus pphetis. int̄pretabat⁹ illis in omib; scripturis. quē de ipso erant. Et appropinquauerū castello quo ibant. &

ipse se finxit longius ire. Et coegerit illū dicentes. Ma-
ne nobiscū quō aduesperasset. & inclinata ē iā dies.
Et intrauit cū illis. Et factū ē dū recumberet cū illis.
accepit panē. & benedixit. ac fregit. & porrigebat illis.
Et apertī oculi eorū. & cognouerūt eū. Et ipse euertit ex
oculis eorū. Et dixerūt ad inuicē. Nonne cor nr̄m ar-
dens erat in nobis dū loqueret̄ in uia. & aperiret nobis
scripturas. Et surgentes eadē hora. regressi s̄ in iherlm̄.
& inuenerūt congregatos undecim. & eos qui cū ipsis erant
dicentes. Quod surrexit dñs uere. & apparuit symoni.
Et ipsi narrabant quę gesta erant in uia. & quomo-
do cognouerūt eū. in fractione panis.

Cum hec aut loquunt̄. ih̄s stetit in medio eorū. & dixit
eis. Pax uobis. Ego sū. nolite timere. Conturbati uero
& contriti. existimabant se sp̄m uidere. Et dixit
eis. Quid turbati estis. & cogitationes ascendunt in cor-
da ur̄a. Videte manus meas & pedes. quia ipse ego sum.
Palpate & uidete. quia sp̄s carnē & ossa n̄ habet. sicut
me uidetis habere. Et cū hoc dixisset. ostendit eis
manus & pedes. **A**d huc aut illis n̄ credentib; &

mirantibus p̄ gaudio dixit. Habetis hic aliqd qd̄ man-
ducentur. At illi obtuler̄ ei partē piscis assi & fauū
mellis. Et cū manducesset corā eis. sumens reliquias
dedit eis. **E**t dixit ad eos. Hæc s̄ uerba quę locutus
sū ad uos. cū adhuc eēm uobiscū. Quō necesse ē imple-
ri om̄a quę scripta s̄ in lege moysi & pphetis. & psalmis
de me. Tunc aperuit illis sensū. ut intellegerent scrip-
turas. Et dixit eis. Quō sic scriptū ē. & sic oportebat
xp̄m pati. & resurgere a mortuis die tertia. Et p̄-
dicari in nomine ei⁹. penitentiā & remissionē peccato-
rū. in om̄s gentes. Incipiens ab hierosolima. uos aut̄ es-
tis testes horū. Et ego mittā p̄missū patris mei in uos.
uos aut̄ sedete in ciuitate. quoadusq; induamini uirtute
ex alto. Eduxit aut̄ eos foras in bethaniā. & eleuatis
manib; suis benedixit eis. Et factū est dū benediceret
illis. recessit ab eis. & ferebatur in celū. Et ipsi adoran-
tes. regressi sunt in iherlm cū gaudio magno. Et
erant semp in templo laudantes. & benedicentes dñm.

HIC EST iohannes euangelista un⁹ ex discipulis
ihū qui uirgo elect⁹ a dō ē. quē de nuptiis uolentē
nubere uocauit dñs. cui uirginitatis in hoc duplex testimoniu
in euangelio dat⁹. qđ & p̄ ceteris dilectus a dō dñi. Et huic ma
trē suā de cruce emendauit dñs. ut uirgo uirginē seruaret.
Deniq; manifestans in euangelio qđ erat ipse incorruptibi
lis uerbi opus inchoans solus. uerbū carnē factū ēē. nec lum
a tenebris cōphensū fuisse testat⁹. Primū signū ponens qđ
in nuptiis fecit dñs. ut ostendens qđ erat legentib; demon
straret. Quod ubi dñs mutatus deficere nuptiarū unū
debeat. ut & ueterib; immutatis noua om̄a quē a xpō in
stituant⁹ appareant. Hoc aut euangelium scripsit in asia.
postquā in pathmos insula apocalypsin scripserat. Ut cum
in principio canonis incorruptibile principiu in genesi.
etiam incorruptibilis finis p uirginē in apocalypsi redde
ret⁹. dicente xpō. Ego sū. A. &. ω. Et hic ē iohannes
qui sciens sapuuisse diē recessus sui. conuocatis discipulis
suis in epheso p multa signorū experim̄ta p̄mens xpm.
Descendens in defossū sepulture suę locū. facta oratione po
situs ē ad patres suos. tam extraneus a dolore mortis quā

a corruptione carnis inuenitur alienus. Tam post
om̄s euangelii scripsit. & hoc uirgini debebat. Quorū
tam t̄ scriptorū tempore dispositio t̄ librorū ordinatio.
Ideo p̄ singula a nobis n̄ exponit̄ ut scienti desiderio c̄loca-
to. & querentib; fructus laboris. & dī magisterio doctri-
na seruetur. A M E N.

Phariseorū leuitę interrogant iohannē. Ioh̄ ihm uidens agnū
-ōi diē. Et andreas petro diē inuenimus messiam.

Ihs ad cenā de aqua uinū fecit. de tēplo nūmularios eiecit.
Soluit tēplū hoc dicens. nichodemo loq̄t̄ de baptismo.

Ihs in iudea baptizat & ioh̄s in enon quiq; diē xp̄m crescere

Ihs cū muliere samaritana loq̄t̄. p̄phetā Ise aut̄ n̄gnari.
in patria sua sine honore ēē diē. & reguli filiū amorcē suscitāt.

Apud natatoria bethsaida. xxx & octo annorū infirmitatē ho-
m̄is sanat. ac diē scripturā scripturas. & si crederetis m̄

Ocrederetis forsitan & m̄. Iosep̄ unū ex xii. diaboli dicit.

Oe. v. panib; & ii. piscib; & qd̄ eū regē facere uoluer̄. Ihs
sup̄ mare ambulat. & de manna loq̄t̄. ac recedentib; ab eo
conophegia Ihs medio diē festo ascendens in tēplū docet

Multis etiā de turba credentib; idē clamāt. Siq̄s scit ueniat

Ihs interrogat. principū se eē respondit. / & bibit

qđ om̄s peccator serus sit. & qđ ihs ante abrahā sit.

De ianua & ouili p̄ dedicationē deambulans in tēplo. se & pa-
trē unū eē dicē. De lazari resurrectione.

Maria pedes ihu ungit. & capillis suis t̄xit. Ius sup̄ asinū
sedit. Et uolentib; grecis uidere ihm loq̄t̄ de grano frum̄
ti qđ in terrā mittit̄. Et uox de celo ad ihm.

Pedes discipulor̄ lauat. De iude traditōne. & petri negatio-
ne p̄dict̄. & de dilectione fr̄m. & qđ ipse in patre & pat̄ in

De uinea & palmitib; & de dilectione & de / ipso ē.
p̄missione paracliti. & om̄a patris sui eē.

Ihs discipulos patri commendat. Ius a iuda tradit̄. Allo-
cutio pilati ad iudeos. De ihu & de barabba.

Passio ihu & sepultura & resurrectio eius. A M E N.

160

31

ET VERŪ ERAT APUD

dm̄. & d̄s erat uerbū. Hoc erat in principio apud
dm̄. om̄a p̄ ipsum facta sunt. & sine ipso factū est
nihil. Qd̄ factū ē in ipso uita erat. & uita erat lux
hominū. Et lux in tenebris lucet. & tenebre cū non
conprehenderunt.

d. ii.
ol. vii.
l. vi.

Fuit homo missus ad d̄. cui nom̄ iohannes erat. Hic uenit
in testimonium ut testimonium p̄hiberet de lumi
ne. ut om̄s crederent p̄ illū. Non erat ille lux. sed ut
testimonium p̄hiberet de lumine.

d. iii.
ol. i.
l. xiiii.

Erat lux uera. que inluminat omnē hominē uenientē
in mundū. In mundo erat. & mundus p̄ ipsū factus
ē. & mundus cū non cognouit.

d. iiii.
sol.

In p̄pria uenit. & sui cū non receperunt. Quotquot
autē receperunt cū dedit eis potestatem filios d̄i fieri
his qui credunt in nomine eius. Qui non ex sangui
nib; neq; ex uoluntate carnis neq; ex uoluntate uiri.
sed ex d̄o nati sunt.

d. v.
ol. i.
l. xvi.

Et uerbū caro factū est. & habitauit in nobis. Et ui
dimus gl̄am eius. gl̄am quasi unigeniti a patre.

163 323 323
Plenū gratie & ueritatis.

Iohannes testimoniū p̄hibet de ipso. & clamabat di-
cens. Hic ē quē dixi. qui post me uenturus est an-
te me factus ē. quia prior me erat.

Et de plenitudine ei nos om̄s accepimus grām p̄ grā
Quia lex p̄ moysen data ē grā & ueritas p̄ ihm xp̄m facta ē.
m̄ nemo uidit unquā. Unigenitus filius qui est
in sinu patris ipse enarrauit.

ET HOC EST TESTI

moniū iohannis quando miser̄ iudei ab hierosoli-
mis sacerdotes & leuitas. ad eū int̄rogarent eum.
Tu quis es? Et c̄fessus ē & n̄ negauit. Et c̄fessus ē.
quia n̄ sū ego xp̄s. Et int̄rogauer̄ eū. Quid ergo
belias estu? Et dixit. Non sum. Propheta estu?
Et respondit. Non. Dixer̄ ergo ei. Quis es ut re-
sponsū demus his qui miser̄ nos? Quid dicis de te ipso?

At. Ego uox clamantis in deserto. dirigite uia
dñi sic dixit esaias p̄pheta

Et qui missi fuerant erant ex phariseis. & int̄roga-
uerunt eū. & dixer̄ ei. Quid ergo baptizas situ

non es xp̄c neq; helias neq; ppheta. Respondit eis
iohannes dicens.

Ego baptizo in aqua. medius aut̄ ur̄m stetit. quē uos
non scitis. Ipse ē qui post me uenturus ē qui an
te me factus ē. Cuius ego n̄ sū dignus. ut solvam
eius corrigiam calciamenti.

Hec in bethania facta s̄ trans iordanem ubi erat io
hannes baptizans. Altera die uidit iohannes ih̄m
uenientē ad se & ait. Ecce agnus dī ecce qui tollit
peccata mundi.

Hic ē de quo dixi. Post me uenit uir qui ante me
factus ē. quia prior me erat & ego nesciebam eū
sed ut manifestetur in isrl̄. Propterea ueni ego
in aqua baptizans.

Et testimoniū phibuit iohannes dicens. Quia uidi
sp̄m descendentē quasi colubā de celo. & mansit
sup eū. & ego nesciebam eū. Sed qui misit me bap
tizare in aqua. ille mihi dixit. Sup quē uideris sp̄m
descendentē & manentē sup eū. hic ē qui baptizat
in sp̄u scō. Et ego uidi & testimoniū phibui quia

hic ē filius dī

Altera die iterū. stabat iohannes & ex discipulis ei duo.

Et respiciens ihm ambulante dicit. Ecce agnus
dī. Et audierū cū duo discipuli loquente & secuti
s ihm. Conuersus autē ihc. & uidens eos sequentes
se dicit eis. Quid queritis. qui dixerū ei. Rabbi. qđ
dicitur interpretatū magister ubi habitas. Dicit eis.

Venite & uidete. Uenerū & uiderū ubi maneret. Et
apud eū manserū die illo. Hora autē erat quasi deci
ma. Erat autē andreas fr̄ symonis petri unus ex duob;
qui audierant ab iohanne. & secuti fuerant eum.

Inuenit hic primū fr̄m suū symonē & dicit ei. Inue
nenumus messia qđ ē interpretatū xp̄c. Et adducit
eū ad ihm. Intuitus autē cū ihc dixit. Tu es symon filius
iohanna tu uocaberis cephas qđ interpretat̄ petrus.

In crastinū autē uoluit exire in galileā & inuenit phi
lippū. & dicit ei ihc. Sequere me. Erat autē philippus
ab ethsaida ciuitate andree & petri. Inuenit philip
pus nathanahel & dicit ei. Quē scripsit moyses in le
ge & pphetis. Inuenimus ihm filiū ioseph anazareth

Et dixit ei nathanahel. Ananareth potest aliquid boni esse.
Dixit ei philippus. Veni & uide. Vidit ihc nathana-
hel uenientem ad se & ait. Ecce uere israelita in quo
dolus non est. Dixit ei nathanahel. Unde me nosti.
Respondit ihc & dixit ei. Priusquam te philippus uoca-
ret cum essem sub ficu uidi te. Respondit ei nathanahel
& ait. Rabbi tu es filius dei tuus rex israel. Respondit
ihc & dixit ei. Quia dixi tibi uidi te sub ficu. credis
maius his uidebis. & dicit ei. Amen amen dico uobis.
Uidebitis celum apertum & angelos dei ascendentes. et
descendentes super filium hominis.

ET DIE TERTIO NUP
tie facte synchana galilee. & erat mater ihu ibi. Uo-
catus est autem ihc & discipuli eius ad nuptias. Et deficien-
te uino. dixit mater ihu ad eum. Vinum non habent. Et dixit
ei ihc. Quid mihi & tibi est mulier. nondum uenit hora
mea. Dixit mater eius ministris. Quodcumque dixerit uobis
facite. Erant autem ibi lapidee ydrie sex posite secundum
purificationem iudeorum capientes singule metretas
binas uel ternas. Dicit eis ihc. Implete hydrias

aqua & implenerunt eas usque ad summum. Et dicit eis Ihesus. Haurite nunc & ferte architrachino. Et tulerunt. Ut autem gustavit architrachinus aquam uinum factam & non sciebat unde esset. Ministri autem sciebant qui haurierant aquam. Vocat sponsum architrachinus & dicit ei. Omnis homo primum bonum uinum ponit. Et cum inebriati fuerint tunc id quod deterius est. Tu autem seruasti uinum bonum usque adhuc. Hoc fecit in initium signorum Ihesus in chana galilee & manifestauit gloriam suam. Et crediderunt in eum discipuli eius.

Post hoc descendit in capharnaum ipse & mater eius & fratres eius & discipuli eius & ibi manserunt non multis diebus.

Et tunc erat pascha iudeorum & ascendit hierosolimam Ihesus.

Et inuenit in templo Ihesus uendentes boues & oues & columbas & nummularios sedentes. Et cum fecisset quasi flagellum de funiculis omnes eiecit de templo. Oues quoque & boues & nummulariorum effudit & mensas subuertit. Et iis qui columbas uendebant dixit. Auferite ista hinc nolite facere domum patris mei domum negotiationis.

Recordati s̄ uero discipuli ei quia scriptū ē. Zelus domus
tue comedit me.

Responder̄ ergo iudei & dixer̄ ei. Quid signū ostendis no
bis quia hec facis?

Respondit ihs & dixit eis. Soluit̄ tēplū hoc. & uiribz
dieb; excitabo illud. Dixer̄ ergo iudei. Quadraginta
& sex annis edificatū ē tēplū hoc. & tu tribus dieb; ex
citabis illud? Ille autē dicebat de tēplo corporis sui.
Cū ergo surrexisset a mortuis. recordati s̄ discipuli
ei. quia hoc dicebat & credider̄ scripturę & sermo
ni quē dix̄ ihs. Cū autē ēēt hierosolimis in pascha
indie festo multi credider̄ in nomine ei. uidentes
signa quę faciebat. Ipse autē ihs n̄ credebat semetip
sū eis. eo qđ ipse nosset om̄s. Et quia opus ei n̄ erat.
ut quis testimoniu p̄hiberet de homine. Ipse enī
sciebat qđ ēēt in homine.

Erat autē homo ex phariseis nicodemus nomine prin
ceps iudeorū. Hic uenit ad ihm nocte. & dix̄ ei. Rab
bi scimus quia ad dō uenisti magister. Nemo enī pot̄
hec signa facere quę tu facis. nisi fuerit d̄s cū eo.

329

Respondit ihc. & dixit ei. Amen amen dico tibi. nisi quis
natus fuerit denuo. non potest uidere regnum dei. Dicit ad
eum nichodemus. Quomodo potest homo nasci cum sit senex.
Nugd potest in uentre matris sue iterato introire &
nasci. Respondit ihc. Amen amen dico tibi. nisi quis
renatus fuerit ex aqua & spiritu sancto. non potest introire in reg-
num dei. Quod natum est de carne. caro est. & quod natum est ex spiritu
spiritus est. Non mireris quia dixi tibi. oportet uos nasci
denuo. Spiritus ubi uult spirat. & uocem eius audis. sed non scis
unde ueniat. & quo uadat. Sic est omnis qui natus est ex spiritu
Respondit nichodemus & dixit ei. Quomodo possunt
hec fieri. Respondit ihc & dixit ei. Tu es magister in
israhel. & hec ignoras. Amen amen dico tibi. quia quod sci-
mus loquimur. & quod uidimus testamur. & testimonium nostrum
non accipitis. Si terrena dixi uobis & non creditis. quomodo
sidi uero uobis celestia credetis. Dico enim uobis. nemo
ascendit in celum nisi qui de celo descendit filius homi-
nis qui est in celo. Et sic moyses exaltauit serpentem in
deserto. ita exaltari oportet filium hominis. Ut omnis
qui credit in ipsum non pereat sed habeat uitam eternam.

Sic enī dilexit dñs mundū ut filiū suū unigenitū daret. ut
omnis qui credit in ipsū n̄ periret sed habeat uitā eternam
Non enī misit dñs filiū suū in mundū. ut iudicet mundū
sed ut saluet mundus per ipsū. Qui credit in eū n̄ iudicatur.
Qui autē n̄ credit iā iudicatus ē. quia n̄ credidit in no
mine unigeniti filii dī. Hoc ē autē iudiciū. quia lux ue
nit in mundū. & dilexerūt homines magis tenebras quā
lucē. Erant enī eorū mala opera. Omīs enī qui male
agit odit lucē. Et n̄ uenit ad lucē. ut n̄ arguantur ope
ra ei. Qui autē faciūt ueritatē. uenit ad lucē. ut manifesten
tur ei opera. quia in dō s̄ facta.

POST HEC UENIT

ih̄c & discipuli ei in iudeā terrā & illic demorabantur
cū eis & baptizabant.

Erat autē iohannes baptizans in enon iuxta salī quia
aque multe erant illic. & ueniebant & baptizabant ab eo.

Nondū enī missus fuerat in carcerē iohannes.

Facta ē questio ex discipulis iohannis cū iudeis de
purificatione. Et uenerūt ad iohannē. & dixerunt ei.

Rabbi. qui erat tecū trans iordanen. cui cū testi

331 131
 moniū phibuiti. Ecce hic baptizat. & om̃s ueniunt ad
 eū. Respondit iohannes & dixit. Non potē homo accipe
 re quicquā. nisi fuerit ei datū de celo.

Ipsi uos mihi testimoniū phibetis qđ dixerim ego n̄ sū
 xp̄c. sed quia missus sū ante illū

Qui habet sponsā sponsus ē. Amicus autē sponsi qui stat
 & audit eū. gaudio gaudet p̄pt̄ uocē sponsi. Hoc ergo
 gaudiū meū impletū ē. Illū oportet crescere me autē
 minui. Qui de sursum uenit sup̄ om̃s ē. Qui ē de terra
 de terra ē. & de terra loquit̄. Qui de celo uenit sup̄
 om̃s ē. & qđ uidit & audiuit. hoc testat̄. & testimoniū
 ei nemo accipit. Qui ei accipit testimoniū signauit
 quia d̄s uerax ē. Quē enī misit d̄s uerba dī loquitur.
 Non enī ad mensurā dat d̄s sp̄m.

Pat̄ diligit filiū & om̃a dedit in manu eius.
 ui credit in filiū dī habet uitā aetnā. Qui autē incre
 dulus ē filio. n̄ uidebit uitā. sed ira dī manet sup̄ eū.

Ut ergo cognouit ihe quia audierunt pharisei qđ
 ihe plures discipulos facit & baptizat quā iohan
 nes. Quāquā ihe n̄ baptizaret sed discipuli eius.

Reliquit iudeā & abiit iterū in galileam.

Oportebat autē cū transire p̄ samariā. uenit ergo in ciuitatē samarię quę dicit̄ sicchar iuxta p̄diū qđ dedit iacob ioseph filio suo. Erat autē ibi fons iacob. Ihc ergo fatigatus extinere. sedebat sic sup fontē. Hora erat quasi sexta. Uenit mulier de samaria haurire aquā. Dicit ei ihc. Damihī bibere. Discipuli enī cū abierant in ciuitatē ut cibos emerent. Dicit ergo ei mulier illa samaritana. Quomodo tu iudeus cū sis bibere a me poseis quę sū mulier samaritana. Non enī conuincunt iudei samaritani. Respondit ihc & dixit ei. Siscires domū dī & quis ē qui dicit tibi damihī bibere tu forsitan petisses ab eo. & dedisset tibi aquā uiuā. Dicit ei mulier. Dñe. neq; in quo hauries habes & puteus altus ē. Unde ergo habes aquā uiuā. Nūqđ tu maior es patre nrō iacob qui dedit nob̄ puteū & ipse ex eo bibit & filii ei & peccora ei. Respondit ihc & dixit ei. Om̄s qui bibit ex aqua hac sitiet iterū. Quia ū biberit ex aqua quā ego dabo ei n̄ sitiet in eternū. Sed aqua quā dabo ego ei fiet in eo fons aque salientis

in uitā aeternā. Dīc ad eū mulier: Dñe. da mihi hanc
aquā ut nō sitis. neq; ueniā huc haurire. Dicit ei ihc.
Uade uoca uirū tuū. & ueni huc. Respondit mulier
& dixit. Non habeo uirū. Dīc ei ihc. Benedixisti. quia
nō habeo uirū. Quinq; enī uiros habuisti. & nō quē ha
bes nō ē tuus uir. Hoc uere dixisti. Dīc ei mulier: Dñe.
ut uideo, ppheta estu patres nrī in monte hoc ado
rauerunt. Et uos dicitis. quia hierosolimis ē locus
ubi adorare oportet. Dīc ei ihc. Mulier. crede mihi.
quia ueniet hora. quando neq; in monte hoc. neq; in
hierosolimis adorabitis patrē. Uos adoratis qđ nesci
tis. nos adoramus qđ scimus. quia salus ex iudeis est.
Sed uenit hora. & nō ē quando ueri adoratores ado
rabunt patrē in spū & ueritate. Nā & patrē tales que
rit qui adorent eū. sps ē dñs. & eos qui adorent eū.
in spū & ueritate oportet adorare. Dīc ei mulier.
Scio quia messias uenit. qui dicit̃ xp̃c. Cū ergo ue
nerit ille. nob̃ adnuntiabit om̃a. Dīc ei ihc. Ego sū
qui loquor tecū. Et tñ uenerūt discipuli ei. & mi
rabant̃ quia cū muliere loquebat̃. Nemo tam̃ dixit

qd queris aut qd loqueris cū ea. Reliquit ergo hy-
oria suā mulier: & abiit incunctatē & diē illis homi-
nibus. Venite & uidete hominē qui dixit mihi omnia
quęcuq; feci. Nūqd ipse ē xp̄c. Exierunt decem
& ueniebant ad eū. Int̄ea rogabant eū discipuli ei
Rabbi manduca. Ille autē dixit eis. Ego cibū habeo
manducare: quē uos nescitis. Dicebant ergo dis-
cipuli ad inuicē. Nūqd aliquis attulit ei manduca-
re. Diē eis ih̄c. Meus cibus ē ut facia uoluntatē
ei qui misit me: ut perficiā opus ei. Nonne uos dicitis
qd adhuc quatuor menses s̄ & messis uenit. Ecce
dico uob. Leuate oculos ur̄os & uidete regiones
quia albe s̄iā ad messē. Et qui metit mercedē ac-
cipit: & ēgregiat fructū in uitā eternā. Ut & qui
seminat simul gaudet & qui metit. In hoc enī ē
uerbū uerū: quia alius ē qui seminat: & alius ē qui
metit. Ego misi uos metere qd uos n̄ laborastis.
Alii laborauerunt: & uos in labores eorū introistis. Ex-
cunctatē autē illa: multi crediderunt in eū samaritane
p̄pter uerbū mulieris testimoniu phibentis: quia

168
335
dixit mihi omnia quaecumque feci. Cum uenissent ergo ad
illum samaritanum. rogauerunt eum ut ibi maneret. Et
mansit ibi duos dies. Et multo plures crediderunt
propter sermonem eius. Et mulieri dicebant. Quia iam
propter tuam loquelam credimus. Ipsi enim audiuimus
& scimus quia hic est uere saluator mundi.

Post duos autem dies erit inde & abiit in galileam.

Ipse enim ihc testimonium perhibuit quia propheta in patria
sua honorem non habet.

Cum ergo uenisset in galileam excoeperunt eum galilei. Cum omnia
uidissent quae fecerat hierosolymis in die festo. & ipsi
uenerant ad diem festum. Venit ergo iterum in chanan
galileam ibi fecit aquam & uinum.

Erat quidam regulus cuius filius infirmabatur
capharnaum. Hic cum audisset quia ihc adueniret
a iudea in galileam abiit ad eum & rogabat ut descen
deret & sanaret filium eius. Incipiebat enim mori.

Dixit ergo ihc ad eum. Nisi signa & prodigia uideris
non credis. Dicit ad eum regulus. Domine. descende prius
quam moriatur filius meus. Dicit ei ihc. Uade. fili

336
us tuus uiu. credidit homo sermoni quē dix ei ihe.
& ibat. Iā autē eo descendente serui occurrerunt ei
& nuntiauerunt dicentes quia filius ei inueneret. Interro-
gabat ergo horā in qua melius habuerat. Et dixerunt
ei. Quia heri septima hora reliquit eū febris. Cog-
nouit ergo pater quia illa hora erat in qua dixit ihe
filius tuus uiuit. Et credidit ipse & domus ei tota.

HOC ITERUM SECUNDUM

signū fecit ihe cū uenisset apud ea in galileā.

Post hæc. Erat dies festus iudeorum & ascendit ihe
hierosolimā. Est autē hierosolimis super phaticea pis-
cina quę cognominatur bebraice bethsaida quinque
porticus habens. In his iacebat multitudo magna
languentium, cecorum, claudorum, aridorum expectantium
aque motū. Angelus autē dñi descendebat secundum
tempus in piscinā & mouebat aqua. Et qui prior
descendisset in piscinā post motionē aque sanus
fiebatur aqua cuique tenebatur infirmitate. Erat autē
quidā homo ibi xxx & viii annos habens in infir-
mitate sua. Hunc cū uidisset ihe iacentē & cog-

novisset quia iam multum tempus haberet. Dicit ei Ihesus.
 Vis sanus fieri? Respondit ei languidus. Domine ho-
 mine non habeo. ut cum turbata fuerit aqua mittat
 me in piscinam. Quando venio enim ego. ante me alius des-
 cendit. Dicit ei Ihesus. Surge tolle grabatum tuum & am-
 bula. Et statim sanus factus est homo. & sustulit grabat-
 um suum & ambulabat. Erat autem sabbatum in illa die.
 Dicebant ergo iudei illi qui sanus fuerat. Sabbatum
 est non licet tibi tollere grabatum tuum.

Respondit eis. Qui me sanum fecit ille mihi dixit tolle
 grabatum tuum & ambula. Interrogaverunt ergo cum quis
 est ille homo qui dixit tibi. Tolle grabatum tuum & am-
 bula? Is autem qui sanus fuerat effectus nesciebat quis
 esset. Ihesus autem declinavit verba constituta in loco. Postea
 invenit eum Ihesus in templo & dixit illi. Ecce sanus factus
 es. iam noli peccare. ne deterius tibi aliquid contingat.
 Abiit ille homo & nuntiavit iudeis. quia Ihesus esset qui
 fecit eum sanum. Propterea persequerantur eum iudei. quia
 faciebat haec in sabbato. Ihesus autem respondit eis. Pat-
 res usque in modum operati & ego operor. Propterea ergo ma-

gis querebant cū iudei interficere quia n̄ solū
soluebat sabbatū. sed & patrē suū dicebat dñm
equale se faciens dō. Respondit itaq; ih̄c & dixit eis.
Am̄ am̄ dico uob̄. n̄ potē filius a se facere quicquā
nisi qđ uiderit patrē facientē. Quicūq; enī ille
fecerit. hæc similē & filius fac̄. Pat̄ enī diligit
filiū & om̄a demonstrat ei quę ipse facit. Et ma
iora demonstrabit ei opera ut uos miremini.
Sic enī pat̄ suscitāt mortuos & uiuificat. sic et
filius quos uult uiuificat. Neq; enī pat̄ iudicat
quēquā. sed iudiciū om̄e dedit filio ut om̄s
honorificent filiū sic honorificant patrē
Qui n̄ honorificat filiū n̄ honorificat patrē qui
misit illum.

Am̄ am̄ dico uob̄. quia qui uerbū meū audit &
credit ei qui misit me habet uitā eternā. Et
in iudiciū n̄ uenit sed transit a morte in uitā.
Am̄ am̄ dico uob̄. quia uenit hora & n̄ ē quan
do mortui audient uocē filii dī & qui audierint
uiuent. Sic enī pat̄ habet uitā in semetipso sic

170 339 339
dedit & filio uitā habere in semetipso. Et potesta-
tē dedit ei iudiciū facere quia filius hominis ē.
Nolite mirari quia uenit hora in qua omēs qui in
monumēto s' audient uocē ei & pcedent qui bona
fecerūt in resurrectionē uitę. Qui uero mala egerūt
in resurrectionē iudicii. Non possū ego a me ipso
facere quicquā. Sic audio iudico & iudiciū meū
iustū est.

Quia nō quero uoluntatē meā s. uoluntatē ei qui
misit me.

Sic ergo testimoniū phibeo de me. testimoniū meū
nō uerū. Alius ē q' testimoniū phibet de me. &
scio q' uerū ē testimoniū qd phibet de me. Uos
misistis ad iohannē & testimoniū phibuit ueri-
tati. Ego autē nō ab homine testimoniū accipio.
Sed hec dico ut uos salui sitis. Ille erat lucerna
ardens & lucens. Vos autē uoluistis exultare ad
horā in luce ei. Ego autē habeo testimoniū maius
iohannē. Opera enī quę dedit mihi pater ut p-
ficiā ea. ipsa opera quę ego facio testimoniū

phibent deme quia pat̃ me misit. Et qui misit
me pat̃ ipse testimoniu phibet deme.

Neq: uocē ei umquā audistis neq: speciem eius ui
distis.

Et uerbū ei n̄ habetis in uob̄ manens q̄a quē misit
ille huic uos n̄ creditis. Scrutamini scripturas
quia uos putatis in ipsis uitā et̄nā habere. Et ille
s̄ quē testimoniu phibent deme. Et n̄ uultis ueni
re ad me ut uitā habeatis. Claritate ab hominib̄
n̄ accipio. s̄ cognoui uos quia dilectionē dī n̄ ha
betis in uob̄. Ego ueni in nomine patris mei et̄n
accepistis me. Saluus uenerit in nomine suo illū
accipietis. Quomodo potestis uos credere qui
gl̄iam ab inuicē accipitis. & gl̄iam quē a solo dō ē
n̄ queritis. Nolite putare quia ego accusaturus
sū uos apud patrē. Est qui accusat uos moyses
in quo uos speratis. Sic enī crederetis moȳsi cre
deretis forsitā & mihi. Deme enī ille scripsit.
Si aut̄ illius litteris n̄ creditis. quomodo uerbis
meis credetis.

POST HEC ABIIIT IHC

trans mare galilee qd ē tyberiadis. Et sequebat̃ cū
multitudo magna quia uidebant̃ signa que facie
bat sup his qui infirmabantur. r suis.

Subit ergo in monte ihe & ibi sedebat cū discipulis
rat aū p̃ximū pascha dies festus iudeor̃.

Cū subleuasset ergo oculos ihe & uidisset quia multi
tudo maxima uenit ad eū diē ad philippū. Unde
enemus panes ut manducant hi. Hoc aū dicebat
reptans eū. Ipse enī sciebat qd ēēt facturū. Re
spondit ei philippus. Ducentor̃ denarior̃ panes n̄
sufficiunt eis. ut unus quisq; modicū qd accipiat.
Diē ei unus ex discipulis ei andreas fr̄ symonis pe
tri. Est puer unus hic qui habet .v. panes ordeaci
os & duos pisces. Sed hec qd s̄ int̄tantos. Dixit
ergo ihe. Facite homines discūbere. Erat aū focnū
multū in loco. Discubuer̃ ergo uiri numero quasi
.v. milia. Accepit ergo ihe panes. & cū gr̄as egisset
distribuit discūbentib̄. Similit̄ & ex piscib̄ quan
tū uolebant. Vt aū impleti s̄ diē discipulis suis. Col

ligite que superauerunt fragmenta ne perierint. Collegunt
ergo & impleuerunt xii cophinos fragmentorum ex v. panibus or-
deacis que super fuerunt his qui manducauerant.

Illi ergo homines cum uidissent quod fecerat signum dice-
bant. Quia hic est uere propheta qui uenturus est in mundum.
Ihesus ergo cum cognouisset quia uenturi essent utrape-
rent eum & facerent eum regem.

Fugit uerum in montem ipse solus. Ut autem sero factum est
descenderunt discipuli eius ad mare. Et cum ascendissent
naue uenerunt trans mare in capharnaum. Et tenebre
iam facte erant. & non uenerat ad eos ihesus. Mare autem uen-
to magno flante exsurgebat. Cum remigassent ergo
quasi stadia xx quinque aut xxx uident ihesumambu-
lantem super mare & proximum nauis fieri & timuerunt. Ille
autem dicit eis. Ego sum nolite timere. Voluerunt ergo acci-
pere eum in naue. & statim fuit nauis ad terram quam ibat.

Altera autem die trans mare quaestabat uidit quia
nauicula alia non erat ibi nisi una. Et quia non introis-
set cum discipulis suis ihesus in naue sed soli discipuli
eius abissent. Alii uero super uenerunt naues. tribet iude.

Iuxta locū ubi manducauerunt panē grās agen-
tes dño. Cū ergo uidisset t̃ba quia ihc n̄ ēēt ibi neq;
discipuli ei ascender̃ in nauiculas & uener̃ capharnaū
querentes ihm. Et cū inuenissent eū trans mare
dixer̃ ei. Rabbi quando huc uenisti. Respondit
eis ihc & dix̃. Am̃ am̃ dico uob. Queritis me n̄ quia
uidistis signa s; quia manducastis ex panib; & sati-
rati estis. Operamini n̄ cibū qui perit s; qui p̃manet
in uitā aeternā. Quē filius hominis uob; dabit
hunc enī pat̃ signauit d̃s. Dixer̃ ergo ad eū. Quid
faciemus ut operemur opera dñi. Respondit ihc
& dix̃ eis. Hoc ē opus dī ut credatis in eū quē misit ille.

Dixer̃ ergo ei. Qd̃ ergo tu facis signū ut uideamus
& credamus tibi qd̃ operaris.

Patres nr̃i manducauerunt manna in deserto. sic
scriptū ē. Panem de celo dedit eis manducare.
Dix̃ ergo eis ihc. Am̃ am̃ dico uob. n̄ moyses dedit
uob; panē de celo. s; pat̃ m̃s dat uob; panē de celo
uerū. Pānis enī dī ē q̃ descendit de caelo & dat
uitā mundo. Dixer̃ ergo ad eū. Dñe. semp; dano

bis panē hunc

Dixit autē eis ihc. Ego sū panis uitę. Qui uenit ad me
nēfuriat. & qui credit in me nēfiet umquā. Sed dixi
uob̄ quia & uidistis me & nēcredistis.

Omne qđ dat mihi pater ad me ueniet. & cū qui uenit
ad me nē eiciā foras.

Quia descendi de celo nē ut faciā uoluntatē meā: s:uo
luntatē ei qui misit me.

Hęc ē autē uoluntas ei qui misit me patris. ut omē qđ
dedit mē nē p dā ex eo. sed resuscitē illud in nouissi
mo die. Hęc ē enī uoluntas patris mei qđ misit me
ut omēs qđ uidit filiū & credit in eū habeat uitā
etnā. Et resuscitabo ego cū in nouissimo die.

Murmurabant ergo iudei de illo quia dixisset. Ego
sū panis uiuus qui de celo descendi. Et dicebant.
Nonne hic ē filius ioseph qđ dicit ihc cui nos noui
mus patrē & matrē? Quomodo ergo dicit hic quia
de celo descendi.

Respondit ergo ihc & dixit eis. Nolite murmurare
in inuicē. Nemo potē uenire ad me. nisi pater qđ mi

sit me traxerit eū. Et ego resuscitabo eū in nouis
sumo die. Et scriptū est in prophetis. et omnes docibiles dī.
Omnes q̄ audiuit a patre & didicit uenit ad me.

Non quia patre uidit quisquā nisi is q̄ ē adō hic
uidit patre.

Am̄ am̄ dico uob. q̄ credit in me habet uitā etnā.

Ego sū panis uitę

Patres ur̄i manducauer̄ manna in deserto & mor-
tui s̄. Hic ē panis de celo descendens. ut si quis ex
ipso manducauerit n̄ morietur.

Ego sū panis uiuus q̄ de celo descendi. Si quis ex hoc
manducauerit. uiuet in eternū. Et panis quē ego
dabo caro mea ē p̄ mundi uitā.

Litigabant ergo iudei ad inuicē dicentes. Quo
modo potē hic nob̄ carnē suā dare ad mandu-
candū? Dixit ergo eis ih̄s. Am̄ am̄ dico uob. ni-
si manducaueritis carnē filii hominis & bibe-
ritis ei sanguinē. n̄ habebitis uitā in uob. Qui
manducat meā carnē & bibit meū sanguinē
habet uitā etnā & ego resuscitabo eū in nouis

sumo die.

Caro enī mea uere ē cibus & sanguis mī uere ē potus.

Qui manducat meā carnē & bibit meū sanguinē in me
manet & ego in illo. Sic misit me pater uiuens & ego
uiuo ppter patrem. Et qui manducat me & ipse uiuet
ppr me. Hic ē panis uiuus q̄ de celo descendit. Non
sic manducauerūt patres ur̄i manna. & mortui s̄. Qui
manducat hunc panē uiuet in eternū. Hæc dixit in
synagoga docens in capharnaū. Multi ergo audien
tes ex discipulis ei dixerūt. Durus ē hic sermo quis po
tē eū audire. Sciens autē ih̄c apud semetipsū. q̄a mur
murarent de hoc discipuli ei. Dixit eis. Hoc uos
scandalizat.

Si ergo uideritis filiū hominis ascendente ubi p̄s erat.

Sp̄s ē q̄ uiuificat. caro n̄ p̄dē quicquā.

Verba quę ego locutus sū uob̄ sp̄s & uitas. Sed s̄ quidā
ex uob̄ qui non credunt.

Sciebat enī ab initio ih̄c quis eēt n̄ credentes. & quis
traditurus eēt eū.

Et dicebat. Propterea dixi uob̄. quia nemo potē

uenire ad me. nisi fuerit ei datū a patre meo. Ex hoc
 multi discipulorū ei abierunt retro. & iā n̄ cū illo
 ambulabant. Dū ergo ih̄c ad xii. Nūqd & uos uultis abire?
 respondit ergo ei symon petrus. Dñe. ad quē ibimus?
 Verba uitę eterne habes & nos credidimus & cog
 nouimus quia tu es xp̄c filius dī.
 respondit eis ih̄c. Nonne ego uos xii elegi? & ex uob
 unus diabolus ē. Dicebat autē iudā simonis scariothen.
 hic erat cū traditurus eū ēēt ex xii.

POST HOC AMBULABAT

ih̄c in galileā. n̄ enī uolebat in iudeā ambulare. quia
 querebant eū iudei interficere. Erat autē in proximo
 dies festus iudeorū scenophegia. Dixerūt ergo ad eū
 fr̄s ei. Transi hinc & uade in iudeā. ut & discipuli
 tui uideant opera que tu facis. Nemo quippe in
 occulto qd fac. & querit ipse in palā ēē. Si hec
 facis manifesta te ipsū mundo. Neq; enī fr̄s ei cre
 debant in eū. Dicit ergo eis ih̄c. Tempus meū n̄ dū
 ad uenit. tēpus autē ur̄m sēp ē paratū. Non potē
 mundus odisse uos. me autē odit. Quia ego testi

monitū phibeo de illo quia opera ei mala sūt. Vos ascen-
dit ad diē festū hunc. ego autē nō ascendā ad diē fes-
tū istū. quia tēpus meū nōdū impletū ē. Hec cū dix-
isset ipse mansit in galilea. Vt autē ascenderet fr̄s ei
et ipse ascendit ad diē festū nō manifeste s; qua-
si in occulto. Iudei ergo querebant cū in die festo
& dicebant. Ubi ē ille. & murmur multus de eo
erat in turba. Quia enī quidā dicebant quia bonus
ē. alii autē dicebant nō s; seducit turbas. Nemo tam pa-
lā loquebat de illo ppter metū iudeorū. Iā autē die fes-
to mediante. ascendit ih̄s in templū & docebat. Et
mirabantur iudei dicentes. Quomodo hic litteras
scit cū nō didicerit. Respondit eis ih̄s & dixit. Mea
doctrina nō ē mea s; ei qui misit me. Siquis uolue-
rit uoluntatē ei facere. cognoscat de doctrina utrū
ex dō sit. an ego ame ipso loquar. Quia semetipso
loq̄t gl̄iam p̄pria querit. Quia uero querit gl̄iam ei
qui misit illū. hic uerax ē. & in iusticia nullōnē.
Nonne moyses dedit uob legē. & nemo ex uob facit
legē. Quid me queritis iustificare. Respondit tur-

ba & dixit. Doemonium habes quia te querit iustificare. Respondit ihc & dixit eis. Unum opus feci et omnes miramini. Propterea moyses dedit vobis circumcisionem. non quia ex moyse est sed ex patribus & in sabbato circumciditis hominem. Sicut circumcisionem accipit homo in sabbato. ut non soluat lex moysi mihi indignamini quia totum hominem sanum feci in sabbato. Nolite iudicare secundum faciem. sed iustum iudicium iudicate. Dicebant ergo quidam ex hierosolymis. Nonne hic est quem querunt iustificare. ecce palam loquitur. & nihil ei dicunt. nam quid vere cognoverunt principes quia hic est xpc. Sed hunc scimus unde sit. Xpc autem cum venerit. nemo scit unde sit. lamabat ergo ihc in templo docens & dicens. Et me scitis & unde si scitis. & amen ipso non veni. sed est verus qui misit me quem vos non scitis. Ego scio eum quia ab ipso sum & ipse me misit. Et si dixerem quia nescio eum. ero similis vobis mendax.

Queriebant ergo eum adprehendere. & nemo misit illum manus quia nondum venerat hora eius

Derurba autē multi crediderunt in eum. & dicebant.

Christe cum uenerit. nunquid plura signa faciet quam
quae hic facit. Audierunt pharisei etiam murmu-
rantem de illo haec.

Emiserunt principes & pharisei ministros ut ad-
prehenderent eum.

Dixit ergo eis Iesus. Adhuc modicum tempus uobiscum
sum. & uado ad eum qui misit me.

Queritis me & non inuenietis. Et ubi sum ego uos non
potestis uenire. Dixerunt ergo iudei ad semet-
ipsos. Quo hic iturus est quia non inueniemus eum.
Nunquid in dispersionem gentium iturus est & doctu-
rus gentes. quis est hic sermo quem dixit. queri-
tis me & non inuenietis. Et ubi sum ego. uos non po-
testis uenire. In nouissimo autem die magno
festinatis. stabat Iesus & clamabat dicens. Si
quis sitit ueniat & bibat. Qui credit in me
sic dicit scriptura. flumina de uentre eius
fluent aquae uivae. Hoc autem dixit de spiritu quem
accepturi erant credentes in eum. Nondum

enī erat sēs datus. quia ihe n̄ dū fuerat clarificatus.

Ex illa ergo turba cū audissent hos sermones ei dicebant. Hic ē uere ppheta. Alii dicebant hic ē xp̄c. iudā autē dicebant. Nūqd a galilea xp̄c uenit. non ne scriptura dic. quia ex semine dauid & de bethleē castello ubi erat dauid uenit xp̄c.

Dissensio itaq; facta ē in turba ppter eū.

Quidā autē ex ipsis uolebant apphendere eū sine mo misit sup illū manus.

Uenerunt ergo ministri ad pontifices & phariseos. & dixerunt eis illi. Quare n̄ adduxistis eū. Responderunt ministri. Nūquā sic locutus ē homo sic hic homo. Responderunt ergo eis pharisei. Nūqd & uos seducti estis. Nūqd aliquis ex phariseis aut ex principibus credidit in eū. si t̄ba hec que n̄ nouit legē maledicti s̄. Dicit nichodemus ad eos. ille qui uenit ad eū nocte. qui unus erat ex ipsis. Nūqd lex nr̄a iudicat hominē nisi audierit ab ipso prius & cognouerit qd faciat. Responderunt & dixerunt ei. Nūqd & tu galileus es. Scrutare

scripturas & uide quia ppha agalilea n̄ surgit.
Et cū sis unus quisq; in domū suā. Ihe aū prexit
in montē oliueti. & diluculo iterū uenit in tēplū
& om̄s ppts uenit ad eū. Et sedens docebat eos.
Adducunt aū scribe & pharisei mulierē in aoul-
terio dephensā & statuer̄ eā in medio & dixer̄ ei.
Magister: hec mulier modo dephensa ē in aoul-
terio. In lege aū moyses mandauit nob̄ huiusmo-
di lapidare. Tu ergo qd̄ dicis. Hec aū dicebant
tēptantes eū ut possint accusare eū. Ihe aū in-
clinans se deorsū digito scribebat in terra. Cū
aū pseuerarent inrrogantes eū crex̄ se & dixit
ad eos. Qui sine peccato ē ur̄m. primus illā
lapidē mittat. Et iterū se inclinans scribebat
in terra. Audientes aū unus post unū creiebant.
incipientes a seniorib;. Et remansit solus. & mu-
lier in medio stans. Erigens aū se ihe dix̄ ei.
Mulier: ubi s̄ q̄ te accusabant. nemo te ē dep̄na-
uit. Quē dix̄. Nemo dñe. Dix̄ aū ei ihe. Nec ego
te ē dep̄nabo. Uade & amplius iā noli peccare.

Iterū ergo locutus ē eis ihc dies. Ego sū lux
mundi. Qui sequit̃ me n̄ ambulabit in tenebris.
s; habebit lucē uite. Dixer̃ ergo pharisei. Tude
te ipso testimoniū phibes. testimoniū tuū n̄ ē
uerū. Respondit ihc & dix̃ eis. Et sicgo testimo
nium phibeo de me ipso. uerū ē testimoniū meū.
Quia scio unde uenio & quonado. Uos aut̃ nescitis
unde uenio aut̃ quo uado. Vos scdm carnē
iudicatis. ego n̄ iudico quēquā. Et si iudico ego
iudiciū meū uerū ē. quia solus n̄ sū. s; ego &
qui misit me. pat̃. Et in lege ur̃a scriptū ē. quia
duorū hominū testimoniū uerū ē. Ego sū
q̃ testimoniū phibeo. & testimoniū phibet de me
qui misit me pater. Dicebant ergo ei. Ubi ē pa
pater tuus?

Respondit ihc. Neq; me scitis neq; patrē meū. Si
me sciretis. forsitan & patrē meū sciretis.

Hec uerba locutus ē ihc in galathopolitio docens in
tēplo. Et nemo apprehendit eū quia needū uene
rat hora eius.

DIXIT ERGO ITERUM

eis ihe. Ego uado & queritis me. & in peccato ur̃o
moriemini. Quo ego uado uos n̄ potestis uenire.
Dicebant ergo iudei. Nūqd̄ interficiet semetipsū
quia dīc̄ quo ego uado uos n̄ potestis uenire. Et
dicebat eis. Uos de deorsū estis ego desup̄nis sū.
Uos de mundo hoc estis. ego n̄ sū de hoc mundo.
Dixi ergo uob̄ quia moriemini in peccatis ur̃is.
Sic n̄ n̄ credideritis quia ego sū moriemini in
peccato ur̃o. Dicebant ergo ei. Tu quis es. Dixit
eis ihe. Principiū. qui et loquor uob̄. Multa ha
beo de uobis dicere & iudicare. Sed qui misit me
uerax ē. Et ego quē audiui ab eo. hęc loquor in
mundo. Et tñ cognouer̄ quia patrē eis dicebat.
Dixit ergo eis ihe. Cū exaltaueritis filiū hominis
tē cognoscetis quia ego sū. Et amē ipso facio ni
hil. Sed sic docuit me patr̄ hęc loquor. Et qui me
misit mecū ē. n̄ reliqd̄ me solū. Quia quē placi
tas ē ei ego facio semp̄. Haec illo loquente multi
credider̄ in eū. Dicebat ergo ihe ad eos qui cre

178
355
diderunt ei iudeos. Si uos manseritis in sermone meo
ueri discipuli mei eritis. & cognoscetis ueritatem
& ueritas liberauit uos. Responderunt ei. Semen
abrahe sumus & nemini seruiumus umquam.
Quomodo tu dicis liberi eritis. Respondit eis
ihc. Amen amen dico uobis. quia omnis qui facit peccatum
seruus est peccati. Seruus autem non manet in eternum
in domo. filius manet in eternum. Si ergo filius
uos liberauerit uere liberi eritis. Scio quia
filii abrahe estis. si queritis me iustificare. Quia
sermo meus non capit in uobis. Ego quod uidi apud pa-
trem loquor. & uos que uidistis apud patrem uerum
facitis. Responderunt & dixerunt ei. Pater noster abra-
ha est. Dicit eis ihc. Si filii abrahe estis. opera abra-
he facite. Non autem queritis me iustificare ho-
minem qui ueritatem uobis locutus sum quam audiui
a patre. Hoc abraham non fecit. Uos facitis opera pa-
tris uiri. Dixerunt ergo ei. Nos ex fornicatione
non sumus nati. unum patrem habemus deum. Dicit
ergo eis ihc. Si deus pater uerum esset diligeretis unumque

me. Ego enim ex deo processi & ueni. Neque enim amicum ipso
ueni sed ille me misit. Quare loquelam meam non cognos
citis quia non potestis audire sermonem meum. Vos
ex patre diabolo estis. & desideria patris uestrum
uultis facere. Ille homicida erat ab initio. & in
ueritate non stetit quia ueritas non est in eo. Cum loquitur
mandatum expressus loquitur quia mandatum est & pater eius. Ego
autem quia ueritatem dico. non creditis mihi.

Quis ex uobis arguit me de peccato? Si ueritatem
dico uobis. quare uos non creditis mihi? Qui ex
deum uerba dei audit. Propterea uos non auditis quia
ex deo non estis. Responderunt igitur iudei & dixerunt
ei. Nonne benedicimus nos quia samaritanus
estu & demonium habes? Respondit ihesus. Ego
demonium non habeo. sed honorifico patrem & uos
inhonorastis me. Ego autem non quero gloriam meam
est qui querat & iudicet. Amen amen dico uobis. si
quis sermonem meum seruauerit. mortem non uide
bit in eternum. Dixerunt ergo iudei. Nec cogno
uimus. quia demonium habes. Abraham mor

tuus ē & pphē. & iudicis. Siquis sermonē meū serua
 uerit. n̄ gustab̄ mortē in eternū. Nūqd tu maior es pa
 tre nr̄o abrahā & pphetē mortuū s̄. Quē te ipsū
 facis. Respondit ih̄c. Si ego glorifico me ipsū
 gl̄a mea nihil ē. Est pater m̄s qui glorificat me.
 quē uos dicitis quia d̄s nr̄ ē. & n̄ cognouistis eū.
 Ego autē noui eū. Et si dixero quia n̄ scio eū ero si
 milis uob̄ m̄dax. Sed scio eū & sermonē eī seruo.
 Abrahā pater ur̄ exultauit ut uideret diē meū &
 uidit & gauisus ē. Dixer̄ ergo iudei ad eū. Quin
 quaginta annos n̄dū habes. & abrahā uidisti.
 Dixit eis ih̄c. Am̄ am̄ dico uob̄ ante quā abrahā
 fieret ego sū. Tuler̄ ergo lapides. ut iacerent
 in eū. Ih̄c autē abscondit se & exiit de tēplo. Et
 p̄teriens ih̄c uidit hominē cecū ananiam suū.
 Et interrogauer̄ eū discipuli sui. Rabbi quis pecca
 uit hic aut parentes eī ut cecus nasceret̄. Re
 spondit ih̄c. Neq; hic peccauit neq; parentes eī
 s̄. ut manifestent̄ opera dī in illo. Me oportet
 operari opera eī q̄ misit me. donec dies ē. Venit

358
nox quando nemo potē operari. Quā diū in mun-
do sū lux sū mundi. Hæc cū dixisset. expuit in
terrā & fecit lutū ex puto & linuit oculos ei & dixit ei.
Vade & laua in natatoria siloe qđ int̄p̄rat missus.
Abiit ergo & lauit. & uenit uidens. Itaq; uicini
& q̄uidebant eū quia m̄dicus erat dicebant. Non
ne hic ē q̄ sedebat & m̄dicabat. Alii dicebant quia
hic ē. alii dicebant n̄ s; similis ei ē. Ille ū dicebat
quia ego sū. Dicebant ergo ei. Quomodo apti s;
tibi oculi. Respondit. Ille homo qđ dicit ih̄c lutū
fecit & unxit oculos meos & dixit mihi. Uade ad na-
tatoria siloe & laua. Et abiit & lauit & uidi. Et
dixit ei. Ubi ē ille. At. Nescio. Adducunt eū
ad phariseos. qđ cecus fuerat. Erat autē sabbatū
quando lutū fecit ih̄c & aperuit oculos ei. Iterū
ergo int̄rogabant eū pharisei. quomodo uidis-
set. Ille autē dixit eis. Lutū posuit mihi sup̄ oculos
& laui & uideo. Dicebant ergo ex phariseis qđdā.
Non ē hic homo ad qđ sabbatū n̄ custodit. Alii
dicebant. Quomodo potē homo peccator hæc

359

signa facere. Et scisma erat inter eos. Dicunt ergo
cetero iterum. Tu quid dicis de eo qui aperuit oculos tuos.
Ille autem dixit. Quia propheta est. Non crediderunt ergo
iudei de illo quia cecus fuisset & uidisset. donec
uocauerunt parentes eius qui uiderat. Et interrogauerunt
eos dicentes. Hic est filius noster quem uos dicitis quia
cecus natus est. quomodo ergo nunc uidet. Respon-
derunt eis parentes eius & dixerunt. Scimus quia est filius
noster. & quia cecus natus est. Quomodo autem nunc uide-
at nescimus. Aut quis aperuit oculos eius nesci-
mus. Ipsum interrogate & tunc habet de se ipso lo-
quatur. Haec dixerunt parentes eius. quia timebant iu-
deos. Iam enim conspirauerant iudei. ut si quis christum
esset fateretur extra synagogam fieret. Propterea pa-
rentes eius dixerunt. quia etiam habet ipsum interro-
gate. Uocauerunt ergo rursum hominem qui fuerat
cecus & dixerunt ei. Da gloriam deo. Nos scimus quia
hic homo peccator est. Dixit ergo ille. Si pecca-
tor es nescio. unum scio quia cecus cum etiam mo-
do uideam. Dixerunt ergo illi. Quid fecerit tibi. quo

modo aperuit tibi oculos. Respondit eis. Domine
nobis iam & audistis. Quid iterum uultis audire. Num
quod & uos uultis discipuli eius fieri. Maledixerunt ei &
dixerunt. Tu discipulus illius sis. nos autem moysi disci-
puli sumus. Nos scimus quia moysi locutus est deus.
Hunc autem nescimus unde sit. Respondit ille homo
& dixit eis. In hoc enim mirabile est quod uos nescitis
unde sit & aperuit oculos meos. Scimus autem quia
peccatores deus non audit. Sed si quis dei cultor est
& uoluntatem eius facit hunc exaudit. A seculo non est audi-
tum quia aperuit quis oculos cecis nati. Nisi esset
hic ad deum non poterat facere quicquam. Responderunt
& dixerunt ei. In peccatis natus es totus & tu doces
nos. Et ceciderunt cum foras. Audiuit ihesus quod ceciderunt
cum foras. Et cum inuenisset eum dixit ei. Tu credis in
filium dei. Respondit ille & dixit. Quis est domine ut
credam in eum. Et dixit ei ihesus. Et uidisti eum & qui
loquitur tibi ipse est. At ille ait. Credo domine. Et pro-
stratus adorauit eum. Et dixit ei ihesus. In iudicium ego
in hunc mundum ueni. ut qui non uident uideant

361/181

& q̄ uident nē cēci fiunt. Et audier̄ ex phariseis
 q̄ cū ipso erant. & dixer̄ ei. Nūqd & nos cēci sumus?
 Dix̄ eis ih̄c. Si cēci essetis. n̄ haberetis peccatū. Nē
 ū dicatis. quia uidemus peccatū ur̄m manet. in cōtū.

A M E N A M E N D I C O U O

bis. qui n̄ intrat postū in ouile ouū. si ascendit
 aliunde. ille fur ē & latro. Qui intrat aut̄ postū
 pastor ē ouū. Huic ostiarius aperit. & oues uocē
 ei audiunt. Et p̄prias oues uocat nominatī & e
 ouē eas. Et eū p̄prias oues emisit ante eas ua
 dit. & oues illū secunt̄ q̄a sciunt uocē ei. Alie
 nū aut̄ n̄ secunt̄ s; fugiunt ab eo q̄a n̄ nouer̄ uo
 cē ei. Hoc p̄uerbiū dix̄ eis ih̄c. Illi aut̄ n̄ cogno
 uer̄ qd loqueret̄ eis. Dix̄ ergo eis iterū ih̄c. Am̄
 am̄ dico uob̄. quia ego sū ostiū ouū. Om̄s quot
 quot uener̄ fures s; & latrones. s; n̄ audier̄tis
 oues. Ego sū ostiū. P̄ me si quis introierit sal
 uabit̄ & pascua inueniet. Fur n̄ uenit nisi ut
 furet̄. & mactet & p̄dat. Ego ueni ut uitā ha
 beat̄ & abundantius habeant.

Ego sum pastor bonus. bonus pastor animam suam dat
 pro ouibus suis. Mercennarius & qui non est pastor: cum
 si oues proprias uidet lupum uenientem. & dimittit
 oues & fugit. & lupus rapit & dispergit oues.
 Mercennarius autem fugit. quia mercennarius est.
 et non pertinet ad eum de ouibus. Ego sum pastor bonus.
 & cognosco meas & cognoscunt me meae.

Sic noui me patrem & ego agnosco patrem.

Et animam meam pono pro ouibus meis.

Et alias oues habeo quae non sunt ex hoc ouile. & illas
 oportet me adducere. & uocem meam audient.
 Et fiet unum ouile & unus pastor. Propterea
 me pater diligit. quia ego pono animam meam &
 iterum sumo eam. Nemo tollit eam a me. si ego po
 no eam a me ipso. Potestatem habeo ponendi
 eam & potestatem habeo sumendi eam. Hoc manda
 tum accepi a patre meo. Dissensio iterum facta
 est inter iudeos propter sermones hos. Dicebant
 autem multi ex ipsis. Demonum habet & insanit.
 quod cum auditis. Alii dicebant. haec uerba non sunt.

182 363 363
demoniū habentis. Nūqd demoniū potē
cecorū oculos aperire?

Facta s̄ autē encenia in hierosolimis. & hiemps erat.
Et ambulabat ihc in tēplo in porticu salemonis.
Circū deder̄ ergo eū iudei & dicebāt. Quo usq;
animā nrām tollis? Si tu es xp̄e. dic nob̄ palam.
Respondit eis ihc. Loquor uob̄ & n̄ creditis.
Opera quę ego facio in nomine patris mei. hęc
testimoniū phibent de me. Sed n̄ uos creditis
quia n̄ estis ex trib̄ meis. Oues meę uocē meā
audiunt. & ego agnosco eas. & sequūt̄ me. Et
ego uitā aeternā do eis. & n̄ p̄ibunt in eternū. Et n̄
rapiet eas quisquā de manu mea. Pat̄ m̄s qđ
dedit mihi maius om̄ib̄ ē. Et nemo potē rape
re de manu patris mei. Ego & pat̄ unū sumus.
Sustuler̄ lapides iudei. ut lapidarent eū. Re
spondit eis ihc. Multa opera bona ostendi
uob̄ ex patre meo. p̄pt̄ qđ corū opus me lapi
datis. Responder̄ ei iudei. De bono opere
n̄ lapidam̄ te s; de blasphemia. Et quia tu ho

mo cū sis facis te ipsū dñm. Respondit eis ih̄s. Non
ne scriptū ē in lege ur̄a quia ego dixi di estis?
Sullos dixi deos ad quos sermo dī factus ē. Et n̄ potē
solum scriptura quē patr̄ scificauit & misit in mun
dū. uos dicitis q̄a blasphemās. q̄a filius dī sū. Si
n̄ facio opera patris mei. nolite credere m̄. Si autē
facio & si mihi n̄ uultis credere operib; credite.
Ut cognoscatis & credatis quia in me ē patr̄
& ego in patre.

Queriebant ergo cū adprehendere. & exiuit de mani
b; eorū. Et abiit iterū trans iordanē in eū locū
ubi erat iohannes baptizans primū & mansit illic.

Et multi uener̄ ad eū & dicebant. Quia iohannes
quidē signū fec̄ nullū. Om̄a autē querūq; dixit
iohannes de hoc uera erant. & multi credider̄ iēū.

Erat autē q̄da languens lazarus ab ethania decas
tello marie & marthe sororis ei. Maria autē
erat quē unxit dñm unguento. & ceteris
pedes ei capillis suis. cui fr̄ lazarus infirmabat.
Miser̄ ergo sorores ei ad eū dicentes. Dñe ecce

quē amas infirmat. Audiens autē ihe dixit eis. Infirmitas hec nō ē ad mortē. s. p. glā dī ut glorificet fili dī p. eū. Diligebat autē ihe marthā & sororē eī mariā & lazariū. Utergo audiunt quia infirmabat tē qui oē mansit in eodē loco duob; dieb;. Deinde post hęc diē discipulis suis. Eamus in iudeā iterū. Dicunt ei discipuli. Rabbi. nō querebant tē iudei lapidare & iterū uadis illuc. Respondit ihe. Nonne xii. hore s. diei. Siquis ambulauerit in die. nō offendit. quia lucē hui; mundi uidet. Si autē ambulauerit nocte offendit. quia lux non ē in eo. Hęc ait & post hoc diē eis. Lazarus amicus nr̄ dormit. s. uado ut a sōno exsuscitem eū. Dixerunt ergo discipuli eī. Dñe. si dormit saluus erit. Dixerat autē ihe de morte eī. Illi autē putauerunt. quia de dormitione sōni dicebat. Tē ergo dixit eis ihe manifeste. Lazarus mortuus ē. Et gaudeo p. p. uos. ut credatis quō nō erā ibi. s. eamus ad eū. Dixit ergo thomas qui dicitur didim; ad e discipulos. Eamus & nos ut moriamur cū eo. Venit itaq; ihe. & inuenit eū qua

tuor dies iā in monumento habentē. Erat autē betha-
nia iuxta hierosolimā quasi stadiis quindeti. Mul-
ti autē ex iudeis uenerant ad marthā & mariā intē-
solarentur eas de fratre suo. Martha ergo ut audiuit
quia ihc uenit. occurrit illi. Maria ergo domi
sedebat. Dixit autē martha ad ihm. Dñe. si fuisses
hic. fr̄m̄ n̄ fuisset mortuus. Sed & n̄ scio quia
quicūq; petieris. adō dabit tibi d̄s. Dicit illi ihc.
Resurget fr̄ tuus. Dicit ei martha. Scio quia
resurget in resurrectione in nouissimo die. Di-
cit ei ihc. Ego sū resurrectio & uita. qui credit
in me. etiā si mortuus fuerit uiuet. Et om̄s qui
uiuit & credit in me. n̄ morietur in eternū. Credis
hoc? At illi. Utiq; dñe. Ego credidi quia tu es
xpc fili dī q̄ in hunc uenisti. Et cū hęc dixisset.
abiit & uocauit mariā sororē suā silentio dicens.
Magister. ad ē & uocat te. Illa ut audiuit. surgit
cito & uenit ad eū. Nondū enī uenerat ihc in cas-
tellū. s; erat adhuc in illo loco. ubi occurrerat ei
martha. Iudei igitur q̄ erant in domo cū ea. erē

solabant^r eā. cū uidisset mariā quia cito surrexit &
exiit. secuti s^u eā dicentes. Quia uadit ad monumentum.
ut ploret ibi. Maria ergo cū uenisset ubi erat ihs.
uidens eū cecidit ad pedes ei² & dix^{it} ei. Dñe. si fuisses hic.
n̄ esset mortuus fr^{ater} m^{eu}s. Ihs ergo ut uidit eā plorantem.
& iudeos qui uenerant eū ea plorantes. fremuit spū. &
turbauit se ipsū & dix^{it}. Ubi posuistis eū. Dicunt ei.
Dñe. ueni & uide. Et lacrimatus ē ihs. Dixer^{unt} ergo
iudei. Ecce quomodo amabat eū. Quidā autē dixer^{unt}
ex ipsis. Non poterat hic qui aperuit oculos cecis face
re. ut & hic n̄ moreretur. Ihs ergo rursū fremens
in semet ipso. uenit ad monumentū. Erat autē spelun
ca. & lapis sup positus erat ei. At ihs. Tollite lapidē.
Dicit ei martha soror ei² qui mortuus fuerat. Dñe.
iā feret. quadriduanus enim ē. Dicit ei ihs. Nonne
dixi tibi. quō si credideris iudebis glam dī. Tulerunt
ergo lapidē. Ihs autē eleuatis sursū oculis. dix^{it}. Pater.
grās ago tibi. quō audisti me. Ego autē scieba. quia
semp me audis. Sed ppter ppln qui circūstat dixi. ut
credant quia tu me misisti. Haec cū dixisset. uoce

magna clamauit. Lazare. ueni foras. Et statim, p[er]dit
qui fuerat mortuus. ligatus pedes & manus i[n]stris. &
facies illius sudario erat ligata. Dicit eis i[es]us. Soluite e[um].
& sinite abire. Multi ergo ex iudeis qui uenerant ad
maria[m] & uiderant que fecit. crediderunt in e[um].

Quidam aut[em] ex ipsis abier[unt] ad phariseos. & dixer[unt] eis que
fecit i[es]us. Colleguerunt ergo pontifices & pharisei c[on]cilium.
& dicebant. Quid facimus quia hic homo multa signa
facit. Si dimittim[us] e[um] sic. om[n]es credent in e[um]. Et ueni
ent romani & tollent n[ost]r[um] & locu[m] & gente[m]. Unus aut[em]
ex ipsis caiphas. cu[m] e[ss]et pontifex anni illius. dixit eis. Vos
nescitis quicquam nec cogitatis. quia expedit nobis. ut unus
moriat[ur] homo p[ro] p[ro]p[ri]o. & n[on] tota gens pereat. Hoc autem
a semet ipso n[on] dixit. sed cu[m] e[ss]et pontifex anni illius p[ro]p[he]
tauit. quia i[es]us mortuus erat p[ro] gente. & n[on] tantu[m] p[ro]
gente. sed ut filios d[omi]ni qui erant dispersi c[on]gregar[et] in unu[m].

Ab illo ergo die. cogitauer[unt] ut interficerent e[um]. I[es]us ergo
ia[m] non in palatu[m] ambulabat apud iudeos. sed abiit in
regione[m] iuxta desertu[m] in ciuitate[m] que dicit[ur] effrem.
Et ibi morabatur. cu[m] discipulis suis.

185 369 186
PROXIMUM AUTEM

erat pascha iudeorum.

Et ascenderunt multi hierosolimam de regione ante pascha. ut sanctificarent se ipsos. Querebant ergo ihm. & conloquebantur ad invicem in templo stantes. Quid putatis quia non venit addidit festum. Dederunt autem pontifices & pharisei mandatum. ut si quis cognoverit ubi sit. indicet ut apprehendant eum.

Ante sex dies pasche. venit bethaniam. ubi erat lazarus mortuus. quem suscitavit ihesus.

Fecerunt autem cenam ibi. & martha ministrabat.

Lazarus vero. unus erat ex discumbentibus cum eo. Maria ergo accepit libram unguenti nardi pistici preciosi. & unxit pedes ihesu. & exersit capillis suis pedes eius. & domus impleta est ex odore unguenti. Dicit ergo unus ex discipulis eius iudas scariothis. qui erat cum tra-
diturus. Quare hoc unguentum non venit trecentis denarius. & datum est egenis. Dixit autem hoc. non quia de-
egetus pertinebat ad eum. sed quia fur erat & oculos habens. ea que mittebantur exportabat. Dixit ergo

370
ihs. Sine illā. ut in diē sepultus ē meē seruet illud. Pau-
peres enim semp habetis uobiscū. me aut n̄ semp habetis.
cognouit ergo turba multa ex iudeis quia illic ē. & ue-
nerunt n̄ p̄pt̄ ihm tantū sed ut lazariū uiderent quē
suscitauit a mortuis. Cogitauer̄ aut principes sacerdotū
ut & lazariū interficerent. quia multi p̄pt̄ illū abi-
bant ex iudeis. & credebant in ihm.

In crastinū aut turba multa quē uenerat ad diē festū.
eū audissent quia uenit ihs hierosolimā acceper̄ ramos
palmarū. & p̄cesser̄ obuiā ei. & clamabant. Osanna.
benedictus qui uenit in nomine dñi rex isrl̄.

Et inuenit ihs asellū. & sedit sup eū sicut scriptum est.
Noli timere filia syon. ecce rex tuus uenit sedens sup
pullū asinē.

Haec n̄ cognouer̄ discipuli ei⁹ primū. sed quando clarifi-
catus ē ihs. Tunc recordati sunt quia hec erant scrip-
ta de eo. & hec fecer̄ ei. Testimoniū ergo phibebat
turba quē erat cū eo. quando lazariū uocauit de mo-
numento. & suscitauit eū a mortuis. Propt̄ea & obuiā
uenit ei turba. quia audier̄ eū fecisse hoc signum.

186

371

Pharisei ergo. dixerunt ad semet ipsos. Uidetis quia nihil proficimus. ecce mundus totus post eum abiit. Erant autem gentiles quidam ex his qui ascenderant. ut adorarent in die festo. Hi ergo accesserunt ad philippum. qui erat a bethsaida galilee. & rogabant eum dicentes. Domine. uolumus ibi uideri. Uenit philippus. & dicit andree. Andreas rursum & philippus. dixerunt ihesu.

Ihesus autem respondit eis dicens. Uenit hora ut clarificetur filius hominis.

Amen amen dico uobis. nisi granum frumenti cadens in terram mortuum fuerit. ipsum solum manet. Si autem mortuum fuerit. multum fructum affert.

Qui amat animam suam. perdet eam. Et qui odit animam suam in hoc mundo. in uitam eternam custodit eam.

Siquis mihi ministrat. me sequatur. Et ubi sum ego. illic & minister meus erit. Siquis mihi ministrauerit. honorificabitur cum patre meo. **N**unc anima mea turbata est. & quid dicam. Pater. saluifica me ex hora hac.

Sed propterea ueni in horam hanc. Pater. clarifica nomen tuum. Uenit ergo uox de celo. Et clarificaui. & iterum cla

372
rificabo. Turba ergo quę stabat & audierat. dicebat
tonitruū factū eē. Alii dicebant. angelus ei locutus
est. Respondit ihs & dix. Non ppter me uox hęc uenit.
sed ppter uos. Nunc iudiciū ē mundi. nunc princeps huius
mundi eicietur foras. Et ego si exaltatus fuero a terra.
om̃a trahā ad me ipsū. Hoc autē dicebat. significans quā
morte eēt moriturus. Respondit ei turba. Nos audiu-
mus ex lege: quia xps manet in eternū. Et quomodo tu
diciſ oportet exaltari filiū hominis. quis ē iste filius ho-
minis. Dixit ergo eis ihs. Adhuc modicū lūm̃ in uo-
bis ē. ambulate dū lucē habetis. ut n̄ tenebrę uos cōpre-
hendant. Et qui ambulat in tenebris. nescit quo uadat.
Dū lucē habetis credite in lucē. ut filii lucis sitis. Haec
locutus ē ihs & abiit. & abscondit se ab eis. Cū autem
tanta signa fecisset corā eis. n̄ credebant in eū. ut ser-
mo. aesaie pphete impleret quē dix. Dñe. quis credi-
dit auditui nr̃o. Et brachiū dñi cui reuelatū est.

Propterea n̄ poterant credere. quia iterū dix esaias.
Excecauit oculos eorū. & indurauit eorū cor: ut n̄ uide-
ant oculis. & intellegant corde. & conuertant & sanem.

eos. **H**acc dixit esauas. quando uidit gloriam eius. & locutus
 est de eo. Ueruntamen & ex principibus. multi crediderunt
 in eum. Sed propter phariseos non confitebantur. ut de synago-
 ga non eicerentur. Dilexerunt enim gloriam hominum. magis quam
 gloriam dei. **I**hesus autem clamauit & dixit. Qui credit in
 me. non credit in me. sed in eum qui misit me.

Ego lux in mundum ueni. ut omnes qui credit in me. in te-
 nebris non maneat. Et si quis audierit uerba mea. & non
 custodierit ea. ego non iudico eum. Non enim ueni ut iu-
 dico mundum. sed ut saluifico mundum. Qui spernit me.
 non accipit uerba mea. habet qui iudicet eum. Sermo quem
 locutus sum. ille iudicabit eum in nouissimo die. Quia
 ego ex me ipso non sum locutus. sed qui misit me pater.
Ipse mihi mandatum dedit. quod dicam. & quod loquar. Et
 scio quia mandatum eius. uita eterna est. Que ergo
 ego loquor. sicut dixit mihi pater. sic loquor.

ANTE ERGO DIEM

festum pasche. sciens ihesus quia uenit ei hora ut transiret
 ex hoc mundo ad patrem. Cum dilexisset suos qui erant
 in mundo. in finem dilexit eos.

Et cena facta cū diabolus iam misisset in cor ut trade-
ret eū iudas. simonis scariothis.

Sciens quia omnia dedit ei pat̄ in manus. & quia ad dō exi-
uit & addm̄ uadit.

Surgit a cena. & ponit uestimenta sua. Et cū accepis-
set lintē. p̄inxit se. Deinde mittit aquā in bēlū. &
cepit lauare pedes discipulorū. & extergere linteo
quo erat p̄inctus. Uenit ergo ad symonē petrū. &
dicit ei petrus. Dñe. tu mihi lauas pedes. Respon-
dit ihs. & dicit ei. Quod ego facio tu nescis modo.
scies aut̄ postea. Dicit ei petrus. Non lauabis mihi
pedes in eternū. Respondet ei ihs. Si n̄ lauero te. n̄
habebis partē meū. Dicit ei symon petrus. Dñe. n̄
tantū pedes meos. sed & manus & caput. Dicit ei ihs.
Qui locus ē n̄ indiget nisi ut pedes lauet. sed est
mundus totus. Et uos mundi estis. sed n̄ om̄s. Scie-
bat enim quis nā cēt qui traderet eū. p̄pt̄ea dixit
n̄ estis mundi om̄s. Postquā ergo lauit pedes eorū.
& accepit uestim̄ta sua. Cum recubuiisset. iterū dix-
it. Scitis quid fecerim uobis.

188
375 378
Us uocatis me magister & dñe. & benedicitis sū & enī.

Si ergo ego laui pedes ur̄os dñs & magister: & uos debetis alter alterius lauare pedes. Exemplū enim dedi uobis. ut quēadmodū ego feci uobis. ita & uos faciatis.

Amen amen dico uobis. non est seruus maior domino suo. neq; apostolus maior eo qui misit illū. Si hęc scitis. beati eritis. si feceritis ea.

Non de om̄ibus uobis dico. ego scio quos elegerim.

Sed ut adimpleat¹ scriptū qui manducat meū panē. leuauit contra me calcaneū suū. A modo dico uobis priusquā fiat. ut credatis cū factū fuerit quia ego sum.

Amen amen dico uobis. qui accipit siquē misero me accipit. Qui autē me accipit. accipit eū qui me misit.

Cum hęc dixisset m̄s. turbatus ē spū. & prestatus ē & dixit. Amen amen dico uobis. quia unus ex uobis tradet me.

Aspiciebant ergo adinuicē discipuli. hesitantes de quo diceret. **E**rat ergo recumbens unus ex discipulis ei⁹ in sinu ihu. quē diligebat ih̄s. Innuit ergo huic simon petrus. & dicit ei. Quis est de quo dicit. Itaq; cū recubisset ille sup̄ pectus ihu. dicit ei. Dñe. quis est.

Respondit ihs. Ille est. cui ego intinctū panē porreaero.
 et cū intinxisset panē. dedit iude. symoni scarioth.
 Et post buccellā. tunc introiit in illū satanas.

Et dicit ei ihs. Quod facis fac etiam. Hoc autē nemo sci-
 uit discumbentū. ad quid dixerit ei. Quidā enim
 putabant. quia loculos habebat iudas. qđ dixisset
 ei ihs. Eme ea que opus sunt nobis ad diē festū. aut
 egenus ut aliquid daret. Cū ergo accepisset ille buc-
 cellā. exiit cōtinuo. Erat autē nox. Cū ergo exisset.
 dicit ihs. Nunc clarificatus ē filius hominis. & dē
 clarificatus ē in eo. Si dē clarificatus est in eo. & dē
 clarificauit eū in semet ipso. Et continuo clarifica-
 bit eū. Filioli. adhuc modicū uobiscū sū. Queritis
 me. & sicut dixi iudeis. quo ego uado. uos nō potestis
 uenire. Et uobis dico modo. Mandatū nouū do
 uobis. ut diligatis inuicē. sicut dilexi uos. ut & uos di-
 ligatis inuicē. In hoc cognoscent omēs quia mei disci-
 puli estis. si dilectionē habueritis ad inuicem.

Dicit ei symon petrus. Dñe quo uadis. Respondit
 ihs. Quo ego uado. nō potes me modo sequi. Sequeris

aut postea. Dicit ei petrus. Quare non possū te sequi
modo. Animā meā pte ponā. Respondit ihs. Ani
mā tuā p me ponis. Amen amen dico tibi. n̄ cama
bit gallus donec ter me neges. Et ait discipulis suis.

Non turbetur cor ur̄m. creditis in dñm. & in me cre
dite. In domo patris mei. mansiones multe s̄. Si quo
minus dixisse uobis. quia uado parare uobis locum.
Et si abiero & preparauero uobis locū. iterū uenio
& accipia uos ad me ipsū. ut ubi sū ego. & uos sitis.
Et quo ego uado scitis. & uia scitis. Dicit ei thomas.
Dñe. nescimus quo uadis. & quomodo possum uiam
scire. Dicit ei ihs. Ego sū uia. & ueritas & uita.
Nemo uenit ad patrē. nisi p me. Si cognouissetis
me. & patrē meū utiq; cognouissetis. Et amodo
cognoscetis eū. & uidistis eū. Dicit ei philippus. Dñe.
ostende nobis patrē. & sufficit nobis. Dicit ei ihs.
Tanto tempore uobiscū sū & n̄ cognouistis me.
Philippe. qui uidet me. uidet & patrē. Quomodo
tu dicis ostende nobis patrē. Non credis quia ego
in patrē & pater in me est. Uerba que ego loquor

338
uobis. ame ipso non loquor. Pater aut in me manet
ipse facit opera. Non creditis quia ego in patre &
pater in me est. Alioquin, ppter opera ipsa credite.
Amen amen dico uobis. qui credit in me opera que
ego facio & ipse faciet. & maiora horu faciet. quia
ego ad patrem uado.

Et qd eumq; petieritis patre in nomine meo. hoc facia.
ut glorificet pat in filio. si qd petieritis in nomine
meo. hoc faciam.

Si diligitis me. mandata mea seruate. Et ego rogabo
patre. & aliu paraclitu dabit uobis. ut maneat uo
biscu in eternu. spm ueritatis. Que mundus n̄ potest
accipere. quia n̄ uidet eu nec scit eu. Uos aut cognos
cetis eu. quia apud uos manebit. & in uobis erit.
Non relinqua uos orphanos. uenia ad uos. Adhuc mo
dicu. & mundus me ia non uidet. Uos aut uidetis
me. quia ego uiuo & uos uiuetis. In illo die uos cognos
cetis. quia ego su in patre meo. & uos in me. & ego
in uobis. Qui habet mandata mea & seruat ea. ille
est qui diligit me.

Qui autem diligit me: diligitur a patre meo. Et ego diligam eum: & manifestabo ei me ipsum.

Venit ei iudas non ille scariothus. Dicit: quid factum est: quia nobis manifestaturus es te ipsum: & non mundo. Respondit illi: & dixit ei: Siquis diligit me: sermone meum seruabit. Et pater meus diliget eum: & ad eum ueniemus: & mansionem apud eum faciemus. Qui non diligit me: sermones meos non seruat.

Et sermonem quem audistis non est meus: sed eius qui misit me patris: haec locutus sum uobis: apud uos manens.

Paracletus autem spiritus sanctus quem mittet pater in nomine meo: ille uos docebit omnia: & suggeret uobis omnia quaecumque dixerero uobis. Pacem relinquo uobis: pacem meam do uobis. Non quomodo mundus dat: ego do uobis. Non turbetur cor uestrum: neque formidet. Audistis quia ego dixi uobis: Uado: & uenio ad uos. Si diligeretis me: gauderetis utique: quia uado ad patrem: quia pater maior me est. Et nunc dixi uobis priusquam fiat: ut cum factum fuerit credatis. Jam non multa loquar uobiscum: uenit enim princeps mundi huius: & in me non habet quicquam.

380
Sed ut cognoscat mundus quia diligo patrem. & sicut
mandatum dedit mihi pater: sic facio.

EGO SUM VITIS VERA

& pater meus agricola est. Omne palmetum in me non ferentem fructum. tollet eum. Et omne qui fert fructum purgabit eum. ut fructum plus afferat. Jam vos mundi estis. propter sermonem quem locutus sum vobis. Manete in me. & ego in vobis. Sicut palmes non potest ferre fructum a semet ipso nisi manserit in vitte. sic nec vos nisi in me manseritis. Ego sum vitis. vos palmetes. Qui manet in me & ego in eo hic fert fructum multum. quia sine me nihil potestis facere. Si quis in me non manserit. mittetur foras sicut palmes & arefcet. & colligent eum & in ignem mittent & ardet.

Si manseritis in me & uerba mea in vobis manserint. quodecumque uolueritis petetis. & fiet vobis.

Item Hoc clarificatus est pater meus. ut fructum plurimum afferatis. & efficiamini mei discipuli. Sicut dilexit me pater. & ego dilexi vos. Manete in dilectione mea. Si precepta mea seruaueritis. manebitis in di

lectione mea. Sicut & ego patris mei p̄cepta seruavi.
& maneo in ei⁹ dilectione. Haec locutus sū uobis. ut
gaudiū meū in uobis sit. Et gaudiū ur̄m impleatur.
Hoc est p̄ceptū meū ut diligatis inuicē. sic dilexi uos.

Maiore hac dilectione nemo habet. ut animā suā po
nat quis. paucis suis.

Vos amici mei estis. si feceritis quē ego p̄cipio uobis.
Jam n̄ dico uos seruos. quia seruus nescit quid faciat
dominus eius. Uos autē dixi amicos. quia om̄a quēcūq;
audiui a patre meo nota feci uobis. Non uos me ele
gistis. sed ego elegi uos. Et posui uos ut eratis & fructū
afferatis. & fructus ur̄i maneat.

Et quodeūq; petieritis patre in nomine meo. det uobis.

Haec mando uobis. ut diligatis inuicē. Si mundus uos
odit. scitote quia me priore uobis odio habuit. Si de
mundo fuissetis. mundus qđ suū erat diligeret. Quia
uero de mundo n̄ estis. sed ego elegi uos de mundo.
p̄pterea odit uos mundus.

Mementote sermonis mei quē ego dixi uobis. n̄ est
seruus maior domino suo.

352
Si me persecuti sunt. & uos persequentur. Si sermonem meum
seruauerunt. & uerbum seruabunt.

Sed haec omnia facient uobis, propter nomen meum.

Quia nesciunt eum qui misit me.

Si non uenisset & locutus fuisset eis. peccatum non haberent.

Nunc autem. excusationem non habent de peccato suo.

Qui me odit. & patrem meum odit.

Si opera non fecisset in eis quae nemo alius fecit. peccatum
non haberent. Nunc autem. & uidentur & odere & me &
patrem meum. Sed ut impleatur sermo qui in lege eorum
scriptus est. quia odio me habuerunt gratis.

Cum autem uenerit paracletus quem ego mitto uobis a pa-
tre spiritum ueritatis qui a patre procedit. ille testimonium
perhibebit de me. Et uos testimonium perhibebitis. quia
ab initio mecum estis. Haec locutus sum uobis ut non scanda-
lizemini. absque synagogis facient uos.

Sed uenit hora. ut omnis qui interficit uos arbitretur
obsequium se prestare deo. Et haec facient uobis. quia
non nouerunt patrem neque me. Sed haec locutus sum uobis.
ut cum uenerit hora eorum remuniscamini. quia ego
dixi uobis.

193

3832

Haec autē uobis ab initio nō dixi. quia uobiscū erā. At nunc
uado ad eū qui me misit. & nemo ex uobis interrogat me
quo uadis. Sed quia hęc locutus sū uobis. tristitia im-
pleuit cor ur̄m. Sed ego ueritatē dico uobis. expedit
uobis ut ego uadā. Si enim nō abiero. paraclitus nō ueniet
ad uos. Si autē abiero. mittā eū ad uos. Et cū uenerit.
ille arguet mundū de peccato. & de iustitia. & de iu-
dicio. De peccato quidem. quia nō credunt in me. De
iustitia uero. quia ad patrē uado. & iam nō uidebitis
me. De iudicio autē. quia princeps mundi huius iudicatus
est. Adhuc multa habeo uobis dicere. sed nō potestis
portare modo. Cum autē uenerit ille sp̄s ueritatis. do-
cebit uos omnē ueritatē. Non enim loquet̄r a semet ipso.
sed quęcumq; audiet loquet̄r. & quę uentura s̄ adnunti-
abit uob̄. Ille me clarificabit. q̄a de meo accipiet. & adnun-
tiabit uobis. **O**mnia quęcūq; habet patr̄. mea sunt.

Propterea dixi. quia de meo accipiet. & adnuntiabit uobis.
Modiciū et iā nō uidebitis me. Eterū modiciū & uidebitis
me. quia uado ad patrē. Dixer̄ ergo ex discipulis ei⁹ ad in-
uicē. Quid est qđ dicit nobis modiciū & nō uidebitis me. &
eterū modiciū & uidebitis me. & quia

384
uado ad patrem. Dicebant ergo. Quid est hoc qd dicit
modicū. Nescimus quid loquitur. Cognouit autē ihs quia
uolebant eū interrogare. & dixit eis. De hoc queritis
inter uos. quia dixi modicū & nō uidebitis me. & iterū
modicū & uidebitis me. Amen amen dico uobis. quia
plorabitis & flebitis uos. mundus autē gaudebit. Uos autē
contristabimini. sed tristitia ur̄a uertetur in gaudiū.
Mulier cū parit tristitiā habet. quia uenit hora ei.
Cum autē peperit puerū. iā nō meminit p̄surre p̄pter
gaudiū. quia natus ē homo in mundū. Et uos igit̄. nunc
quidem tristitiā habetis. Iterū autē uidebo uos. & gau
debit cor ur̄m. Et gaudiū ur̄m. nemo tollet a uobis.
Et in illo die. me nō interrogabitis quicquam.

Amen amen dico uobis. siquid petieritis patrē in nomine
meo. dabit uobis. Usq; modo. nō petistis quicquā in no
mine meo. Petite & accipietis. ut gaudiū ur̄m sit ple
num. **H**aec in puerbis locutus sū uobis. uenit hora
cū iā nō in puerbis loquar uobis. sed palā de patre ad
nuntiabo uobis. Illo die. in nomine meo petetis. Et nō
dico uobis. quia ego rogabo patrē de uobis. Ipse enim

193
385
pater amat uos. quia uos me amatis & credidistis. quia
ego ad dō exiui. Exiui a patre. & ueni in mundū. Iterū
relinquo mundū. & uado ad patre. Dicunt ei discipu
li eius. Ecce nunc palam loqueris. & puerbiū nullū di
cis. Nunc scimus quia scis omnia. & nō opus ē tibi ut quis
te interroget. In hoc credimus. quia ad dō existi.

Respondit iūs. Modo creditis. ecce uenit hora & iam
uenit ut dispagamini unusquisq. in propria. & me solum
relinquatis. Et nō sum solus. quia pater mecum est.

Haec locutus sū uobis. ut in me pacem habeatis. In mun
do p̄ssurā habetis. sed confidite. ego uici mundum.

HEC LOCUTVS EST

ih̄s. & subleuatis oculis in celū dixit. Pater. uenit hora.

clarifica filiū tuū. ut filius tuus clarificet te. Sicut
dedisti ei potestatem omnis carnis. ut omne qd̄ dedisti ei
det eis uitā eternā. Haec est autē uita eterna. ut cog
noscant te solū uerū dñm. & quē misisti ihm xp̄m.

Ego te clarificauī sup̄ terrā. opus consummavi qd̄
dedisti mihi ut faciā. Et nunc clarifica me tu pater.
apud te met ipsū. claritate quā habui priusquam

mundus eēt apud te. Manifestaui nomen tuū ho-
minibus. quos dedisti mihi de mundo. Tui erant.
& mihi eos dedisti. & sermonē tuū seruauerunt. Nunc
cognouerunt quia omnia quę dedisti mihi abste sunt.
quia uerba quę dedisti mihi dedi eis. Et ipsi acce-
perunt. & cognouerunt uere quia ate exiui. & credi-
derunt quia tu me misisti. Ego, p eis rogo. n̄ p mundo
rogo. sed p his quos dedisti mihi quia tui sunt. Et
mea omnia tua sunt. & tua mea sunt. & clarificatus
sū in eis. Et iā non sū in mundo. & hi in mundo sūt.
& ego ad te uenio.

Pater scē. serua eos in nomine tuo quos dedisti mihi.
ut sint unū sicut & nos unū sumus. Cum eēm cū eis.
ego seruabam eos in nomine tuo. Quos dedisti mihi cus-
todiri. & nemo ex his perit. nisi filius pditionis ut
scriptura impleatur. Nunc autē ad te uenio. & hec
loquor in mundo. ut habeant gaudiū meū impletū
in semet ipsis. Et ego dedi eis sermonē tuū. & mun-
dus odio eos habuit. quia n̄ sunt de mundo. sicut &
ego n̄ sum de mundo. Non rogo ut tollas eos de

mundo. sed ut serues eos ex malo. De mundo non sunt.
sicut & ego non sum de mundo. Sanctifica eos in ueritate.
sermo tuus ueritas est. Sicut tu me misisti in mundum.
& ego misi eos in mundum. Et pro eis ego sanctifico me ipsum.
ut sint & ipsi sanctificati in ueritate. Non pro his autem tantum
rogo. sed & pro eis qui credituri sunt per uerbum eorum in me.
ut omnes unum sint sicut tu pater in me & ego in te. ut &
ipsi in nobis unum sint. ut mundus credat quia tu me mi-
sisti. Et ego claritatem quam dedisti mihi dedi eis. ut
sint unum sicut & nos unum sumus. Ego in eis & tu in me.
ut sint consummati in unum. & cognoscat mundus quia
tu me misisti. & dilexisti eos sicut & me dilexisti.
Pater. quos dedisti mihi. nolo ut ubi ego sum & illi
sint mei. ut uideant claritatem meam quam dedisti
mihi qua dilexisti me ante constitutionem mundi.

Pater iuste. mundus te non cognouit. ego autem te
cognoui. **E**t hi cognouerunt quia tu me misisti.
Et notum feci eis nomen tuum & notum faciam. ut dilectio
qua dilexisti me in ipsis sit. & ego in ipsis.

Haec cum dixisset iesus. egressus est cum discipulis suis

trans torrentē cedron. ubi erat hortus. In quē intro-
iuit ipse & discipuli ei.

Sciebat autē & iudas qui tradebat eū locū quia frequen-
ter ih̄s conuenerat illuc cū discipulis suis.

Iudas ergo cū accepisset cohortē. & a pontificib; & phari-
seis ministros. uenit illuc cū lanternis & facib; & armis.

Ih̄s itaq; sciens om̄ia quę uentura erant sup eū. p̄cessit &
dixit eis. Quē queritis. Responderē ei. Ih̄m nazarenum.

Dixit eis ih̄s. Ego sū. Stabat autē & iudas qui tradebat eū

cū ipsis. Ut ergo dixit eis ego sū. abierē retrorsū. & ceci-

derē in terrā. Iterū ergo eos interrogauit. Quē queri-

tis. Illi autē dixerē. Ih̄m nazarenū. Respondit ih̄s.

Dixi uobis. quia ego sū. Si ergo me queritis. sinite

hos abire. Ut impleret sermo quē dixit. quia quos de-

disti mihi. n̄ pdidi ex eis quēquā.

Simon ergo petrus habens gladiū eduxit eū. & percussit
pontificis seruū. & absedit ei auriculā dextrā. Erat
autem nomen seruo malchus.

Dixit ergo ih̄s petro. Mitte gladiū in uaginā. Calicē
quē dedit mihi pater. non bibam illum.

Cohors ergo & tribunus & ministri iudeorū. comprehen-
derunt ihm & ligauerunt eum.

Et adduxerunt eū ad annam primū. Erat enim socer
caiphe. qui erat pontifex anni illius. Erat autē euphas
qui cōsilium dederat iudeis. quia expedit unū hominem
mori pro populo.

Sequēbatur autē ihm simon petrus. & alius discipulus.
Discipulus autē ille erat notus pontifici. & introiit cū
ihm in atrium pontificis. **P**etrus autē stabat ad ostium
foris. **E**xiit ergo discipulus alius qui erat notus pon-
tifici. & dixit ostiari. & introduxit petrum.

Dicit ergo petro ancilla ostiaria. Numquid & tu ex disci-
pulis es hominis istius. Dicit ille. Non sum.

Stabant autē serui & ministri ad prunas. quia frigus erat
& calefaciebant se. Erat autē cū eis & petrus stans. & ca-
lefaciens se. Pontifex ergo interrogauit ihm de discipu-
lis suis & de doctrina eius. **R**espondit ihm. Ego
palam locutus sum mundo. ego semper docui in synagoga.
& in templo. quo omnes iudei cōueniunt. & in occulto
locutus sum nihil. **Q**uid me interrogas. Interroga eos

qui audierunt. qd locutus sū ipis. Ecce hi sciunt.
 que dixerim ego. **H**aec aut cū dixisset. unus ad
 sistens ministrorū dedit alapā ihu dicens. Sic respon
 des pontifici. **R**espondit ei ihs. Si male locutus sū.
 testimoniū phibe de malo. Si aut bene. qd me cedis.

Et misit annas ligatū ad cuphan pontificem.

Erat aut symon petrus stans. & calefaciens se. Dixerū
 ergo ei. Numqd & tu ex discipulis eius es. Negavit
 ille & dix. Non sū. Dicit unus ex servis pontificis cog
 natus eius. cuius abscidit petrus auriculā. Nonne ego
 te vidi in horto cū illo. Iterū ergo negavit petrus
 & statim gallus cantavit.

ADDUCVNT AŪ IHS

ad cuphan in p̄torū. **E**rat autem mane.

Et ipsi n̄ introierū in p̄torū. ut n̄ contaminarent. sed
 manducarent pascha. Exiit ergo pilatus ad eos fo
 ras & dix. Quā accusationē adferis aduersus homi
 nem hunc. Responderū & dixerū ei. Si n̄ cēt hic male
 factor. n̄ tibi tradidissēm eū. Dix ergo eis pilatus.
 Accipite eū uos. & scdm legē urām iudicate eum.

190 3.01.597
Dixerunt ergo ei iudei. Nobis non licet interficere quemquam.
Ut sermo ihesu impleretur quem dixit significans quia mor-
te esset mortuus.

Istorum ergo iterum in praetorium pilatus. & uocauit ihesum
& dixit ei. Tu es rex iudeorum. Et respondit ihesus. Atte-
met ipso hoc dicis. an alii tibi dixerunt de me. Respondit
pilatus. Numquid ego sum iudeus. Gens tua & ponti-
fices tui tradiderunt te mihi. quid fecisti. Respondit iesus.
Regnum meum non est de hoc mundo. Si ex hoc mundo
esset regnum meum. ministri mei utique devertarent. ut
non traderer iudeis. Nunc autem regnum meum non est hinc.
Ixit itaque ei pilatus. Ergo rex es tu. Respondit iesus.
Tu dicis. quia rex sum ego.

Ego in hoc natus sum & ad hoc ueni in mundum. ut testi-
monium perhibeam ueritati. Omnis qui est ex ueritate.
audit meam uocem. Dicit ei pilatus. Quid est ueritas.
Et cum hoc dixisset. iterum exiit ad iudeos.

Et dicit eis. Ego nullam inuenio in eo causam.

Est autem consuetudo uobis. ut unum dimittam uobis in pas-
cha. Antequam ergo dimittam uobis regem iudeorum.

392
Clamauerunt rursū omēs dicentes. Non hunc sed barabbā.
Erat autē barabbas latro.

Tunc ergo adprehendit pilatus ih̄m. & flagellauit. Et
milites placentes coronā de spinis. imposuerunt capiti ei.
Et ueste purpurea circūdederunt eū. Et ueniebant ad
eū. & dicebant. Aue rex iudeorū. Et dabant ei alapas.

Exit iterū pilatus foras. & dicit eis. Ecce adduco uobis
eū foras. ut cognoscatis quia in eo nullā causā inuenio.

Exit ergo ih̄s portans spineā coronā. & purpureum
uestimentū. & dicit eis. Ecce homo.

Cum ergo uidissent eū pontifices & ministri clamabant
dicentes. Crucifige. crucifige eū. Dicit eis pilatus.
Accipite eū uos & crucifigite.

Ego enim non inuenio in eo causam.

Responderunt ei iudei. Nos legē habemus. & scdm legē de-
bet mori quia filiū dī se fecit.

Cum ergo audisset pilatus hunc sermonē. magis timuit.
Et ingressus ē p̄torū iterū. & dicit ad ih̄m. Unde
estu. Ihs autē responsū nō dedit ei.

Dicit ergo ei pilatus. Mihi nō loqueris. nescis quia po-

197 393
testatē habeo crucifigere te. & potestātē habeo di-
mittere te. Respondit ih̄s. Non haberes potestātē
aduersū me ullā. nisi tibi eēt datū desup. Propt̄ea
qui me tradidit tibi. maior peccatū habet. Exinde
querēbat pilatus dimittere eū. Iudei autē clamabant
dicentes. Si hunc dimittis. nō es amicus cesaris. Omnis
qui se regē facit. cōtradicit cesari. Pilatus ergo cū au-
disset hos sermones. adduxit foras ih̄m. & sedit p̄ tribu-
nali in loco qui dicit̄ lithostrotos. hebraice autē gabatha.
Erat autē parasceue pasche. hora quasi sexta. Et dicit
iudeis. Ecce rex uester.

Illi autē clamabant. Tolle tolle. crucifige eū.

Dicit eis pilatus. Regē ur̄m crucifigā. Responder̄
pontifices. Non habemus regē. nisi cesarem.

Tunc ergo tradidit eis illum. ut crucifigeretur.

Susceper̄ autē ih̄m & eduxer̄. & auolans sibi crucem.
exiit in eū qui dicit̄ caluarie locū. hebraice golgotha.
ubi eū crucifixerunt. & cū eo alios duos.

Hinc & hinc. medium autem ih̄m.

Scripsit autē & titulū pilatus. & posuit sup crucem.

Erāt autē scriptū. ih̄s nazarenus rex iudeorū.

Hunc ergo titulū multi legerū iudeorū. quia p̄pe ciuitatē erat locus. ubi crucifixus ē ih̄s. Et erat scriptū hebraice. grece. & latine. Dicebant ergo pilato pontifices iudeorū. Noli scribere rex iudeorū. sed quia ipse dixit rex sū iudeorū.

Milites ergo cū crucifixissent eū. acceperū uestimenta ei. & fecerū quattuor partes. unicuiq; militi partē & tunicā. Erāt autē tunica inconsualis. desup̄ cōtexta p̄ totum. Dixerū ergo ad inuicē. Non scindam⁹ eā. sed sortiamur de illa cuius sit. Ut scriptura impleret⁹ dicens. Partita s̄ uestimenta mea sibi. & in uestē meā miser⁹ sortē. Et milites quidem hęc fecerū.

Stabant autē iuxta crucē ih̄u mat̄ ei⁹. & soror matris ei⁹ maria cleophe. & maria magdalene. Cū uidisset ergo ih̄s matrē & discipulū stantē quē diligebat dicit matri suę. Mulier. ecce filius tuus. Deinde dicit discipulo. Ecce mater tua. Et ex illa hora accepit eā discipulus in sua. **P**ostea sciens ih̄s quia iā om̄a consummata s̄. ut consumaret⁹ scriptura dicit. Sitio.

198 395 398 199
Uas ergo positū erat aceto plenū. Illi autē spongiā plenā
nam aceto. hyssopo circumponentes obtulerūt ori eius.

Cum ergo accepisset ihs acetū dixit. Consummatum est.
Et inclinato capite tradidit spm.

Iudei ergo quō parasceue erat ut nō remanerent in
cruce corpora sabbato. erat enim magnus dies ille sab
bati. rogauerūt pilatū ut frangerentur eorū crura. &
tollerentur. Uenerūt ergo milites. & primi quidem fregerūt
crura. & alterius qui crucifixus ē cū eo. Ad ihm autē
cū uenissent. ut uiderēt eū iā mortuū. nō fregerūt eius
crura. Sed unus militū lancea latus ei⁹ aperuit. & con
tinuo exiit sanguis & aqua. Et qui uidit testimoniū
phibuit. & uerū ē eius testimoniū. Et ille scit quia
uera dicit. ut & uos credatis. Facta sunt enim hec. ut
scriptura impleret. Os nō comminuetis ex eo. Et iterū
alia scriptura dicto. Uiderunt in quē transfixerunt.
osthēc autē rogauit pilatū ioseph abarimathia eo quod
eēt discipulus ihu. occultus autē ppter metū iudeorum.
ut tolleret corpus ihu. Et permisit pilatus.

Venit ergo & tulit corpus ihu. Venit autē & nichodem⁹

qui uenerat ad iūm nocte primū. ferens maxturam
myrrē & aloes. quasi libras centum.

Acceperūt corpus ihū. & ligauerūt eū linteis cū aromatih;
sicut mos iudeis ē sepelire. Erat autē in loco ubi eruel
fixus ē hortus. & in horto monumētum nouū. in quo
n̄dum quisquā positus fuerat. Ibi ergo, p̄t̄ parisce
uen iudeorū. quia iuxta erat monumētū. posuerūt ih̄m.

Una autē sabbati maria magdalene uenit mane cum
adhuc tenebrę erāt ad monumētum. & uidit lapi
dem sublatum a monumento.

Cueurit ergo & uenit ad symonē petrū. & ad alium
discipulū quē amabat ih̄s. & dicit eis. Tulerūt dñm
meū de monumento. & nescim⁹ ubi posuerūt eū. Exiit
ergo petrus & ille alius discipulus. & uenerūt ad mo
numētū. Currabant autē duo simul. & ille alius
discipulus p̄ueurit citius petro. & uenit prim⁹ ad
monumētū. Et cū se inclinasset. uidit posita lintea
mina. n̄ tam̄ introiuit. Uenit ergo symon petrus
sequens eū. & introiuit in monumētū. & uidit
linteamina posita. & sudariū qđ fuerat sup caput

199
397/199/397
eius. Non cū linteaminib; positū. sed separatim inuo-
lutū in unū locū. Tūc ergo introiit & ille discipu-
lus qui uenerat prim⁹ ad monumentū. & uidit & cre-
didit. Nondum enim sciebant scripturā. quia oport-
eret eū. a mortuis resurgere.

Abierunt ergo iterum ad semet ipsos discipuli.

Maria stabat ad monumentū foris plorāns. Dū
ergo fleret. inclinauit se & p̄spexit in monumen-
tū. Et uidit duos angelos in albis sedentes. unum
ad caput. & unū ad pedes. ubi positū fuerat corpus

ihū. **D**icunt illi. Mulier: quid ploras. Dicit
eis. Quia tuler̄ dñm meū. & nescio ubi posuer̄ eū.

Haec cū dixisset. conuersa ē retrorsū. & uidit ih̄m
stantē. & n̄ sciebat quia ih̄s ē. Dicit ei ih̄s. Muli-
er qđ ploras. quē queris. Illa existimans quia hor-
tulanus eēt. dicit ei. Dñe. si tu sustulisti eū. dicito
mibi ubi posuisti eū. & ego eū tollā. Dicit ei ih̄s.

Maria. Conuersa illa. dicit ei. Rabboni. qđ dicitur
magister. Dicit ei ih̄s. Noli me tangere. n̄dū enim
ascendi ad patrē meū. Uade aut̄ ad fr̄s meos. & dic

23
eis. Ascendo ad patrem meum & patrem vestrum. ad deum
meum & ad deum vestrum. Venit ergo maria magdale-
nae adnuntiatis discipulis. quia uidi dominum. & haec
dixit mihi.

Cum esset ergo sero die illo una sabbatorum & fores
essent clausae ubi erant discipuli congregati propter metum
iudeorum. uenit ihesus & stetit in medio & dicit eis.

Pax uobis. Et cum hoc dixisset. ostendit eis manus
& latus. Gaudium sunt ergo discipuli. uiso domino.

Dixit ergo eis iterum. Pax uobis. Sicut misit me pater.
& ego mitto uos. Hoc cum dixisset. insufflauit & dicit
eis. Accipite spiritum sanctum.

Quorum remiseritis peccata. remittuntur eis. Et quorum
retinueritis. retenta sunt.

Thomas unus ex duodecim qui dicitur didimus. non erat cum
eis quando uenit ihesus. Dixerunt ergo ei alii discipuli. Uidi-
mus dominum. Ille autem dixit eis. Nisi uidero in manibus eius
fixu-
ram clauorum. & mittam digitum meum in locum clauorum.
& mittam manum meam in latus eius non credam.

Et post dies octo. iterum erant discipuli eius intus. & thomas

cū eis. Uenit ihs ianuis clausis. & stetit in medio & dixit.

Pax uobis. Deinde dicit thome. Infer digitū tuū huc.
& uide manus meas. & affer manū tuā. & mitte in latus
meū. & noli ēē incredulus sed fidelis.

Respondit thomas. & dixit ei. Dñs m̃s. & dñs m̃s. Dicit
ei ihs. Quia uidisti me credidisti. beati qui n̄ uiderunt
& crediderūt. Multa quidem & alia signa fecit ihs
in conspectu discipulorū suorū. quę n̄ sunt scripta
in libro hoc. Haec autē scripta sunt ut credatis. quia
ih̃s est xp̃s filius dī. Et ut credentes uitā habeatis.
in nomine eius.

Postea manifestauit se iterū ihs ad mare tyberia-
dis. manifestauit autē sic. Erant simul sy-mon petrus
& thomas qui dicit̃ didimus. & nathanabel q̃ erat
achana galilee. & filii zebedei. & alii ex discipulis
eius duo. Dicit eis sy-mon petrus. Uado piscari. Di-
cunt ei. Uenimus & nos tecū. Et exierūt & ascende-
runt & ascenderūt nauim. & illa nocte nihil pren-
diderunt. Mane autē iā facto. stetit ihs in litore.
n̄ tamen cognouerūt discipuli. quia ihs ē. Dicit

407
ergo eis ihs. Pueri. numqd pulmentariū habetis. Respon-
derunt ei. Non. Dicit eis. Mittite in dexterā nauigu-
rete. & inuenietis. Miserunt ergo. et iā n̄ ualebant
illud trahere. a multitudine pisciū.

Dicit ergo discipulus ille. quē diligebat ihs petro. Dñs ē.
Symon petrus cū audisset quia dñs ē. tunica succinxit
se. erat enim nudus. & misit se in mare. Alii autē dis-
cipuli. nauigio uenerūt. Non enim longe erant a t̄ra.
sed quasi cubitis ducentis trahentes rete piscium.

Et ergo descenderūt in terrā. uiderūt prunas positas &
piscē sup positū & panē. Dicit eis ihs. Afferte de piscibz.
quos prendidistis nunc.

Ascendit symon petrus. & traxit rete in terrā plenum
magnis piscibus. centū quinquaginta tribus. Et cū tanti
eēnt. n̄ est scissū rete.

Dicit ei ihs. Uenite prandete. **E**t nemo audebat dis-
cumbentiū interrogare eū. Tu quis es. Sciētes. quia
dñs ē. **E**t uenit ihs. & accepit panē. & dat eis. & piscē
similiter. **H**oc iā tertio manifestatus est ihs discipu-
lis suis. cum resurrexisset a mortuis.

201 40
Cum ergo prandissent. dicit symoni petro ih̄s. Symon
iohannis diligis me plus h̄is. Dicit ei. Etiam dñe. tu
scis quia amo te. Dicit ei. Pasce agnos meos.

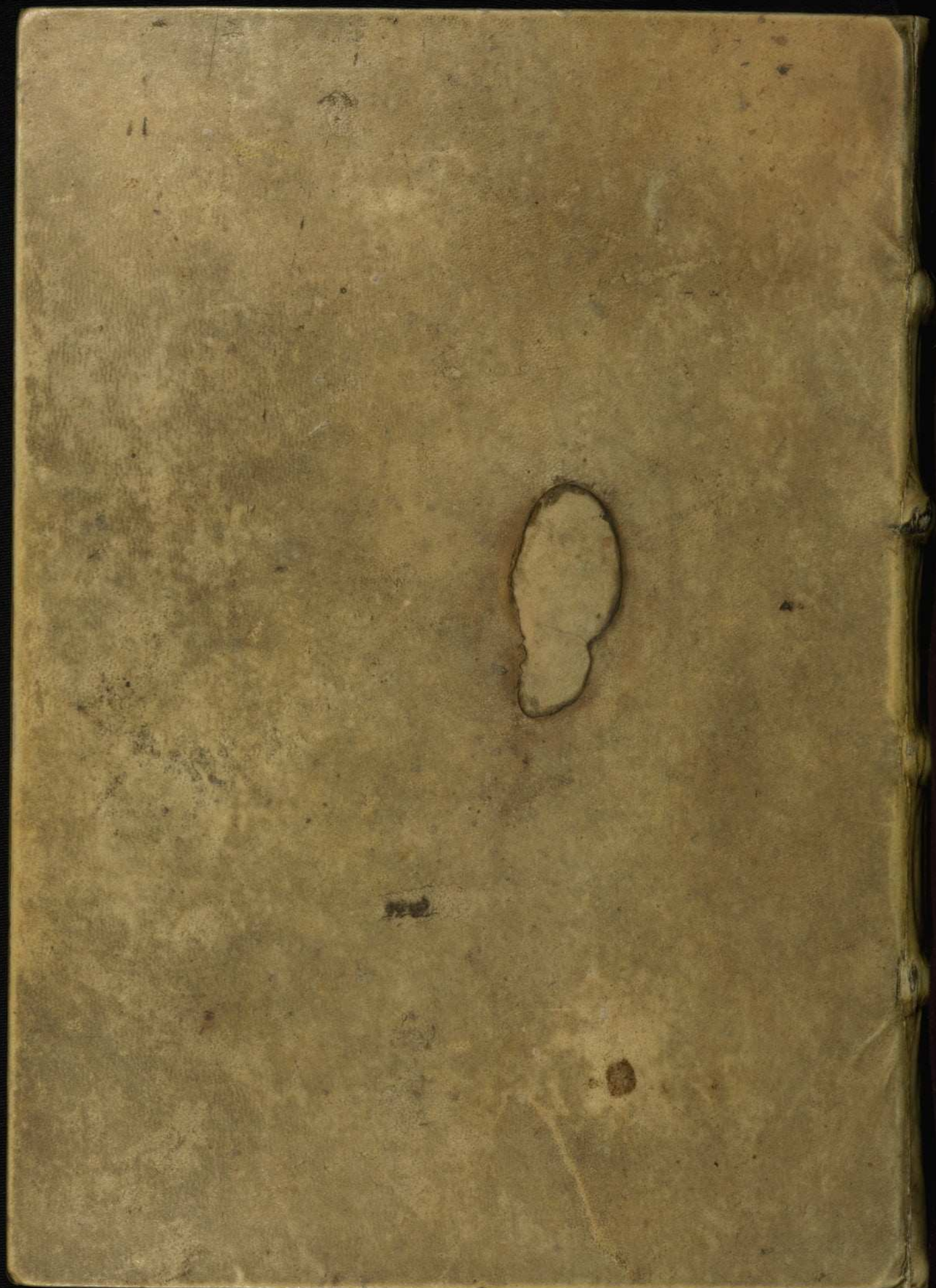
Dicit ei iterū. Symon iohannis diligis me. At illi. Etia
dñe. tu scis quia amo te. Dicit ei. Pasce agnos meos.

Dicit ei tertio. Symon iohannis amas me. Contristatus
est petrus quia dixit ei tertio amas me. & dicit ei.
Dñe. tu om̄a scis. tu scis quia amo te.

Dicit ei. Pasce oues meas. Amen amen dico tibi. cū esses
iunior. cingebas te. & ambulabas ubi uolebas. Cum
aut̄ senueris extendes manus tuas. & alius te cinget.
& ducet quo non uis. Hoc aut̄ dix̄. significans qua mor
te clarificaturus eet dñm. Et cū hoc dixisset. dicit ei.
Sequere me. Conuersus petrus. uidit illū discipulum
quē diligebat ih̄s sequentē. qui & recubuit in cena
sup pectus ei⁹ & dixit. Dñe. quis ē qui tradet te.
Hunc ergo cū uidisset petrus. dicit ih̄u. Dñe. hic autē
quid. Dicit ei ih̄s. Sic cū uolo manere. donec ueniam
quid ad te. Tu me sequere. Exiuit ergo sermo iste
int̄ fr̄es. quia discipulus ille n̄ morit̄. Et n̄ dixit ei

102
ih̄s quia non moritur: sed sic cum uolo manere donec
ueniam. quid ad te: hic est discipulus ille qui testi
monium perhibet de his. & scripsit haec. Et scimus
quia uerum est. testimonium eius. Sunt autem
& alia multa quae fecit ih̄s. quae si scribantur per
singula. nec ipsum arbitror mundum capere eos
qui scribendi sunt libros.

N° 203.

EVANGELIAIRE

Xe SIECLE

This document is a digital facsimile of a manuscript belonging to the Walters Art Museum, in Baltimore, Maryland, in the United States. It is one of a number of manuscripts that have been digitized as part of a project generously funded by the National Endowment for the Humanities, and by an anonymous donor to the Walters Art Museum. More details about the manuscripts at the Walters can be found by visiting The Walters Art Museum's website www.thewalters.org. For further information about this book, and online resources for Walters manuscripts, please contact us through the Walters Website by email, and ask for your message to be directed to the Department of Manuscripts.

The Walters Art Museum
600 N. Charles Street
Baltimore, Maryland
21201

<http://www.thewalters.org/>

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/legalcode>
Published 2009